

De hoefsmid : geïllustreerd maandblad voor hoefsmeden en anderen die in het hoefbeslag belang stellen in Nederland.

<https://hdl.handle.net/1874/330808>

A397

DE HOEFSMID

JAARGANG 1938

UITGAVE:
N.V. DE ZUID-HOLL. BOEK- EN HANDELSDRUKKERIJ - DEN HAAG

ERELIJKHEIT
WISDIVERSITEIT
OPRECHT.

A
396

afdep Zootecnie

DE HOEF SMID

Geïllustreerd Maandblad voor hoefsmeden
en anderen die in het hoefbeslag belang stellen

Officieel Orgaan van de Vereeniging van Onder-
wijzers in practisch hoefbeslag in Nederland

•

Onder redactie van Dr R. H. J. Gallandat Huet
met medewerking van onderscheidene deskundigen

•

Uitgegeven door de Zuid-Hollandsche Boek- en
Handelsdrukkerij, Wagenstraat 70, Den Haag

•

XLIII Jaargang

RIJKSUNIVERSITEIT UTRECHT

0851 7991

's - G R A V E N H A G E 1 9 3 8

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT

INHOUD

De titels, voorzien van een †, geven artikelen aan waarin een of meer afbeeldingen of figuren zijn opgenomen, — artikelen met * zijn bijdragen onder een afzonderlijk hoofd; de overige zijn korte mededeelingen, hetzij oorspronkelijke, hetzij aan andere bladen ontleend.
De Romeinsche cijfers duiden het nummer der aflevering aan, de gewone de bladzijden.

- Balkijzer: *IV 49; V 67; VI 85.
Beslaan in Europa en Azië VII 110.
Beslaan van lastige paarden *II 28.
Beslag tegen uitglijden II 25.
Beslagmethoden. Oude- en nieuwe
— door Prof Dr v. d. Plank *II 22.
- Coupeeren: VI 93; *IX 134; *X 155;
*XI 163; *XII 186.
Cursus voor onderwijzers: †*II 24.
Cursussen in hoefbeslag 1936/1937
*IV 59; 1938/1939 *X 171; *XII
182.
Cursussen in hoefbeslag. Militaire
Hoefsmidsschool I 3; *IV 61,
*X 147; *X 167.
- Dierenmishandeling VI 92.
- Examen onderwijzers in practisch
hoefbeslag †*II 24.
Examen Rijksdiploma als hoefsmid:
eischen *III 34; uitslag voorjaars-
examen *V 77; *VI 83; examen-
commissie VIII 12; uitslag najaars-
examen *XI 167; *XII 177.
- Gummi-beslag V 70.
Hoefbeslag in Schotland *VI 81.
Hoefbeslag (passen v/h ijzer) VII 87.
Hoefbeslag van concourspaarden *VII
109.
Hoefbeslag op concoursen-hippique:
Dordrecht *VII 97; Ommen *VIII
113; Amsterdam *VIII 114; Ruurlo
*IX 132.
- Hoefbeslag op hengstenkeuringen:
Goes *III 37.
Hoefbeslag op keuringen: Didam
*VII 102; Brussel *VIII 123; Leeu-
warden *X 145; Ommen *X 146;
Hilvarenbeek *XII 178.
Hoefbeslag bij de trekpaarden in
Drenthe: *X 147; *XII 188.
Hoefbeslag op tentoonstellingen:
Goes *VII 100.
Hoefbeslag-keuring vanwege de Kon.
Federatie van landelijke rijvereeni-
gingen *VII 103.
Hoefsmeden. Aantal in België II 26.
„ Opleiding in Zwitser-
land VI 88.
Hoefsmederijen: van Gebr. Kramer
te Zwijndrecht *III 35; A. Palfren-
nier te Hilversum †*IV 57; A.
Kwinkelenberg te Gouda †*V 65;
A. H. van Horssen te Utrecht
*VIII 118; H. J. Ruitenbeek te
Amersfoort *IX 130; P. Nobel te
Rotterdam †*XI 161; Militaire
hoefsmederij 3e Reg. Huzaren te
's Hage †*XII 179.
Hoefsmid. Verantwoordelijkheid van
den — in Frankrijk VI 90.
Hoefsmidsschool te Brussel (wisseling
van directeur) *XII 177.
Hoefzalven XI 168.
Hoornzuil *XII 184.
- Ingezonden stukken; onderwijzers-
diploma behaald door wachtm.-
hoefsmeden I 4; geldigheid getuig-

schrift v/d Mil. Hoefsmidschool III 40; rubberbeslag IV 51; V 67; ijzers met verdikte takken, Belgisch balkijzer V 67; VI 85; vraag en antwoord over kreupel worden VII 107; hoefbeslag op keuringen, enz. VIII 116; hoefbeslagkeuring concours hippique te Brussel *IX 132.

Inleiding *I 1.

In memoriam: H. Hoogenbirk *I 3;

G. J. Hoogland *IX 138.

Insteekkalkoenen IX 139.

Klemhoeven II 26.

Knolhoef †IV 54.

Militair hoefsmid *XII 186.

Militaire hoefsmidschool: *I 3; *IV 61; *X 147; *XI 167.

Motor en paard *X 148.

Motorisatie van den Landbouw *X 153.

Onderwijzers in practisch hoefbeslag nieuw geslaagden †*II 24; zilveren jubileum †*III 33; toelatingsexamen *III 34; oproeping voor cursus 1939 *XII 183.

Opleiding in Zwitserland VI 88.

Paard en motor *X 148.

Paarden. Aantal — in Duitschland VIII 122.

Paardenfokkerij in Nederland: *I 5; *II 29; *III 43; *V 73; VI* 94.

Paardentractie in Brussel IX 139.

Passen van het ijzer VI 87.

Plathoef †IV 54.

Rubberbeslag *IV 51.

Rijksdiploma: eischen *III 34; *IV 61; uitslagen *V 77; *VI 83; *XI 167; *XII 177; examencommissie *VIII 121.

Smeedwerk-tentoonstelling te Breda *VIII 126.

Staal. Hardste — XI 172.

Starck-Guther. Ijzer van — †*IV 52.

Vernagelen. Verantwoordelijkheid v. d. hoefsmid VI 91; XI 169; XII 184.

Vereeniging voor onderwijzers in practisch hoefbeslag: agenda algemeene vergadering *I 1; verslag vergadering *II 18 (zie ook IV 49); zilveren jubilea †III 33; oproeping candidaten cursus 1939 *XII 183.

Vestigingswet: *III 47; *XI 173.

Vlug werken VII 111.

Volhoefijzer van Starck-Guther †*IV 52.

Walswerken van Van Leer *X 157; *XI 174.

Ijzers met verdikte takken *IV 49.

Ydeps jootechy

15 JANUARI 1938 — No. 505

Drie en veertigste jaargang

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR: Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET - 's-Gravenhage

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland . per jaar f 3,—
buiten Nederland per jaar f 4,—

*

PRIJS ADVERTENTIËN

1-10 regels f 2,— Elke regel meer
20 ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave: De Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

BIBLIOTHEEK
RIJKSUNIVERSITEIT

1938.

22 JAN. 1938

UTRECHT

Slaan wij een terugblik op het jaar 1937, dan is dit niet met een glimlach om de lippen en zou men hierbij een zeer bezorgd gezicht moeten zetten. Dit is nu niet zoo zeer bedoeld uit een oeconomisch oogpunt hoewel ook hier allerminst reden tot juichen bestaat doch meer als men de wereld uit een volkerenoogpunt bekijkt. Het Vredespaleis en de Volkerenbond ten spijt, beijveren zich alle volkeren om zich met koortsigen spoed tot de tanden toe te wapenen zoodat zeer spoedig geheel Europa of liever geheel de wereld één groot arsenaal zal zijn geworden. Weg is het vertrouwen in elkaar, ver te zoeken is eenige toeschietelijkheid om elkanders moeilijkheden tegemoet te komen, maar daartegenover groeit de autarktie en met zich de veroveringslust. Het is mogelijk dat deze laatste wijze van expansie uitsluitend voorkomt uit drang om handelsverruiming te scheppen, doch juist hierin ligt het treurige feit; met meer vertrouwen in elkander en door oprechte onderlinge besprekingen te houden zou men zeer zeker in staat zijn om de algemeene oeconomische toestanden te verbeteren en de welvaart door werkverruiming te doen terugkeeren. Laat ons hopen dat wij met het achter ons gelaten jaar '37 ook het moeilijkste in politiek opzicht gehad hebben en dat eindelijk de zienswijze der staatslieden eens getoetst zal worden aan de volksopinie en men elkander met vertrouwen tegemoet zal treden, dan is de eerste stap gedaan tot een werkelijken vrede en de eerste steen gelegd voor een terugkeerende welvaart.

In de kleine maatschappij der hoefsmeden heeft zich in 't afgelopen jaar niets wereldschokkends voorgedaan; met de geringe opleving in den landbouw en in de paardenfokkerij heeft het hoefbeslag zijn voordeel gedaan en met reden kan men zeggen over het laagste punt heen te zijn. Ook wat de grbruikspaarden betreft, zoo schijnt ook hier wel een status quo te zijn ontstaan en mocht nog een enkele sleper meer verdwijnen, daartegenover staat de aanwas van het aantal rijpaarden.

inward

Ook wat het leger betreft, is het niet te verwachten, dat het paardenmateriaal zal worden ingekrompen, althans in vreedestijd niet; in tijd van oorlog zullen wel door motorisering van treinen enz. minder paarden benodigd zijn, maar toch blijft dit voor ons land nog altijd een zeer groot aantal.

Op het gebied van uitvindingen heeft 1937 ons niets gebracht; wel worden er nog steeds nieuwe methoden uitgedacht om het paard te beschermen voor uitglijden op gladde plaveidsels, doch uit het zeer vele dat op dit gebied naar voren wordt gebracht, kan men al concludeeren dat het eenige ware, dus in deze het eenige absoluut afdoende, nog steeds ontbreekt.

Wat het Instituut van onderwijzers in practisch hoefbeslag betreft, zoo gaat dit jaar de nieuwe regeling in waarbij een dubbel aantal plaatsen voor opleiding beschikbaar is gesteld, wij hebben dit steeds voorgestaan en hopen dat door een voldoende aantal gegadigden deze „Hooge school” voor de hoefsmeden met succes zal worden gevolgd.

Een aangename taak is het mij ook nu weder om allen die in het afgelopen jaar hun belangstelling in het vakblad hebben getoond, inzonderheid door het inzenden van bijdragen, hiervoor hartelijk dank te zeggen en hun te verzoeken hiermede voort te willen gaan en anderen daartoe aan te moedigen. Slechts waarde kan toch aan een vakblad worden toegekend indien vakkundigen hierin van hun ervaring mededeeling doen en voor jongeren een voorbeeld en een baken zijn. Ook zal het aantal abonné's op peil moeten blijven en zoo mogelijk vergrooten door aankomende hoefsmeden en in de eerste plaats leerlingen van cursussen, aan te moedigen zich op het vakblad te abonneeren. De geringe kosten hiervan zullen ruimschoots worden vergoed door de vele vakliteratuur die zij hiervoor te lezen krijgen, terwijl bij een grootere afname ook de Uitgeefster beter in de gelegenheid zal zijn om inzenders naar waarde te honoreeren en het tijdschrift door het doen opnemen van meerdere afbeeldingen aan aantrekkelijkheid te doen winnen. Laat ons hierbij de handen inéén slaan en zien dat „de Hoefsmid” die na zoovele jaren van malaise tengevolge van de oeconomische inflatie toch het hoofd boven water heeft kunnen houden, nu weer eens een tijd van bloei tegemoet moge gaan, waarbij de lezerskring en de Uitgeefster beiden mee gebaat zijn.

Een „Veel heil en zegen” voor 1938 wordt U van harte toegeroepen door uw

Redacteur

ALGEMEENE VERGADERING VAN DE VEREENIGING VAN ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG OP ZATERDAG 5 FEBRUARI 1938 DES VOORMIDDAGS TE 10.30 UUR IN CAFÉ RESTAURANT „WITJENS' VREDENBURG, UTRECHT

Agenda:

1. Opening.
2. Vaststelling der notulen.
3. Behandeling ingekomen stukken.

4. Jaarverslag.
5. Bestuursverkiezing. (Aftredend de heeren J. Ph. Huitink en H. Vossers).
8. Rekening en verantwoording van den Penningmeester.
7. Aanwijzing van de rekening-commissie voor volgend jaar.
8. Vestigingseischen en Hoefbeslag. Inleider de heer H. Vossers te Utrecht.
9. Bespreking 25-jarig jubileum.
10. Rondvraag, sluiting, uitbetaling reiskosten.

P A U Z E

(Gemeenschappelijke lunch (aangeboden door de Vereeniging)

11. Causerie over enkele oude en nieuwe toepassingen van hoefbeslag, door Prof. Dr. G. M. v. d. Plank.

Namens het Bestuur: M. Ritsema, voorzitter
H. Vossers, secretaris.

IN MEMORIAM H. HOGENBIRK

In den leeftijd van 63 jaar is op 9 Januari l.l. te Bloemendaal na een ziekte van slechts enkele weken overleden de heer H. Hogenbirk, in leven Voorzitter van het Hoofdbestuur van den Bond van Smedenpatroons in Nederland.

De B. S. N. P. lijdt door dit verscheiden een groot en gevoelig verlies, want de overledene heeft zeer veel gedaan en niet het minst in zijn kwaliteit als voorzitter, om de vereeniging tot bloei te brengen en groot te houden. Hij was met recht „de goede man op de goede plaats” en de Bond is hem grooten dank verschuldigd voor al hetgeen hij gedaan heeft, niet alleen in bondszaken doch ook door het goede voorbeeld dat hij persoonlijk een ieder gaf.

In hoefsmidskringen was hij geen vreemde en zoo herinneren wij eraan dat hij op de algemeene vergaderingen van de Vereeniging van Onderwijzers in practisch hoefbeslag vaak aanwezig was en een zeer geziene figuur was die als de gelegenheid zich voordeed, altijd warme sympathie betuigde voor deze zustervereeniging.

De begrafenis had op 13 Januari plaats op de Nieuwe Algemeene Begraafplaats te Bloemendaal en werd door zeer vele vrienden en ambtsbroeders bijgewoond.

Hij ruste in vrede.

MILITAIRE HOEFSMIDSCHOOL AMERSFOORT.

Op 21 December l.l. heeft het examen plaats gehad van reservehoefsmiden, die van November 1931 in opleiding zijn geweest. Geslaagd zijn: M. C. van Gurp, J. C. M. van den Mortel, J. van Meteren, J. Pals.

Aan hen allen is een diploma toegekend, terwijl zij zijn aangesteld tot hoefsmid met den rang van korporaal en met onbeperkt verlof zijn vertrokken.

INGEZONDEN

Hoog Geachte Redactie,

Gaarne zou ik over een enkel punt van het ingezonden stuk van 15 November 1937 een woordje willen schrijven. Wegens ziekte is het de vorige maand niet mogelijk geweest. En daarom zou ik U willen vragen om voor mij nog eenige plaats ruimte in het maandblad „De Hoefsmid” beschikbaar te stellen. U daarvoor mijn hartelijken dank.

Het is namelijk het onderwerpelijke gedeelte, het onderwijzersdiploma behaald door Wachtmr. Hoefsmeden.

Er komt een passage in het stuk voor, dat door het diploma een vacature is aangevuld. Het zou werkelijk op zijn plaats zijn geweest. Want we blijven trotsch op ons behaald succes, en hadden het graag zien gebeuren. Maar het is niet aan te nemen. Het diploma heeft nog geen bestaansrecht. En dat is zeer begrijpelijk. Geen enkel voorschrift dat aangeeft dat wij als diploma-houders op één of ander collega de voorkeur hebben. Maar wel geven de Reglementen, althans het Ambtenaren-Reglement 378, blz. 4 Art. 11 aan, dat de oudste in jaren, dienstjaren enz. de voorrang hebben. Is men alleen, dan is het van zelf sprekend, dat men de voorrang heeft. En zoo is het in het Garnizoen Amersfoort geweest.

We kunnen ook eens terugkijken. Voor enkele jaren terug is er aan de hoefsmidschool een vacature geweest. Er waren twee kandidaten voor het examen. De een zonder en de ander met een diploma. De beide heeren komen met een gelijk aantal punten uit den strijd. De candidaat, die nu de gelukkige was de oudste te zijn had de voorkeur aan de hand van de voorschriften. Maar niet degene met het Diploma, want dat bestaat niet. En aan de hand hiervan zou ik tevens kunnen vermelden, dat het geen overbodige weelde zou zijn als men dienaangaande zijn Reglementen eens nakeek. Men zou een betere kijk op het bestaande hebben. Het geeft wel niets al moeten we dezelfde blijven. Maar toch verheugt men zich door het diploma een voorsprong te hebben gehad. (Althans die veronderstelling zijn we toegedaan). Conclusie: dat wij als diplomahouders een streepje voor zouden willen hebben zeer zeker. En dat dergelijke hoedanigheden ook in de voorschriften zouden worden opgenomen, heel graag. En hierbij sluit ik met te zeggen, dat wij onzen Chefs ten hoogste dankbaar zouden zijn, als die ons daarin zouden kunnen en willen bijstaan.

1938 moge het zijn.

H. J. Kastermans

Zeisstraat 23,
Breda.

In „Het Paard” van 30 Dec. l.l. staat in een verslag van de „Landelijke Ruitersport” o.a. het volgende:

Gezien het succes en de groote waarde van de **keuring op hoefbeslag** te Groningen j.l. gehouden, zullen ook dit jaar wederom enkele plaatsen worden aangewezen waar men zich aan een verplichte hoefbeslagkeuring moet onderwerpen.

... ja, - maar

„De Overwinnaar”

is een **veel betere hoefnagel** . . . en

breekt niet!

Bernardo Reymon
Directeur voor Europa

Verkrijgbaar
in geheel Nederland

Het komt mij gewenscht voor, dat de Ver. van Ond. zich naar aanleiding van deze uitspraak in verbinding zou stellen met het Bestuur der Land. Rijv. om gezamenlijk deze keuringen te regelen en liefst zoo veel mogelijk plaatsen hiervoor aan te wijzen.

VERVOLG VAN HET ARTIKEL OVER: DE PAARDENFOKKERIJ IN NEDERLAND

Overijssel: De paardenfokkerij is nog van zeer jongen datum. Voor een 25 à 30 jaren was de Overijsselsche boer geen paardenfokker. Het ligt dan ook voor de hand, dat het vrouwelijke materiaal in het algemeen van geringe kwaliteit is. In het Westelijk deel der provincie wordt voornamelijk met Oldenburger hengsten gekruist. De invoer van Belgische hengsten is eerst in den laatsten tijd geschied. Kruising met deze hengsten heeft in hoofdzaak in 't Oostelijke zand-gebied (Twenthe) en in de Veenkoloniën (Dedemsvaart) plaats. In de veenstreken wenscht men lichte Belgen, aangezien zwaardere paarden te veel in den bodem zouden zakken. In de streken, waar de Belg ingang heeft gevonden, is men van meening, dat dit paard voor landbouwdoeleinden niet bij den Oldenburger achterstaat. Voor de gekruiste Belgen van kleine taille bestaat voor de kolenmijnen groote vraag en zijn derhalve betrekkelijk hooge prijzen te bedingen.

Gelderland: Het warmbloed-paard, dat in Gelderland wordt aangetroffen, is voor een zeer aanzienlijk deel voortgekomen uit kruising met Oldenburgers en Oostfriezen. Daarnaast komen echter ook de producten van kruising met Anglo-Normand en Hackney voor. Kruising met Belgische hengsten heeft voornamelijk plaats in de streken, waar het merrie-materiaal zeer veel te wenschen overlaat, met het doel om de daaruit voortgekomen veulens en 1½jarigen voor betrekkelijk hooge prijzen te kunnen verkoopen. In het algemeen worden de gekruiste Belgen slechts weinig voor het landbouwwerk gebruikt, aangezien deze dieren meerendeels reeds op jeugdigen leeftijd naar het buitenland verkocht worden.

Utrecht: Oldenburger hengsten worden het meest voor kruising aangewend. Het gebruik van Belgische hengsten wordt ongewenscht geacht.

Noord-Holland: Oldenburgsche, doch ook Anglo-Normandische hengsten oefenen hun invloed uit. Het gebruik van Belgische paarden is slechts van zeer geringen omvang.

Zuid-Holland: Het meerendeel der fokkers fokt in Oldenburger richting. Waar slechts weinig koudbloed-merriën in deze provincie aanwezig zijn, komt het zuiver fokken van koudbloedpaarden slechts bij uitzondering voor. Voornamelijk op de Zuid-Hollandsche eilanden laat men zijn warmbloed-merriën den laatsten tijd veel dekken door Belgische hengsten, teneinde de producten dezer kruisingen op 1½-jarigen leeftijd voor hoogen prijs te kunnen verkoopen. Voor landbouw-werkzaamheden geeft men echter meerendeels de voorkeur aan paarden van het Oldenburgsche type.

Zeeland: In Zeeuwsch-Vlaanderen fokt men al sedert 20 jaar geheel in de richting van het Belgische trekpaard. Daartoe zijn niet alleen geregeld hengsten doch mede merriën uit België ingevoerd. Voor het overige Zeeland kan ten aanzien van het type der paarden nog bezwaarlijk van homogeniteit gesproken worden. Wij citeren dienaangaande:

„Op Schouwen-Duiveland heeft men afstammelingen van inlandsche „merries met inlandsche, Oldenburgsche, Clydesdale, Norfolk, Shire „en Normandische hengsten. Op Tholen en St. Philipsland afstamme- „lingen van inlandsche merries met inlandsche, Oldenburgsche en „Ardenner hengsten. Op Zuid- en Noord-Beveland en Walcheren „afstammelingen van inlandsche merries met inlandsche en Olden- „burgsche hengsten.”

Gedurende den laatsten tijd begint echter ook in deze streken de Belgische fokrichting meer en meer de overhand te krijgen. Insteede van de hierboven genoemde hengsten worden nu uitsluitend Belgische hengsten aangewend, terwijl men er daarenboven meer en meer toe overgaat ook Belgische merriën in te voeren.

Noord-Brabant: Inzonderheid in het Westelijke deel der provincie heeft de Belgische fokrichting ingang gevonden. Voor het overige heeft veel kruising met Belgische hengsten plaats, in welk verband de hooge prijzen, welke gedurende het laatste 3-tal jaren voor zware veulens en 1½-jarigen betaald worden, een zeer stimuleerenden invloed uitoefenen.

Naast deze min of meer zuiver gedreven fokkerij van trekpaarden heeft echter ook de warmbloed-fokkerij stand kunnen houden. Voor dit doel worden in hoofdzaak hengsten van Oostfriesch origine aangewend.

Limburg: Hier wordt het Belgische trekpaard reeds voor een aanzienlijk deel zuiver gefokt. Daarnaast heeft echter ook nog kruising plaats. Afgezien van de kruisingen tusschen koudbloed-hengsten van Belgisch type met warmbloed-merriën, welke blijkens het voorgaande in verband met de voor zware kruisingen te bedingen hooge prijzen weliswaar in aanzienlijke mate, doch meerendeels in wat betreft de fokkerij betrekkelijk achterlijke streken, plaats hadden, kunnen dus in het begin van de 20e eeuw in Nederland 3 richtingen worden onderscheiden, te weten:

- 1e. De fokkerij van het inheemsche Friesche paard, uitsluitend beperkt tot de provincie Friesland.
- 2e. De fokkerij van waembloed-paarden, meerendeels van het Oldenburgsch-Oostfriesche type, in Friesland, Groningen, Drenthe, Overijsel,

Gelderland, Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland en, zij het dan in betrekkelijken geringen omvang, ook in Noord-Brabant.

- 3e. **De fokkerij van koudbloed-paarden**, ten aanzien van welke men zich geheel richt naar het Belgische trekpaard, voornamelijk in de drie Zuidelijke provinciën, Limburg, Noord-Brabant en Zeeland, doch met de tendenz zich ook naar het Noorden te verbreiden.

Inzake den omvang van deze fokrichtingen in de onderscheidene jaren bestaan geen afdoende gegevens, aangezien in dit verband bij de inventarisaties nimmer gespecificeerd is.

Wel zijn echter in de jaarlijksche Verslagen en mededeelingen van de Directie van den Landbouw geregeld cijfers gepubliceerd aangaande de aantallen hengsten, behoorende tot de onder 2e. en 3e. bedoelde typen, welke in de onderscheiden provinciën ter dekking hebben gestaan en van de aantallen merriën, door deze beide groepen van hengsten gedekt. Uiteraard kunnen deze cijfers ¹(, welke in de grafieken A. t/m D. alsmede in de tabellen III t/m V zijn vervat, geen volkomen juist beeld van den toestand geven, aangezien de kruisingen hieronder mede zijn begrepen. Desniettemin vermogen zij wel voldoende nauwkeurig aan te geven, in welchen zin de warmbloed-fokkerij eenerzijds en de koudbloedfokkerij anderzijds zich in den loop van de 20e eeuw hebben ontwikkeld.

In dit verband wordt de fokkerij van het Friesche paard, welke wij, als geheel apart staande, ook afzonderlijk nader zullen behandelen, buiten beschouwing gelaten. Hieraan zij echter toegevoegd, dat ten aanzien van de in voren genoemde grafieken en tabellen vervatte gegevens de Friesche hengsten bij de warmbloedhengsten zijn opgenomen.

Voor 1910 had de fokkerij met warmbloedhengsten quantitatief grootere beteekenis dan die, welke met koudbloedhengsten werd gedreven. Omstreeks 1910 is de fokkerij met koudbloedhengsten die met warmbloedhengsten echter voorbijgestreefd.

Ondanks het feit, dat het totale aantal dekhengsten van 1905—1922 met ongeveer 400 stijgt, daalt het aantal warmbloedhengsten in hetzelfde tijdsbestek met circa 100 stuks. Hiermede is de zeer sterke vermeerdering van het aantal koudbloedhengsten, n.l. met plm. 500 stuks, in overeenstemming. Nadien vertoonen echter beide categorieën een aanzienlijke vermindering tot omstreeks 1932, waarna een niet te miskennen stijging valt te constateeren.

Het maximale aantal gedekte merriën wordt reeds in 1916 bereikt, terwijl het minimale aantal omstreeks 1930 te constateeren valt. Zoowel het minimum als het maximum ligt dus voor het overeenkomstige, ten aanzien van de dekhengsten geldende punt. Uit de grafiek kan afgeleid worden, **dat de grootste aantallen merriën gedekt werden in de jaren 1916 t/m 1919.** In die jaren werd ook ten aanzien van de door warmbloedhengsten gedekte merriën het maximum bereikt. Nadien vertoont deze categorie echter een sterk dalende lijn tot 1930. Wat het aantal door koudbloedhengsten gedekte merriën betreft, geeft het jaar 1921 nog een sterke opleving te zien, waarna zich echter eveneens een zeer aanzienlijke daling afteekent.

III. Oorzaken, welke aan de hiervoor ten aanzien van den omvang en de samenstelling van den paardenstapel vermelde feiten toegeschreven kunnen worden.

Hetgeen inzake de grootte en de samenstelling van den paardenstapel in het voorgaande werd medegedeeld, kan puntsgewijze als volgt worden samengevat

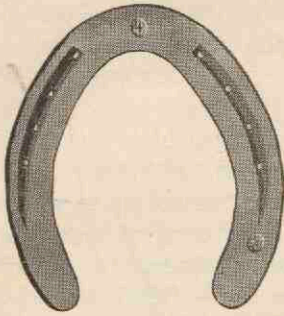
- 1e. Het totale aantal paarden is gedurende het tijdsbestek 1904—1935 van 295.277 tot 276.970 verminderd en bijgevolg met 2.5% afgenomen.
- 2e. De onder 1e. vermelde vermindering van het totale aantal paarden met 2.5% berust op een vermeerdering van het aantal paarden van 3 jaar en ouder met 4.3% en een vermindering van het aantal jongere paarden met 23%.
- 3e. Aan het onder 1e. weergegeven uiteindelijke resultaat liggen ten grondslag een zeer aanzienlijke vermeerdering 23.2% bedragende, tijdens de jaren 1904—1921 en een ongeveer even zoo groote vermindering gedurende de periode 1921—1935.
- 4e. De fokkerij vertoont in het begin dezer eeuw een aanzienlijke uitbreiding, culmineerende in de jaren 1916 t/m 1918, terwijl nadien een zeer sterke inkrimping, welke zich tot omstreeks 1930 voortzet, te constateeren valt.
- 5e. Binnen het raam van de onder 4e. bedoelde uitbreiding en inkrimping is de omvang der fokkerij uiteindelijk belangrijk afgenomen, doch heeft tevens de fokkerij met koudbloedhengsten in zeer aanzienlijke mate terrein veroverd op de warmbloed-fokkerij.
- 6e. In 1908 kon alleen ten aanzien van de 3 zuidelijke provinciën Limburg, Noord-Brabant en Zeeland van een overheerschen der koudbloed-fokkerij gesproken worden: in de andere provinciën had toentertijd de warmbloed-fokkerij de overhand.
- 7e. De onder 5e. bedoelde verbreiding der koudbloed-fokkerij heeft ertoe geleid, dat in 1922 in alle Nederlandsche provinciën, uitgezonderd Zriesland, Lrenthe en ótrecht, het aantal door koudbloedhengsten gedekte merriën het aantal door warmbloed-hengsten gedekte merriën meer of minder overtrof.

Dat de paardenstapel zich in de jaren 1904—1921 zoo sterk heeft uitgebreid, vindt eensdeels zijn oorzaak in het feit, dat gedurende de vooroorlogsche jaren 1904—1914 **landbouw en industrie onder economisch gunstige omstandigheden** verkeerden, terwijl andersdeels gedurende de onmiddellijk aan den wereldoorlog voorafgaande jaren en gedurende de oorlogsjaren zelf, vooral van de zijde der oorlogvoerende landen, **een groote vraag naar paarden voor het leger** bestond.

Tengevolge van de boven omschreven omstandigheden was de vraag naar

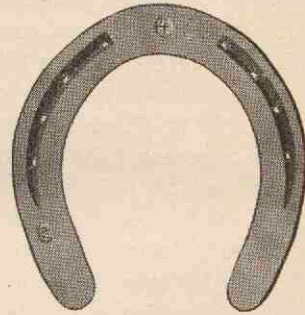
Voor goed hoefbeslag gebruike
men uitsluitend

Z. V. Hoefijzers

Z. V. Hoefijzertabriek

Stoppeldijk - Tel. no. 3

paarden in binnen- en buitenland groot, hetgeen uiteraard als zoodanig een stimuleerende invloed op de fokkerij heeft uitgeoefend.

Ook de jaarlijksche „Verslagen en Mededeelingen van de Directie van den Landbouw” getuigen ervan, dat sinds het begin van deze eeuw tot aan 1914 de buitenlandsche en derhalve ook de binnenlandsche vraag naar paarden steeds is toegenomen. **Duitschland was toen verreweg de belangrijkste afnemer.** Van die zijde bestond vooral vraag naar paarden van zwaar slag, tuigpaarden, gekruisten of trekpaarden. Na Duitschland was België de voornaamste afnemer: naar dat land werden voornamelijk jonge koudbloeds, afkomstig uit de Zuidelijke provinciën, uitgevoerd. **A. van Broekhuizen** schatte het jaarlijks uit Nederland naar België uitgevoerde aantal jonge koudbloeds op 4000 stuks. Voorts namen Frankrijk, Zwitserland, Italië en Spanje vrij geregeld, zij het dan kleine, aantallen paarden, meeren-deels tot het tuig ard-type behoorende, af.

In 1913 culmineerde de uitvoer van oudere paarden en bereikte die van jongere paarden een nog niet gekende hoogte. Het „Verslag over 1913” deelt daaromtrent mede: „Voor Deutsche en Fransche rekening zijn als gevolg der legeruitbreiding veel paarden opgekocht (zoogenaamd 5—10-jarigen) voor betrekkelijk hoge prijzen.” En voorts: „Anderhalfjarige gekruiste Belgen vonden veel aftrek, vooral naar Duitschland.”

Gedurende de oorlogsjaren waren de grenzen van tijd tot tijd vrij langdurig voor paardenhandel gesloten, terwijl ten aanzien van dezen handel tevens beperkende bepalingen golden. Nochtans bleven de prijzen stijgen, zoodat naar het desbetreffende „Verslag” vermeldt, in 1916 zelfs 1000 gulden of meer voor een gewoon gebruikspaar betaald diende te worden.

In dit verband dient mede vermeld te worden, dat bij de mobilisatie van

het Nederlandsche leger in Augustus 1914 ca. 12.000 paarden van 4 jaar en ouder voor het leger gevorderd werden, waarvoor in totaal ongeveer f 7.000.000 betaald werd. Hierbij gold de bepaling, dat merriën, die meer dan 2 maanden drachtig waren, niet aangeboden behoefden te worden. Hoewel de toentertijd bestaande vrees, dat deze vordering een tekort aan trekkracht in het landbouwbedrijf ten gevolge zou hebben, als zoodanig niet bewaarheid is geworden, dient deze maatregel toch ongetwijfeld oast de zeer aanzienlijke export van jonge paarden in 1914 en 1915 als norzaak van de nadien geldende zeer hooge prijzen beschouwd te worden. In 1915 werden wederom paarden voor het leger, doch nu slechts een duizendtal, meerendeels tot het warmbloed-type behorende, aangekocht. Zoodanige aankoop had ook in 1916 ten getale van \pm 1500 en mede in 1917 plaats. In 1918 bedroeg het aantal paarden, voor het leger aangekocht, wederom ongeveer 1500 stuks.

Inmiddels was de prijs weder aanzienlijk gestegen. Het desbetreffende „Verslag” deelt dienaangaande het volgende mede: „Als gevolg van den uitvoer van tweejarige en voljarige paarden en van veel vraag voor het gemobiliseerde leger steeg de prijs der paarden voortdurend. Voor een behoorlijk gebruikspaad moest weldra f 1500 en meer worden betaald. De prijzen van goed mannelijk en vrouwelijk fokmateriaal stegen in nog sterkere mate. Voor driejarige hengsten van het type tuigpaard, hier te lande gefokt, werd tot f 25.000 betaald; voor dieren van het Belgische type kon soms zelfs het dubbele van dezen prijs bedongen worden. Met deze prijzen gaat een verhooging van dekgelden gepaard. Prijzen van f 100 behooren niet meer tot de uitzonderingen.”

Bij het overwegen van de voorgaande feiten dringt zich de overtuiging op, dat in wezen niet interne omstandigheden, als zoodanig immers ten nauwste verband houdende met de algemeen heerschende welvaart in de vooroorlogsche jaren alsmede met het voorbereiden tot- en het voeren van den wereldoorlog, een zeer groote, zoo niet overheerschende, invloed op de hiervoor geschetste ontwikkeling van den Nederlandschen paardenstapel gedurende de eerste 20 jaren dezer eeuw hebben gehad.

Nadien werd deels tengevolge van de devaluatie der uitheemsche muntwaarden deels door de steeds meerveld winnende autarkische gezindheid en de daarmee in verband opgerichte tariefmuren de export steeds geringer en diende dientengevolge de Nederlandsche paardenfokkerij zich in hoofdzaak op eigen behoefte in te stellen. Van dezen geregeld afnemenden ePport en van de daarenboven sterk dalende prijzen kan tabel VII getuigenis afleggen. In de „Verslagen en Mededeelingen van de Directie van den Landbouw” wordt reeds ten aanzien van 1919 van de verminderde vraag gewag gemaakt. Wij lezen daaromtrent: „De uitkomsten van de paardenfokkerij waren over het geheel niet gunstig. In de eerste maanden van het jaar waren de prijzen nog hoog. Later kwam daarin een belangrijke wijziging. Door de dalende buitenlandsche valuta verminderde de vraag voor het buitenland zeer. Dit oefende ook een ongunstigen invloed uit op de binnenlandsche vraag.”

Weliswaar is ook in de eerste jaren na den oorlog nog van een aanzienlijke

uitvoer sprake, doch de prijzen loopen sterk terug en kunnen niet meer loonend genoemd worden. Vooral de sterke achteruitgang der prijzen in 1922, toen zij ongeveer de helft van die van 1921 bedroegen, is in dit verband opvallend. In 1924, toen van Duitsche zijde veel vraag bestond, kon zoowel wat het aantal uitgevoerde paarden als wat de prijzen betreft van eenige opleving gesproken worden, doch nadien zet de achteruitgang zich onverminderd voort. De laagste prijzen worden bereikt in 1933, waarna zich echter eenige verbetering voordoet. Deze betere prijzen gaan echter niet gepaard met groteren epport. Integendeel, de uitvoer is nimmer geringer geweest dan in de jaren 1934 en 1935.

Volkomen in overeenstemming met de ten aanzien van de eerste na-oorlog-sche jaren gegeven cijfers wijst het „Verslag” over 1922 erop, „dat niet de behoefte aan paarden in het buitenland verminderd is, doch dat aan fokkerij te laag zijn.”

Belangrijk is het in dit verband, dat in deze jaren de prijzen voor zware paarden veelal aanzienlijk hooger waren dan die voor lichtere paarden, terwijl België, dat meerendeels paarden van koudbloed-type betrok, ook ten aanzien van de na-oorlog-sche jaren in het algemeen als de grootste afnemer van paarden beneden 3 jaar kan worden aangemerkt. Het „Verslag” over 1920 merkt in dit verband op: „Paarden van het zware slag golden in den regel f 200 a f 400 meer dan lichtere soorten, voor veulens was dit verschil \pm f 100. Als gevolg der hooge prijzen neemt de fokkerij van trekpaarden van het zware slag en kruisingsproducten met bloed van dit type steeds meer toe, terwijl de fokkerij van tuigpaarden en in het bijzonder van de lichtere soorten, achteruit gaat.” Het „Verslag” over 1921 meldt, dat paarden van koudbloedtype gemiddeld f 100 a f 200 meer opbrachten dan warmbloedpaarden, terwijl ten aanzien van 1922 werd medegedeeld, dat voor anderhalfjarige ruins van Belgisch type f 50 tot f 100 meer werd verkregen dan voor dezelfde dieren, doch behoorende tot het warmbloed-type. Teneinde te illustreeren welk een belangrijk afnemer van jonge paarden België ook toentertijd was, zij vermeld, dat van de 7819 in 1923 uitgevoerde paarden beneden 3 jaar niet mindder dan 5890 stuks de Belgische grens passeerden.

In October 1925 verhoogde Duitschland de invoerrechten van paarden, waarbij deze voor koudbloed-paarden op R.M. 140 en voor warmbloed-paarden op R.M. 500 werden gesteld. Dat deze maatregel in het bijzonder den uitvoer van warmbloed-paarden belemmerd heeft, spreekt voor zich. Volgens het desbetreffende „Verslag” was in Juni en Juli 1926 de prijs van voljarige warmbloed-paarden f 350 tot f 450, terwijl voor paarden van het koudbloed-type ongeveer f 50 meer werd betaald. „Veulens waren — met uitzondering van zeer goede exemplaren — zoo goed als onverkoopbaar; vele gingen tegen een prijs van f 50 tot f 70 naar de slachtbank.”

Inmiddels is de invoer van hitten, in hoofdzaak uit Oost-Europa afkomstig, zeer sterk toegenomen en bereikt omstreeks 1930 zijn maximum. Hoewel deze hitten voor het zwaardere landbouwwerk uiteraard ongeschikt te achten zijn, kan deze groote invoer toch bezwaarlijk als een voor de inheemsche fokkerij gunstige omstandigheid worden aangemerkt.

Ook de invoer van slachtpaarden bereikte toentertijd een ongekeerde hoogte.

In het „Verslag” over 1932 wordt medegedeeld, dat de prijzen voor paarden van het koudbloed-type f 25 a f 50 hooger waren dan die voor warmbloedpaarden, terwijl het „Verslag” over 1934 vermeldt, dat de prijzen, voor paarden van de onderscheidene typen besteed, slechts weinig uiteen liepen. In 1933 en 1934 valt, naar de „Verslagen” mededeelen, een zeker opleving te constateeren. Dat juist in deze jaren tengevolge van de van overheidswege getroffen maatregelen de uitkomsten van de akkerbouw weer aanzienlijk beter waren dan gedurende de laatste voorafgaande jaren, is een feit, hetwelk aan deze opleving zeker mede ten grondslag ligt.

III. Oorzaken, welke aan de hiervoor ten aanzien van den omvang en de samenstelling van den paardenstapel vermelde feiten toegeschreven kunnen worden.

Het voorgaande in aanmerking nemende, behoeft het geen verwondering te wekken, dat de paardenstapel, welke gedurende de eerste 20 jaren dezer eeuw een zoo belangrijke uitbreiding onderging, nadien weer ongeveer in dezelfde mate in omvang afnam. Waar de factor „export” van steeds geringere beteekenis werd, diende men zich meer en meer op de binnenlandsche behoefte in te stellen.

Deze binnenlandsche behoefte geldt in hoofdzaak het voor landbouwwerkzaamheden geschikte paard. In de steden was het gebruik van paarden na 1921 aanzienlijk afgenomen, terwijl voor het leger — behalve gedurende de oorlogsjaren — jaarlijks slechts een gering aantal paarden werd aangekocht. Wel omvat de jaarlijksche aankoop van legerpaarden sinds omstreeks 1925 relatief meer paarden van inheemsch origine (in verband met 't in 't binnenland aankopen van paarden voor marechaussee- en politietroepen en de halveering welke 't wapen der cavalerie inmiddels had ondergaan), doch zulks neemt niet weg, dat dit jaarlijksche aantal als zoodanig in 't totale verband van zeer geringe beteekenis te achten is. Wordt voorts in aanmerking genomen, dat de voor sportieve doeleinden benodigde paarden (uit den aard der zaak met uitzondering van die, welke door de „landelijke ruiters” worden benut) voor het allergrootste deel uit het buitenland worden betrokken, dan leidt één en ander noodzakelijk tot de conclusie, dat de binnenlandsche behoefte vrijwel synoniem met die aan landbouwpaarden te achten is.

Waar de recente opleving, de nog altijd minimale export in aanmerking nemende, zeer zeker de conclusie wettigt, dat het aanpassingsproces zich inmiddels voltrokken heeft, valt uit hoofde van het voorgaande te verwachten, dat ten aanzien van de verschillende provincies tusschen de landbouwkundige toestanden in 1904 en 1935 eenerzijds en den omvang van den paardenstapel in die jaren anderzijds een zeker verband te constateeren zal zijn. Inderdaad valt te constateeren, dat in de provinciën, waar de oppervlakte cultuurgrond zich het meest uitbreidde, te weten Drenthe, Overijssel, Noord-Brabant en Limburg, ook de grootste uitbreiding van den paardenstapel heeft plaats gehad.

Tegenover de hiervoor genoemde provinciën staan Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht met de grootste vermindering van het aantal paarden. Deze aanzienlijke inkrimping zal wel in hoofdzaak toegeschreven dienen te worden aan het feit, dat juist in deze provinciën vele steden, onder meer de vier grootste, Amsterdam, Rotterdam, 's-Gravenhage en Utrecht, gelegen zijn. Niet alleen is immers binnen deze steden het aantal paarden belangrijk afgenomen, doch ook op het omringende platteland heeft wat de vermindering van het paardenaantal betreft de invloed dezer steden zich ongetwijfeld doen gelden (autobussen, vrachtauto's).

Het valt op dat in 1934, in welk jaar, zooals reeds naar voren werd gebracht, de paardenstapel als geheel en uitsluitend ingesteld op de behoefte van den inheemschen landbouw is te beschouwen, per H.A. cultuurgrond de grootste aantallen paarden van 3 j. en ouder voorkomen in die provincies, waar de oppervlakte bouwland die van 't blijvend grasland in aanzienlijke mate overtreft. te weten in Groningen, Zeeland en Limburg. Daartegenover worden de geringste aantallen oudere paarden per H.A. cultuurgrond aangetroffen in de provincies Friesland en Utrecht, waar het percentage blijvend grasland bij uitstek hoog te noemen is. Deze feiten zijn wel volkomen in overeenstemming met de werkelijkheid, zooals deze zich ten aanzien van het gebruik van paarden in eenerzijds akkerbouw- en anderzijds weidebedrijven doet kennen.

Ongetwijfeld zal dus naast de toename van den cultuurgrond ook de omzetting van bouwland in grasland (en omgekeerd) haar invloed op den omvang van den paardenstapel hebben doen gelden. Derhalve dient ten aanzien van de zeer groote toename van het aantal paarden in Drenthe niet alleen de aanzienlijke vermeerdering van het aantal H.A. cultuurgrond doch zeer zeker ook de in het totale verband procentisch nog grootere toename van het bouwland in aanmerking genomen te worden. Dienovereenkomstig kan betreffende Gelderland het vermoeden geopperd worden, dat de toename van het aantal paarden grooter geweest zou zijn, indien het percentage bouwland in den loop der jaren niet in zoo betrekkelijk aanzienlijke mate was afgenomen. Voorts heeft wat Utrecht betreft naast de invloed der groote steden zeer zeker ook de zeer belangrijke omzetting van bouwland in grasland tot de groote inkrimping van den paardenstapel bijgedragen.

(Wordt vervolgd)

Gerhardt

Uw advertentie op deze
plaats zou U voordeel
bezorgd hebben

AKTIEBOLAGET

O. Mustad & Son

G O T H E N B U R G (Z W E D E N)

Fabrieks-
merk

Fabrikanten der prima kwaliteit

Mustad Hoefnagels

Verkrijgbaar bij alle ijzerhandelaren

VOORJAARSRIJKSHENGSTENKEURING 1938.

De Minister van Economische Zaken, gelet op artikel 7 der Paardenwet 1918 (Staatsblad No. 419), heeft goedgevonden te bepalen, dat de gewone hengstenkeuringen in het voorjaar 1938 zullen worden gehouden op de plaatsen en dagen, hieronder vermeld, zulks voor de typen van hengsten, als voor elke plaats is aangegeven.

Groningen, Groningen, 18 Jan. 1938, 10 uur, trekpaard.

Groningen, 1 Febr. 1938, 8.30 uur, tuigpaard.

Groningen, 1 Febr. 1938, 13.30 uur, afwijkende rassen.

Friesland, Leeuwarden, 9 Febr. 1938, 10 uur, tuigpaard.

Drenthe, Assen, 10 Febr. 1938, 10 uur, tuigpaard.

Overijssel, Zwolle, 17 Jan. 1938, 13.30 uur, trekpaard.

Zwolle, 7 Febr. 1938, 13.30 uur, tuigpaard.

Gelderland, Elst, 19 Jan. 1938, 10 uur, trekpaard.

Elst, 2 Febr. 1938. 9.30 uur, tuigpaard en afwijkende rassen.

Tiel, 4 Febr. 1938. 9.30 uur, tuigpaard.

Utrecht, Utrecht, 11 Febr. 1938, 10 uur, tuigpaard.

Noord-Holland, Hoofddorp, 20 Jan. 1938, 10 uur, trekpaard.

Hoofddorp, 3 Febr. 1938, 9.30 uur, tuigpaard.

Hoofddorp, 3 Febr. 10.30 uur, afwijkende rassen.

Zuid-Holland, Rotterdam, 21 Jan. 1938, 10 uur, trekpaard.

Rotterdam, 3 Febr. 1938, 13.30 uur, tuigpaard.

Rotterdam, 3 Febr. 1938, 14.30 uur, afwijkende rassen.

- Zeeland, Kattendijke, 31 Jan. 1938, 12 uur, trekpaard.
 Hulst, 1 Febr. 1938, 9 uur, trekpaard.
 Axel, 2 Febr. 1938, 9 uur, trekpaard.
 Oostburg, 3 Febr. 1938, 9 uur, trekpaard.
 Oostburg, 4 Febr. 1938, 9 uur, trekpaard.
- Noord-Brabant, Bergen-op-Zoom, 9 Febr. 1938, 9 uur, trekpaard.
 Zevenbergen, 9 Febr. 1938, 14 uur, trekpaard.
 's-Hertogenbosch, 10 Febr. 1938, 9 uur, trekpaard.
- Limburg, Roermond, 10 Febr. 1938, 14 uur, trekpaard.
 Maastricht, 11 Febr. 1938, 10 uur, trekpaard.

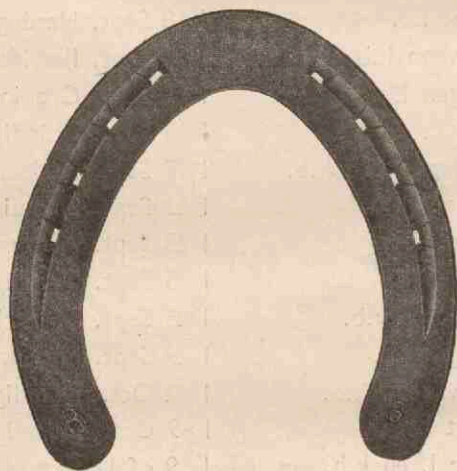
COURSE-DATA 1938.

(Voorloopige lijst).

18 April	Duindigt l.b.	1 28 Aug.	Alkmaar l. en k.b.
18 April	Harendermolen l.b.	1 28 Aug.	Irnsom k.b.
1 Mei	Duindigt l.b.	1 31 Aug.	Harlingen k.b.
15 Mei	Groningen l.b.	1 1 Sept.	Heemskerk k.b.
22 Mei	Norg k.b.	1 4 Sept.	Duindigt l.b.
21 Mei	Drachten l. en k.b.	1 4 Sept.	Den Hoorn k.b.
26 Mei	Hoorn k.b.	1 8 Sept.	Warmond k.b.
1 Juni	Duindigt l.b.	1 8 Sept.	Hardegarijp k.b.
1 Juni	Heerenveen k.b.	1 8 Sept.	Ijmuiden k.b.
12 Juni	Groningen l.b.	1 11 Sept.	Groningen l.b.
12 Juni	Schoorl k.b.	1 18 Sept.	Duindigt l.b.
13 Juni	Heer Hugowaard k.b.	1 19 Sept.	Medemblik k.b.
28 Juni	Sappemeer k.b.	1 22 Sept.	Enkhuizen k.b.
3 Juli	Duindigt l.b.	1 23 Sept.	Wolvega k.b.
3 Juli	Usquert k.b.	1 25 Sept.	Duindigt l.b.
3 Juli	Noordwolde k.b.	1 25 Sept.	Schoorl k.b.
10 Juli	Groningen l.b.	1 29 Sept.	Lisse k.b.
10 Juli	Binnenwijzend k.b.	1 2 Oct.	Duindigt l.b.
17 Juli	Duindigt l.b.	1 9 Oct.	Duindigt l.b.
24 Juli	Alkmaar l. en k.b.	1 9 of 11 Oct.	Alkmaar l. en k.b.
31 Juli	Schoorl k.b.	1 11 Oct.	Het Zand k.b.
4 Aug.	Santpoort k.b.	1 12 Oct.	Knippe k.b.
7 Aug.	Duindigt l.b.	1 23 Oct.	Duindigt l.b.
7 Aug.	Heerenveen k.b.	1 29 Oct.	Gorredijk k.b.
14 Aug.	Groningen l.b.	1 30 Oct.	Duindigt l.b.
18 Aug.	Beverwijk k.b.	1 1 Nov.	Duindigt l.b.
21 Aug.	Duindigt l.b.	1 13 Nov.	Duindigt l.b.

Adverteert in
„De hoesmid“

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

Ydefzoo techw

15 FEBRUARI 1938 — No. 506

Drie en veertigste jaargang

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR: Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET - 's-Gravenhage

ABONNEMENTSPRIJS
voor Nederland , per jaar f 3.—
buiten Nederland per jaar f 4.—

*

PRIJS ADVERTENTIËN
1-10 regels f 2.— Elke regel meer
20 ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave: De Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
21 FEB 1938
UTRECHT

31 Januari is de datum geworden van een nieuwen jaarlijkschen nationalen feestdag, waarbij onze gelukwenschen uitgaan naar het vorstelijk huis en wij de hoop uitspreken dat deze jongste Oranjeteleug voorspoedig moge opgroeien tot geluk van heel Nederland.

VERSLAG VAN DE ALGEMEENE VERGADERING DER VEREENIGING
VAN ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG, GEHOUDEN TE
UTRECHT OP 5 FEBR. 1938 IN HOTEL WITJENS.

Agenda:

1. Opening.
2. Vaststelling der notulen.
3. Behandeling ingekomen stukken.
4. Jaarverslag.
5. Bestuursverkiezing. (Aftredend de heeren J. Ph. Huitink en H. Vossers).
6. Rekening en verantwoording van den Penningmeester.
7. Aanwijzing van de rekening-commissie voor volgend jaar.
8. Vestigingseischen en Hoefbeslag. Inleider de heer H. Vossers te Utrecht.
9. Bespreking 25-jarig jubileum.
10. Rondvraag, sluiting, uitbetaling reiskosten.

Pauze.

Gemeenschappelijke lunch (aangeboden door de Vereeniging).

11. Causerie over enkele oude en nieuwe toepassingen van hoefbeslag, door Prof. Dr. G. M. v. d. Plank.

Aanwezig waren 37 leden. De heer v. d. Kraan, lid van het hoofdbestuur der B.S.P.V. en de heeren Kuper en Kerkhof hoofdbestuurleden van den R.K.S.B.

Om half elf opent de Voorzitter de heer Ritsema de vergadering en heet allen hartelijk welkom in het bijzonder de heeren v. d. Kraan, Kupers en Kerkhof. Hij maakte vervolgens melding van de blijde gebeurtenis te Soestdijk, waarop hij verzocht dat alle zich van hun zetels zouden verheffen en werd door alle aanwezigen uit volle borst het Wilhelmus gezongen. Daarna wijdt de Voorzitter waardeerende woorden aan wijlen den heer Hogenbirk, Voorzitter van den B.S.P.V., die zoo plotseling door den dood ons ontnomen is. Verder memoreert spreker hoe in 1910 de eerste cursus ter opleiding van Onderwijzers in Practisch Hoefbeslag in het leven is geroepen. Van deze eerste cursus zijn nog twee onderwijzers lid van onze vereeniging en wel de heeren Bongeaerts en Vogels. Thans vierden Adriaanse, Huitink, Kerckhaert en Verhoeven hun zilveren Onderwijzersjubileum. Genoemde heeren zijn nog steeds werkzaam voor den bloei onzer Vereeniging en de Voorzitter wenscht hun toe dat dit nog jaren zoo moge blijven. De Algemeene toestand voor den smid is nog niet zoo als wij die wel zouden wenschen. In groote bedrijven is wat opleving, op het platteland is hiervan nog weinig merkbaar.

Gelukkig voor ons bloeit de fokkerij en zijn goede paarden duur, zoodat de fokkers en eigenaren van paarden ze wat beter op tijd laten beslaan. Ook de federatie van landelijke rijvereeningen ziet het nut van goed hoefbeslag in. Op het groote concours van Land. Rijvereeningen te Groningen, dit jaar gehouden, is op hun verzoek het beslag der aanwezige paarden gekeurd door twee leden van onze vereeniging, n.l. de heeren Ritsema en Homan.

Ingekomen was een schrijven van den heer Stok, uitgever van „De Hoefsmid“, dat deze tot zijn spijt verhinderd was de Vergadering bij te wonen, terwijl tijdens de vergadering een telefoontje ons bereikte dat ook de heer Gallandat Huet door ziekte onze vergadering moest verzuimen en eveneens Prof. Hartog. Het jaarverslag uitgebracht door den secretaris, de heer Vossers, luidde als volgt:

Wederom ligt een vereenigingsjaar achter ons. Het lijkt wel of met den leeftijd van onze vereeniging de jaarlijksch terugkeerende algemeene vergadering korter achter elkaar wordt gehouden. Nog slechts drie jaar zijn wij verwijderd van wat in den echtelijken staat zilveren bruiloft wordt genoemd. Het verheugt ons U te kunnen mededeelen, dat in het afgelopen jaar geen berichten van overlijden bij het secretariaat binnen kwamen. Minder prettig was, dat door twee leden na herhaald verzoek geen contributie werd betaald, zoodat zij wegens wanbetaling van de ledenlijst geschrapt moesten worden. Het aantal leden bedraagt thans 68.

De werkzaamheden voor het Bestuur waren dit jaar nogal omvangrijk. Er werden twee bestuursvergaderingen gehouden. De eerste werd bijgewoond door Prof. Dr. van der Plank. Verder werd er herhaaldelijk onderling over de aan de orde zijnde punten gecorrespondeerd. De getrouwe lezer van „De Hoefsmid“ heeft den gang van zaken betreffende de Vereeniging onder het hoofd Vereeniging voor Onderwijzers in Practisch Hoefbeslag voor een groot deel kunnen volgen. Aan de Stamboeken van de Vereenigingen ter bevordering van de Paardenfokkerij in Nederland werd een circulaire verzonden zooals is afgedrukt in de Mei-aflevering van „De Hoefsmid“. Deze circulaire is niet onder uitwerking gebleven. Op verschillende plaatsen werd de medewerking van onze Vereeniging gevraagd bij de keuringen van het hoefbeslag op tentoonstellingen en wedstrijden. Val al deze keuringen zijn rapporten uitgebracht en verslagen geplaatst in ons hoefbeslagorgaan, zoodat wij hier in het jaarverslag gevoeglijk over kunnen zwijgen. Voor de benoeming van jury leden voor deze hoefbeslagkeuringen heeft het bestuur gemeend, dat daarvoor niet uitsluitend bestuursleden in aanmerking moeten komen. Naast de heeren Ritsema, Huitink Breukink en Schieman zijn in dit jaar voor keuring aangewezen de heeren Bolder, Sul en Homan. Wij verwachten dat deze maatregel ongetwijfeld de instemming der leden zal hebben.

Het is U allen bekend, dat voor 1938 het aantal plaatsen voor den Onderwijzerscursus is verdubbeld. De aanleiding tot het nemen van stappen in deze richting is geweest het artikel van Dr. Gallandat Huet in de Maart-aflevering. Het bestuur heeft gemeend den gedachtengang in dat stuk te moeten deelen. In een bestuursvergadering is deze zaak met Prof. Dr. v. d. Plank besproken. Voorzitter en Secretaris hebben daarna een conferentie gehad met den Inspecteur van het Veeveelt en Zuivelwezen, waarna een request bij den minister werd ingediend. Het gevolg is geweest, dat voor dit jaar een uitbreiding met 6 plaatsen is toegestaan om den achterstand ontstaan door het stopzetten gedurende drie jaar gedeeltelijk weer in te halen. Of in de toekomst deze uitbreiding noodig zal blijven, zal de practijk moeten uitwijzen. Verder hebben Voorzitter en Secretaris nog een confe-

rentie gehad met den her Slob, Secretaris der federatie van Landelijke Rijvereeningen ter bespreking van mogelijke samenwerking voor hoefbeslagbeoordeelingen op wedstrijden en controle bij keuringen. Als eerste stap is er een keuring van hoefbeslag gehouden bij het Ruitconcoure te Groningen. Tal van inlichtingen en raadgevingen zijn daarbij gegeven. Dit opvoedingswerk is zeker niet gemakkelijk. Het eischt van de juryleden een groote dosis tact.

Wij meenen echter gerust te mogen zeggen, dat deze proef als geslaagd kan worden beschouwd. Maatregelen tot verkrijging van een verplichtend diploma waarop in onze vorige Algemeene Vergadering van verschillende zijden werd aangedrongen, zijn onder de oogen gezien. In samenwerking met de Smedenbonden en de Vereeniging tot Veredeling van het Ambacht zijn reeds Vestigingseischen opgesteld. Het invoeren van deze eischen zal echter geheel afhangen van de smeden zelf. Wij komen bij punt 8 van de agenda weder op deze zaak terug. De samenwerking met de Smedenbonden was, zooals deze behoort te zijn, goed. Wij vertrouwen dat deze goede verstandhouding in 't belang van beide groepen blijvend zal zijn. Thans rest mij nog een bestuursmededeeling te doen. Op onze laatst gehouden bestuursvergadering kwam aan de orde de overdracht van het secretariaat. Door andere drukke werkzaamheden ben ik verhinderd langer het secretariaat waar te nemen. De heer Breukink heeft zich echter bereid verklaard in 't vervolg deze werkzaamheden op zich te nemen. Wij behoeven er niet aan te twijfelen of dit werk is bij hem in goede handen. Besluiten wij met den wensch dat in de volgende jaren het vereenigingsleven zich in de goede richting zal ontwikkelen. Dat U, als leden, medewerking zult verleen aan „De Hoefsmid” om daarvan te maken het blad waaruit de hoefsmeden kunnen halen datgene wat zij als vakman noodig hebben. Dat de leden van onze Vereeniging een ieder naar zijn vermogen en voor zijn omgeving moge zijn de bakens waarop de overige smeden koers zullen houden. Ik dank U. Dit Verslag werd met applaus beloond en thans is het secretariaat van de Vereeniging van Onderwijzers in Practisch Hoefbeslag dus gevestigd bij H. J. Breukink, Molenstr. 9, Lochem.

Thans was aan de beurt bestuursverkiezing. Aftredend de heeren Huitink en Vossers, genoemde heeren werden met bijna algemeene stemmen herkozen en namen hunne benoeming weder aan.

De rekening en verantwoording werd nagezien door de heeren Kerckhaert Scholte en Huisman en keurig in orde bevonden, zooals wij zulks van den heer Huitink gewoon zijn.

Inkomsten f 546.28, uitgaven f 374.23. Saldo f 172.05.

Wanneer wij over drie jaar zilveren feest willen houden, mogen wij nog wel eerst op een erfenisje loeren.

Voor het nazien van het volgend boekjaar werden aangewezen de heeren Dijkslag, Koerselman en Sul en werd besloten dat deze heeren een half uur eerder ter vergadering komen, daar zulks anders te veel tijd vordert. Thans is aan de orde het vieren van het 25-jarig bestaan onzer vereeniging in 1941. De heer Huitink acht het met onze thans beperkte kas niet mogelijk. De Voorzitter doet een beroep op de vergadering. Wanneer elk lid tot

... ja, - maar

„De Overwinnaar”

is een **veel betere hoefnagel** . . . en

breekt niet!

Bernardo Reymon
Directeur voor Europa

Verkrijgbaar
in geheel Nederland

1941 een gulden per jaar meer contributie betaald, krijgen wij een reserve van ongeveer f 200. De heer Vossers heeft ook de bedoeling een fonds te vormen en een commissie te benoemen, die een plan ontwerpt, zoodat dan de feestviering buiten de kas omgaat. Ook Huitink had zich iets in dien geest voorgesteld. De heer Kerckhaert attendeert op vorige jaren toen de kas er beter voor stond, zij is achteruit gegaan en hij vindt het een goed idee van den Penningmeester hierin te voorzien. Huitink zegt dat de uitgaven niet elk jaar even groot zijn, mede doordat de Onderwijzerscursus eenige jaren was stopgezet is ons ledental daardoor niet vooruit gegaan. Door ons jubileum te vieren komt er een vastere band onder de leden. De laatste jaren werd de lunch uit de kas door de vereeniging aangeboden, dit bevordert de gezelligheid, anders loopt de een in de pauze hier en de ander daar naar toe, thans blijven wij gezellig bij elkaar. Schieman geeft als zijn oordeel te kennen dat hij er voor zou zijn de contributie met f 1. — te verhoogen en de lunch te blijven aanbieden, dit is aangenamer. Hiermede gaat de vergadering accoord. De Voorzitter brengt het 20-jarig bestaan nog in herinnering doch toen was onze kas groot f 400. Wij hadden toen een prettigen dag. Huisman vraagt nog of deze contributie verhooging na 3 jaar weer ophoudt. v. d. Boer zegt niet langer over praten, dus dat is klaar.

Bij de rondvraag brengt de heer v. d. Boer in het midden dat hij wel gelooft dat een volgende gelegenheid de heer Crezee wel bereid zal zijn over een of ander onderwerp het hoefbeslag betreffende een causerie te houden. De voorzitter schetst de moeilijkheid hiervoor steeds een geschikt onderwerp te vinden. Prof. Dr. v. d. Plank is ons hier steeds mede ter wille geweest en doet dit nog met genoegen voor ons. Voor hem is het echter ook moeilijk om een onderwerp te kiezen waarbij hij niet in herhaling komt met vorige gehouden causerien. De heer Huitink vraagt of dit niet iets is voor leiders van cursussen; deze heeren moesten eigenlijk allen lid begunstiger van onze vereeniging zijn. Vroeger de heeren Moubis, Prof. Kroon en meerderen waren zulks. De heer Breukink stelt voor alle leiders van cursussen aan te schrijven om lid-begunstiger van onze vereeniging te worden à f 2.50 per jaar. Eigenlijk moesten deze heeren hier allen op de vergadering aanwezig zijn. De heer v. d. Boer is van dezelfde meening. De heer Kerckhaert is ook van deze meening en stelt voor deze heeren voor onze vergadering uit te noodigen. Hier worden verschillende dingen omtrent beslag

besproken, waar ook zij belang bij hebben. De heer Nijenhuis vindt ook dit nuttig en noodzakelijk en acht het ten bate van het onderwijs. De heer Vossers zou alle dierenartsen uit willen noodigen. Er zijn er die het eene jaar een cursus leiden en het andere jaar niet. De voorzitter vindt dit te erg, wij moeten die menschen hebben die voelen voor het hoefbeslag, al deze zijn ons welkom. De heer Huitink zegt: wij moeten ook niet vergeten de Hoefsmidschool in Amersfoort aan te schrijven.

Hierna werd gepauzeerd om gezamenlijk de lunch te gebruiken. Na de pauze heropent de Voorzitter de vergadering en heet welkom de heer Prof. Dr. v. d. Plank en de heer v. Kempen. Beide heeren hebben steeds getoond veel voor het hoefbeslag te gevoelen. Prof. Dr. v. d. Plank houdt een causerie over oude en nieuwe beslagmethoden. Spreker vindt het moeilijk om steeds met iets nieuws te komen, daar er de laatste jaren op hoefbeslaggebied weinig nieuws is. Hij zal zijn betoog nog toelichten met lantaarnplaatjes. De Romeinen bonden vroeger omslagen, later ijzer onder de hoeven, terwijl de Germanen hen hierin voor waren en ze reeds onder nagelden. Men was toen nog niet zoover, dat men iets wist van de werking van den hoef en van hoefmechanisme wist men toen nog bitter weinig. In Duitschland werd het eerst door den heer Dominie studie gemaakt van de werking van den hoef tijdens de beenontlasting. Genoemde heer Dominie bracht toen reeds wijzigingen in het beslag en attendeerde op de voetas en lette op het vlak optreden van den voet op den bodem. De laatste jaren is hierover op onze vergaderingen veel gesproken en van gedachten gewisseld.

Het vlak optreden moet niet te veel in criterium komen inzake het besnijden van den hoef. Het grondprincipe moet zijn dat wij met den voetas rekening houden. Het ijzer van Stark-Guther heeft veel ingang gevonden niet alleen bij hoefbevangenheid doch voor verschillende gevallen. Ook hebben ijzers met oplegsels van leer in vele gevallen zeer goed voldaan, vooral op balkijzers. Eenheid in beslag zal moeilijk zijn. Ook voor het glijden op gladde wegen hebben wij eigenlijk nog niets afdoende gevonden. De Adet rubberijzers worden nog steeds verbeterd. Bezwaren zijn nog steeds dat de ijzers te dik zijn en de straal niet met den bodem in aanraking komt, hetgeen het hoefmechanisme belemmert. De vraag is, worden banden en zezen niet teveel geremd? Bij vorst en gladde wegen loopt het ook vast daar men geen schroeven in het rubber kan plaatsen. Daarbij zijn ze voor veel gebruikers te duur. Naar voren gekomen is weer het groeien van de steunsels, hiervan is nog niets bewezen en is men nog steeds zoekende. Wij zullen ons er nog maar bij houden de steunsels mede te laten dragen op het ijzer. Voor het examen zien wij de laatste jaren de ijzers graag wat korter en nauwer gepast, zoodat hiermede zij, die cursussen geven, rekening kunnen houden. De uitzetting van den hoef in de lengte is zeer gering, zoodoende leggen wij thans de ijzers wat korter dan voorheen. Ijzers met verdikte takken worden, voor het examen niet meer geëischt. Wij nemen hiervoor in de plaats ijzers met oplegsels van leer. Het strijkijzer is in overleg met de Hoefsmidschool te Amersfoort veranderd zoo, dat de verzenbinnentak, dus de strijktak aan het eind breed wordt gelaten zoodat hierop de steunsel meedraagt, hierdoor blijft de binnenverzenwand sterker en knijpt niet in. De ontwik-

keling van het hoefbeslag dient ook door de Onderwijzersvereniging in het oog te worden gehouden. Goed is het dat de Vereeniging samenwerkt met de Stamboeken. Zooals reeds beschreven, worden dit jaar 6 leerlingen meer toegelaten op de Onderwijzerscursus, doch met de meerdere toelating stijgt ook de animo daar zich thans 30 kandidaten opgaven. Het uitzoeken hiervan is moeilijk daar de meesten uit dezelfde streek komen en de bedoeling voor ligt dat alle provinciën hierop recht hebben. Zoodat het aantal plaatsen nog te gering zal zijn. Prof. v. d. Plank toonde ons een paar oude ijzers waarvan een afkomstig uit de buurt van Gouda, hetwelk erop duidde, dat het gebezigd was voor een paard met een kort en een lang been. Spreker liet eenige plaatjes zien van oude hoefsmederijen uit vroeger jaren. Deze plaatjes toonden paarden welke uit de hand en in den hoefstal beslagen werden. De bouw dezer paarden was hoogbeenig, paarden met nogal zware romp en lange dunne beenen, waarschijnlijk van het Percheronsche of Bretonsche slag uit dien tijd. Ook was de vorm van het aambeeld in de smederij anders dan tegenwoordig. De ijzers op de getoonde plaatjes waren vooral in de toon breed en hadden veel weg van het ijzer Stark-Guther; verschillende modellen werden getoond. o.a. ijzers met opgeklonken gummiblokken afkomstig uit Cecho-Slowakije. Hiermede eindigde Prof. Dr. v. d. Plank zijn aangename en leerzame causerie welke een applaus aan de vergadering ontlokte. De Voorzitter dankte daarop den heer v. d. Plank voor zijn bereidwilligheid en aangename causerie. Prof. Dr. v. d. Plank wil nog gaarne vragen uit de vergadering beantwoorden. De heer Harmsen doet nog een vraag aangaande het bevestigen van het leer. De heer Ritsema vraagt waarom juist leer? Spreker antwoordt dat leer zachter is dan ijzer en dus om de verzenen hooger te laten groeien de verzenen op leer minder afslijten en heeft de practijk bewezen dat dit zeer goede resultaten oplevert. Huitink heeft hieromtrent ook goede ervaringen. De heer Schieman vindt het best het ijzer met verdikte takken op het examen te laten vervallen, doch wil dan ook het Hollandsche balkijzer laten vervallen. Prof. Dr. v. d. Plank acht het Holl. balkijzer een ijzer waarop de kandidaten goed smeden leeren en goed passen en wil het om die reden nog niet gaarne missen. De heer Schieman vraagt of de afhelling in het ijzer niet bij vele voeten kan vervallen. Prof. Dr. v. d. Plank wil liever alleen het scherpe randje wegslaan. Ook wil spreker de kandidaten voor het examen nog wat vlugger zien werken. Dit wenschen vanzelfsprekend alle onderwijzers. De heer Kerckhaert verhardt nog steeds in de meening dat door verhooging der ijzertakken de toon meer belast wordt. Door de verzenen te verhoogen worden naar zijn meening de paarden meer onderstandig. Prof. Dr. v. d. Plank beweert op proeven destijds genomen nog steeds het tegenovergestelde te gelooven. De heer Schieman is door ondervinding dezelfde meening toegedaan. De heer Falkenhagen heeft door gebruik van ijzers met verdikte takken nog nooit de voeten beter zien worden, ijzers met oplegels van leer brengen goede resultaten. De heer Breukink vindt ijzers met verdikte takken veel te zwaar voor de zwakke voeten waarvoor ze gebezigd worden en heeft evenals Huitink goede resultaten ondervonden met leeroplegels. Thans houdt de heer Vossers een beschouwing en geeft duidelijk uitleg omtrent de vestigings-

eischen en hoefbeslag. Komen ook de vestigingseischen voor den smid aan de beurt dan zal hij die niet in het bezit is van een Rijks-diploma zich moeten onthouden van paarden te beslaan. Terwijl zij, wiens zaak hoofdzakelijk op hoefbeslaggebied gebaseerd is, in het bezit moeten zijn van het Diploma van Onderwijzer in Practisch hoefbeslag. De heer Vossers heeft dit onderwerp zeer in den breede uitgelegd en toegelicht. De voorzitter dankt ook hem uit naam der vergadering voor zijn leerzame uitlegging en weten zij die aanwezig waren weer heel wat meer van hetgeen ons te wachten staat. Onderhand is het ruim 4 uur geworden en de Zeeuwen beginnen reeds te draaien op hun stoel en kijken op hun horloge, want hun trein gaat ong. 4.30 uur. Deze heeren hebben rekening te houden met de Schelde, anders komen ze niet meer thuis. De voorzitter sluit thans de vergadering en dankt allen voor hun aanwezigheid. In het bijzonder de sprekers van heden middag en de vertegenwoordigers van de Smedenbonden. Rest mij nog mijn eigen opinie, dat ik de dag van onze Algemeene vergadering de mooiste en aangenaamste van het jaar vind. Ik zou dezen dag niet graag missen, dus tot volgend jaar en dan allen weer present en de thuisblijvers aanmoedigen mee te gaan.

Lochem, 10 Febr.

De Secretaris,

H. J. Breukink.

VERSLAG VAN HET EINDEAXMEN VAN DEN CURSUS VOOR AAN- STAANDE ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG. Cursus 1937—1938.

De Commissie belast met het toezicht op het afnemen van het examen van deelnemers aan den in 1937 gehouden cursus voor opleiding van onderwijzers in practisch hoefbeslag, gehouden aan de Veeartsenijkundige faculteit der Rijks Universiteit te Utrecht, heeft de eer Uwe Excellentie verslag te doen van het desbetreffende examen.

Het examen vond plaats op 3, 4 en 5 Februari 1938.

Alle deelnemers aan bovengenoemden cursus, welke cursus begin Februari 1937 was begonnen, hebben zich tot het examen aangemeld en dit werkelijk afgelegd.

In overeenstemming met het aan Uwe Excellentie toegezonden rooster heeft het examen bestaan in een theoretisch en een practisch gedeelte. Het examen in theoretische hoefkunde werd in den namiddag van den 3en Februari van 1.30 tot 5.30 uur afgenomen, aan iederen candidaat 35 minuten, waarvan een gedeelte strekte tot onderzoek in hoeverre hij de bekwaamheid bezit om als onderwijzer op te treden.

Het practische gedeelte heeft voor iederen candidaat bestaan uit de volgende onderdeelen:

1. Het beoordeelen van een paard met het oog op het besnijden van een voorhoef en het besnijden van dezen hoef.
2. Het vervaardigen van een paar voorrijzers, waarvan één bestemd voor dezen hoef.

3. Het beslaan van dezen hoef.
4. Het maken van een modelijzer, bestemd voor een hoef van afwijkenden vorm.

De werkzaamheden voor de drie eerste onderdeelen werden verricht in den ochtend van 4 Februari van 9 tot 12.30. De vervaardiging der onder 4 genoemde ijzers geschiedde in den namiddag van 2 tot 4 uur.

5. Het besnijden van een abnormalen hoef.
6. Het maken van een hoefijzer voor dezen hoef.
7. Het beslaan van dezen hoef.

De onder 5, 6 en 7 genoemde onderdeelen werden verricht in den voormiddag van den 5en Februari van 9 tot 12 uur. Zoowel bij het beoordeelen van een paard als bij het maken van ijzers werd de toewijzing telkens bij loting uitgemaakt.

Aan alle kandidaten kon het diploma worden uitgereikt.

De namen der geslaagden zijn van l. naar r.:

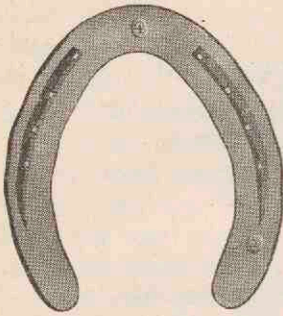
- C. B. ten Brinke te Neede, A. A. Jansen te Bavel, C. de Ronde te Amsterdam,
 P. P. Kanters te Oosteind gem. Oosterhout.
 H. N. Lemmens te Sittard, G. Kleyn te Hilligersberg, D. Luteyn te Oostburg.

LITERATUUROVERZICHT.

In „The Veterinary Journal” van Jan. '38 beschrijft J. Mc. Cunn een anti-glijd-beslag, dat in Engeland zeer veel opgang heeft gemaakt. Het gaat uit van het principe dat het uitglijden wordt tegengegaan wanneer twee opper-

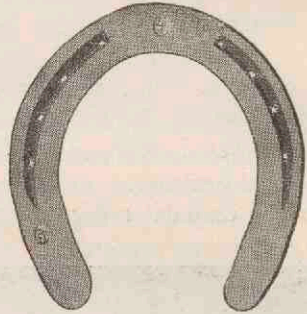
Voor goed hoefbeslag gebruike
men uitsluitend

Z. V. Hoefijzers

Z. V. Hoefijzerfabriek

Stoppeldijk - Tel. no. 3

vlakken van verschillend materiaal gelijktijd met den bodem in aanraking worden gebracht. Bij den mensch heeft men dit opgelost door de hak van den laars van rubber te maken, terwijl het middelste van de hak leer is. Het hoefijzer maakt hij door de takken van het ijzer dun te smeden en hierop rubber aan te brengen dat met 3 gewone hoefnagels aan elken tak hierop wordt bevestigd. Hierdoor verkrijgt men dat het paard met den toon en zijgedeelte van het ijzer met ijzer en met het verzengedeelte met rubber tegelijk den bodem raakt. Hij heeft dit beslag langen tijd en bij verschillend gebruik gecontroleerd en zeer afdoende bevonden; de volgende opmerkingen maakt hij:

1. het rubber slijt langzamer dan het ijzer.
2. Het ijzer gaat veel langer mee dan een gewoon ijzer, zelfs bij erg sleetsche paarden.
3. het werkt schokbrekend.
4. uitglijden is verhinderd.
5. het hoefmechanisme wordt er niet door geschaad.

Uit de Belgische Hoefsmid:

In België zijn 2500 hoefsmeden.

De heer Leon Vandermarliere, die in België gekozen is tot Deken der hoefsmeden van gansch het land, werd Zondag 26 December l.l. plechtig gehuldigd en officieel ten stadhuisse ontvangen.

De heer Vandermarliere is meester-hoefsmid.

In de Zwitsersche Hoefsmid van December l.l. komt een artikel voor van de hand van Dr L. Collaud uit Bern over klemhoeven.

Na een opsomming te hebben gegeven van de oorzaken die tot klemhoef

kunnen leiden en van de veranderingen die de hoof hierbij ondergaat, komt C. tot de behandiing van den klemhoef.

In die gevallen, waarbij het hoefbeen reeds beduidende veranderingen heeft ondergaan, is geen genezing meer te verwachten. Wel kan men het paard onbeslagen in de weide doen en kan dan de hoornschoen zich gaan verwijden, doch zoodra het paard weer beslagen wordt en in dienst wordt gesteld, verdwijnt deze verbetering weer en de vernauwing treedt weer in. Bij het beslag van een klemhoef moet de hoefsmid aan twee dingen denken: ten eerste moet hij trachten zoo mogelijk de oorzaak uit te schakelen en ten tweede moet hij trachten te verhinderen dat de weeke deelen beleedigd worden door de te nauw geworden hoefschoen.

Bij vele klemhoeven kan men al veel bereiken door de straal in dracht te brengen. Als de verzenen nog sterk genoeg zijn, kan men dit met een halvemaanvormig ijzer beproeven of anders met een balkijzer. Verder zal men het paard zooveel mogelijk beweging geven en wel op zachten bodem; hierdoor werkt het hoefmechanisme, de voeding wordt beter in den hoof en hierdoor heeft ook een betere hoorn groei vooral van den straal plaats; door weidegang bereikt men dit het beste. Bij éézijdige klemhoeven, zooals die voorkomen bij afwijkende beenstanden, kan men de oorzaak niet uitschakelen. Door het aanbrengen van een balkijzer en door het pantoffel maken van het ijzer kan men trachten de kneuzingen binnen in den hoof te voorkomen. Bij een tweezijdige klemhoef, waarbij de verzenwanden reeds sterk bodemnauw gericht zijn, is een pantoffelijzer op zijn plaats. Slechts wanneer de verzenen erg zwak zijn, kan men geen pantoffelijzer gebruiken doch neemt men een balkijzer en legt de verzenen vrij. Halve pantoffelijzers bij eenzijdige klemhoeven zijn niet aan te raden daar zij verschuiven en dit kan zelfs niet voorkomen worden door een lip aan den binnenkant van den ijzertak aan te brengen. Een combinatie van pantoffel en balkijzer kan wel diensten bewijzen.

De hoefsmid moet voorzichtig zijn bij het beslag van klemhoeven. De wand van den klemhoef is niet alleen harder doch ook dunner dan bij den normalen hoof. Om nageldruk en vernagelingen te voorkomen, moet dus het ijzer magerder gestampt worden en gebruikt men ook dünnere en kleinere nagels. Hoornscheuren ontstaan gemakkelijk bij deze dunne en vaak brosse hoornwanden, vooral wanneer wat ver naar achteren genageld wordt. Alle aangegeven verwijdingsijzers zijn schadelijk. Een verwijding van den hoornwand moet van binnen uit plaats hebben, door de werking van het straalkussen.

Handgesmede hoefijzers

Hoefsmederij, waarin werkzaam **Rijksgediplomeerd** hoefsmid, levert handgesmede ijzers, elke maat en soort, bij elke hoeveelheid (dus voordeelig) à f 22.75 de 100 K.G.

N.B. Gaten naar verkiezing:
vet of mager

Aanbevelend: **H. Weymans**
Hoefsmederij, Lage Zand 18, Den Haag

AKTIEBOLAGET

O. Mustad & Son

G O T H E N B U R G (Z W E D E N)

Fabrieks-
merk

Fabrikanten der prima kwaliteit

Mustad Hoefnagels

Verkrijgbaar bij alle ijzerhandelaren

EEN MERRIE, DIE ZICH MOEILJK LAAT BESLAAN.

In „Landvolk im Sattel“ lezen we het volgende:

Een 8-jarige warmbloedmerrie, die zoo mak was, dat ze door elk kind kon worden gereden, liet zich echter niet beslaan.

Een „travaille“ was niet voorhanden. Wat was hier te doen? Het bleek, dat slechts verkeerde behandeling bij het beslaan de oorzaak van het genoemde verzet was. De merrie was niet kwaadaardig en mocht dus niet met ruw geweld of onder dwang beslagen worden. Het volgende moest ten eerste hierbij in acht worden genomen:

Men zoek een rustigen, kalmen en vlotten hoefsmid uit, die over zooveel berekening en kijk-op-het-oog beschikt, dat hij de noodige hoefijzers klaar voor het gebruik kan maken, zonder dat die van te voren gepast moeten worden.

Het paard moet op het erf voor den stal worden beslagen. Een zeer rustige vertrouwde man moet het paard (dat met trens getoomd is) aan het hoofd houden, zich voortdurend met hem bezighouden en door spreken kalmeerend op het paard inwerken.

Ook om het been op te houden is een rustig mensch noodig: iemand, die geen oogenblik zijn geduld verliezen mag. Hij heeft zich in den beginne slechts bezig te houden met pogingen om het te beslane been op te houden. Deze pogingen zijn zoolang te herhalen tot het paard het been vanzelf gewillig geeft en stilhoudt. Deze poging kan zeer spoedig gelukken of moet dertig- of meer malen herhaald worden. Is het oogenblik, waarop het paard zich stil houdt, bereikt, dan moet de smid met het nalaten van alle geluid en lawaai, de oude ijzers afnemen, den hoef besnijden en het nieuwe ijzer opleggen.

De hamerslagen mogen niet te hard zijn; beter eenige slagen meer geven. Zonder onderbreking moet doorgewerkt worden. Wanneer het paard

eenige malen zoo bij het beslaan behandeld wordt, krijgt het paard metter-
 tijd weer vertrouwen en zal dan bij het beslaan vanzelf rustig zijn. . . .

We geven dit bericht gaarne weer, omdat hieruit weer eens duidelijk blijkt,
 dat kalmte en rust, zelfbeheersching en volharding zoo'n groote rol spelen
 bij de behandeling en africhting van paarden.

(u. „Het Paard”)

(w. g.) Slob.

COURSE-DATA 1938.

l.b. = lange baan, k.b. = korte baan.

Voorloopige lijst).

18 April Duindigt l.b.	18 Aug. Beverwijk k.b.
18 April Harendermolen l.b.	21 Aug. Duindigt l.b.
1 Mei Duindigt l.b.	24 Aug. Laren (N.-H.) k.b.
15 Mei Groningen l.b.	25 Aug. Abcoude k.b.
22 Mei Norg k.b.	28 Aug. Alkmaar l. en k.b.
26 Mei Drachten l. en k.b.	28 Aug. IJnsum k.b.
26 Mei Hoorn k.b.	31 Aug. Harlingen k.b.
29 Mei Uithuizen k.b.	1 Sept. Heemskerk k.b.
6 Juni Duindigt l.b.	4 Sept. Duindigt l.b.
6 Juni Heerenveen k.b.	4 Sept. Den Hoorn k.b.
6 Juni Leeuwarden k.b.	8 Sept. Warmond k.b.
12 Juni Groningen l.b.	8 Sept. IJmuiden k.b.
12 Juni Schoorl k.b.	11 Sept. Groningen l.b.
13 Juni Heer Hugowaard k.b.	13 Sept. Hardegarijp k.b.
26 Juni Duindigt l.b.	18 Sept. Duindigt l.b.
26 Juni Sappemeer k.b.	18 Sept. Uithuizen k.b.
3 Juli Duindigt l.b.	19 Sept. Medemblik k.b.
3 Juli Usquert k.b.	22 Sept. Enkhuizen k.b.
3 Juli Noordwolde k.b.	23 Sept. Wolvega k.b.
10 Juli Groningen l.b.	25 Sept. Duindigt l.b.
10 Juli Binnenwijzend k.b.	25 Sept. Schoorl k.b.
17 Juli Duindigt l.b.	29 Sept. Lisse k.b.
22 Juli Leeuwarden l. en k.b.	2 Oct. Duindigt l.b.
24 Juli Alkmaar l. en k.b.	9 Oct. Duindigt l.b.
24 Juli Berkhout k.b.	9 of 16 Oct. Alkmaar l. en k.b.
31 Juli Schoorl k.b.	11 Oct. Het Zand k.b.
31 Juli Zuidhorn	12 Oct. Knijpe k.b.
4 Aug. Santpoort k.b.	23 Oct. Duindigt l.b.
7 Aug. Duindigt l.b.	29 Oct. Gorredijk k.b.
7 Aug. Heerenveen k.b.	30 Oct. Duindigt l.b.
11 Aug. Zaandam k.b.	6 Nov. Duindigt l.b.
14 Aug. Groningen l.b.	13 Nov. Duindigt l.b.

DE PAARDENFOKKERIJ IN NEDERLAND SINDS 1900.

(Vervolg).

De groote omvang der fokkerij omstreeks 1920 treedt mede duidelijk
 naar voren. **Ons onder meer baseerende op de voor paarden van 3 jaar
 en ouder meenen wij op grond van een en ander te mogen besluiten,**

dat in den loop van deze eeuw het gebruik van paarden voor den landbouw als zoodanig in Nederland over het algemeen geen vermindering heeft ondergaan. Geheel hiermede in overeenstemming is het feit, dat de tractor hier te lande nog betrekkelijk weinig ingang heeft gevonden, hetgeen onder meer met het in Nederland overheerschen van het kleinere bedrijf en met den aard der bedrijven (veel weidebedrijven en kleine gemengde bedrijven) in verband te brengen valt. Practisch gesproken is men alleen op een betrekkelijk gering aantal grootere bedrijven en voor ontginningswerk tot het gebruik van tractoren overgegaan. Naar ons van de zijde van de Directie van den Landbouw werd medegedeeld bedroeg het aantal tractors in 1935 dan ook slechts ca. 1500 stuks.

Voorts zijn wij van meening, dat het proces van uitbreiding en inkrimping, in hoofdzaak te beschouwen is als de resultante van twee duidelijk te onderscheiden componenten, te weten

- 1e. De uitbreiding ten gevolge van de vermeerdering van het aantal H.A. cultuurgrond in het binnenland.
- 2e. De uitbreiding en inkrimping, welke als zoodanig niet aan interne invloeden zijn toe te schrijven, doch ten nauwste verband houden met de ten gevolge van de algemeen geldende economische en politieke omstandigheden (welvaart in de voor-oorlogsche jaren, oorlog, devaluatie, autarkie, crisis) aanvankelijk stijgende en nadien sterk dalende vraag naar Nederlandsche paarden.

Dat binnen het kader van het hiervoor bedoelde proces de fokkerij met koudbloed-hengsten zoo'n aanzienlijke voorsprong op die van warmbloedpaarden heeft kunnen verkrijgen, kan, gezien de relatieve uitbreiding, welke eerstgenoemde fokkerij ook in de latere jaren nog heeft ondergaan, onzes inziens zeker niet alleen toegeschreven worden aan de hoogere prijzen, welke gedurende langen tijd voor al dan niet gekruiste paarden van koudbloed-type bedongen konden worden.

Dank zij het feit, dat men geregeld goed fokmateriaal uit België heeft ingevoerd en zeker niet minder ten gevolge van de in dit verband gelukkige omstandigheid, dat de beschikking werd verkregen over een aantal der meest vooraanstaande Belgische hengsten, als Mon Rêve de Roel, Laboureur d'Isaac, Clairon de Mullem, Indigène de Wisbecq, Moustic de Grandglise en Marquis de Zuyen, welke gedurende de oorlogsjaren over de Nederlandsche grens in veiligheid zijn gebracht, zijn de Nederlandsche fokkers, in het bijzonder die in Zeeland, Westelijk Noord-Brabant en Limburg, erin geslaagd een koudbloedpaard te produceeren, dat niet alleen in het binnenland doch ook in het buitenland door zijn goede eigenschappen veel waardeering heeft ondervonden.

Evenals voor den Belg geldt ook voor dit Nederlandsche product, dat het zich door zijn massa en spierkracht speciaal eigent voor de zwaardere gronden, terwijl het ook anderszins, onder meer door zijn rustig temperament en zijn reeds op jeugdigen leeftijd voor arbeid geschikt zijn, als een

economisch landbouw-paard kan worden aangemerkt. Aan deze eigenschappen is het ongetwijfeld mede te wijten, dat het koudbloed-paard in alle Nederlandsche provinciën, uitgezonderd Friesland en Utrecht, meer en meer ingang heeft gevonden. Opmerkelijk is het echter, dat deze verbreiding zich niet tot de streken met de zwaardere grondsoorten heeft beperkt, doch ook op de lichtere zandgronden, zooals deze vooral in Noord- en Midden-Limburg, het grootste deel van Noord-Brabant en Gelderland, Oostelijk Overijsel en in Drenthe overwegend worden aangetroffen, heeft plaats gehad. Alleen in de specifieke weidestrekten heeft het koudbloed-paard weinig emplot gevonden. Dit feit valt uiteraard in verband te brengen met de omstandigheid, dat de op weide-bedrijven te verrichten arbeid in het algemeen van lichte aard is en voor deze bedrijven bijgevolg aan paarden van zwaar kaliber geen behoefte bestaat.

4. Maatregelen ten behoeve van de paardenfokkerij.

2. Van overheidswege genomen maatregelen ter bevordering van de fokkerij van voor het leger geschikte paarden.

Evenals voor 1900 heeft men van militaire zijde ook nadien geijverd voor maatregelen, welke tot een zoo uitgebreid mogelijke remonteering in het binnenland zouden kunnen leiden.

Teneinde de fokkerij van voor legerdiensten geschikte paarden aan te moedigen werd geregeld een aantal remonten binnenslands aangekocht (tabel X). In het algemeen was het meerendeel dezer paarden afkomstig uit Gelderland, waar, meer in het bijzonder in de Betuwe, bij een betrekkelijk groot aantal fokkers immers veel liefhebberij voor tuigpaarden met „meer bloed" en „luxe" heeft bestaan.

In verband met het feit, dat de in voorgaande jaren gedane aankopen slechts matig voldeden aan de door de militaire autoriteiten gestelde eischen, werd vanwege het Departement van Oorlog in 1912 een **Commissie** benoemd, welke tot taak kreeg de onderhavige aangelegenheid in studie te nemen.

Het rapport, door deze Commissie in 1913 uitgebracht, adviseert onder meer verhooging van de voor de remonten te besteden prijzen, aankoop van geschikte warmbloedhengsten alsmede steun aan de warmbloed fokkerij in bepaalde fokgebieden en bevordering van het houden van verichtingsproeven.

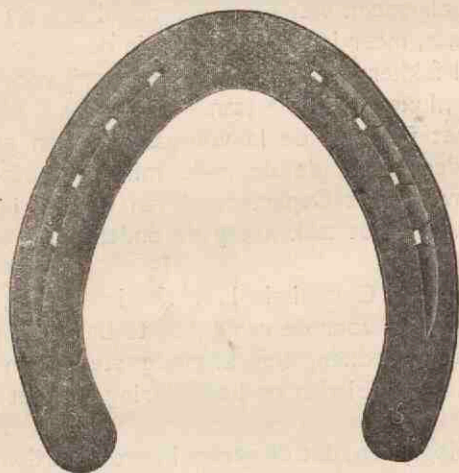
Wel bleek in de oorlogsjaren, dat de gerequireerde paarden, in het bijzonder voor de artillerie en de treindiensten, aanzienlijk beter waren dan men verwacht had, doch dit nam niet weg, dat vooral in die jaren van militaire zijde sterk op het aanfokken van paarden „met meer bloed" werd aangedrongen.

(Wordt vervolgd).

Gerhard t.

Adverteert in
„De hoesmid“

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

H. de Zoete

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR: Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET - 's-Gravenhage

ABONNEMENTSPRIJS
voor Nederland . per jaar f 3,—
buiten Nederland per jaar f 4,—

*

PRIJS ADVERTENTIËN
1-10 regels f 2,— Elke regel meer
20ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave: De Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

VEREENIGING VAN ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG.

Deze heeren vierden dit jaar hun zilveren jubileum als Onderwijzer-Hoefsmid
Van links naar rechts: Is. Adriaanse te Goes, H. Kerckhaert te Stoppeldijk,
J. Ph. Huitink te Ruurlo.

*

Dezer dagen gaan de quitanties van onzen Penningmeester in zee. Alle leden willen er zeker wel om denken dat de contributie de drie eerstkomende jaren f 5.— bedraagt, zoodat wij voor de viering van het 25-jarig bestaan onzer Vereeniging een potje hebben ter bestrijding van de onkosten voor een prettigen dag. De circulaires aan heeren Dierenartsen en Leiders van Cursussen zijn verzonden en zegden reeds eenige heeren hun medewerking toe en melden zich als lid-begunstiger.
Lochem, 10 Maart 1938.

De Secretaris: H. J. Breukink

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT

21 MRT 1938

UTRECHT

TOELATINGSEXAMEN VAN DE CURSUSSEN VOOR OPLEIDING VAN ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG TE UTRECHT.

Op Vrijdag 18 Februari werd het toelatingsexamen voor deze cursussen gehouden. In het geheel hadden zich daarvoor 29 hoefsmeden aangemeld, verdeeld over de provincies Gelderland, Overijssel, Utrecht, Noord- en Zuid-Holland (de Wieringermeer), Noord-Brabant en Limburg. Een der kandidaten was verhinderd aan het examen deel te nemen en had bericht van verhindering ingezonden.

Voor dit jaar is een uitbreiding met 6 plaatsen toegestaan, hetwelk reeds in „De Hoefsmid” vermeld is, zoodat de cursus verdubbeld is en 12 leerlingen kunnen worden toegelaten.

Het examen bestond in het besnijden van een hoef, het vervaardigen van een ijzer voor- en het beslaan van den hoef.

Door het groote aantal deelnemers hadden we besloten, dit jaar aan doode hoeven te laten werken en niet zooals vorige jaren aan levende paarden. Tot de cursussen 1938 werden toegelaten de heeren: C. Zijp te Akersloot, J. van Dijk te Den Haag, P. van Asch te Mariaheid Veghel, H. Dimmendal, te Zelhem, H. G. Tijdink te Borculo, H. Klein Molenkamp te Vaassen, W. M. van de Hulsbeek, te Wanray, G. J. Haank te Slangenburg, F. Wilschut te Rotterdam, A. Palfenier te Hilversum, G. H. Koeslag te Lochem, D. van Campen te Neede.

Wat de andere deelnemers aan het examen betreft, kan ik opmerken, dat over het algemeen goed werk werd geleverd, zoodat uit de 16 die teleurgesteld werden, er zeker nog eenigen uitgezocht konden worden die geschikt waren om de lessen te volgen. Wij hopen dan ook, dat zij den moed niet zullen laten zinken, maar 'n volgende keer nog eens 'n kans zullen wagen.

Utrecht.

Bolder

EXAMEN RIJKSDIPLOMA ALS HOEFSMID

Nu de voorjaarsexamens voor het Rijksdiploma als hoefsmid weer in het zicht zijn, kan het wellicht zijn nüt hebben, ook in verband met de verschillende vragen, welke ik van hier en daar ontvang, het programma ter verkrijging van een Rijksdiploma als hoefsmid, in ons „vakblad” te laten afdrucken. En onderwijzer en candidaat, kunnen dan hieruit zelf hun vragen beantwoorden.

I. Practisch gedeelte.

Beoordeeling van het paard en de hoeven vóór het beslag.

Het beslaan van twee hoeven; één hoef met een eigen gesmeed hoefijzer en één hoef met een machinaal hoefijzer; er wordt gebruik gemaakt van paarden voor verschillende diensten (rijpaarden, tuigpaarden, trekpaarden), met verschillende standen of met afwijkende gangen (strijken, klappen, draaien in de hiel, slapen).

Het vervaardigen van een modelijzer, waarbij door de Commissie meestal gekozen wordt uit de volgende ijzers: de meest in gebruik zijnde winterijzers, verschillende soorten strijkijzers, een klapijzer, een klapstrijkijzer.

een balkijzer (Hollandsch of Belgisch Alasonière), een pantoffelijzer, een ijzer met verbreedten tak.

Het beslaan van een der volgende afwijkende hoeven: plathoef, volhoef, knolhoef, scieeve hoef, bokhoef, klemhoef, hoef met lage verzenen hoef met verbeend kraakbeen, hoef met hoornscheur, hoef met lossen wand.

Het aanleggen van de meest in gebruik zijnde hoefzolen.

Het aanleggen van kunsthoorn.

Het beslaan van normale hoeven geschiedt bij levende paarden: de afwijkende beslagen kunnen ook worden aangelegd bij doode hoeven.

Met den voor verschillende werkzaamheden gebruikten tijd zal bij de beoordeeling van den candidaat rekening worden gehouden.

II. Theoretisch gedeelte.

Eenige algemeene kennis van den bloedsomloop, de voeding en de stofwisseling.

Bouw en levensverrichtingen van het paard in het algemeen en van den voet en den hoef in het bijzonder.

Standen en gangen van het paard.

Hoorngroei; hoefmechanisme.

Werktuigen, gereedschappen en materialen voor het hoefbeslag.

Het hoefijzer en zijn eigenschappen; zomer- en winterbeslag.

De hoefnagels.

Het onderzoek van het paard voor het beslag.

Het afnemen van het oude ijzer en het besnijden van den hoef.

De keuze van ijzers en het richten en passen.

Het onderleggen van het hoefijzer, het afwerken en het beoordeelen van den beslagen hoef.

Hoefijzers voor verschillende diensten en voor bijzondere doeleinden.

Hoefzolen, inlegsels en kunsthoorn.

Beslag bij afwijkende standen en gangen.

De verzorging der hoeven, ook bij veulens.

Hoefziekten, voorzover de hoefsmid daarvan kennis dient te bezitten en de voor zieke en afwijkende hoeven gebezigde beslagen.

Utrecht.

Bolder.

ATTENTIE !

Wij vestigen de aandacht op de in dit nummer voorkomende advertentie, waarbij het voorjaars-examen in hoefbeslag te Utrecht is aangekondigd.

HOEFMEDERIJ DER GEBR. KRAMER TE ZWIJNDRECHT.

In het hartje v? het oude „groentenstadje“, aan den drukken verkeersweg Rotterdam—Dordrecht, staat de gerenommeerde hoefmederij der Gebr. J. en J. A. Kramer. Twee in hart en ziel paarden-menschen, dat voelt ge oogenblikkelijk als men met hen aan de praat komt. Dat gevoel voor een paard houdt reeds een waarborg in voor een goede verzorging, hier dan inzonderheid met betrekking tot de voeten.

De heeren stammen uit een echte hoefsmidsfamilie. Bekend is dat het vak in vier voorgeslachten is uitgeoefend. Niet precies in hetzelfde gebouw, doch eerst aan de overzijde van de straat, totdat een 40 jaren geleden het

tegenwoordige pand werd betrokken, dat een flinke werkplaats bevat, die uitstekend belicht wordt. Vooraan in de beslagloods, aan de straatzijde, prijkt nog de noodstal, die bij velen verdwenen is, maar hier terecht wordt gehandhaafd, hoofdzakelijk om de zware paarden er in te zetten. Alzoo om den arbeid te vergemakkelijken. Lichtere typen worden veel uit de hand beslagen.

De jongste der beide Gebroeders is gediplomeerd, is in militairen dienst geweest en was in den mobilisatie-tijd als hoefsmid werkzaam te Halfweg. De oudste heeft minder gunstig in de gelegenheid verkeerd een cursus te volgen al heeft ook hij daarvoor wel gevoeld.

Evenals overal elders in de steden of groote plaatsen is ook in Zwijndrecht het paardenbestand geslonken. Gelijk daarmee ook de sterkte van het personeel. Had de vader van de tegenwoordige eigenaars vroeger wel 7 a 8 man in dienst, nu kunnen ze het met hun beiden af. Opgemerkt zij hierbij dat het oudtijds echter meer gemengd bedrijf was dan tegenwoordig. Men heeft er tijden gekend dat er dagelijks tusschen de 20 en 50 paarden in de beslagloods kwamen. Waren het er tusschen 20 en 30 dan sprak men van een kalmen dag. Dat is thans heel wat anders. en toch hebben de beide firmanten nog geen bijzondere reden tot klagen. Er zijn in Zwijndrecht wel geen grootbedrijven meer, maar voor groentetransport naar de veilingen worden nog heel wat paarden en hitten gebezigd. Bovendien is de Gemeentereiniging van de plannen tot algeheele motorisatie van haar bedrijf goedkoopheidshalve teruggekomen. Benevens de paarden uit de plaats zelve behooren de landbouwpaarden uit den omtrek tot de clientèle, benevens de 18 paarden der manege in Dordt. Er worden alleen zelf vervaardigde ijzers aangewend en dit brengt ook mede dat de beide hoefsmeden geheelen dag flink moeten aanpakken.

Het beslag is op een heel enkele uitzondering na vlak. Tijdens het bewind van den voorganger geraakten ijzers met kalkoenen reeds meer en meer uit de mode en die hebben nu zoo goed als afgedaan.

Het paardenmateriaal is uit den aard der zaak zeer gemengd. Dat is uit het voorgaande al duidelijk geworden: koudbloeds, warmbloeds, hitten en speciaal rijpaardenbeslag. Zwijndrecht is geen fokdistrict van den eersten rang. Men heeft er derhalve weinig met jonge paarden te doen. Het grootste contingent der gebruikspaarden wordt van elders ingevoerd. De weilanden om Zwijndrecht liggen laag en hebben een vetten vochtigen bodem. De weidegang beïnvloedt de hoefhoornsubstantie hier zoodanig dat het een heele toer is om de hoeven van geïmporteerde paarden op „gezond” peil te houden.

Ook hier wordt vooral door de landbouwers verkeerde zuinigheid betracht door niet op-tijd te doen besnijden en beslaan. Inzonderheid des winters. Na den staltijd komen er aan de smederij wel paarden met ware exemplaren van voeten, waaraan zooveel te bekappen en besnijden valt dat er wel den prijs van een nieuw stel ijzers voor berekend mocht worden.

De beslagprijzen zijn bij Gebr. Kramer aan den hoogen kant. Of liever gezegd: het minst laag, in vergelijking met die der anderen uit de streek.

Dat heeft wel verlies van klanten tengevolge gehad, waarvan er echter ook weer vele teruggekomen zijn.

Naar verluidt zouden er van de zijde van den Bond van Smedenpatroons nog eens weer pogingen in het werk worden gesteld dat men zich aan den gestelden norm (minimum-prijzen) zal houden, hetgeen ongetwijfeld wenschelijk zou zijn, waarbij dan ook de noodige controle wordt uitgeoefend. Aan het meest passend beslag voor paarden met afwijkende standen en gangen, wordt hier veel zorg gewijd. Wij hebben die overtuiging ten volle gekregen uit enkele demonstraties en medegedeelde verkregen resultaten.

* * *

Tenslotte verdient nog vermelding dat twee jaar geleden in Zwijndrecht een landelijke rijvereniging is opgericht, welke voortdurend in bloei toeneemt. Een zoon van den firmant J. Kramer, neemt in die Ver. de functie van secretaris waar. Het ontwikkelen van de aanwezige ambitie bij de jeugd in het paardrijden bevordert in sterke mate den omgang met en de liefde voor de dieren. Het prikkelt ook tot na-ijver in het hebben van een naar exterieur en innerlijk geschikt paard, hetgeen stimuleerend werkt op de totaal-fokkerij van het warmbloedpaard.

DE CENTRALE HENGSTENKEURING TE GOES

Wederom hadden wij de Centrale hengstenkeuring te Goes en wel op Donderdag 17 Februari.

Zooals ieder jaar hadden wij ook nu weer verlangend naar dezen dag uitgezien, want voor de paardenmensen in Zeeland, ja zelfs in geheel ons land is dit een dag geworden dien wij niet gaarne willen missen; dit is ook het geval voor veel hoefsmeden, die ook het hunne hebben bijgedragen om de hengsten, die daar getoond moeten worden, zoo goed mogelijk voor het voetlicht te brengen.

Schreven wij vorig jaar over aanvoer en kwaliteit, ook dezen keer valt hierover niet te klagen, vooral de hengsten van de groote maat was een enorme klasse.

Ofschoon het weer zich 's morgens zeer slecht liet aanzien, veel sneeuw waardoor van hoeven en beslag weinig te zien was, klaarde dit spoedig op en kregen wij weer een reuzen dag, wel koud maar toch droog; de sneeuw verdween, dus konden wij de onderdanen der hengsten en hun beslag in oogenschouw nemen.

Het is echter niet zoo gemakkelijk om ieder jaar een verslag betreffende het hoefbeslag op deze keuring te schrijven, zeer spoedig treedt men in herhaling; wij hopen echter, dat ook dit verslag weer mag medewerken om de lust voor ons mooie vak aan te wakkeren en den eigenaren van paarden te doen zien van hoeveel belang het is, dat ze de hoeven op tijd laten verzorgen en beslaan.

Ook nu waren er weer veel hengsten, die absoluut goed beslagen waren; wij weten wel, dat er altijd kleinigheden blijven, maar dat is niet van zoo'n groot belang om daar hierover uit te weiden, dus over het geheel genomen

was het beslag goed, terwijl het ook aan velen te zien was, dat de verzorging door de eigenaars in orde was.

Toch waren er ook weer, waarvan de verzorging en ook het beslag te wenschen overlieten; wij zagen namelijk een hengst, die vorig jaar goede hoeven had en nu veel minder, terwijl wij weten, dat hij toch steeds bij denzelfden hoefsmid komt; wij vragen ons af, hoe komt dat? Is hier de eigenaar slordig geweest door te wachten met te laten beslaan, of zou hier te vele voeder een rol spelen; oppervlakkig was dat zoo maar niet te zien, maar toch meenen wij, dat de vele kilo's geen goed doen aan de hoeven. Verder zagen wij een besten hengst met slechte hoeven, zeer jammer voor het paard; het was vooral in draf aan zijn gangen te zien, dat hij last had van zijn hoeven; hier zou naar onze meening een goede behandeling zeker resultaat hebben, smid en eigenaar kunnen hier veel verbeteren en het zou dezen hengst ten goede komen.

Over belangstelling van de zijde der hoefsmeden viel niet te klagen, meerderen hebben wij gesproken en weer niet alleen uit Zeeland, zelfs uit Drente en Noord-Holland waren er aanwezig en hebben wij samen het beslag bekeken en besproken, en ook zij waren evenals vorig jaar de toen genoemde hoefsmid uit Gelderland vol lof over het hier aanwezige hoefbeslag.

Een verheugend feit is toch, dat er steeds meer belangstelling onder de smeden komt; dit was nu ook te zien, wij constateerden namelijk, dat er een Rijksonderwijzer-Hoefsmid met een geheelen cursus, dus met al zijn leerlingen aanwezig was, het beslag goed opnamen en het hoe en waarom behandelden; dit is een verheugend feit, want toch de jongeren moeten ten slotte het werk ook weer kunnen.

Ook nu waren er weer hengsten, waarvan het wat lang geleden was, dat ze beslagen waren, doordat ze voor de verplichte voorjaarskeuring beslagen moesten worden; deze staan dan niet meer mooi op de ijzers, hieraan is echter niets te doen. Tweemaal beslaan in dien tijd is te veel, dat is te kort op elkaar en zouden de hoeven er door lijden.

Nog enkele opmerkingen willen wij maken; wij kunnen namelijk niet begrijpen waarom sommige hoefsmeden hengsten met toch al wijde hoeven ook nog wijd beslaan. Er waren namelijk enkele hengsten met wijde hoeven met een beslag, dat zeer ruim gelegd was; dit is toch niet noodig, de hoeven toonen daardoor nog breeder. Beter is in zoo'n geval de hoeven wat te versmallen, zoo ver dit tenminste mogelijk is, dan den ondersten rand goed breken en de ijzers juist te passen, dus niet veel garnituur geven; op deze manier toonen de hoeven niet zoo breed en ook zullen ze, als ze steeds goed op tijd beslagen worden met een flink breed ijzer dat juist gepast is, versmallen en versterken en de wand komt dan vanzelf steiler te staan dus de hoef minder wijd.

Verder is het ons opgevallen, dat meerdere hengsten aan de voorhoeven beter beslagen waren dan aan de achterhoeven; het schijnt, dat sommige smeden de voorijzers gemakkelijker passend krijgen dan de achterijzers. Hierop zouden ze goed moeten letten, de achterhoeven moeten even goed beslagen zijn als de voorhoeven; dezen smeden zou ik zeker aanraden,

bezoek de keuringen en bestudeer alles goed, wij zijn er van overtuigd, dat dit hun werk ten goede zal komen.

Wij besluiten dit verslag met de hoop, dat de paardenfokkerij nog steeds vooruit zal mogen gaan en het hoefbeslag hiermede gelijken tred mag houden.

A. J. Schieman

RIJKSDIPLOMA ALS HOEFSMID

Het voorjaarsexamen zal gehouden worden in de maanden April en Mei. Schriftelijke aanmelding vóór 25 Maart aan den secretaris der examencommissie,

Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET
v. d. Aastraat 55 te 's-Gravenhage.

onder overlegging van een bewijs dat een tweejarige hoefbeslag-cursus is gevolgd of vóór 1 Juli 1919 een diploma als hoefsmid is behaald en nauwkeurige opgave van den leeftijd en woonplaats. Aan de Leiders van cursussen wordt beleefd verzocht opgave te willen doen van namen, voornamen, leeftijd en adressen hunner leerlingen die aan het examen deelnemen en hunne medewerking te willen verleen, dat voor den aanvang van het examen de benodigde stukken bij den secretaris worden ingeleverd. Aan hen, die reeds eerder aan het examen deelnamen wordt verzocht op te geven wanneer zij examen deden en aan welken cursus zij zijn opgeleid. Het examengeld bedraagt f 5.— en moet bij den aanvang van het examen worden voldaan.

De Commissie belast met het afnemen van het examen ter verkrijging van een Rijks-diploma als Hoefsmid.

HET TOUWTJE''

N'est prie sourd que celui qui ne veut pas entendre.

Men zou zoo zeggen, dat er nu zoo langzamerhand wel ongeveer niemand meer kan zijn, die onbekendheid met m'n „touwtje'' zou kunnen huichelen. Maar wat te zeggen als zelfs iemand, die er over hoorde spreken, er over las en het in de practijk bij het levende paard meermalen zag aanwenden, als zoo iemand zich verdienstelijk meent te kunnen maken door in vergelijking met dat touwtje vrijwel waardelooze rommel over te schrijven uit de buitenlandsche pers?

En dat nog wel terwijl juist ook in die buitenlandsche pers meermalen werd en wordt gewaagd van dat eenig juiste middel om een paard — elk paard — in den kortst mogelijken tijd met de minst mogelijke moeite, zonder zelfs maar een zweem van dierenmishandeling, te doen aantrekken waar het zulks weigerde, te doen stilstaan tot het sein van vertrek zou worden gegeven, zich bij den smid fatsoenlijk te gedragen, zich in één woord alles te laten welgevalen zoolang de gestelde eischen, verstaanbaar

... ja, - maar

„De Overwinnaar”

is een **veel betere hoefnagel** . . . en

breekt niet!

Bernardo Reymon
Directeur voor Europa

Verkrijgbaar
in geheel Nederland

geformuleerd, niet zouden gaan boven het maximum van kunnen van den kant van het behandelde paard.

Wie zich zou wenschen te bepalen tot alleen onze eigen pers, kon en kan dat touwtje beschreven vinden sedert meer dan een kwart eeuw o.a. ook in „De Hoefsmid” en zelfs tot in de voor de L. R. speciaal bestemde lectuur. „Een weinig oordeel des onderscheids is niet te veel gevergd van iemand, die het voorlichten zijner tijdgenooten tot z'n *métier* maakt.” Het onderscheid dat er bestaat tusschen bovendien ongecontroleerde methode, elders vernomen en critiekloos overgepend eenerzijds, en op eigen onderzinking gebaseerde ervaring in eigen praktijk anderzijds, moge tevens geëischt worden deel uit te maken van de kennis van den leider, wiens beroepstaat het is diens leerlingen voor te gaan zoowel in de theoretische kennis als in de praktische toepassing daarvan.

Tot bovenstaande vond ik aanleiding in een uit „Het Paard” overgenomen stukje in „De Hoefsmid”, welks auteur het zelf zeker in alle deelen volkomen met me eens zal dienen te zijn, wil hij niet in conflict komen met de waarheid. Zonder z.g. chauvinistisch te willen zijn zal het toch m.i. zeker de voorkeur verdienen om bij eventueele import zich te bepalen tot hetgeen óf hier niet te vinden óf althans niet beter te leveren zou zijn, doch in geen geval aan gene zijde der landsgrenzen te gaan zoeken hetgeen aan deze zijde reeds voor jaar en dag te krijgen is geweest.

Zoetermeer, Maart '38.

□

INGEZONDEN STUKKEN

De heer E. K. te D., Rijksgedipl. hoefsmid, schrijft het navolgende:

Mijnheer,

Als lezer van „de Hoefsmid” wil ik U eens vragen: Als iemand in den militairen dienst het hoefbeslag heeft gevolgd en hij een getuigschrift heeft gekregen, mag hij dan schrijven Rijksgediplomeerd hoefsmid?

Als dat niet mag, en zoo'n persoon doet dat toch, wat is hier tegen te doen? Gaarne antwoord terug, en ook gaarne zie ik het opgenomen in „De Hoefsmid”.

Als antwoord hierop moet ik op de eerste vraag „ja” en op de tweede vraag „neen” zeggen. En waroma? Wel, een leerling van de Militaire Hoefsmid-
school te Amersfoort, die aldaar een cursus heeft doorloopen en met goed
gevolg het vereischte examen heeft afgelegd, verkrijgt een diploma als
hoefsmid en dit diploma wordt verstrekt door het Departement van Defensie
Dit is dus een rijksdiploma en een aldus gediplomeerde is met recht „Rijks-
gediplomeerd”. Iets anders is, dat hij niet het boord mag voeren, hetgeen
uitsluitend voor hen is bestemd, die te Utrecht het examen hebben afgelegd,
dat geregeld wordt door het Departement van Landbouw. Hiertoe heeft hij
niet het recht en wanneer hij dit dus eventueel zou doen, kan er proces-
verbaal tegen hem worden opgemaakt. Wil de uit A'foort gediplomeerde
hoefsmid duidelijk zijn, dan kan hij op zijn boord van Rijksgediplomeerd er
bij zetten: Militaire Hoefsmidschool te Amersfoort. Hij kan dit gerust doen,
want in waarde doet dit diploma niet het minst onder voor het diploma te
Utrecht. De eischen worden gelijk gesteld en daar hij bovendien nog het
militaire hoefbeslag met zijn speciale afwijkingen moet kennen, komt hij
zeker niet in kennis te kort. Er zijn verscheidene leerlingen uit Amersfoort,
die later ook het examen te Utrecht doen en zij kunnen dan het bekende
bord wel aanschaffen. Dat het wel voorkomt, dat de Amersfoort-gediplo-
meerden zakken voor het examen te Utrecht, zegt zeer weinig, want een
examen blijft altijd een examen en komt het ook wel voor, dat de beste
van een cursus sneuvelt en een minder betrouwbare het erdoor sleept;
deze wisselvalligheden zijn nooit uit te schakelen en men zou precies het-
zelfde kunnen zien als de Rijksgediplomeerden te Utrecht nogmaals het
examen te Amersfoort zouden moeten afleggen. Waar het hierop neerkomt,
is, dat men elkaar moet apprecieeren; dat men niet moet denken: dit is
de eenige opleiding en het examen te Utrecht is het eenige wettige, want
dat is verkeerd. De opleiding te A'foort, althans aan de Hoefsmidschool
voor het leger, bestond al voordat er een behoorlijke opleiding voor de
burgerhoefsmiden was en nadien heeft ze nooit bij de pakken neergezeten,
doch is in alles met de eischen van den tijd meegegaan. Ja, in vele opzichten
is de militaire opleiding een zeer deugdelijke inrichting die zich zelfs uit-
strekt tot teekenonderwijs, dat geheel dienstbaar gemaakt wordt aan het
onderwijs in hoefbeslag. Laat men zich dus onthouden van een soort minder-
waardigheidsgevoel, want dit zou geheel misplaatst zijn en alleen zou men
zich zelf daarmee een brevet geven van onkunde en kleingeestigheid.
Het hoefbeslag in Nederland heeft zeer veel te danken aan de Militaire-
Hoefsmidschool te Amersfoort, daar elk jaar een 50 jongelui als gediplo-
meerd vandaar vertrekken, terwijl de ambitie en de kunde van de beroeps-
hoefsmiden alleen al hieruit blijkt, dat voor elken cursus voor onderwijzers,
zich gegadigden aanmelden en al verscheidene van hen het diploma als
onderwijzer verworven hebben.

G. H.

■ „De Hoefsmid” hèt vakblad voor Hoefsmiden ■

RECTIFICATIE

In het verslag van de Algemeene Vergadering van de Vereeniging van Onderwijzers in Practisch Hoefbeslag staat op bladzijde 22, 3de regel van boven: De heer Vossers zou alle dierenartsen willen uitnoodigen. Dit moet zijn: de heer Vossen te Maastricht en niet de heer Vossers. Hoogachtend

H. J. Breukink
Secretaris

Lochem, 22 Februari 1938.

AKTIEBOLAGET

O. Mustad & Son

G O T H E N B U R G (Z W E D E N)

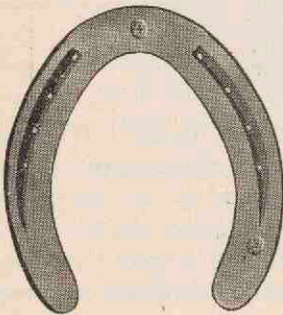

Fabrieks-
merk

Fabrikanten der prima kwaliteit

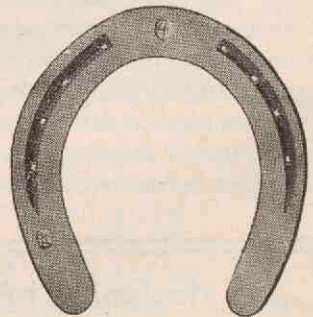
Mustad Hoefnagels

Verkrijgbaar bij alle ijzerhandelaren

Voor goed hoefbeslag gebruike
men uitsluitend

Z. V. Hoefijzers

Z. V. Hoefijzerfabriek

Stoppeldijk - Tel. no. 3

DE PAARDENFOKKERIJ IN NEDERLAND SINDS 1900.

(Vervolg)

Een en ander leidde er toe, dat in 1911 op de boerderij „Cruquius” in de Haarlemmermeer een 53-tal merriën werden verzameld, waaronder 42 leren, 1 Engelsch volbloed en 10 merries van inheemsch origine. Deze paarden verrichtten aldaar arbeid in het tuig en werden gedekt door een hoog in het bloed staanden in Engeland aangekochten hengst Aerolite. Door deze merriën vervolgens onder beperkende bepalingen aan verschillende landbouwers-fokkers te verkoopen, werd nu getracht invloed in de richting van „meer bloed” uit te oefenen.

De voornaamste voorwaarde, bij den verkoop gesteld, was, dat de merriën binnen een tijdsbestek van 5 jaar niet mochten worden verkocht zonder een daartoe strekkende machtiging van den Minister van Oorlog en dat zij daarenboven ieder jaar gedekt moesten worden door een der vanwege het Rijk daartoe aanbevolen hengsten.

In 1917, 1918, en 1919 werden wederom respectievelijk 55, 37 en 39 merriën door hoog in het bloed staande hengsten, te weten den Hannoveraan Monos en de Engelsche Volbloedhengsten Foxling en Rattle gedekt en onder de hiervoor omschreven bepalingen publiek verkocht, waarna in 1920 door de Regeering werd besloten deze fokkerij als zoodanig te beëindigen en de te dezer zake te nemen maatregelen tot het subsidieeren van fokkers, stamboeken en vereenigingen te beperken.

Inmiddels was in 1917 het Instituut van het **Militair Certificaat** (M.C.) ingesteld. Dit Certificaat, waaraan voor de betrokkenen financieele voordeelen verbonden zijn, wordt uitgereikt aan hengsten en merriën, welke zich naar het oordeel van de daartoe benoemde Commissie in het bijzonder eigenen tot het produceeren van voor legerdiensten geschikte paarden. Dit uitreiken van het Militair Certificaat is tot den huidigen dag in stand gebleven.

De voornaamste ten aanzien van dit certificaat geldende bepalingen zijn wat betreft 1937:

Het Militair Certificaat wordt telkenmale voor één jaar toegekend. Hengsten en merriën, aan welke dit certificaat reeds werd verleend, dienen derhalve ook nadien jaarlijks aan een keuring onderworpen te worden.

Hengsten, hooger in bloed staande dan de overigens in Nederland ter dekking staande warmbloed-hengsten, die — naar het oordeel der M. C.-commissie — getoond hebben of van welke verwacht kan worden, dat zij bijzonder geschikt zijn voor het fokken van zadelpaarden, kunnen onder de M. C.-hengsten worden aangeduid als „Ster M. C.-hengst.”

De eigenaar van een M. C.-hengst, die in het M. C.-jaar ter beschikking is gesteld tot het dekken van M. C.-merriën tegen een dekgeduld niet hooger dan het laagste tarief, waarvoor hij andere merriën dekt, ontvangt:

- 1e. een M. C.-premie van f 60.—
- 2e. een dekpremie voor elke gedekte M. C.-merrie van „ 10.—

De eigenaar van een Ster M. C.-hengst komt bovendien in aanmerking voor een onderhoudsbijdrage van f 10.— voor elke door zoodanigen hengst gedekte M. C.-merrie.

De eigenaar eener M. C.-merrie ontvangt:

1e. een M. C.-premie (tevens tegemoetkoming in de dekkosten) van f 25.—, indien de merrie in het M. C.-jaar uitsluitend is gedekt door een M. C.-hengst; bij dekking door een Ster M. C.-hengst wordt deze premie verhoogd met f 25.—;

2e. een tegemoetkoming in de vervoerkosten per spoor, auto, tram of boot, voor één heen- en één terugreis van de merrie naar en van de standplaats van den hengst, indien het dekstation op zoodanigen afstand is gelegen, dat het geleiden langs den weg niet doenlijk is. Deze tegemoetkoming kan maximaal f 25.— bedragen.

De eigenaar eener M. C.-merrie kan vrij over het veulen beschikken, doch is verplicht dit te toonen aan een der vanwege het Departement van Defensie aangewezen veulencontroleurs.

Wanneer de Remonte-Commissie een paard, afstammende van ouders, die het M. C. hebben verworven in het jaar, waarin de betreffende dekking heeft plaats gehad, rechtstreeks van den fokker aankoopt, kan deze in aanmerking komen voor een remontepremie van f 25.—. Deze premie kan verhoogd worden tot f 50.— indien het aangekochte paard een Ster M. C.-hengst tot vader heeft.

Het Militair Certificaat is jaarlijks aan een 30—35 hengsten en aan 600—700 merriën toegekend.

TABEL XIII.

Militair Certificaat 1937.

	Hengsten	Merriën
Groningen	4	102
Friesland	—	31
Drenthe	3	13
Overijssel	2	34
Gelderland	14	215
Utrecht	1	34
Noord-Holland	1	39
Zuid-Holland	2	65
Zeeland	—	—
Noord-Brabant	3	69
Limburg	—	5
<hr/>		
Nederland	30	657

Naar tabel XIII moge illustreeren, heeft Gelderland nu, evenals trouwens in de voorafgaande jaren, ten aanzien van de M. C.-fokkerij de grootste beteekenis, hetgeen uiteraard met de specifiek Geldersche sympathie voor betrekkelijk hoog in het bloed staande paarden in verband te brengen valt. In het algemeen hebben de aan het M. C. verbonden maatregelen betrekkelijk weinig invloed op de Nederlandsche warmbloedfokkerij uitgeoefend,

hetgeen, het betrekkelijk geringe aantal paarden, hetwelk jaarlijks voor het leger benoodigd wordt (tabel X) in aanmerking nemende, geenszins abnormaal te achten is.

Dat overigens in dit verband in zekeren zin van een aanpassing aan de gegeven omstandigheden gesproken kan worden, illustreert tabel XIV.

TABEL XIV.

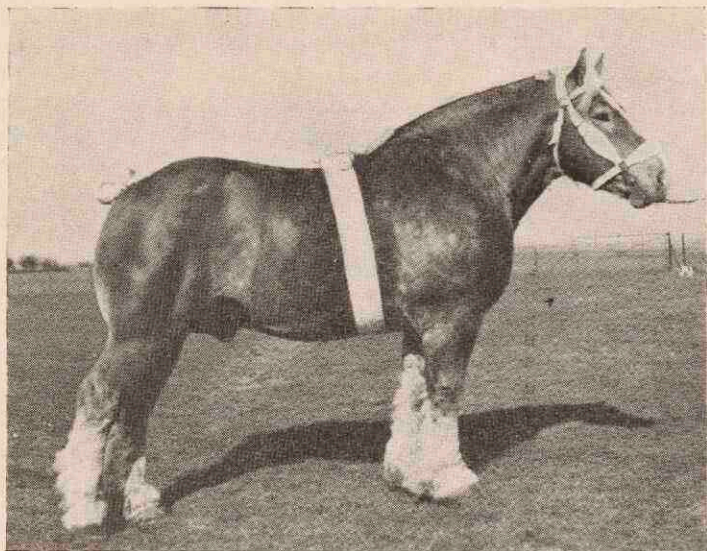
Aantal hengsten, aan welke het Militair Certificaat is toegekend, gespecificeerd naar de rassen, waartoe zij behooren.

Jaar	Totaal	Engelsch Volbloed	Hackney	Hannover- aansch	Nor- man- disch	Olden- burgsch O.-Friesch	Olden- burgsch O.-Friesch in % van het totaal
1918	16	2	1	2	2	9	51.3
1919	27	4	2	2	4	15	55.6
1920	29	3	3	2	3	18	62.1
1921	35	3	4	3	2	23	65.7
1922	34	2	4	3	2	23	67.7
1923	32	2	4	3	1	22	68.8
1924	32	2	4	2	1	23	71.9
1925	35	2	3	2	1	27	77.1
1926	33	1	3	2	1	26	78.8
1927	34	1	3	1	—	29	85.3
1928	33	—	3	1	1	28	84.9
1929	35	—	3	1	2	29	82.9
1930	36	1	3	—	2	30	83.3
1931	33	1	2	—	2	28	84.9
1932	29	—	2	—	2	25	86.2
1933	34	—	—	2	2	30	88.2
1934	34	2	—	1	2	29	85.3
1935	31	1	1	—	2	27	87.1
1936	31	2	—	—	2	27	87.1
1937	30	1	—	—	2	27	90.0

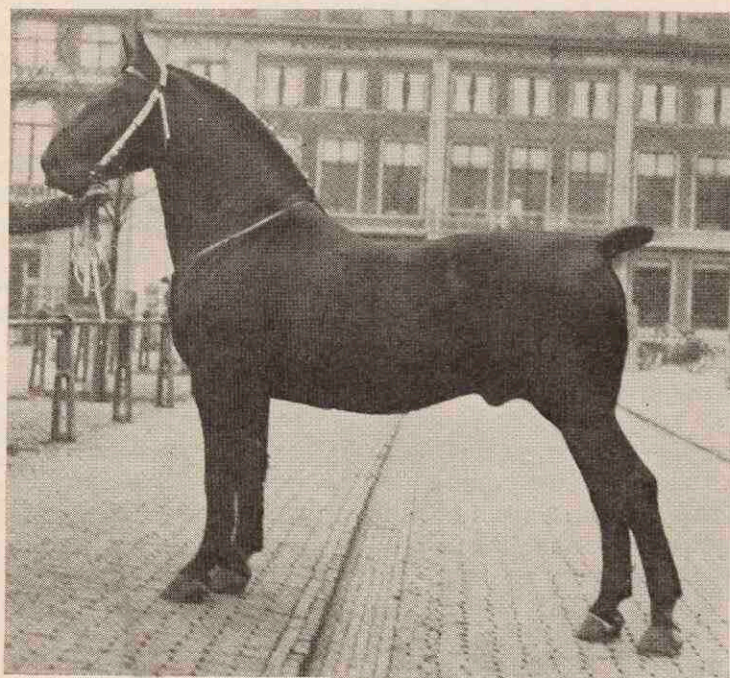
Uit deze tabel blijkt immers, dat vooral in de latere jaren het overgrootste deel der M. C.-hengsten als specifieke landbouwpaarden kan worden aangemerkt. Tenslotte dient nog vermeld te worden, dat het Departement van Defensie geregeld steun heeft verleend aan de door hengsten en merriën af te leggen verrichtingsproeven, waarbij zij, zoowel wat snelheid als wat uithoudingsvermogen betreft, hun bekwaamheid moeten toonen. Deze steun bestaat uit het verlenen van subsidies, ten aanzien van welke wij voor de jaren 1925 t/m 1932 een bedrag van f 6000.— en voor 1935 f 4000.— genoteerd zagen.

(Wordt vervolgd.)

Gerhardt.

De kampioen van Goes 1938: **ACRON VAN AVENIR** K 1684, vosbles, geb. 1933, hoog 1.62; 1e pr. 4-j. groote maat 1937 te Goes en Den Bosch, 1e premie 5-j. groote maat 1938 te Goes en Zeeuwsch kampioen. Eig. Corns. de Feyter te Boschkapelle-Vogelwaarde.

RIDDERSPOOR, No. 1 prm. Leeuwarden (rubr. bovenlandsche hengsten).
Eig. de heer J. H. Pasma.

Letter:

No.:

DEPARTEMENT VAN ECONOMISCHE ZAKENUITVOERING VESTIGINGSWET KLEINBEDRIJF 1937**Aanvraag**

tot de Ministerieele verklaring inzake handelskennis en/of vakbekwaamheid.

De Kamers van Koophandel en Fabrieken worden verzocht dit formulier **zelf** in te vullen

VRAAG	ANTWOORD
1. Naam en voornamen: Woonplaats en gemeente: Adres: Beroep of bedrijf:	
2. Geboorteplaats en -datum:	
3. Hoelang is aanvrager in het bedrijf werkzaam?	a. Als gezelschap b. Als patroon
4. Verzoekt aanvrager een Ministerieele verklaring inzake handelskennis of vakbekwaamheid of beide?	
5. Indien de aanvrager als patroon gevestigd is geweest hoelang is dit geleden en waarom heeft hij zijn bedrijf als zoodanig beëindigd?	
6. Is aanvrager in het bezit van diploma's: a. voor handelskennis: b. voor vakbekwaamheid: Zoo ja, welke diploma's zijn dit?	
7. Welke feiten worden door aanvrager aangevoerd om een Ministerieele verklaring te verkrijgen?	

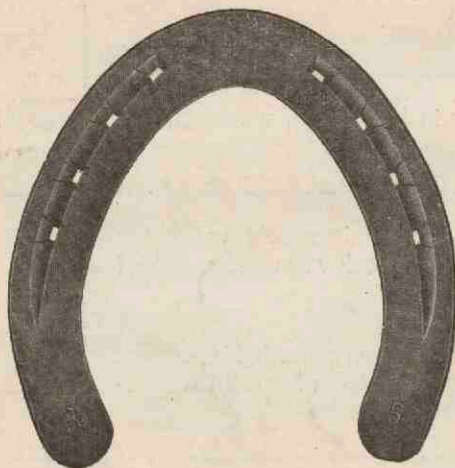
Handgesmede hoefijzers

Hoefmederij, waarin werkzaam **Rijksgediplomeerd** hoefsmid, levert handgesmede ijzers, elke maat en soort, bij elke hoeveelheid (dus voordelig) à **f 22.75** de 100 KG.

N.B. Gaten naar verkiezing:
vet of mager

Aanbevelend: **H. Weyermans**
Hoefmederij, Lage Zand 18, Den Haag, Tel. 113006

HOEFIJZERFABRIEK HELPMAN GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR. Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET - 's-Gravenhage

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland . per jaar f 3,—
buiten Nederland per jaar f 4,—

*

PRIJS ADVERTENTIËN

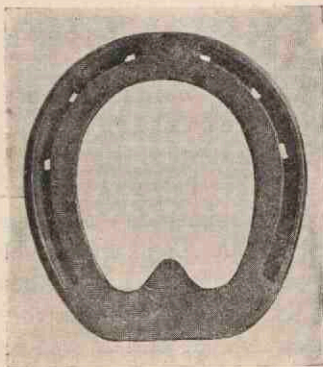
1-10 regels f 2,— Elke regel meer
20 ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave: De Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage

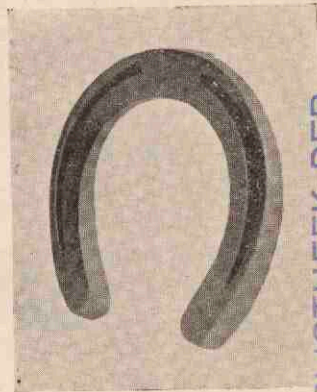
L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

EEN STEM UIT DE PRAKTIJK.

Met belangstelling las ik in de Febr.-afl. het verslag der algemeene vergadering van de vereeniging van Onderwijzers in praktisch hoefbeslag, gehouden op 5 Febr. in hotel Witjens te Utrecht. Op bladzijde 23 van deze afl. staat in dit verslag alsdat de heer Schieman vindt het best om het ijzer met verdikte takken op het examen te laten vervallen. Ook meerdere leden

Balkijzer

Ijzer met verdikte takken

BIBLIOTHEEK-DER
RIJKSUNIVERSITEIT

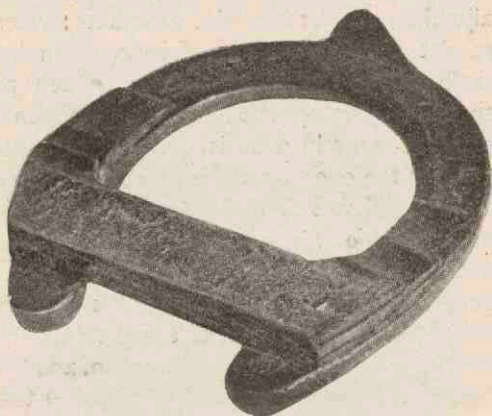
22 APR 1938

UTRECHT

veroordeelen deze ijzers: De heer Falkenhagen omdat hij er de hoeven nooit beter door heeft zien worden, de heer Breuking omdat zij te zwaar zijn voor zwakke voeten waarvoor zij gebezigd worden. Ook ik ben zeer zeker de meening toegedaan dat in bovengenoemde gevallen de leeroplegels te verkiezen zijn boven verdikte takken maar vind dit toch nog geheel geen motief om de verdikte takken op het examen te laten vervallen. En naar aanleiding daarvan zou ook ik gaarne mijn meening hieromtrent eens ken-

baar willen maken. In de eerste plaats is dit ijzer destijds door deskundigen op het programma geplaatst hetgeen voorzeker een bewijs is, dat het tot de meest in gebruik zijnde abnormale ijzers behoorde. Ook nu bewijst de praktijk nog dat dit ijzer in vele gevallen zijn dienst kan doen. Ik had het onlangs nog met een paard, dat al maanden kreupel had geloopt en al als een „wrak” werd betiteld. De smid die het in beslag had, had zich blind gestaard op de goede hoeven van het dier en nooit verbetering in deze kreupelheid kunnen brengen. (Er wordt bij het beslag nog maar te weinig gelet op den stand en den gang van het paard). Toen dan dit paard mij ter beslag werd aangeboden, merkte ik op dat de voetast sterk naar achteren was gebroken, en gaf het dan ook ijzers met verdikte takken en 4 a 5 dagen later was het paard rad. Nadien heeft de smid die het voorheen in beslag had, ook met verdikte takken beslagen en steeds is het rad gebleven. Dit zelfde zou ook te bereiken zijn geweest met leeroplegels, maar de gewone smid zal vlugger en beter werk leveren met verdikte takken dan met leeroplegels. Ook behoeft hij niet bevreesd te zijn zooals bij gebruik van leer dat de oplegels tusschen draagrand en ijzer verwijderd raken. Natuurlijk moet men bij gebruik van deze ijzers de takken niet te veel verdikken opdat men de ijzers niet onnoodig zal verzwaren. En, al zullen in enkele gevallen de leeroplegels de verdikte takken verdringen, dan nog had men dit ijzer op het programma moeten plaatsen opdat de candidaat zich leert bekwaamt in het vervaardigen van dit ijzer. Nu zie ik noch leeroplegels noch verdikte takken op het programma meer staan. Ook wil genoemde heer het Holl. balkijzer laten vervallen. Vergeet toch niet dat de candidaat zich ook niet meer op het vervaardigen van deze ijzers zal toeleggen. Laten wij daarom Prof. Dr van der Plank dankbaar zijn, dat deze aan dit ijzer vasthield, al was dit alleen om de candidaten goed smeden en goed passen te leeren. Ook voor het examen zou ik het Holl. balkijzer beter achten dan het Belgische, omreden dat men met de balk van het Belgische nog wat kan geven en nemen wat niet het geval is met die van het Holl. wil de balk aan zijn eischen voldoen. En ook in de verschillende streken waar ik destijds heb gewerkt werd meestentijd het Holl. en in enkele gevallen het Belgische balkijzer gebruikt. Wat een praktische waarde het Holl. balkijzer dan ook heeft voor de praktijk, behoeft geen betoog. Dus **en** voor de cursus **en** voor het examen **en** voor de praktijk is dit ijzer in één woord onmisbaar. Wanneer ik onderwijzer was, dan zou ik het programma liever wat uitgebreid willen zien, b.v. met het vervaardigen van een ijzer en het beslaan van een hoef in den kortst mogelijk bepaalde tijd en op het oog af, 't liefst met een Holl. balkijzer. Ik denk dat aan de wensch om bij het examen wat vlugger te zien werken dan ook grootendeels was voldaan. En ook hadden deze deelen in de praktijk voor den candidaat onschatbare waarde, want het spreekwoord: oefening baart kunst, was voor deze deelen zeer zeker van toepassing. Laten wij hopen dat deze werkzaamheden eens op het programma komen te staan en dat het examen ter verkrijging van een Rijksdiploma eens enkel en alleen afgenomen zal worden door de commissie bedoeld in het Koninklijk Besluit van 29 Febr. 1919 No. 85, ongeacht door welke deskundigen deze commissie ook wordt gevormd. En dat die commissie de touwtjes

eens flink strak aan zal halen vooral wat betreft de kennis van het paard, betrekking hebbende op het beslag. Wel ben ik van meening dat het examen hierdoor zal verzwaren, doch ben ik er van overtuigd, dat de goedwillende candidaat hier niet leelijk om zal kijken en hij die het wel doet, laat hij bedenken hoe grooter de strijd hoe mooier de overwinning. Ik gun van harte aan iederen smid het Rijksdiploma als hoefsmid en ik kan, neen ik mag het zelfs wel zien dat een geslaagde rondziet met een van trots stralenden blik,

Belgisch balkijzer met leeren rand

maar dan moet het ook ten volle zijn verdiend en als dat het geval is, ja, dan zal het Rijksdiploma zijn, een glans voor de hoefsmidwereld en een volle zekerheid voor den paardenhouder voor deugdzaam werk. Dat dit schrijven dan zijn nut moge hebben, zoo eindig ik met de wensch dat deze punten in de toekomst eens onder de oogen zullen worden gezien, dat de besprekingen zakelijk zullen zijn en dat ieder besluit dat in deze zal worden genomen tot een ieders welzijn moge strekken en dat alle verrichtingen van de vereeniging van onderwijzers in praktisch hoefbeslag gebaseerd mogen zijn op verheffing van ons vak.

Met dank voor de plaatsing,

Akersloot, Maart 1938.

C. Zijp.

INGEZONDEN

Rubberbeslag

In het orgaan „De Hoefsmid” van 15 Februari heb ik de causerie van Prof. Dr v. d. Plank gelezen, waaronder ook de enkele woorden over het rubber beslag. Daarin komt de vraag voor: „worden banden en pezen niet te veel geremd?” Nu daar over wil ik uit ondervinding mijn meening wel eens vertellen, welke de gevolgen van rubberbeslag zijn en wel betreffende 40 paarden, dus niet een enkeling, wat de voorbeenen betreft, doordat de zolen te dik zijn en de straal te ver van den bodem afblijft, krijgen de paarden last van te harde hoeven; wat het slijten aangaat, bij sommige paarden waren

de ijzers in den toon op en bij de verzenen waren zij nog drie kwart dik. U begrijpt wel wat voor stand deze paarden kregen. Bij andere paarden kwam het voor dat de binnenzijtak nog driekwart dik was en de buitentak totaal versleten was, denk zoo een stand eens in; dikke pezen, vooral en meest aan den binnenkant kwamen er ook onder voor.

En wat de achterbeenen betreft, de ondervinding daarvan is deze: sommige paarden werden beslist kreupel, andere begonnen door hun kooten te glijden en weer andere kwamen op hun toon te werken, zoo zelfs dat de achterkant der zijtakken den bodem niet aanraakte; weer andere kregen gallen. Een paard dat door verstuiiken of verzwikken kreupel gaat, kan soms binnen enkele dagen weer rad zijn, maar een paard dat kreupel wordt als het anderhalf jaar op rubberbeslag geloopt heeft, kan lang tobben worden eer het weer in orde is. (Als het nog weer goed terecht komt). Alzoo ben ik er toe overgegaan de paarden weer gewoon beslag te geven. Het grootste aantal was al veranderd, toen op een vraag van een veearts, „waarom alle paarden niet op rubberijzers liepen”? er een gesprek ontspoon over de bezwaren die ik tegen dit beslag had. wij waren het daarover niet algeheel eens. Hij raadde mij aan als er weer jonge paarden aangekocht werden deze van het begin af aan dit rubberbeslag te geven, misschien als zij van het begin er aan gewend werden, zou het wel meevallen. In Augustus '37 werden 6 paarden aangekocht van 4 tot 6 jaar oud; zij kregen enkel achter rubberbeslag. Zie hier de ondervinding: Eén paard begon met het eerste beslag na drie weken al van het eene been op het andere been te hangen, op stal zoowel als voor den wagen. Drie paarden begonnen bij het eerste of tweede beslag door de kooten te zwikken. Eén werd er kreupel. Opmerkelijk is wel dit: alle gingen het eerst lijden aan de rechterbeenen, zoowel de oude paarden als de laatst aangekochte. Het paard dat kreupel werd, kreeg nu gewoon beslag en na een paar dagen rust had het geen hinder meer. Nadat het dit beslag versleten had, kreeg het weer rubberbeslag en ziet, na twaalf dagen kon men het al weer zien als het van stal kwam en weer aan het rechter been. Dus om last te voorkomen kreeg het weer gewoon beslag en had geen hinder meer. Het zesde paard liep als het 's morgens van stal kwam van achter stijf, het zette eerst zijn toon op den bodem en dan de verzenen (stooten). En nu eindig ik maar, hoewel er nog wel meer over te zeggen valt.

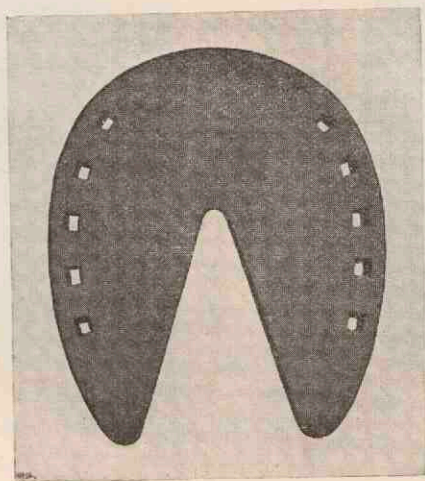
Hillegersberg.

A. A r b m a n.

TOEPASSING VAN HET IJZER VAN STARCK-GÜTHER

In de leerboeken wordt het ijzer van Starck-Güther aanbevolen als een doelmatig beslag voor paarden die aan hoefbevangenheid hebben geleden en ten gevolge daarvan op weg zijn een misvormde hoef te krijgen. Door de loslating van de verbinding van de vleesch- en hoornplaatjes, voornamelijk in het toongedeelte van den hoef, zakt door het lichaamsgewicht het hoefbeen; het kantelt als het ware en drukt de hoornzool voor zich uit. De zoolvlakte van den hoef wordt naar onderen gewelfd en men spreekt dan van

vol-hoef; deze is onafscheidelijk van de verdere veranderingen die in den hoof na hoofbevangenheid optreden en die wanneer het proces geheel voltrokken is en de misvormingen geheel en al hebben plaats gehad, knolhoef wordt genoemd. Wij zullen momenteel niet verder stilstaan bij deze ziekelijke afwijkingen doch alleen er op wijzen, dat de toepassing van het bovengenoemde ijzer een zeer gunstigen invloed heeft op het verloop van de ziekte. Door n.l. de geheele zool in dracht te brengen met het ijzer en dus de geheele hoornzool een constanten tegendruk te geven, bereikt men dat

Volhoefijzer van Stark-Güther

het hoorn van de hoornzool dikker wordt en hierdoor ontstaat vanzelf meer steun en meer weerstand. In den regel is het een knap stukje werk om een plaatijzer goed passend onder te leggen daar de zool altijd misvormd is en men dus beginnen moet deze op te vullen hetzij met kunsthoorn of met hoeflederkit en aldus vlak gemaakt, men het ijzer erop kan passen. De resultaten zijn in den regel echter zeer loonend; niet direct, daar het paard eenigen tijd eraan moet wennen en vooral de eerste dagen na het beslag gewoonlijk erg pijnlijk is, doch men moet doorzetten en zich niet laten ontmoedigen door een pijnlijke gang of stand na het beslag.

Deze successen zijn echter bekend en talloze beschrijvingen in den loop der laatste twintig jaren hebben dit bevestigd. De reden om dit te releveeren is echter dat dit ijzer niet uitsluitend geschikt moet worden geacht voor de behandeling van bevangen paarden en van knolhoeven, doch dat het in zeer vele gevallen kan worden aangewend. Vooral waar zwakke hoeven bestaan en waar het meedragen van de heele zool een ontlasting geeft aan den draagrand en hierdoor tegemoet komt aan fouten en gebreken die het gevolg hiervan zijn, daar is heel veel goeds te bereiken met het ijzer van Stark-Güther. Wij weten allen dat het paard in de natuur, dus onbeslagen, op zachten bodem een tegendruk ondervindt doordat de geheele zoolvlakte van den hoof met het zand in aanraking komt. De stoot wordt dus niet alleen

opgevangen door den smallen draagrand die bij een beslagen paard op het ijzer rust doch tevens door de geheele zool, de steunsels en de straal. Men heeft nu wel ijzers geconstrueerd waarbij de takken naar binnen vleugelvormig waren uitgesmeed om meer steun aan de steunsels te geven. De bedoeling hiervan was heel goed doch het is nooit tot een meer algemeene

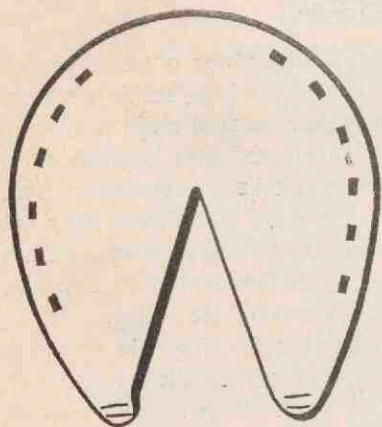

Plathoef

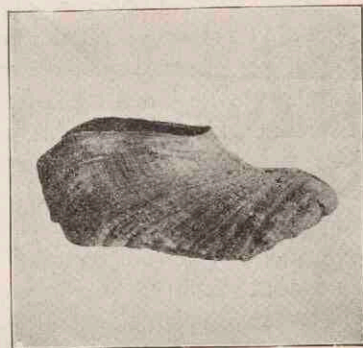

Volhoef

toepassing gekomen en het heeft zich beperkt tot enkele ziektegevallen van den hoef die zich voor dit beslag eigenden. Er komen vaak hoefkreupelheden voor waarbij men geen juiste diagnose kan maken en die eigenlijk zijn terug te brengen tot zwakte van den hoornwand zonder dat men eigenlijk een directe oorzaak kan aangeven. Indien zulke paarden gedurende

Hoefijzer van Stark-Guther
voor volhoef

Knolhoef

langen tijd aan de natuur konden worden overgegeven, zou het gebrek vanzelf gaandeweg verbeteren doch bij in gebruik nemen zou het hoogstwaarschijnlijk ook weer terugkomen daar de aanleg blijft bestaan. In verscheidene van deze gevallen, dus meer in het bijzonder bij zwakke hoeven, wordt door toepassing van het plaatijzer een gunstige invloed uitgeoefend

en raad ik aan het in elk geval te probeeren. Soms is het succes verrassend en bij chronische hoefkreupelheden, vooral bij paarden, die telkens na eenigen tijd dienst doen, weer kreupel worden, is het met goeden uitslag herhaaldelijk toegepast.

Bij het normale beslag zijn wij toch de laatste 50 jaren al meer en meer deze zelfde richting uitgegaan. Vroeger liet men bijna uitsluitend de draagrand en de witte lijn op het ijzer dragen en maakte men groote afhellingen aan het ijzer zoodat de zool zelfs bij belasting nagenoeg niet met het ijzer

Knolhoef, onderzijde

Hoefijzer uit de vroegere
middeleeuwen (5de-10de eeuw)
Gevonden te Hoensbroek

in aanraking kwam. De zool werd daarbij zeer sterk besneden, vaak tot indrukbaarheid of bloedens toe. Geleidelijk aan is men gaan begrijpen dat de zool wel degelijk steun moest ondervinden en werd het eerst een „stroobreedte” welke men geschikt achtte om de zool op het ijzer mee te doen dragen. Later liet men de geheele afhelling weg en maakte men indien de hoef hier aanleiding toegaf, het zij er ook breeder om de dracht te vergrooten. Het komt maar zeer zelden voor dat een voorhoef pijnlijk is wanneer de zool op het ijzer draagt en hoogstwaarschijnlijk zullen deze gevallen ook nog wel terug te brengen zijn tot ongewoonte en zal dus bij een rationeel doorzetten de hinder verdwijnen, doch het overgrootte getal van voorhoeven zal niet alleen niet de minste last van druk ondervinden doch het zal voor al deze hoeven weldadig werken hoe meer de zool meedraagt. Men geeft algemeen aan dat men met plathoeven voorzichtig moet zijn daar de zool dan erg gevoelig is. Dat is volkomen waar doch wanneer de zool niet in dracht komt, zullen alle nadeelen van deze zwakke en dunne zool zich gaan uiten en zoo zal men dus juist moeten trachten deze te ondervangen en te voorkomen door den zool steun te geven. Misschien is het voorzichtig dit eerst te doen met een leeren zool en opgevuld met teer en werk, daarna met een gummizool en tenslotte met een plaatijzer om te bereiken dat het zoolhoorn dikker wordt en daardoor de hoef krachtiger. In de burgermaatschappij worden veel fabrieksijzers gebruikt, deze hebben geen afhelling en sluiten zich dus volkomen aan met de hier naar voren gebrachte gedachte; de hoefsmid moet

bij het verwerken van deze ijzers ook geen afhelling maken, dan wordt het paard het beste gediend. In het leger heeft men nog wel een afhelling aan de ijzers en in den winter is dit nog noodig om het sneeuwbeslag onder te kunnen leggen; dit sneeuwbeslag is n.l. een ijzeren plaatje dat de geheele zoolvlakte afsluit, het zit met twee schroefkalkoenen vast op de uiteinden der ijzertakken en wordt verder ondergeschoven tusschen het ijzer en den hoef en rust hierbij op het ijzer in het toongedeelte, waarvoor natuurlijk een afhelling niet gemist kan worden. Behalve deze noodzakelijkheid wordt echter ook bij het legerbeslag zoo veel mogelijk tegemoet gekomen aan het meedragen van de zool op het ijzer.

Het is overigens wel eigenaardig dat het balkijzer reeds vrij lang bekend is en men heeft dus wel al geruimen tijdhet voordeel ingezien om de dracht op

Hoefijzer uit de vroegere
middeleeuwen (5de-10de eeuw)
Gevonden bij Sittard

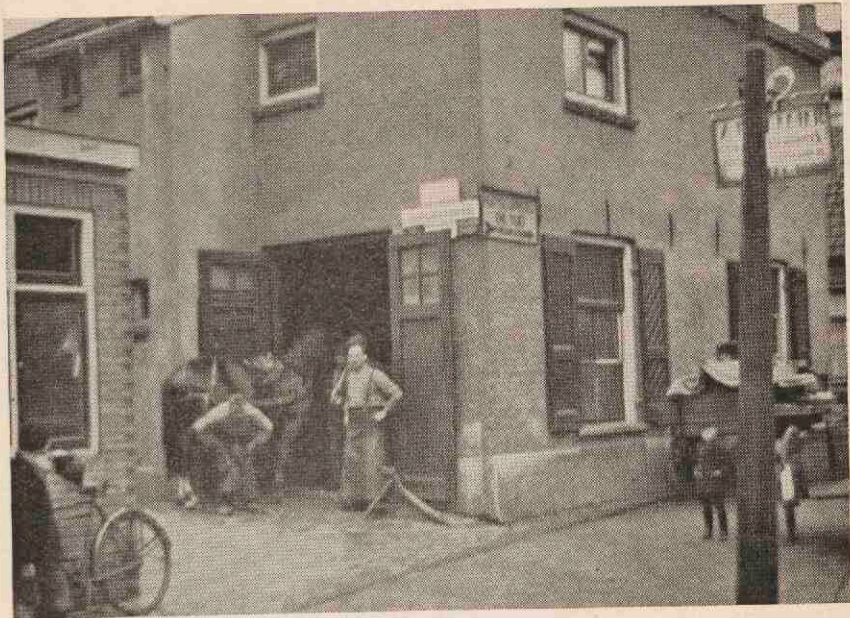

Hoefijzer uit de latere
middeleeuwen (10de-15de eeuw)
Gevonden bij het kasteel Bronk-
horst te Brummen

de straal over te brengen. Bezieet men de weer veel oudere ijzers zooals die bij opgravingen naar boven komen en die dateeren van vele eeuwen her, dan kan men daar zeer breede ijzers bij vinden die eigenlijk vrijwel overeen komen met het plaatijzer. Deze ijzers zijn dus eigenlijk, althans wat dit betreft, dezelfde zooals men ze heden ten dage zeer doelmatig vindt. In het hoefbeslag is het dan ook al niet anders dan bij vele andere dingen in de wereld waarover men spreekt dat „de geschiedenis zich herhaalt" en met ziet ook hier „het goede boven drijven". Hoewel de theorie van het hoefbeslag toen niet in leerboeken was vastgelegd en men ook omtrent zeer vele punten een geheel andere meening was toegedaan dan thans, zoo wat dit cardinale punt, het meedragen van den zool op het ijzer, wel degelijk een principe van het hoefbeslag, het moge dan empirisch zijn geweest, doch van goed inzicht getuigde het in elk geval.

G. H.

HOEFMEDERIJ VAN A. PALFENIER TE HILVERSUM

In het centrum van de grootste plaats (stad) in het Gooi, n.l. in de Elleboogstraat op no. 14, is gevestigd de hoefsmederij van den heer Palfenier. Een nog jonge zaak, die haar ontstaan te danken heeft aan de opheffing van de gerenommeerde smederij der firma Walbeek aan de Brink. Dat is vijf jaar geleden. Bij de verhuizing naar een nieuw gebouwen-complex hebben de gebr. van Walbeek de afdeling hoefbeslag laten varen. Palfenier, die 13 jaar als hoefsmid bij de Fa. van Walbeek werkzaam was geweest, heeft zich toen zelf als baas gevestigd in bovengenoemd perceel in de Elleboogstraat, waarin voordien een ander bedrijf was uitgeoefend. Het pand leent zich best voor het doel: een ruime beslagloods met ernaast een even groot pakhuis.

Het werd Palfenier gemakkelijk gemaakt om direct goed te beginnen, want hij kreeg de klanten der firma Walbeek over. En in den loop van die 5 jaar is de klandizie bewaard gebleven, voor zoover de paardenhouders niet tot de motortractie zijn overgegaan. Vooral de motordriewielers hebben er bij de melk- en groenteboeren nogal ingang gevonden. Tegenover het verlies van paarden van deze beide groepen staat een voortdurende toename van zadelpaarden in het Gooi.

De nu 46-jarige baas heeft vroeger in dienstbetrekking moeilijk gelegenheid kunnen vinden om een cursus te volgen. Maar zoodra Palfenier zichzelf daarvoor den noodigen tijd kon toekennen heeft hij het alsnog gedaan en in 1932 het Rijks-diploma verworven. En thans behoort hij onder de 12 kandidaten die te Utrecht in opleiding zijn voor het onderwijzers-examen. Uit een en ander spreekt duidelijk de toewijding van P. voor het vak. Hij heeft een knecht die te Amersfoort

... ja, - maar

„De Overwinnaar”

is een **veel betere hoefnagel** . . . en

breekt niet!

Bernardo Reymon
Directeur voor Europa

Verkrijgbaar
in geheel Nederland

aan de Militaire Hoefsmidschool gediplomeerd is. Beiden werken vrijwel den geheelen dag aan de paarden, want wat aan zoogenaamd „gemengd” werk wordt gedaan mag geen naam hebben.

Alle beslag geschiedt uit de hand. Bij de inrichting van het pand voor hoefsmederij is een noodstal niet in het bestek opgenomen. Men maakt er alle ijzers zelf en wel in zeer varierende maten, verband houdend met het sterk uiteenlopend verschil in de paarden-typen en het gebruik daarvan voor verschillende doeleinden.

Voor alle paarden is vlak beslag regel. Kalkoenen worden nimmer aangebracht. De prijs voor een volledig beslag voor een gewoon gebruikspaar is door ongewenschte concurrentie-strijd gedaald tot f 2.50, hetgeen eertijds in Hilversum tusschen f 3.— en f 3.50 schommelde. Voor het beslaan van rijpaarden, hetgeen veelal bij de eigenaars op stal geschied, geldt deze prijs (gelukkig) niet en evenmin voor dravers, wier beslag veel zorg en tijd vereischt, en, zooals voren reeds gezegd, maken deze categorieën van paarden een groot deel van het totaal aantal uit.

De ijzers voor de rijpaarden worden aan de binnenzijde rond afgewerkt. Om dit gemakkelijk te verkrijgen bedient men zich van daarvoor passend gemaakte matrijzen. Die ronde afwerking komt tegemoet aan het zgn. „vangen” en bevordert het loslaten van het zand, dat op zandwegen wordt „ingetrapt”.

De draver-ijzers krijgen een dun opstaand randje en geheel zonder lippen. De achterijzers een balkje. Zoowel de voor- als achterijzers gaan het gewicht van 1 ons niet te boven. Dat Palfenier goed op de hoogte is met het draverbeslag moge worden afgeleid uit het feit dat hij jarenlang voor wijlen den trainer G. Ensing het beslag van diens vele paarden heeft verzorgd, alsmede voor den trainer-rijder J. M. v. d. Berg, en verder voor meerdere draver-eigenaren.

Dan zijn er nog de kleine groep concours-tuigpaarden. De heer P. beslaat eenige hackney's, w.o. het span poney's van Mevr. Spenger—de Geer uit Loosdrecht, welk span in 't vorig seizoen veel lauweren heeft geoogst. Die krijgen als beslag zolen met halve ijzers, zoowel vóór als achter, waarop ze het beste gaan. Gewicht van zool en ijzer

nagenoeg 4 $\frac{1}{2}$ ons. Een enkele andere hackney wordt ook op deze wijze beslagen.

In de smederij zijn nog een partijtje rubber-ijzers voorhanden, maar die worden niet meer gebruikt. De ermede opgedane ervaringen waren ongunstig en principieel doet Palfenier maar alsof ze er niet meer zijn.

P. bezigt gaarne kurkbeslag, niet alleen uit een oogpunt tegen de gladheid, maar acht het ook best voor de voeten. Zooveel mogelijk wordt opgevuld met hennep en teer.

De hoefverzorging laat in Hilversum en omstr. nogal veel te wenschen over. De eigenaren doen weinig of niet aan invetten of insmeren van den hoefwand. De laatste worden erg droog en wordt daarmee aanleg voor klemhoeven in de hand gewerkt. In verband hiermede worden voor de zware paarden nogal dikwijls Belgische balkijzers gegeven en voor de lichtere typen pantoffelijzers.

Momenteel had P. onder de paarden een met verbeend hoefkraakbeen. Een nog jong dier. Na beslagen te zijn met een ijzer met verbreden buitentak en leeren rand, ging het niet rad. Tegen de regels der theorie in beslagen met een Belgisch balkijzer (ingelasschte balk) en leeren zool, het geheel flink opgevuld met hennep en teer, bracht verbetering en wordt op deze wijze er mee doorgegaan.

* * *

Het komt ons voor dat de paardenstapel in het Gooi haar laagte-record wel bereikt zal hebben en er voor verderen teruggang niet valt te vreezen. Integendeel. De aanbouw van maneges in het Gooi getuigt van toenemende ambitie voor de rijnsport. De thans nog overgebleven hoefsmederijen zullen hun bestaansrecht derhalve wel kunnen laten gelden. Wij hopen zulks, inzonderheid ook den heer Palfenier.

BOEKWERKEN.

Het vorige maand verschenen „Verslag betreffende de takken van dienst ressorteerende onder de Directie van den Landbouw over 1936 enz., bevat het volgende hoofdstuk:

CURSUSSEN IN HOEFBESLAG, 1936/1937.

Gelegenheid voor het ontvangen van een meer of minder breede vakopleiding bestaat voor de hoefsmeden in Nederland aan door het Rijk en door de provinciale besturen gesubsidieerde cursussen voor hoefbeslag.

Deze gesubsidieerde cursussen worden sedert 1885 gehouden door tusschenkomst van landbouw-, stamboek- en andere verenigingen.

De opleiding der cursussen is toevertrouwd aan gediplomeerde veeartsen, aan wie ook het theoretisch onderricht is opgedragen. Het onderwijs in practisch hoefbeslag wordt verstrekt door gediplomeerde

hoefsmeden, die voor het meerendeel hun opleiding ontvingen aan den cursus voor opleiding van onderwijzersin practisch hoefbeslag te Utrecht.

Aan het einde van de cursus kunnen de leerlingen deelnemen aan het examen, dat van Rijkswege is ingesteld tot het verkrijgen van een Rijksdiploma als hoefsmid.

Dit examen werd te Utrecht afgenomen in het voorjaar en in het najaar van 1936.

De 81 kandidaten voor het voorjaarsexamen namen allen aan het examen deel; 42 slaagden.

Van de 49 kandidaten voor het najaarsexamen was er 1 verhinderd aan het examen deel te nemen; van de 48 kandidaten slaagden er 37.

Provinciën	Aantal cursussen	Aantal deelnemers
Groningen	3	24
Friesland	1	14
Drenthe	2	17
Overijssel	3	27
Gelderland	4	34
Utrecht	2	23
Noordholland	—	—
Zuidholland	1	10
Zeeland,	3	25
Noordbrabant	3	41
Limburg	2	23
Nederland	24	238

AKTIEBOLAGET

O. Mustad & Son

G O T H E N B U R G (Z W E D E N)

Fabrikanten der prima kwaliteit

Mustad Hoefnagels

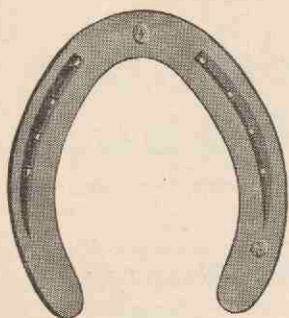
Verkrijgbaar bij alle ijzerhandelaren

Fabrieks-
merk

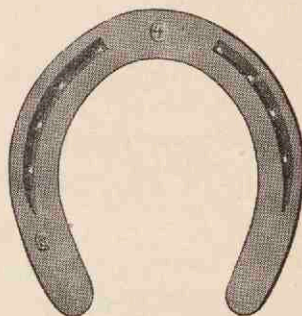
Voor goed hoefbeslag gebruike
men uitsluitend

Z.V. Hoefijzers

Z.V. Hoefijzerfabriek

Stoppeldijk - Tel. no. 3

MILITAIRE HOEFMIDSCHOOL TE AMERSFOORT

Voor de dienstplichtigen der artillerie te ploeg 1937 is de opleidingscursus begonnen op 26 April 1937.

Op 14 en 15 Maart 1938 werd het examen afgelegd ; geslaagd zijn : J. J. Worms, A. A. Krijnen, H. W. Raemakers, E. Huisman, J. H. Kraft, A. J. Vroom, D. Dijkstra, E. van Milligen, G. A. Bomans, C. M. Rozemond, J. W. Schel, J. Slot, T. de Jonge, W. A. Wools, A. Palsma, J. Th. Schaars.

De eerstgenoemde acht zijn tot korporaal bevorderd, terwijl aan allen een diploma is uitgereikt.

EXAMEN RIJKSDIPLOMA HOEFSMID

Aan het examen ter bekoming van het Rijksdiploma van Hoefsmid, dat in de maanden April en Mei te Utrecht wordt afgenomen, nemen 114 aspiranten deel. Hiervan zijn leerlingen van de pas geëindigde cursussen in Hoefbeslag te Cuyk, Doetinchem, Rotterdam, Raalte, Utrecht, Zwolle, Varsseveld, Hâaren en Groede, terwijl verder nog wordt deelgenomen door leerlingen van cursussen te Amersfoort, Zierikzee, Leeuwarden, Emmen, Costburg, Breda, Maastricht, Middelburg, Axel, Goes en Assen. Als examen data zijn vastgesteld : 11, 12, 13, 14, 20 en 21 April en 2, 3, 4, 5, 9, 10, 11, 12, 16, 17, 18, 19 en 20 Mei.

„De Hoefsmid“ hèt vakblad voor Hoefsmeden

COURSE-DATA 1938

l.b. = lange baan; k.b. = korte baan.

24 April	Rotterdam l. en k.b.	21 Aug.	Scheemda l. en k.b.
1 Mei	Duindigt l.b.	24 Aug.	Laren (N.-H.) k.b.
15 Mei	Groningen l.b.	25 Aug.	Abcoude k.b.
22 Mei	Norg k.b.	28 Aug.	Irnsum k.b.
21 Mei	Drachten l. en k.b.	31 Aug.	Harlingen k.b.
26 Mei	Hoorn k.b.	1 Sept.	Heemskerk k.b.
29 Mei	Alkmaar l. en k.b.	4 Sept.	Duindigt l.b.
29 Mei	Uithuizen k.b.	4 Sept.	Den Hoorn k.b.
6 Juni	Duindigt l.b.	4 Sept.	Sappemeer k.b.
6 Juni	Heerenveen k.b.	8 Sept.	Warmond k.b.
6 Juni	Leeuwarden k.b.	8 Sept.	ijmuiden k.b.
12 Juni	Groningen l.b.	11 Sept.	Groningen l.b.
12 Juni	Schoorl k.b.	13 Sept.	Hardegarijp k.b.
13 Juni	Heer Hugowaard k.b.	13 Sept.	Schagerbrug k.b.
19 Juni	Alkmaar l. en k.b.	15 Sept.	Purmerend k.b.
19 Juni	Ruischerbrug k.b.	18 Sept.	Duindigt l.b.
26 Juni	Duindigt l.b.	18 Sept.	Uithuizen k.b.
26 Juni	Sappemeer k.b.	19 Sept.	Medembla k.k.b.
3 Juli	Duindigt l.b.	22 Sept.	Enkhuizen k.b.
3 Juli	Usquert k.b.	23 Sept.	Wolvega k.b.
3 Juli	Noordwolde k.b.	25 Sept.	Duindigt l.b.
10 Juli	Groningen l.b.	25 Sept.	Schoorl k.b.
10 Juli	Binnenwijzend k.b.	27 Sept.	Schagen k.b.
17 Juli	Duindigt l.b.	29 Sept.	Lisse k.b.
22 Juli	Leeuwarden l. en k.b.	2 Oct.	Duindigt l.b.
24 Juli	Alkmaar l. en k.b.	4 Oct.	St. Maartensbrug k.b.
24 Juli	Berkhout k.b.	9 Oct.	Alkmaar l. en k.b.
31 Juli	Schoorl k.b.	10 Oct.	't Zand k.b.
31 Juli	Zuidhorn.	16 Oct.	Duindigt l.b.
3 Aug.	Bergen k.b.	11 Oct.	Het Zand k.b.
4 Aug.	Santpoort k.b.	12 Oct.	Knijpe k.b.
7 Aug.	Duindigt l.b.	23 Oct.	Duindigt l.b.
7 Aug.	Heerenveen k.b.	29 Oct.	Gorredijk k.b.
11 Aug.	Zaandam k.b.	30 Oct.	Duindigt l.b.
14 Aug.	Groningen l.b.	6 Nov.	Duindigt l.b.
18 Aug.	Beverwijk k.b.	13 Nov.	Duindigt l.b.
21 Aug.	Duindigt l.b.		

A.S. CONCOURSEN-HIPPIQUE

30 April	Baarn	8—11 Juni	Bussum
26 Mei	Breda	18 en 19 of 25 en 26 Juni	's-Hage
26 Mei	Almelo	2 en 3 Juli	Wassenaar
29 Mei	's-Bosch	8 en 9 of 30 Juli	De Steeg
6 Juni	Bergen op Zoom	14—17 Juli	Amsterdam

Stamboek voor het Nederl. Trekpaard

MERRIEKEURINGEN voor opname in het Keur-
stamboek

- Afd. N.-Brabant: 25-26-27-28-29-30 April
- „ Limburg: 2-3-4 Mei
- „ Zuid-Holland: 5-6 Mei
- „ Zeeland: 9-10-11-12-13-16-17-18 Mei
- „ Gelderland: 23-24-25 Mei
- „ Drenthe: 30-31 Mei
- „ Groningen: 1-2-3 Juni
- „ Friesland: 4 Juni
- „ N.-Holland: 7-8-9 Juni
- „ Overijssel: 28-29 Juni

Inlichtingen:

Het Secretariaat, **Koningskade 14, Den Haag**,
verstrekt gaarne alle inlichtingen betreffende
inschrijving paarden, lidmaatschap enz.

**Aangifte voor deze keuringen
minstens drie weken vóór den
aanvang.**

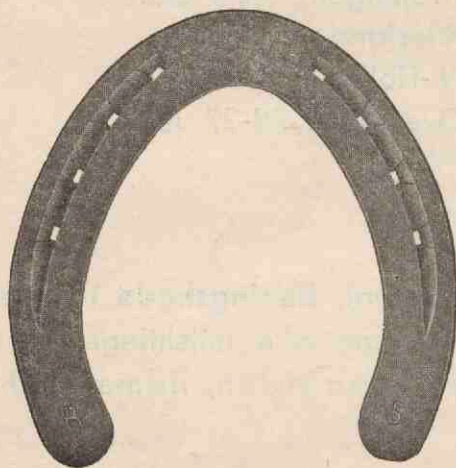
Handgesmede hoefijzers

Hoefsmederij, waarin werkzaam **Rijksgediplomeerd** hoefsmid, levert handgesmede ijzers, elke maat en soort, bij elke hoeveelheid (dus voordelig) à **f 22.75** de 100 K.G.

N.B. Gaten naar verkiezing:
vet of mager

Aanbevelend: **H. Weyermans**
Hoefsmederij, Lage Zand 18, Den Haag, Tel. 113006

HOEFIJZERFABRIEK **HELPMAN** GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR: Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET, 's-Gravenhage

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland, per jaar f 3,—
buiten Nederland per jaar f 4,—

*

PRIJS ADVERTENTIËN

1-10 regels f 2,— Elke regel meer
20 ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave: De Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot
nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage**HOEFSMEDERIJEN TE GOUDA**

Smederij van A. Kwinkelenberg

Eenige maanden geleden hebben wij een artikeltje gewijd aan de hoefsmederij van den heer Jungerius. Er zijn er evenwel in de pijpenstad nog een 2-tal die op den naam hoefsmederij aanspraak kunnen maken, n.l. die van Slange aan den Tiendeweg en die van Kwinkelenberg aan de Varkensmarkt. Wij mochten thans een onderhoud hebben met laatstgenoemde, die 18 jaar geleden zijn bedrijf heeft opgezet in een pand, dat er zich goed voor leende, maar geheel ingericht moest worden, want voordien had het voor andere bedrijfstakken gediend.

Gouda is niet meer de paardenstad van weleer. Vroeger kwamen er Donderdags eindelooze rijen kaas-, melk-, vee- en bouwboeren uit de randgemeenten in hunne typische wagentjes ter markt en dan was het hoefgetrappel er niet van-den-grond. Bovendien hadden de zeer vele in Gouda gevestigde bleekerijen, de sleepers, stalhouders en particulieren een vrij groot kwantum paarden. Het getal paarden in de stad zelve is tot het kleinst denkbare minimum geslonken. Men (namelijk de hoefsmeden) moet het nu het meest van de paarden-eigenaren uit de omgeving hebben. Toch kent Gouda nog wel enkele paarden-mannen van naam, als de heer Schilt, groot-liefhebber en eigenaar van rij- en concourstuigpaarden, terwijl de handelsstallen en café van den heer Elberfeld aan den Tiendeweg het centrum vormen van de horse-men. Vooral ook van de landelijke ruiters, die een bloeiende rijvereniging hebben gesticht. Onder de leden van deze Vereeniging zijn er die zelf geen paard hebben, maar voor de oefeningsavonden en uitvoeringen paarden huren van boeren uit de nabijheid.

*

Voordat de heer Kwinkelenberg zijn hoefsmederij begon is hij 38 jaar knecht geweest bij de familie Slange voornoemd. Hij heeft daar speciaal als hoefsmid gewerkt en er drukke dagen meegemaakt. Kwinkelenberg

vertelt dat er indertijd een 80 paarden per week te beslaan waren geweest, waarvan soms de helft alleen op den markt-dag (Donderdag). Het is dan ook dikwijls voorgekomen dat bij een niet toereikenden voorraad pasklare ijzers, op Woensdagavonden tot laat ijzers moesten worden gesmeed, teneinde op den top-dag der week niet verlegen te zitten.

Met eenigen trots wordt dan verder melding gemaakt dat er destijds onder de klanten een zeer voorname was, n.l. een te Haastrecht wonende Hofdame, die er een chique equipage op na hield en zich geregeld liet rijden van Haastrecht naar en van het Station Gouda. Het wagen-personeel was gestoken in kleurige livrei-kleeding en zoo hebben de spannen uit Haastrecht lang de aandacht mogen trekken, ook in Gouda's straten. (Het betreffende „buiten" in Haastrecht is later aan de gemeente geschonken en is ingericht tot museum, waarin veel „antiek" te bezichtigen moet zijn.) Kwinkelenberg genoot alleen de eer de 6 paarden van de Hofdame te mogen beslaan, hetgeen op geregelde tijden op stal plaats vond en steeds een flinke fooi afwierp. Deze paarden liepen altijd op zoolbeslag.

Tegenover de enthousiaste verhalen uit den ouden drukken tijd voor den hoefsmid, vormen die uit de jongste jaren een schrille tegenstelling. En Kwinkelenberg is dan ook niet specifiek hoefsmid gebleven. Het is gaandeweg meer een gemengd bedrijf geworden, waarin vooral de automobiël-reparatie een groote rol is gaan spelen. De baas zelf is de 67 jaren reeds gepasseerd en neemt natuurlijker wijze zelf niet meer zoo'n groot aandeel aan de werkzaamheden, maar moet deze grootendeels overlaten aan zijn 38-jarigen zoon en aan een volwassen knecht. Bedoelde zoon interesseert zich evenwel ook sterk voor het hoefsmidsvak en heeft dat in zijn militairen diensttijd kunnen onderhouden als bij-smid in de Artillerie-kazerne te 's-Hage.

Gewone ijzers worden betrokken uit de Hoefijzerfabriek te Stoppeldijk en ook wel van andere leveranciers. De tijd laat het zelf aanmaken niet toe. Alleen ijzers voor afwijkend beslag, hetgeen trouwens maar een klein kwantum betreft, maakt men zelf. Het beslag is vlak. Een enkele ouderwetsche paarden-eigenaar verlangt nog wel dat kalkoenen worden aangebracht en zoo vindt het ook plaats dat eigener beweging een kalkoentje wordt gegeven wanneer ze als een steun aan lage verzenen tegemoet kunnen komen.

Het paardenmateriaal is zeer varieerend, met zware Belgen en kleine hitten als uiterste grenzen. Het meerendeel der paarden echter is van het Oldenburgsche slag. Uit de bouwstreken Moordrecht en Zuidplaspolder van het zwaardere type, en uit de weidestrecken Reeuwijk, Haastrecht, Stolwijk en Gouderak komen de lichtere typen. Het gaat vele bouw- en veeboeren uit deze districten nog niet voor den wind en dat brengt mede dat ze zuinigheid moeten betrachten. Dat voelt ook de hoefsmid, want ofschoon de concurrentie niet zoo is dat de beslagprijzen er onder lijden, komt men met de paarden geen dag te vroeg, maar in vele gevallen wel eenige dagen te laat aan de beslagloods.

Over hoefgebreken hebben de Kwinkelenberg's geen reden tot klagen. Alleen Augustus en September worden kwade maanden genoemd voor

paarden met minder sterke hoefhoorn. In die maanden toch treedt de dauw het sterkst op en paarden, die in de weide loopen, ondervinden daarvan de nadeelige gevolgen. Er moeten dan weer een paar maanden verlopen voor dat de brokkelhoeven weer geheel normaal zijn gevormd.

Over gummi-beslag liet men zich aan deze smederij ongunstig uit. Noch de eerste gummi-ijzers met touw, noch de gummi-blokszolen, waarvan steeds teveel weg moest snijden, noch de latere open en dichte gummi-zolen, hebben er ingang kunnen vinden. Het gaat er mee, als het een 30 jaar geleden met het uit Duitschland afkomstige plaatijzer is gegaan, zegt Kwinkelenberg Sr., dat ook niet aan het doel heeft beantwoord. Deze laatste zouden zwakke hoeven tegen doorzakken beschermen, doch men wendt hiervoor liever zelfvervaardigde balk-, pantoffel- of kwartierijzers aan.

Tenslotte zij nog opgemerkt dat een noodstal bij Kwinkelenberg vreemd is. Alle beslag geschiedt uit de hand.

INGEZONDEN

Lochem, 29 April 1938

Geachte Heer Arbman,

Met aandacht las ik Uw stukje in „De Hoefsmid“ met het opschrift „Rubberbeslag“.

Ik deel geheel Uwe meening; ook ik heb de verschillende rubberijzers geprobeerd doch kan er ook geen goeds van melden, vooral niet voor een paard, dat zijn werk in draf moet verrichten. Ik heb n.l. ook de Adet-ijzers beproefd bij een hackney, achter; dit paard had nimmer na het gebruik last van aangeloopen beenen, doch na een rit op Adet-beslag stond het den anderen dag op stal met een paar dikke kogels. Ik heb er de ijzers direct afgehaald en het weer op normaal beslag gezet en nadien heeft het geen dikke kogels meer gehad. Ik kan mij het ook niet anders indenken; op een ijzer schiet een voet altijd wat door, doch daar rubber niets toegeeft, is het niet anders dan dat banden en pezen alle stooten alleen moeten opvangen en daardoor hebben ze te veel te lijden.

Lochem

H. J. Breukink

Lochem, 28 April 1938.

Geschte Redactie!

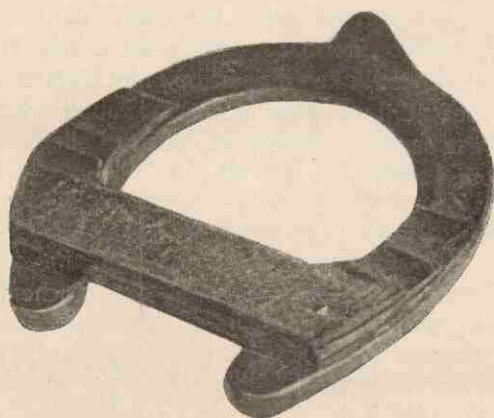
Naar aanleiding van het ingezonden stuk in de Hoefsmid d.d. 15 April getiteld „Een stem uit de practijk“, verzoek ik UEd. beleefd opname in het volgend nummer van het onderstaande.

Geachte heer Zijp.

Met belangstelling las ik Uw ingezonden stuk en doet het mij genoeg en dat U dit punt hebt aangeroerd. Allereerst vraag ik mij af: Wie kwam op het idee om paarden te beslaan met ijzers met verdikte takken en waarom? Hebben wij dit misschien van de Duitschers geleerd? Dertig jaar terug

werkte ik als knecht in een drukke hoefmederij en werden daar toentertijd veel handelspaarden beslagen, welke naar Duitschland verkocht werden; dit waren destijds alle warmbloedpaarden. Ze moesten al heel hoge verzenen hebben wanneer ze niet beslagen moesten worden met ijzers met verdikte takken; bijna zonder onderscheid. De Duitsche kooplieden wenschten zulks. Ook thans nog wanneer er trekpaarden moeten worden vertoond die voor Duitschland bestemd zijn, is zulks het geval. Ijzers van 1 duim dik en dan nog verdikte takken, kort en nauw gepast, een afschuwelijk beslag! De bedoeling van dit beslag is alleen om de koopers een rad voor de oogen te draaien. Doch dit terzake. Ik hoop dat de heeren Schieman en Falkenhagen ook de pen ter hand zullen nemen en ben daar bij voorbaat wel zeker van. Zoo U terecht schrijft, merkte de heer Breukink op, dat hij dergelijke ijzers veel te zwaar vond voor de zwakke voeten, waarvoor ze gebezigd worden. Wanneer men een paard met zwakke verzenen heeft, worden ze door het beslag met ijzers met verdikte takken vast niet beter maar wel slechter. Eenige jaren terug is te Utrecht aan de school proefondervindelijk bewezen, dat wanneer men de druk op de verzenen gaat verhoogen, deze nog meer belast worden en deze dus nog meer af zullen slijten. Wanneer men nu op de vlakke ijzers een randje leer op de takken klinkt, is dit eveneens het geval, doch daar leer zachter is dan ijzer zullen hierop de verzenen minder slijten, dus hooger blijven. Dat het stukje leer verloren gaat is mij nog nooit gepasseerd. Wanneer U echter een balkijzer aanlegt met een stuk leer erop, dus ook op de balk, dan is dit nog veel beter. Dit is mijns inziens de beste methode om de verzenen sterker te maken, daar hier de straal de grootste dracht overneemt.

Het ijzer, bedoeld zooals op de hieronder geplaatste photo. In mijn ervaring als

Belgisch balkijzer met leeren rand

onderwijzer aan een hoefbeslagcursus kan ik U melden, dat de leerlingen ijzers met verdikte takken nogal gemakkelijk leeren maken. Een moeilijk ijzer voor hen is het klapijzer, nog moeilijker het klapstrijkijzer. Wanneer men ze die ijzers niet dikwijls laat maken, krijgen ze er op het examen meestal onvoldoende voor. — Wanneer iemand een paard wil verkoopen

... ja, - maar

„De Overwinnaar”

is een **veel betere hoefnagel** . . . en

breekt niet!

Bernardo Reymon
Directeur voor Europa

Verkrijgbaar
in geheel Nederland

met zwakke voeten en lage verzenen, wordt dikwijls gevraagd: Smid, ik had er graag ijzers onder met verdikte takken. Zulks ontraad ik steeds, omreden dit direct in het oog valt. Klinkt men daarentegen er een randje leer op en men legt het ijzer niet te ruim en men brandt het leer met een gloeienden haardstok weg tot aan het hoorn, dan valt het minder in het oog dan een ijzer met verdikte takken. Mijns inziens is het een handelsbeslag, doch geen beslag om er de voeten mede te verbeteren. U haalt een geval aan van een paard, dat kreupel was. Wanneer U dit paard had beslagen met leer op de takken zou het ook rad zijn geworden, dit paard was n.l. peeskreupel. Doordat U de voet aan de verzenen verhoogde, ontspande U de buigpezen. Ook worden de ijzers in de meeste gevallen, vooral voor zwakke voeten veel te zwaar gemaakt en ben ik Prof. v. d. Plank dan ook dankbaar, dat ze voor het examen niet meer gebezigd worden.

Het Hollandsche balkijzer vind ik eveneens een ijzer dat niet aan het doel beantwoordt; de balk hiervan wordt te smal en te dik en het ijzer te zwaar. Wanneer men op den cursus de leerlingen een Hollandsch balkijzer laat aanleggen, wordt het steeds te ruim gepast; ze nemen te veel voor de lasch, zij kennen het n.l. in den tegenwoordigen tijd niet meer om voldoende in het vuur te lasschen en dan wordt het prutsen en knoeien en gaat er een heelen middag mede te loor, hetgeen jammer is van den tijd. Doordat ze het te wijd krijgen in de takken, gaan ze aan het stuiken en maken ze er een ongelukkig ijzer van of wel ze slaan de lasch weer stuk.

Een Belgisch balkijzer heeft veel voordeelen:

- 1°. is het gemakkelijker te maken;
- 2°. het ijzer blijft lichter;
- 2°. de paarden glijden er minder op, doordat in de meeste gevallen de balk den weg niet raakt;
- 4°. men kan den balk zoo breed maken als men noodig en nuttig acht;
- 5°. men kan den balk gemakkelijk naar verkiezing naar boven of naar beneden doorzetten.
- 6°. men kan veel gemakkelijker passen;
- 7°. men kan den balk plaatsen waar men verliest; met de takken gelijk of indien noodig en nuttig meer naar voren gericht.

Als U dit alles duidelijk is, zult U dunkt mij inzien, dat het Belgisch balkijzer toch veel voordeelen biedt en hoop ik U in dit punt te hebben overtuigd. Dat Prof. v. d. Plank het Hollandsch balkijzer wil behouden om de cursisten beter te leeren smeden, hiervoor is wel iets te zeggen. Doch gezien het al zoo moeilijk is de leerlingen in 2 × 20 middagen zoover te brengen dat ze hun examen kunnen afleggen, gaat er met het leeren maken en onderleggen van een Hollandsch balkijzer mijns inziens te veel tijd verloren. Ze hebben met het Belgisch balkijzer, hetgeen gemakkelijker te maken is, ook al moeite genoeg. Zullen de leerlingen beter en vlugger op het examen moeten werken, waarvan ik ook zeer zeker overtuigd ben, dan zullen de cursussen verlengd moeten worden. De meeste leerlingen werken thuis te weinig aan de paarden en maken niet meer ijzers dan hun door hun leeraar opgegeven wordt om thuis te maken en op den cursus mede te brengen ter beoordeeling. Vele smeden hebben een Rijks-diploma en als men later hun werk ziet is het treurig, doch hieraan kan de leeraar van den cursus, noch de examencommissie iets doen. Een goed hoefsmid moet een paarden-liefhebber zijn; is hij dat niet en heeft hij geen greintje verstand van een paard, dan is hij **nooit hoefsmid**, dat bestaat mijns inziens eenvoudig niet. De meesten gaan naar den cursus en het examen om dat papiertje te bemachtigen; hebben ze dat, dan roddelen ze maar raak en gaven ze er niet meer om, wat ze er van maken. Doch ze spelen zich zelf in de kaart, want hun klanten verliezen ze de een na den ander en zij stellen de diploma's in een slecht daglicht; dit is zeer te betreuren maar wat doet men hiertegen. Het is mij meermalen gebeurd, dat een der besten van den cursus zakte en een slechte leerling slaagde, ook dit is zeer verklaarbaar. De eene kan beter examen doen dan de andere; geluk en zenuwen spelen hierbij een groote rol. Hoe gaat het met de Onderwijzers in Practisch Hoefbeslag, de goede ook weer niet te na gesproken, ik vergat dit zooeven er bij te zeggen. Wanneer ze pas examen hebben gedaan, zijn ze enthousiast en geven zich direct op als lid van onze vereeniging. Men ziet ze nog eenmaal weer op de vergadering, daarna bedanken ze of weigeren eenvoudig de quitantie, je hoort nooit meer iets van hen en als je later hun werk ziet, denkt men: is dat nu het werk van een onderwijzer? Is iemand liefhebber van het paard en van zijn vak, dan spreekt hij er steeds gaarne over en bij deze smeden blijft de ambitie bestaan. Ook zijn het steeds dezelfde menschen welke op de vergadering tegenwoordig zijn. Daar worden verschillende onderwerpen besproken welke leerzaam zijn, vooral ook door de discussies welke gevoerd worden. De hoefsmid met Rijks-diploma die liefhebber is, zorgt er ook wel voor, dat zijn werk in orde is. Wanneer een cursus geëindigd is en ze hebben met goed gevolg examen gedaan, komen de ambitieuzen nog menig keer bij hun leeraar terug om dit of dat te vragen omtrent het beslag voor een of ander paard, dat zijn de menschen die er wat voor voelen en zoo behoort het ook te zijn. Lochem.

H. J. Breukink

LITERATUUROVERZICHT

In 'het Zeitschrift für Veterinärkunde, April 1938, komt een artikel voor van den Stabsveterinair Dr. Grapentin over „Is het gummibeslag geschikt voor het leger?“

Op zeer uitvoerige schaal en op zeer betrouwbaren grondslag zijn proeven genomen met verschillende modellen gummi beslag en wel bij paarden van allerlei slag en met uiteenlopende diensten. Zonder hierop verder in te gaan, geven wij de eindconclusies van dit onderzoek.

1. Het gummibeslag in den vorm van Adetgummihoefijzers geeft op asphalt en op bestrating zoowel bij droog weer als bij regen een goede waarborg tegen uitglijden. Bij versch gevallen sneeuw, bij vastingereden sneeuw en op glad ijs geeft het geen voldoende waarborg tegen glijden.
2. Het beslag werkt, ingevolge de stootbrekende eigenschappen van het gummi, gunstig bij chronische ziekten der hoeven en van de ledematen.
3. Bij het eerste beslag is in het begin, ingevolge de stroeve werking van het gummi, een doorknikken in de kooten naar voren op te merken en wel in het bijzonder bij paarden die in de voorbenen al wat versleten zijn. Er is dan ook gevaar voor storten. Na ongeveer acht dagen raakt het paard aan het beslag gewoon en komt dit niet meer voor. Bij eenigszins afgesleten gummiiijzers wordt de stroefheid van het gummi minder.
4. Het gummihoeftbeslag gaat langer mee dan touwijzers en dan gewoon legerbeslag, vooral als de afslijting regelmatig is. De duur wordt verkort door eenzijdige afslijting bij bodemnauwen stand, bij vermeerderde afslijting der takken bij sterke spits hoeven en door het afbreken van de randen. Wanneer het gummi door een of andere reden eronder uit wordt getrokken, is daardoor het hoefijzer ook onbruikbaar.
5. Gummihoeftijzers kunnen slechts tot zekere grenzen gericht worden. Om een beslag goed onder te kunnen leggen, is het daarom noodzakelijk, dat vele verschillende maten en verscheidene vormen voorhanden zijn, zoodat de hoefsmid een ruime keuze heeft.
6. Koudbeslag is voor jonge en voor weinig ervaren hoefsmiden moeilijk daar de directe verbinding tusschen hoef en ijzer hier niet bereikt kan

AKTIEBOLAGET

O. Mustad & Son

G O T H E N B U R G (Z W E D E N)

Fabrieks-
merk

Fabrikanten der prima kwaliteit

Mustad Hoefnagels

Verkrijgbaar bij alle ijzerhandelaren

worden door warm passen. De draagvjakte moet bewerkt worden met de rasp of wel door met een gewoon ijzer warm te passen.

Beide methoden kosten meer tijd en het gevolg is dan ook veelal dat het beslag onzaakkundig wordt uitgevoerd.

7. Het nagelen met de gewoonlijk gebruikte nagels is moeilijk. De aanwending van grootere hoefnagels, gepaard aan de spanning waaraan de hoefnagels onderworpen zijn door de stroefheid van de ijzers, zijn nog al eens aanleiding tot beschadigingen van den hoornwand (losse wand en brokkelhoeven). Slecht ingeslagen nagels kunnen niet verwijderd worden zonder dat het ijzer wordt afgenomen.

8. Bij goede uitvoering van het beslag ligt het hoefijzer goed onder en losraken is niet voorgekomen.

9. Door de dikte geven de hoefijzers een plomp aanzien.

Op grond van deze ervaringen kan wat de bruikbaarheid betreft van gummi hoefijzers voor legerbeslag, het volgende oordeel luiden: Het beslag met gummi hoefijzers is voor een algemeene invoering in het leger ongeschikt daar het zeer groote aantal benodigde tailles en vormen hiervoor een beletsel is.

Een zaakkundig uit te voeren koudbeslag met gummijzers onder oorlogstoestanden wordt niet gewaarborgd door de moeilijkheid van de beslagwijze, de langere duur van de beslagwerkzaamheden en gezien het personeel dat niet altijd over de noodwendige ervaring zal beschikken.

OM ARTIS TE BEHOUDEN . . . EEN GROOTE LOTERIJ MET FRAAIE PRIJZEN

Het Artis Reddings Comité organiseert thans een groote loting!!

Het Comité stelde alles in het werk om dese loterij aantrekkelijk te maken en zoo heeft het ervoor gezorgd, dat er voor niet minder dan f 15.000.— waarde aan prijzen in deze uit 60.000 loten bestaande loterij komen. Tot de hoofdprijzen behoort behalve twee automobielen en een speciaal gebouwd Pampusjacht, een luxe-reis naar de wereldtentoonstellingen van New York en San Francisco in het voorjaar van 1939, aan welke reis verbonden is een verblijf gedurende 15 dagen in de Vereenigde Staten.

De trekking is bepaald op uiterlijk 31 October van dit jaar, maar wanneer, zooals het comité hoopt, de loten eerder uitverkocht zijn, wordt deze vervroegd.

Het is o.m. door het snelle tempo en den korten tijd, waarin reeds twee ton gouds voor de redding van Artis bijeenkwam, overtuigend gebleken, dat er alom in het land instemming bestaat met het streven, de typische Amsterdamsche instelling voor komende generaties te bewaren en haar de middelen te verschaffen zich te verjongen:

„De Hoefsmid“ hèt vakblad voor Hoefsmeden

Mogen de landgenooten en onder hen in het bijzonder ook de lezeressen en lezers van dit blad, ook door snel en zooveel mogelijk Artis Reddingsloten te bestellen (zij kosten f 1.— per stuk) helpen ook dit onderdeel van het Artis Reddingswerk — deze loterij — tot een succes te maken. Opdat Artis' toekomst spoedig volkomen verzekerd zij.

Artis Reddingsloten zijn verkrijgbaar bij tal van banken alom in den Iar de en tevens bij het Secretariaat van het **Artis Reddings Comité, Mauritskade 14, Amsterdam-O (Postgiro 321500).**

DE PAARDENFOKKERIJ IN NEDERLAND SINDS 1900.

V. Maatregelen ten behoeve van de paardenfokkerij.

B. Maatregelen van particuliere zijde.

3. Van overheidswege genomen maatregelen ter beperking van den invoer.

Teneinde de inheemsche fokkerij eenigermate te beschermen tegen den toentertijd zeer aanzienlijken invoer van slachtpaarden en hitten werd op 1 Januari 1932 een voor elk paard geldend invoerrecht van f 12.50 vastgesteld. Daarenboven werd op 11 Juli 1933 de invoer van slachtpaarden gecontingenteerd op 100 % van het gemiddelde van de basisjaren 1931 en 1932, welk contingent na ongeveer een half jaar tot 20 % van het gemiddeld gedurende de voornoemde basisjaren ingevoerde aantal werd teruggebracht.

Nadien, namelijk op 1 Mei 1935, werd ook voor de oudere paarden met 145 c.M. of meer schofthoogte en voor de jonge paarden een contingent vastgesteld, te weten 100 % van het gemiddelde van de tijdens de jaren 1931 t/m 1933 ingevoerde aantallen.

Aan het laatste contingent is echter de bepaling verbonden, dat mede bijzondere vergunning tot invoer kan worden verleend voor paarden, wier invoer blijkens het advies van het desbetreffende Stamboek gewenscht of uit anderen hoofde niet nadeelig voor de inheemsche fokkerij te achten is. Dat het resultaat van deze maatregelen zeer effectief te noemen is, moge blijken uit **tabel VI**), waaruit een zeer aanzienlijke teruggang van den invoer sinds 1932 af te leiden valt.

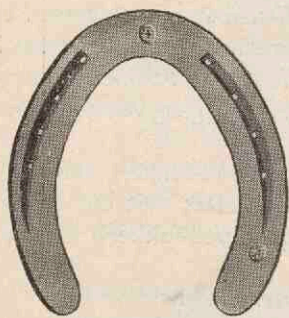
Ten aanzien van het in het belang van de warmbloed-fokkerij werkende Stamboekwezen heeft men tot den huidigen dag helaas niet die eenheid weten te bewerkstelligen, welke voor de koudbloed-fokkerij een zoo groote en gunstige beteekenis heeft gehad.

Weliswaar vereenigden de onderscheidene warmbloed-stamboeken alsmede de Koninklijke Nederlandsche Harddraverij- en Renvereëning, de Federatie van Landelijke Rijvereëningen, de Nederlandsche Bond van Paardenhandelaren, de Veenkoloniale Hippique-vereëning, de Noordelijke vereëning „Het Warmbloedpaard" en de vereëning „Het Legerpaard" zich in 1931 in den „**Bond voor de Nederlandsche Warmbloed-fokkerij**" (korthedshalve „De Warmbloedbond" genoemd), met welk verbond de behartiging der belangen van het warmbloed-paard in den meest algemeenen zin werd beoogd, doch zulks neemt niet weg, dat de

eenheid, welke zonder twijfel de „ruggegraat“ van de koudbloedfokkerij genoemd mag worden, ten aanzien van warmbloed-fokkerij nog niet bereikt kon worden.

Inmiddels heeft de Warmbloedbond, onder meer door het houden van onderscheidene tentoonstellingen en demonstraties, waar warmbloedpaarden uit alle deelen van het land zich vereenigden (1933: Utrecht; 1934: Amsterdam; 1935: Groningen en 1937: Utrecht), nuttige arbeid verricht. Temeer valt het daarom te betreuren, dat door het zich uit dezen Bond terugtrekken van de „Nationale Vereeniging“ aan de reeds verkregen samenwerking inmiddels weder belangrijk afbreuk is gedaan.

Blijkens de onderzoekingen van **Henseler** hebben de Oldenburgers en Oostfriezen in den loop der jaren een aanzienlijke „verzwaring“ ondergaan. **Moskovits**¹⁾ deelt dienaangaande het navolgende mede: „Henseler constate un agrandissement marqué du format chez les Oldenbourgeois; chez ces chevaux, la hauteur a un peu diminué, mais la masse, le poids et la largeur du potrail ont augmenté. On constate le même phénomène chez les chevaux de la Frise orientale; ces chevaux ont accusé une augmentation de la profondeur, du périmètre thoracique, de la longueur et du poids.“ Het ligt voor de hand, dat aan dit proces de overweging ten grondslag ligt, dat het paard op den huidigen dag en zeer zeker ook in de toekomst zijn hoofdzakelijk empooi slechts in den landbouw kan vinden, terwijl onder de tegenwoordige omstandigheden het warmbloed-paard, althans in West-Europa, als landbouw-paard alleen met het koudbloed-paard zal kunnen wedijveren indien het naast zijn voor velen zoo aantrekkelijke specifieke geaardheid de door zwaarte, spierkracht en rustig temperament aan het koudbloed-paard eigen groote en daarbij zoo bij uitstek economische

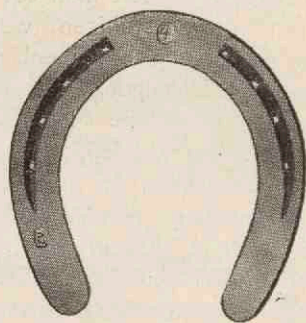

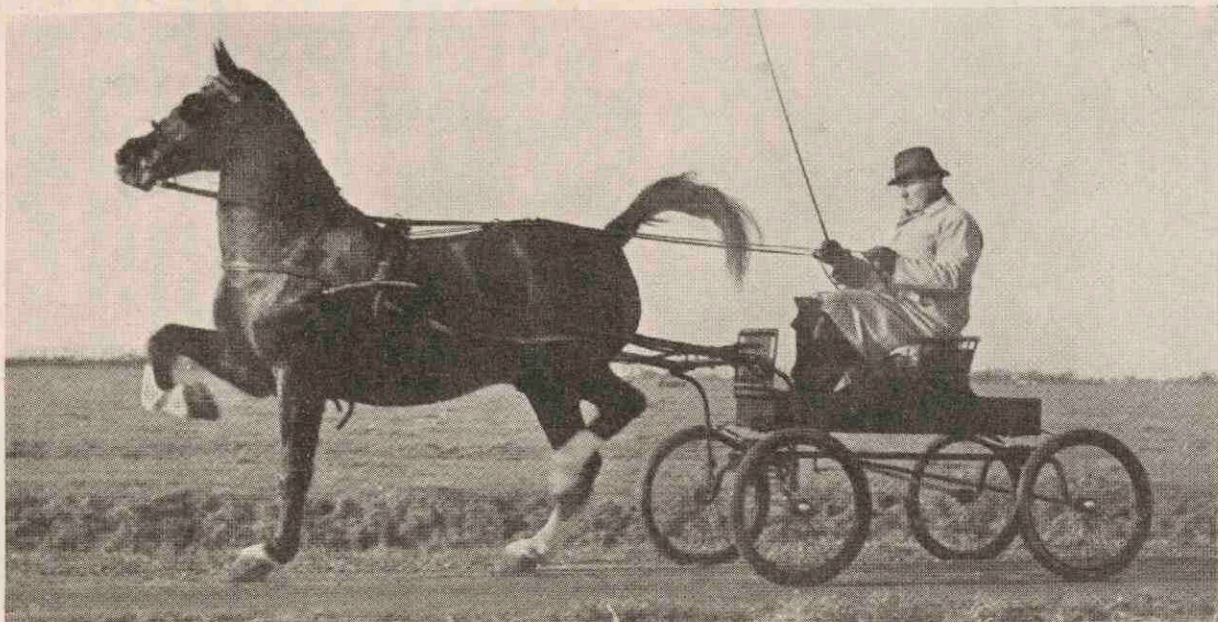
Voor goed hoefbeslag gebruik
men uitsluitend

Z.V. Hoefijzers

Z.V. Hoefijzerfabriek

Stoppeldijk - Tel. no. 3

Het bekende concourspaard Piet in actie. Eig. R. K. Velstra te Marssum (Fr.)

trekkracht en gemakkelijke „hanteerbaarheid” in zoo aanzienlijk mogelijke mate bezit.

In ons land valt dit streven tot „verzwaring” het meest uitgesproken bij **het Groningsch Paardenstamboek** waar te nemen. Daarmede in verband is ook het fokdoel, oorspronkelijk luidende:

„een elegant solied gebouwd koetspaard met vierkante hooge krachtige vooruitgrijpende gangen” gewijzigd in:

„het type van een kortbeenig, zwaar, sterk en mooi gevormd landbouw-tuigpaard met beste krachtige en vierkante gangen”.

Teneinde het gestelde doel zoo rationeel mogelijk te bereiken wordt vanwege het Groningsch Paardenstamboek geregeld en weloverwogen fokmateriaal van het eooode type uit Oldenburg en Oostfriesland ingevoerd. Het feit, dat dit Stamboek, dank zij de vorenomschreven werkwijze, reeds op den huidige dag ten aanzien van de ingeschreven dieren een groote mate van uniformiteit in den geest van het moderne Oldenburger-type vertoont, heeft het een wel zeer vooraanstaande plaats in de rij der Nederlandsche warmbloed-stamboeken doen innemen.

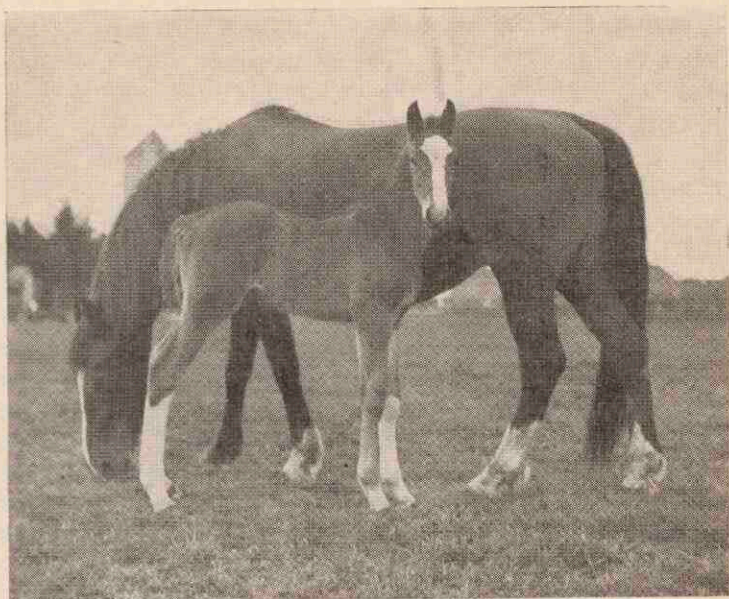
Ter illustratie van een en ander kunnen de foto's 5 t/m. 8 dienen, welke een beeld geven van het Groninger tuigpaard omstreeks 1900 alsmede van het type, hetwelk de tegenwoordige fokrichting vertegenwoordigd. Tenslotte zij medegedeeld, dat gedurende de jaren 1915 t/m 1935 in het Groningsch Paardenstamboek werden geregistreerd: 168 Stamboek-hengsten (gem. per jaar: 8), 2945 Stamboek-merriën (gem. per jaar: 140) en 1265 Hulpstamboek-merriën (gem. per jaar: 60).

Het Drentsche Paardenstamboek, hetwelk met zijn vooral gedurende de laatste jaren betrekkelijk groote aantallen inschrijvingen onmiskenbare teekenen van bloei vertoont, volgt, behoudens het prefereeren van een iets lichter model, geheel het voetspoor van het naburige Groningsche Stamboek. Tusschen beide Stamboeken bestaat nauwe samenwerking. De in het tijdsbestek 1915 t/m 1935 ingeschreven aantallen paarden zijn: 84 Stamboek-hengsten (gem. per jaar: 4), 1 Hulpstamboek-hengst (in 1922), 1422 Stamboek-merriën (gem. per jaar: 68) en 1160 Hulpstamboek-merriën (gem. per jaar: 55).

Het Friesch Paardenstamboek onderscheidt i zijn tegenwoordige samenstelling 2 afdelingen, te weten één voor het Friesche ras en één voor het bovenlandsche of gekruiste ras (hoofdzakelijk van Oldenburgsch-Oostfries-Groningsch origine).

Het Friesche ras, waarvan de foto's 9 en 10 typische vertegenwoordigers weergeven, heeft zich na een tijdperk van verval, waartoe ongetwijfeld onder meer ook het feit, dat de hiervoor omschreven scheiding van het Stamboek in twee categoriën voor de jaren 1908 t/m 1915 werd opgeheven, heeft bijgedragen, weer nagenoeg geheel kunnen herstellen.

Naar reeds werd medegedeeld, is de Fries als het eenig overgeblevene van de in vroeger tijden in Nederland inheemsche paardenslagen te beschouwen. Het typische model, waaruit de verwantschap met het autochtone koudbloed-paard zoo duidelijk naar voren treedt, komt in de bijgaande afbeeldingen sprekend tot uiting.

De bekende concoursmerrie „DIANA” van den heer A. A. ten Bos te Almelo (vroegere eig. de heer M. G. van Vulpen) met haar eerste hengstveulen, vader Colonel. De kleur van het veulen is vos en de kenteekenen ziet men op de photo, welke genomen is toen het veulen 14 dagen oud was.

Vanwege zijn soberheid, opgewekt temperament gepaard aan makheid, alsmede zijn betrekkelijk snelle, zij het dan achter wat weinig krachtige, draf telt dit paard in de weidestrecken van Freisland een vrij groot aantal aanhangers. Tot voor kort nam Engeland dit paard nog geregeld tegen behoorlijke prijzen af in het bijzonder voor begrafenisdiensten, terwijl ook tegenwoordig, zij het dan betrekkelijk sporadisch, van tijd tot tijd nog Friesche paarden voor dit doel naar Engeland worden uitgevoerd. (Wordt vervolgd.)

Gerhardt.

MILITAIRE HOEFMIDSCHOOL TE AMERSFOORT

De navolgende **reserve-hoefsmeden**, die op 6 Mei examen hebben gedaan, zijn geslaagd: J. Tjabringa, Schildwolde; J. Prins, Ede; H. M. Roussen, Beesel (L.); A. de Jonge, Nieuw-Buinen.

Aan hen is een diploma uitgereikt, zij zijn bevorderd tot hoefsmid met den rang van korporaal en zij zijn in het genot gesteld van onbepaald verlof.

VOORJAARSEXAMEN 1938 RIJKSDIPLOMA HOEFSMID

Bij de tot heden afgenomen examens zijn geslaagd van de 84 geëxamineerde kandidaten: J. H. Vassen te Itteren; J. v. d. Berge te Nieuwdorp; J. P.W. Bastians te Halsteren; P. Dey te Kloetinge; A. Salomé te Groede; P. v. d.

Veer te Ouwkerk; J. P. Th. Kuit te Fijnaart; H. J. Arts te Afferden; T. J. Bos te Maashees; W. H. Coppes te Velden (L.); G. J. van Welie te Wassenaar; M. Stubbe te Drieborg; A. G. v. d. Veen te Coevorden; N. REINDERS te Grollo; J. Arends te Mussel; H. Oosterkamp te Bayle; J. Alberda te Sexbierum; B. E. Stroop te Scherpenzeel; G. van der Ploeg te Zwiggelte; L. Udding te Annen; E. Suichies te Rolde; J. H. Janssen te Merselo; P. J. Kremers te Volkel; Th. R. Kerkhoff te Heyen; H. Geertsma te RINSUMAGEEST; L. Rutgers te Midlare; H. D. Geertsma te Hantumhuizen; J. W. Boekting te Mechelen; J. W. de Vries te Hummelo; T. Rook te Krimpen a. d. IJssel; T. J. Dingemans te Bruchem; B. de Jong te Alblasterdam; H. J. Radewalt te Klundert; T. Oenema te Ehehaar; H. Agenauw te Peize; G. J. v. Rossum te Horssen; C. J. v. Tienen te St.-Anthonis; P. W. van Tienen te Oploo; H. J. v. Megen te Uddel; J. H. Janssen te Steenderen; A. J. Kaal te Zevenaar; A. ter Vrugt te Steenderen; B. G. Th. Leyzer te Etten; W. van Langen te Overasselt; B. W. A. Helminck te Vorden; A. J. Besselink te Hengelo; H. Mol te Meteren; G. A. Verhoeven te Harreveld; gem. Lichtevoorde; J. van Puyenbroek te Alphen (N.-Bt.); W. Gersen te Olst; S. Elzinga te Steenwijkerwold.
Het examen wordt verder voortgezet.

COURSE-DATA 1938

k.b. = korte baan; l.b. = lange baan.

22 Mei	Norg k.b.	26 Juni	Sappemeer k.b.
22 Mei	Rotterdam l. en k.b.	3 Juli	Duindigt l.b.
26 Mei	Duindigt l.b.	3 Juli	Usquert k.b.
26 Mei	Drachten l. en k.b.	3 Juli	Noordwolde k.b.
26 Mei	Hoorn k.b.	10 Juli	Groningen l.b.
29 Mei	Alkmaar l. en k.b.	10 Juli	Binnenwijzend k.b.
29 Mei	Uithuizen k.b.	17 Juli	Duindigt l.b.
30 Mei	Opmeer k.b.	22 Juli	Leeuwarden l. en k.b.
6 Juni	Duindigt l.b.	24 Juli	Alkmaar l. en k.b.
6 Juni	Heerenveen k.b.	24 Juli	Berkhout k.b.
6 Juni	Leeuwarden k.b.	31 Juli	Schoorl k.b.
7 Juni	Krommenie k.b.	31 Juli	Zuidhorn.
12 Juni	Groningen l.b.	3 Aug.	Bergen k.b.
12 Juni	Schoorl k.b.	3 Aug.	Stompwijk k.b.
13 Juni	Heer Hugowaard k.b.	4 Aug.	Santpoort k.b.
19 Juni	Alkmaar l. en k.b.	7 Aug.	Duindigt l.b.
19 Juni	Ruischerbrug k.b.	7 Aug.	Heerenveen k.b.
26 Juni	Duindigt l.b.	11 Aug.	Zaandam k.b.

De Hoefsmid bereikt uitsluitend prima vakmensen „daarom heeft een advertentie op deze plaats zooveel waarde“! ●

Uw advertentie op deze plaats zou U voordeel bezorgd hebben ! ●

14 Aug. Groningen l.b.	13 Sept. Schagerbrug k.b.
14 Aug. Anna Paulowna k.b.	15 Sept. Purmerend k.b.
17 Aug. Stompwijk k.b.	18 Sept. Duindigt l.b.
21 Aug. Duindigt l.b.	18 Sept. Uithuizen k.b.
21 Aug. Scheemda l. en k. b.	19 Sept. Medemblik k.b.
24 Aug. Laren (N.-H.) k.b.	22 Sept. Enkhuizen k.b.
25 Aug. Beverwijk k.b.	23 Sept. Wolvega k.b.
25 Aug. Abcoude k.b.	25 Sept. Duindigt l.b.
28 Aug. Naarden	25 Sept. Schoorl k.b.
(Valkeveen) l.b.	26 Sept. Joure k.b.
28 Aug. Insum k.b.	27 Sept. Schagen k.b.
28 Aug. Naarden l.b.	29 Sept. Lisse k.b.
29 Aug. Weere k.b.	2 Oct. Duindigt l.b.
31 Aug. Harlingen k.b.	4 Oct. St. Maartensbrug k.b.
1 Sept. Heemskerk k.b.	9 Oct. Alkmaar l. en k.b.
4 Sept. Duindigt l.b.	10 Oct. 't Zand k.b.
4 Sept. Den Hoorn k.b.	11 Oct. Het Zand k.b.
4 Sept. Sappemeer k.b.	12 Oct. Knijpe k.b.
6 Sept. Steenwijk k.b.	16 Oct. Duindigt l.b.
7 Sept. St. Nicolaasga k.b.	23 Oct. Duindigt l.b.
8 Sept. Warmond k.b.	29 Oct. Gorredijk k.b.
8 Sept. Ijmuiden k.b.	30 Oct. Duindigt l.b.
11 Sept. Groningen l.b.	6 Nov. Duindigt l.b.
13 Sept. Hardegarijp k.b.	13 Nov. Duindigt l.b.

A.S. CONCOURSEN-HIPPIQUE

26 Mei Breda.	20 Juli Hoofddorp.
26 Mei Woudenberg.	23 en 24 Juli Den Haag.
28 Mei Wageningen.	28 Juli Epe.
29 Mei 's Bosch.	31 Juli Oss.
6 Juni Bergen op Zoom.	11 Aug. Rijs.
6 Juni Dordrecht.	4 Aug. Lochem.
8—11 Juni Bussum.	26 Aug. Meppel.
2 en 3 Juli Wassenaar.	31 Aug. Leiden.
3 Juli Delft.	31 Aug. Deventer.
9 Juli De Steeg.	8 Sept. Utrecht.
14—17 Juli Amsterdam.	9 Sept. Hardenberg.

Adverteert in
„De hoesmid“

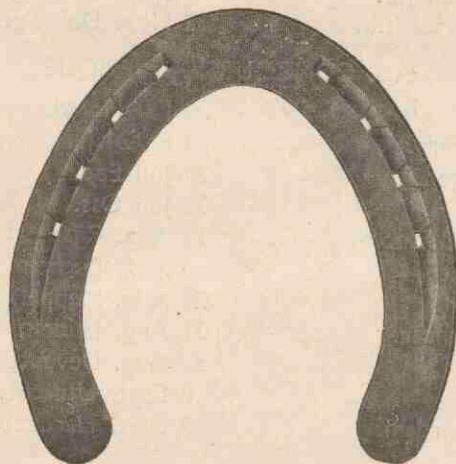
Handgesmede hoefijzers

Hoefmederij, waarin werkzaam **Rijksgediplomeerd** hoefsmid, levert handgesmede ijzers, elke maat en soort, bij elke hoeveelheid (dus voordelig) à f 22.75 de 100 K.G.

N.B. Gaten naar verkiezing:
vet of mager

Aanbevelend: **H. Weyermans**
Hoefmederij, Lage Zand 18, Den Haag, Tel. 113006

HOEFIJZERFABRIEK HELPMAN GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR: Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET - 's-Gravenhage

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland . per jaar f 3,—
buiten Nederland per jaar f 4,—

*

PRIJS ADVERTENTIËN

1-10 regels f 2,— Elke regel meer
20 ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave: De Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

**EEN EN ANDER OVER HET PAARD EN HET HOEFBESLAG
IN SCHOTLAND.**

Reeds meermalen heb ik in ons vakblad indrukken neergelegd over de wijze van beslaan alhier en in de 40 jaren dat ik vrijwel jaarlijks een bezoek aan dit mooie bergland heb gebracht, is er op het punt van hoefbeslag al heel weinig of niets veranderd. Het volk is zeer conservatief van aard, een ras-eigenschap die het dankt aan de van oudsher geïsoleerde ligging, de slechte verbindingen, de moeilijk toegankelijke bergstreken en de vasthoudendheid en het gesloten karakter der Schotten zijn als het ware bodemeigenschappen. De loop der tijden heeft wel veel verandering gebracht en het vroeger zoo geïsoleerde bergland is nu een geliefkoosd vakantieoord geworden dat door het autoverkeer meer bekendheid heeft gekregen maar toch zijn groote gedeelten van het land nog steeds afgelegen, schaars bevolkt en vrijwel geheel in den oertoestand gebleven. De paardentractie heeft ook hier voor een groot deel plaats moeten maken voor de benzine wagens maar uitgeroeid is het paard lang niet. Dit geldt natuurlijk niet voor het platte land waar het paard altijd zijn waarde zal blijven houden hoewel ook de motor hier op vele grootbedrijven is ingevoerd, doch in de steden en vooral in de havensteden, maakte de paardentractie nog altijd een deel uit van het drukke verkeer dat het vervoer van over zee aangebrachte goederen meebrengt.

Deze sleepersdiensten worden uitsluitend verricht door Clydesdale paarden, het zware ras dat eenigszins vergeleken kan worden met den Belg, hoewel de beide typen veel verschil bieden. Dit paardenras is vrijwel het eenige dat in den landbouw en in het sleepersbedrijf gebruikt wordt en de invoer van het Belgische type dat wel plaats vindt, zal toch nooit een grooten invloed uitoefenen daar men er geen behoefte aan heeft. Den laatsten tijd wordt ook de Shire, het zware Engelsche paard, hier geïmporteerd om te trachten het beenwerk en de hoeven, die beiden een zwak punt van de Clydesdale uitmaken, te verbeteren en tevens ook om daer een bang is dat te veel inteelt

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT

81

18 JUN. 1938

UTRECHT

fouten naar voren brengt en ziekten in de hand werkt. Zoo o.a. is de „gras sicknefs" een hier veel voorkomende ziekte die doodelijk verloopt en jaarlijks vele slachtoffers eischt. De aard der ziekte is niet bekend en een doeltreffende behandeling, zoowel voorbehoedend als genezend, kent men niet. Vele fokkers zijn van meening dat de ver doorgevoerde **inteelt** hieraan schuld kan hebben en om deze reden wordt nu met de Shire gekruist. Behalve het zware paard worden hier gefokt hunters, hacks, ponies (zadelpaarden), Highland and Western ponies, Shetlandponies en Hackney's. Door de boeren zelf wordt hier tegenwoordig weinig aan paardensport (rijden en springen) gedaan en landelijke rijverenigingen zooals die in Nederland een bloeitijd beleven, kent men hier niet. Toch is er wel degelijk veel belangstelling bij races, harddraverijen en tentoonstellingen hoewel bij de eerste twee genoemde de totalisator en bookmakers bij een groot deel van het publiek die belangstelling opwekken; er zijn werkelijk heel weinig menschen in het Britsche Rijk, die de gelegenheid tot gokken niet benutten en dit geldt niet alleen de paardensport doch b.v. de voetbalpoules zijn van oud tot jong zeer populair. In den aanvang sprak ik over de vasthoudendheid den Schot eigen; dit uit zich ook in het hoefbeslag en zoo is het beslag met kalkoenen en stooten hier nog steeds regel, in elk geval voor werkpaarden. Grote breede stooten en kalkoenen min of meer als het Rotterdamse type. Men heeft hier echter een nieuwigheidje aan toegevoegd en voor de kalkoenen van de achterrijzers brengt men stukken rubber aan om het uitglijden tegen te gaan. Spitse hooge lippen zooals men dat in Zeeland ook kan zien, zijn regel en van een Hollandsch standpunt beschouwd kan ons het beslag hier maar zeer matig bevallen. Het is echter moeilijk om dit op de goede waarde te schatten en men kan wel critiseeren en vergelijkingen maken doch het is daarom volstrekt niet gezegd dat deze kritiek steekhoudend is en men moet wel bedenken dat hetgeen voor het eene land goed is, dit daarom nog niet voor het andere land behoeft te zijn. Raseigenschappen, bodem, klimaat hebben allen hun invloed, ook wat het hoefbeslag betreft. Lichtere wagenpaarden worden meest alleen achter met kalkoenen beslagen, de hellende wegen en straten schijnen dit nog altijd te beïnvloeden. Harddravers loopen op zeer lichte ijzers, tenminste bij de harddraverij die ik bijwoonde en waarbij ik het beslag bekeek, was dit het geval en alleen achter hadden de ijzers kleine kalkoentjes. De draverijen zijn uitsluitend onder den man, sulkeys worden hier niet meer gebruikt. Omtrent de smederijen zelf valt niet veel te zeggen; het beslag is uitsluitend uit de hand hetgeen bij ons vroeger wel „Engelsch beslag" genoemd werd en het is dan ook van Engelsche zijde tot ons gekomen en thans geheel ingeburgerd. De Engelsche en Schotsche hoefsmid is een practisch ontwikkeld man; zooals in elk ambacht moet hij zijn vaste leertijd van drie jaar als leerling (apprentice) meemaken alvorens tot „werkman" te worden bevorderd. Theoretische kennis wordt weinig of niet onderwezen en het is meer de taak van den veearts die hier in zijn praktijk altijd een hoefsmederij onder zijn beheer heeft, om zijn hoefsmid meerdere kennis bij te brengen en in elk geval de praktijk te doen beantwoorden aan de theoretische grondslagen. Ambitie is er echter genoeg en bij hoefbeslagwedstrijden, zooals die jaarlijks

gehouden worden, is er altijd een groote opkomst en de belangstelling van het publiek laat nooit te wenschen over.

Bij de verleden jaar te Alloa gehouden tentoonstelling van paarden en vee werd een tweedaagsche wedstrijd in hoefbeslag ingelascht waaraan hoefsmeden uit het geheele Britsche rijk konden deelnemen. De eerste prijs bestond uit £5 (f 60), een zilveren theeservies en een gouden medaille, de 9e en laatste prijs was £ 1 (f 12); aan de verschillende geldprijzen waren zilveren kunstvoorwerpen en medailles toegevoegd. De deelnemers moesten elk één voor- en één achtervoet beslaan en een daarvoor passend ijzer maken. De ijzers moesten geritst worden, allen voorzien van lage kalkoenen en de achterijzers ook van stooten. Met de vijl mocht niet worden gewerkt. Elke deelnemer moest zijn eigen gereedschap meebrengen, ook hoefnagels en voor zijn eigen voorslager zorgen; deze mocht echter den hoef niet aanraken. Deze wedstrijd duurde twee dagen, terwijl een afzonderlijke eendaagsche wedstrijd gehouden werd, uitsluitend in het maken van twee hoefijzers. Voor dezen wedstrijd waren vijf prijzen beschikbaar gesteld, de 1e prijs was £5 (60) en een gouden horloge, de laatste £ 1 (12) benevens andere kunstvoorwerpen en medailles.

Elke deelnemer moest een voor- en een achterijzer maken, elk van $18\frac{1}{2}'' \times 1\frac{1}{4}'' \times \frac{9}{16}''$ ijzer; het voorijzer met rits en kalkoenen, het achterijzer bovendien met stoot. De vijl mocht ook hier niet worden gebruikt, terwijl de tijd was vastgesteld op 40 minuten maximum. Ontegenzeglijk hebben dergelijke wedstrijden groote waarde, het is een stimulans voor de hoefsmeden om er zich voor te prepareeren en te laten zien wat zij kunnen, terwijl bij het publiek de belangstelling voor het hoefbeslag wordt opgewekt en er een nauwer contact komt tusschen werkgever en werknemer. Elke meerdere appreciatie die optreedt voor de vakkennis van den hoefsmid, is zoo gewenscht en nuttig en vormt een aanmoediging om het dagelijksche werk zoo goed mogelijk uit te voeren, hetgeen tenslotte aan den werkgever en het paard ten goede komt.

Alloa, Juni '38.

G. H.

VERSLAG VAN HET VOORJAARSEXAMEN 1938 VOOR HET RIJKS-DIPLOMA VAN HOEFSMID, AFGENOMEN TE UTRECHT.

Nadat de oproepingen voor het examen in de vakbladen had gestaan, werd op 4 April een voorvergadering gehouden door voorzitter en secretaris en had op 6 April een vergadering plaats van de voltallige examen commissie. In deze laatste vergadering werden de subcommissies aangewezen, de examendagen vastgesteld en het examenrooster opgemaakt.

Er hadden zich 114 kandidaten aangemeld, afkomstig van cursussen te Axel, Assen, Amersfoort, Breda, Cuyk, Heino, 's-Hertogenbosch, Doetinchem, Rotterdam, Utrecht, Varsseveld, Oostburg en Zwolle.

Als examendagen werden aangegeven 11, 12, 13, 14, 20 en 21 April, en 2, 3, 4, 5, 9, 10, 11, 12, 16, 17, 18, 19 en 20 Mei, terwijl 23 Mei werd bepaald voor de eindvergadering van voorzitter en secretaris.

Van de 114 kandidaten hebben 112 het examen afgelegd, twee moesten zich wegens ziekte terug trekken.

Van hen legden 84 het examen voor de 1e maal af, 24 voor de 2e maal en 4 voor de 3e maal. Van hen slaagden respectievelijk 42, 18 en 3.

Behalve de vaste leden der commissie werden nog als plaatsvervangers voor twee of meer dagen opgeroepen de heeren Sul, Kuipers, Vermeer, Adriaanse en Venema.

Ten slotte vestigen wij er de aandacht op dat het aantal kandidaten een stijgende lijn vertoont; aan het voorjaarsexamen nemen in den regel deel de kandidaten die de cursussen in hoefbeslag hebben beëindigd, terwijl aan het najaarsexamen de meeste deelnemers reeds een of meermalen het examen hebben afgelegd. Zoo waren b.v. bij het voorjaar '36—'37 en '38 resp. 81—87 en 114 kandidaten ingeschreven, terwijl het zich vrijwel een nog grooter stijgende lijn zal gaan vertoonen.

NAMEN DER GESLAAGDEN VOOR HET RIJKSDIPLOMA ALS HOEFSMID. Voorjaar 1938.

J. H. Vossen, te Itteren, J. v. d. Berge te Nieuwdorp, J. P. W. Bastians te Halsteren, P. Dey te Kloetingen, A. Salomé te Groede, P. van der Veer te Ouwkerk, J. P. Th. Kint te Fijnaart, H. J. Arts te Afferden, T. J. Bos te Maashees, W. H. Coppes te Velden (L.), G. J. van Welie te Wassenaar, M. Stubbe te Drieborg, A. J. v. d. Veen te Coevorden, N. Reinders te Grollo, J. Arends te Mussel, H. Oosterkamp te Boyl, J. Alberda te Sexbierum, B. G. Stroop te Scherpenzeel, G. v. d. Ploeg te Zwiggelte, L. Udding te Annen, E. Suichies te Rolde, J. H. Janssen te Merselo, P. J. Kremers te Volkel, Th. R. Kerkhoff te Heyen, H. Geertsema te Rinsumageest, L. Rutgers te Midlaren, H. D. Geertsma te Hattumhuizen, J. W. Bocking te Mechelen, J. W. de Vries te Hummelo, T. Rook te Krimpen a. d. IJssel, T. J. Dingemans te Bruchem, B. de Jong te Alblasterdam, H. J. Radewalt te Klundert, T. Oenema te Ekehaar, H. Hagenauw te Peize, G. J. van Rossum te Horssen, C. J. van Tienen te St. Anthonis, P. W. v. Tienen te Oploo, H. J. van Megen te Uddel, J. H. Janssen te Steenderen, A. J. Kaal te Zevenaar, A. ter Vrugt te Steenderen, B. G. Th. Leyzer te Etten, W. van Langen te Overasselt, B. W. A. Helmink te Vorden, A. J. Besselink te Hengelo, H. Mol te Meteren, I. Elzinga te Steenwijkerwold, G. A. Verhoeven te Harreveld, J. van Puyenbroek te Alphen (N.-Br.), W. Gersen te Olst, L. P. van Osch te Veghel, B. Otten te Zelhem, A. G. Berkvens te Wamel, H. Groothuis te Genemuiden, W. v. d. Maat te IJsselmuiden, A. Timmerman te 's-Heerenbroek, J. W. Bos te Puttershoek, W. A. Boonen te Pey, H. F. Driessen te Wijchen, H. van Brakel te Haaften, E. v. d. Brandt te Boxtel, W. J. A. van Lin te Boekel.

De Hoefsmid bereikt uitsluitend
prima vakmensen „daarom
heeft een advertentie op deze
plaats zooveel waarde” ! ●

Uw advertentie op deze
plaats zou U voordeel ●
bezorgd hebben

... ja, - maar

„De Overwinnaar”

is een **veel betere hoefnagel** . . . en

breekt niet!

Bernardo Reymon
Directeur voor Europa

Verkrijgbaar
in geheel Nederland

INGEZONDEN

Geachte Redactie,

Met belangstelling volg ik de verslagen in „De Hoefsmid”, ingezonden door de heeren Zijp en Breukink.

Daar in mijn streek ('t zware trekpaard) meer een Belgisch balkijzer en ijzer met verdikte takken toegepast wordt dan een klap- of klapstrijkijzer, trekt dit vooral mijn aandacht.

Allereerst moet mij van het hart: hoe komt dat model Belgisch balkijzer in „De Hoefsmid” terecht? Dat hoort immers toch niet in een orgaan voor onderw. hoefsmeden?

Mijns inziens moet de balk met de takken gelijk komen, dus niet naar 't toongedeelte opgeschoven. Is dit laatste het geval, dan ligt de balk niet op zijn plaats, of het ijzer is te lang. Ik kan mij ook niet indenken in welke gevallen dat noodig is. Zoals de photo aangeeft, zie ik niet de punt van de balk. Om een fraai Belgisch balkijzer te krijgen dient men toch de balk het model te geven van de straal (niet te smal en niet scherp) en overal even dik.

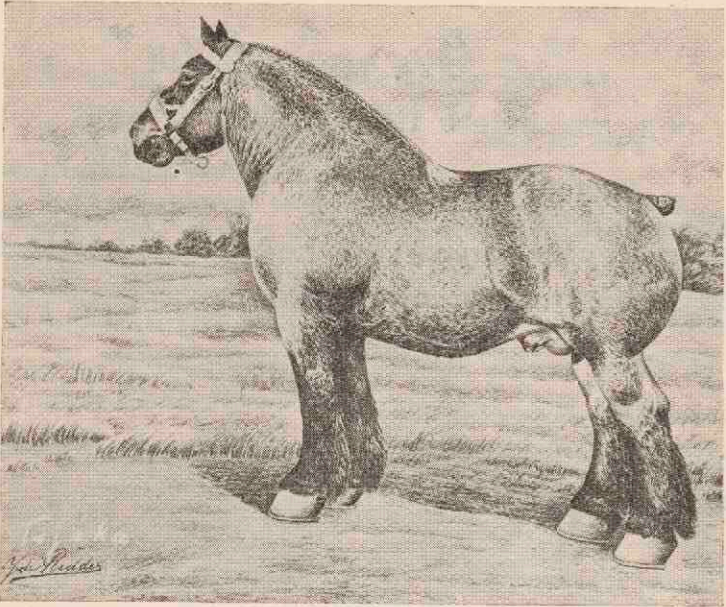
Het maken en leggen is eenvoudiger dan het Hollandsche. Zeer zeker, maar men moet de balk vooraf goed passend maken, aangezien met te veel ijzer de vorm veranderd en het ook een slordig aanzien krijgt, en bij te weinig ijzer (te korte balk aldus) spoedig zal afbreken. In elk geval zal de cursist toch eenige routine moeten bezitten om een behoorlijk Belgisch balkijzer te kunnen maken en goed passend onder te leggen.

Het Hollandsche balkijzer is, hoe goed ook gemaakt, nooit een mooi ijzer, doch aangezien het wel een leerzaam stukje smeedwerk is en naar ik meen wordt het in den lande nog vaak toegepast, waarom zou men het de cursisten niet laten maken, desnoods alleen als modelijzer. Op den cursus kan men het onderleggen op levende of doode hoeven dan laten vervallen.

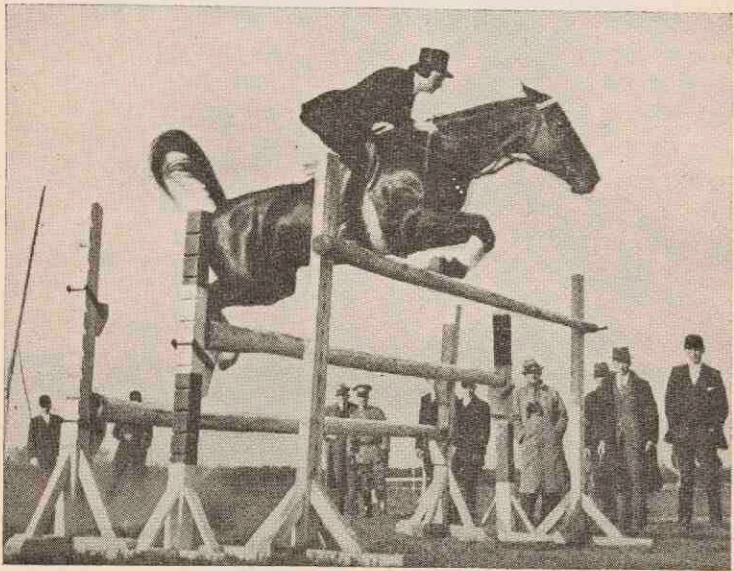
Het ijzer met verdikte takken is gemakkelijk te maken en zoo lang in Zeeland de keuringen en de handel blijft bestaan, zal men van dit soort ijzer met eenigszins verdikte takken niet zoo gauw afscheid nemen. Ze worden er echter niet gelegd van 1 duim dik en dan nog verdikte takken.

Oostburg.

D. Luteijn.

TSJAKA, de stamvader van beteekenis, die 14 zonen in het Keurstamboek heeft ingeschreven,

Mevrouw L. Roosen behaalde met „BURGFRIEDCHEN” op het concours-hippique te Venlo, in het zwaar springparcours over een triple bar van 1.60 M. hoogte.

LITERATUUR OVERZICHT.

Uit de Belgische Hoefsmid van Mei I.I.

In een onzer laatste vereenigingen stelde een collega mij de volgende vraag: „Hoe komt het dat, ondanks de voorzorgen die ik neem, om het ijzer zoo juist mogelijk te passen, volgens den draai van den voet, zelfs met een beetje garniersel, na genageld te hebben, de wand dikwijls oversteekt?“ Met hierna het antwoord op deze vraag te geven, hoop ik dat andere collega's er zullen belang in stellen.

Het is een gebrek dat niet mag bestaan, want alzoo vermindert de dikte van den wand aan de grondvlakte en de zit voor het ijzer is kleiner. Ziehier de bijzonderste oorzaken:

1°. Onvoldoende besnijden, voeten te lang, uitwijken van den wand die niet, bij middel van de rasp, in de richting hersteld wordt.

Het ijzer moet niet alleenlijk op heel den wand kunnen dragen, maar ook op de witte lijn en den buitenrand der zool.

Bij holle voeten, moet men zorgen de zool niet te veel uit te kelderen, bijzonder aan den buitenkant, om een breeden zit toe te laten; de voet die niet genoeg draagt kan open gaan bij het nagelen en bijzonder bij het aansluiten der nagels om te nieten;

2°. Eene slechte insnede, voor de lip, kan ook bijdragen om het ijzer niet op zijne plaats te houden.

Tegenstrijdig met de gewoonte, mag deze insnede slechts gemaakt worden bij het passen en bij middel van de rasp, die juist volgens de richting van den wand moet gehouden worden.

De lip moet ook deze schuinte volgen aan hare basis en ingedrukt worden op zulke wijze dat zij op hare gansche breedte tegen den wand draagt; het is, om zoo te zeggen, enkel de punt, die, met den hamer, moet tegen geslagen worden.

Op deze wijze, heeft men altijd eene lip die schoon tegen den wand ligt, zonder bulden op de gansche lengte en die, tegelijkertijd, belet het ijzer te doen opschuiven, bij het nagelen;

3°. De stampgaten spelen ook een groote rol.

Zij moeten zich op de goede plaats bevinden, goed gericht volgens de schuinte van den wand; de tegengaten moeten zich juist tegenover de witte lijn bevinden.

Te mager of te recht, moeten de nagels gedrukt worden om op goede hoogte uit te komen en bij het aansluiten, wordt de wand heen en weer getrokken en zal over het ijzer uitsteken;

4°. Een te licht ijzer en bijzonder te smalle takken kan ook dezelve gebreken veroorzaken;

5°. De manier van nagelen is ook dikwijls eene oorzaak:

a) De nagels te dik volgens den voet;

b) Het zetten der teennagels moet met eene gansch bijzondere aandacht gedaan worden.

Het ijzer moet juist op zijne plaats en goed tegen den wand gehouden worden; de punt van den nagel moet in den voet dringen in het midden van het tegengat, nooit naar binnen tegen den kant, zoo niet schuift het ijzer op en zal niet meer, ten volle, op den wand dragen omdat de lip te zeer tegen dezen zal gespannen zijn.

Dit gebrek veroorzaakt dikwijls kreupelheden omdat het ijzer, dat niet behoorlijk in den teen kan aangesloten worden, te veel op de hielen draagt en de werking van den voet belemmert, steengallen veroorzaakt door te grooten druk;

c) Buiten de goede richting, moeten de nagels ook recht volgens de nagelgaten zijn; men kan ze niet naar achter richten, zonder een verschuiven van het ijzer te verwekken en een heen en weer trekken van den wand die dan oversteekt.

In één woord, opdat het ijzer goed zou toegepast zijn, om het grootste gemak aan den voet te geven, moet het, als de twee nagels in den teen en in de hielen gezet zijn, juist op zijne plaats staan en overal goed op de volle breedte van den draagrand dragen; de wand mag er op geen enkel punt oversteken.

Het is wel te verstaan dat hier geen sprake is van paarden die zich kappen of zich achterhalen.

De keus van het ijzer is ook van het grootste belang: een goed geëvenredigd ijzer, goed gereedgemaakt, ziedaar het bijzonderste voor een goed werk. Stelt U dus nooit tevreden met half-afgedaan werk; uwen goeden naam en uwe toekomst hangen er van af.

(w.g.) A. Bosmans.

* * *

2. In de Zwitsersche Hoefsmid van April 1.1. schrijft E. Lehmann over de opleiding der hoefsmeden in Zwitserland. Na een inleiding waarin hij zegt dat men tegenwoordig verkeerde begrippen heeft omtrent de waarde van hoefbeslag daar deze absoluut niet veranderd is en nog altijd het aantal landbouwpaarden zeer groot is en het hoefbeslag van even veel belang blijft, deelt hij mede dat het onderwijs in Zwitserland vrij wel geheel in handen is van het departement van Defensie. In Zwitserland, waar algemeene dienstplicht heerscht en waar het leger practisch geheel uit reserve bestaat, dus zeer weinig effectief heeft, wordt ieder militair in korten tijd bekwaam gemaakt voor zijn taak in het leger, waarbij dan zeer vele herhalingscursussen en opkomsten in werkelijken dienst voor korten tijd de geleerde kennis moeten onderhouden en vastleggen. Zoo is nu ook het onderwijs aan de hoefsmeden militair geregeld, daar voor het gemobiliseerde leger zeer vele hoefsmeden noodig zijn, ja zelfs zullen er momenteel 3500 paarden meer noodig zijn dan in 1914/18 en dus is het aantal benooodigde en dus op te leiden hoefsmeden ook zeer veel grooter dan toen. Verder wijst hij op de moeilijkheid van het vele gebruik van machinale hoefijzers waardoor de jonge smeden niet meer leeren om hoefijzers te maken en hij zegt dat dit het grootste bezwaar is om goede hoefsmeden te vormen. Tot heden toe was de opleiding in de verschillende kantons (provincies) niet uniform ge-

AKTIEBOLAGET

O. Mustad & Son

G O T H E N B U R G (Z W E D E N)

Fabrieks-
merk

Fabrikanten der prima kwaliteit

Mustad Hoefnagels

Verkrijgbaar bij alle ijzerhandelaren

regeld en zoo kon het voorkomen dat een hoefsmid in zeker kanton een diploma als zoodanig ontving met de aantekening „goed”, terwijl hij geen hoefijzer kon maken, daar men namelijk aan zijn examen in dat kanton die eisch niet stelde.

Vanaf 1 April 1937 zijn de nieuwe reglementen van kracht geworden die de vakopleidingen regelen en voor alle kantons bindend zijn; nu zijn dan ook alle „meesters” en alle leerlingen aan die wetten gebonden.

De opleiding is voor elk ambacht afzonderlijk vastgesteld en zoo is deze voor hoefsmidleerlingen op 3½ jaar bepaald.

In het eerste leerjaar wordt wat het smeden betreft, uitsluitend aan het vuur gewerkt, de leerling wordt vertrouwd gemaakt met de behandeling van het vuur, met het voorslaan, met het eenvoudig smeden en met wellen en met de vervaardiging en het herstellen van het gereedschap als doorslagen enz. Wat het beslag betreft leeren zij den omgang met het paard, het ophouden van beenen, het afnemen van ijzers en het dichtmaken.

In het tweede jaar wordt het smeden meer intensief beoefend en wel het smeden met hand- en voorslaghamer, het maken van hoefijzers, kalkoenen, stooten en het aantrekken van lippen. Wat het beslag betreft zoo wordt het besnijden van den hoef en het ondernagelen onderwezen.

In het derde en daarop volgend laatste halfjaar van den leertijd wordt het hoefijzersmeden in de perfectie beoefend en het besnijden, passen en onderleggen degelijk geleerd.

Schrijver vestigt er de aandacht op dat het van belang is om den leerlingen zoo spoedig mogelijk met deze genoemde werkzaamheden vertrouwd te maken want hoe eerder hij er begrip van krijgt, des te spoediger kan hij zelf werken en hij verfoeit het systeem om een leerling maar te blijven gebruiken als een handlanger omdat deze dan nooit zelfstandig zal leeren werken.

In aansluiting met de practische opleiding omvat de theoretische het volgen-

de: kennis van den hoef en van de klauw, de beenstanden, afwijkende hoofvormen, hoofziekten en de verschillende afwijkingen in het beslag. Verder kennis van ijzer, staal, brandstoffen en instructie over maatregelen ter voorkoming van ongevallen.

Wat het examen betreft, zoo wordt hier gevraagd: het afnemen van oude ijzers, het besnijden van den hoef, het passen en het ondernagelen. Het smeden van een stel hoefijzers, hetzij voor- dan wel achterijzers en eventueel met stooten en kalkoenen. Het beslag kan worden uitgevoerd aan levende of aan doode hoeven. Schrijver geeft aan het laatste de voorkeur daar men aan een doode hoef elke leerling, ook de zwakste, zonder eenig risico van A tot Z alle werkzaamheden kan laten verrichten. Tot slot wekt hij alle leermeesters op om een zoo goed mogelijke cursus voor de leerlingen te geven en de examen-commissie om een dergelijke beoordeeling te vormen daar dit niet alleen een verplichting vormt tegenover het ambacht doch ook voor het komend geslacht.

* * *

In het Maartnummer van het „Recueil de Médecine Vétérinaire" schrijft Dr. Lecomte over de ambachtsplicht van den hoefsmid. In Frankrijk geldt nog altijd de Code Civil, de wet welke door Napoleon I is ingevoerd. Het is veelal een gewoonte dat de hoefsmiden in Frankrijk bij de smederij een stalling in gebruik hebben, waarin dan de paarden hetzij voor, dan wel na het beslag, als regel eenigen tijd vertoeven. De vraag is nu gesteld of de hoefsmid verantwoordelijk is voor verwondingen van het paard of wel voor diefstal van het paard terwijl het in dien stal verblijf houdt zooals b.v. een gastheer verantwoordelijk is voor voorwerpen die hem door gasten in bewaring zijn gegeven. Voor den hoefsmid is deze vraag ontkennend beantwoord. Men beperkt de verantwoordelijkheid van den hoefsmid tot de handelingen bij het beslag en dan nog wel als de eigenaar van het paard aan kan toonen dat verwondingen of in het algemeen beschadigingen van het paard het gevolg zijn van werkelijke fouten door den hoefsmid begaan. Een algemeene regel geldt hiervoor niet doch in elk afzonderlijk geval worden de omstandigheden en het karakter van het paard beoordeeld. Als uitzonderingen hierop gelden beslag uitgevoerd in dronkenschap en zonder voldoende licht.

Voor een nageltred die in de smederij is opgelopen, kan de hoefsmid slechts aansprakelijk worden gesteld als hem kan worden verweten dat het steeds een slordige boel is in zijn smederij en hoefnagels steeds verspreid in het rond liggen. Bij beenbreuk of andere zware verwondingen treft den smid geen schuld wanneer voldoende voorzorgsmaatregelen zijn genomen en op de gewone wijze het beslag is uitgevoerd.

Wanneer een hoefsmid een paard dat zich niet op de gewone wijze wil laten beslaan, in een noodstal of in een operatietafel wil plaatsnemen, dan moet hij hiervoor eerst de toestemming van den eigenaar vragen. Doet hij dit, dan is hij verder niet meer verantwoordelijk voor eventuele heupkreupelheid, spierverscheuringen, beenbreuken en verrekkingen, die het gevolg zijn van heftig verweer van het paard wanneer tenminste alle voorzorgs-

maatregelen zijn genomen. Wel treft hem schuld als een ongeluk plaats vindt door het breken van een riem of touw of van eenig materiaal van de broek. Heeft de hoefsmid de toestemming van den eigenaar niet gevraagd, voor het plaatsen in de noodstal of in de operatietafel, dan treft hem nog geen verantwoordelijkheid, wanneer bewezen kan worden dat ongelukken ontstaan zijn door bijzondere kwaadaardigheid van het paard. Beledigingen van het paard b.v. aan de pezen door een houwkling zijn terug te wijzen tot onvoorzichtigheid of wel onbekwaamheid van den hoefsmid tenminste als het paard goedaardig is. Bij kwaadaardige paarden kan de hoefsmid vrij uit gaan, het verdient echter aanbeveling bij zulke paarden de houwkling niet te gebruiken. Interessant is de volgende overweging betreffende het te warm passen en dus als gevolg het kreupelloopen door verbranding van de zoollederhuid: „Men moet bedenken dat de hoefsmid die met een rood-warm ijzer past, geen meetapparaat ter beschikking heeft om te kunnen bepalen hoeveel warmte er in den hoof zal dringen, daar deze indringende warmte toch geheel afhankelijk is van de dikte van de zool- en wandhoorn.” De hoefsmid is dus volgens de Fransche rechtspraak niet in alle gevallen schuldig, wel echter wanneer een zeer sterke verbranding met slechte gevolgen van een grof schuldbesef getuigt.

Een even milde beoordeeling geldt voor de vernageling. Een uitspraak-hieromtrent luidt als volgt: „De hoefsmidkunst houdt naast een geschiktheid ervoor, een zekere mate van geluk in, welke niet vermijden kan dat bij geval van uitzondering een ongeluk ontstaat. Wanneer b.v. een hoefsmid een nagel inslaat, dan verloopt deze over een groote afstand in de onmiddellijke nabijheid van de hoeflederhuid die bijzonder gevoelig is. De eenige garantie dat de nagel niet zal afwijken bestaat in de vakkennis van den hoefsmid die zich van zijn kant weer laat leiden door zijn tastgevoel en zijn gehoor. Zijn vakkennis biedt echter geen absolute garantie en het kan bij wijze van uitzondering wel voorkomen dat een nagel inplaats van buitenwaarts, tegen de hoeflederhuid gaat verlopen.” De hoefsmid kan dan ook alleen aangesproken worden wanneer hij de nagels heeft ingeslagen bij onvoldoende licht of wel als hij met opzet de nagel te ver heeft ingeslagen. Hij begaat echter een zeer groote fout wanneer hij bemerkt dat een nagel het leven raakt (nagelsteek) en deze nagel er dan niet dadelijk uittrekt. Voor het klauwbeslag gelden dezelfde inzichten als voor het hoefbeslag bij paarden. Hier is echter de hoefsmid niet gebonden om de toestemming van den eigenaar te vragen om het rund in een noodstal te plaatsen daar men algemeen aanneemt dat het rund zoodanig wordt beslagen. Hij is dan ook niet verantwoordelijk voor ongelukken die zich hierbij voor kunnen doen. Wel echter weer wanneer hij schuld heeft bij het niet goed toepassen van de noodstal of wanneer een of ander onderdeel hiervan breekt. Elk eigenaar van rundvee moet geacht worden te weten dat het beslag gevaren meebrengt en hij kan zich hiervoor verzekeren.

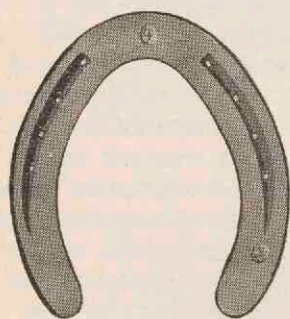
Wat betreft de verantwoordelijkheid van den hoefsmid voor ongevallen van derden, geldt het volgende: Het hoefbeslag is een vak dat voor den hoefsmid finantieel voordeel afwerpt. Hij is daarom verantwoordelijk voor elke schade die het paard of het rund tijdens het beslag veroorzaakt. Dit

geldt echter alleen wanneer het dier geheel voor zijn verantwoording is. Is b.v. de eigenaar bij het beslag aanwezig, hetzij dat hij er eenvoudig bij staat of wel den smid helpt volgens diens aanwijzingen, dan blijft de smid verantwoordelijk. Zoodra echter de eigenaar begint met te commandeeren en met de maatregelen van den smid te critiseeren, of wel hij grijpt op eigen initiatief in, dan komt alle verantwoordelijkheid voor den eigenaar. Een voorbeeld hiervan is het volgende: Een eigenaar van een koe werd bij het beslag door een hoornstoot in het oog getroffen en verloor dit oog. De koe had in den noodstal de kop losgewrongen en de eigenaar sprong toe op de koe om den kop weer te bevestigen, hoewel de hoefsmid hem had gezegd dit niet te doen. De eigenaar stelde een eisch van schadevergoeding ten bedrage van f 6000 tegen den hoefsmid in doch het gerecht heeft deze eisch afgewezen.

ERGERLIJKE DIERENMISHANDELING.

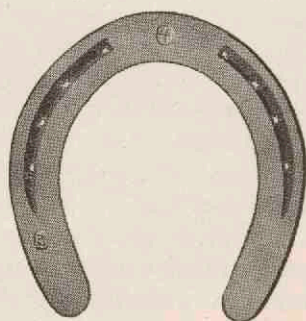
De landbouwer Lukas B. te Oud Schoonebeekerveld zou 'n vet varken afleveren bij een landbouwer in Nieuw Amsterdam. De wijze waarop hij dit vervoer echter deed plaats vinden, n.l. ten koste van een oude, afgebeulde merrie, dreef met alle humane gevoelens den spot en verwekte ergernis bij allen die het geval zagen passeeren.

Een twintigjarige merrie hompelde en strompelde voor den wagen en had er zichtbaar alle moeite mee, den wagen vooruit te krijgen. Rijksveldwachter Van Dalen maakte aan deze jammerlijke vertooning een einde door het paard voor den wagen vandaan te laten spannen. Hierbij bleek dat de voeten van het dier totaal waren verwaarloosd; de hoeven waren vergroeid en verseurd en veroorzaakten het dier bij het loopen ondraaglijke pijnen.

Voor goed hoefbeslag gebruikte men uitsluitend

Z. V. Hoefijzers

Z.V. Hoefijzerfabriek

Stoppeldijk - Tel. no. 3

Het paard werd overgebracht naar de stallen bij café R. Braam. Het zal vermoedelijk worden afgemaakt. Dierenarts Van Boven stelde een onderzoek in, naar aanleiding waarvan de politie tegen B. proces-verbaal heeft opgemaakt. Reeds vele jaren moet hij dit paard op een dergelijke wijze hebben behandeld, terwijl hij geenszins in omstandigheden verkeert, welke als een versoepeling voor een dergelijke handelwijze zouden kunnen gelden. Later heeft B. zelf in het gareel plaatsgenomen en den wagen naar de plaats van bestemming getrokken, alwaar hij het varken heeft afgeleverd.

N. B. — Dit bericht vonden we in het „Agr. Nwsblad.”

Schandelijke dierenmishandeling zonder twijfel. Maar . . . wat te zeggen van de stang? En wat van slecht passende tuigen? Van het geruk in den mond bij het ondeskundige mennen? Van te dikwijls veel te zware vrachten, die de dieren moeten wegsleepen?

Dan het coupeeren.

Wat te zeggen van het dikwijls veel te vroeg inspannen?

Wat van het breken der tanden, wat tengevolge heeft, dat de dieren voor werk worden gebruikt, waar ze nog niet geschikt voor zijn.

Wat zegt men dan van het striemen, die de edele fokmerrie vlak voordat ze de primeeringskeuringbaan ingaat, even krijgt van den paardenhoudenden eigenaar?

Wat te zeggen van de sterk opgezette paarden bij de tuigwedstrijden? Van de te zware ijzers bij deze dieren? Van het overdreven en verkeerde gemberen?

Wat te zeggen van door scherpe sporen en taale karwatsen gewonde paarden bij de „grootte” wedstrijden?

Wat van het „barreeren” met ijzeren staven; soms met prikkeldraad erom? Dierenbescherming is goed; landelijke ruitersport is beter, omdat daar daadwerkelijke dierenbescherming wordt beoefend tot heil van het paard.

(u. „Het Paard”)

Sl.

COURSE-DATA 1938

k.b. = korte baan; l.b. = lange baan.

19 Juni	Alkmaar l. en k.b.	31 Juli	Schoorl k.b.
19 Juni	Ruischerbrug k.b.	31 Juli	Zuidhorn.
26 Juni	Woudestein l. en k.b.	3 Aug.	Bergen k.b.
3 Juli	Utrecht l.b.	3 Aug.	Stompwijk k.b.
3 Juli	Sappemeer k.b.	4 Aug.	Santpoort k.b.
3 Juli	Usquert k.b.	7 Aug.	Duindigt l.b.
3 Juli	Noordwolde k.b.	7 Aug.	Heerenveen k.b.
7 Juli	Appingedam k.b.	11 Aug.	Zaandam k.b.
10 Juli	Groningen l.b.	14 Aug.	Groningen l.b.
10 Juli	Binnenwijzend k.b.	14 Aug.	Anna Paulowna k.b.
22 Juli	Leeuwarden l. en k.b.	17 Aug.	Stompwijk k.b.
24 Juli	Alkmaar l. en k.b.	21 Aug.	Duindigt l.b.
24 Juli	Berkhout k.b.	21 Aug.	Scheemda l. en k. b.

24 Aug. Laren (N.-H.) k.b.	18 Sept. Uithuizen k.b.
25 Aug. Beverwijk k.b.	19 Sept. Medemblik k.b.
25 Aug. Abcoude k.b.	22 Sept. Enkhuizen k.b.
28 Aug. Naarden (Valkeveen) l.b.	23 Sept. Wolvega k.b.
28 Aug. Irnsum k.b.	25 Sept. Duindigt l.b.
28 Aug. Naarden l.b.	25 Sept. Schoorl k.b.
29 Aug. Weere k.b.	26 Sept. Joure k.b.
31 Aug. Harlingen k.b.	27 Sept. Schagen k.b.
1 Sept. Heemskerk k.b.	29 Sept. Lisse k.b.
4 Sept. Duindigt l.b.	2 Oct. Duindigt l.b.
4 Sept. Den Hoorn k.b.	4 Oct. St. Maartensbrug k.b.
4 Sept. Sappemeer k.b.	9 Oct. Alkmaar l. en k.b.
6 Sept. Steenwijk k.b.	10 Oct. 't Zand k.b.
7 Sept. St. Nicolaasga k.b.	11 Oct. Het Zand k.b.
8 Sept. Warmond k.b.	12 Oct. Knijpe k.b.
8 Sept. Ijmuiden k.b.	16 Oct. Duindigt l.b.
11 Sept. Groningen l.b.	23 Oct. Duindigt l.b.
13 Sept. Hardegarijp k.b.	29 Oct. Gorredijk k.b.
13 Sept. Schagerbrug k.b.	30 Oct. Duindigt l.b.
15 Sept. Purmerend k.b.	6 Nov. Duindigt l.b.
18 Sept. Duindigt l.b.	13 Nov. Duindigt l.b.

A.S. CONCOURSEN-HIPPIQUE

26 Juni Amsterdam (Olymp.dag)	28 Juli Epe.
2 en 3 Juli Wassenaar.	31 Juli Oss.
3 Juli Delft.	11 Aug. Rijs.
9 Juli De Steeg.	4 Aug. Lochem.
10 Juli Nijmegen	26 Aug. Meppel.
14—17 Juli Amsterdam.	31 Aug. Leiden.
20 Juli Hoofddorp.	8 Sept. Utrecht.
21 Juli Hattem.	9 Sept. Hardenberg.
23 en 24 Juli Den Haag.	

DE PAARDENFOKKERIJ IN NEDERLAND SINDS 1900.

(Vervolg)

Tegenover de Friezen nemen de „bovenlanders" in Friesland quantitatief een belangrijke plaats in. Zulks wordt bevestigd door de gedurende de periode 1916 t/m 1934 in het Stamboek en de gedurende het tijdsbestek 1919 t/m 1934 in het Hulpstamboek (eerst met ingang van 1919 ingesteld) ingeschreven aantallen paarden, n.l.

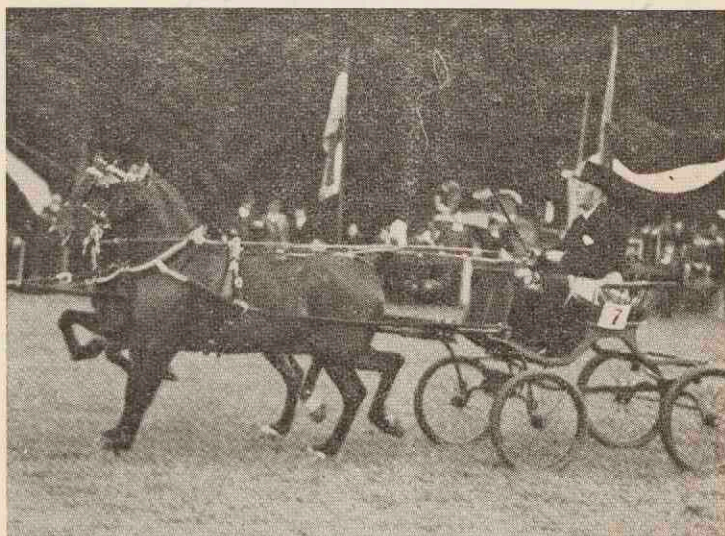
wat betreft het Friesche paard: 23 Stamboek-hengsten (gem. per jaar: ruim 1), 448 Stamboek-merriën (gem. per jaar: 23) en 150 Hulpstamboek-merriën (gem. per jaar: 9),

wat betreft het bovenlandsche paard: 74 Stamboek-hengsten (gem. per jaar: 4), 1003 Stamboek-merriën (gem. per jaar: 53) en 503 Hulpstamboek-merriën (gem. per jaar: 31).

Zoals reeds werd medegedeeld, heeft de **Nationale Vereeniging** afdelingen in 6 provincies, n.l. Noord-Holland, Zuid-Holland, Noord-Brabant, Gelderland, Utrecht en Overijssel. In de boeken der Nationale Vereeniging werden in de jaren 1915 t/m 1935 geregistreerd 277 Stamboek-hengsten (gem. per jaar: 13), 31 Hulpstamboek-hengsten, 3433 Stamboek-merriën (gem. per jaar: 193) en 3891 Hulpstamboek-merriën (gem. per jaar 185). Het **Geldersch Paardenstamboek** huldigt het principe zijn leden een zeer groote mate van vrijheid inzake de keuze der fokrichting te bieden. Dientengevolge zijn in dit Stamboek paarden van betrekkelijk uiteenlopend type vereenigd.

In verband met het specifiek Geldersche streven, paarden met „meer bloed” te fokken, treft men in dit Stamboek betrekkelijk veel paarden aan, wier afstamming in meerdere of mindere mate op Hachney's, Anglo-Normands en Holsteiners terugvoert.

Sinds de oprichting (1925) tot en met 1935 werden in het Geldersch Paardenstamboek 18 Stamboek-hengsten, 2 Hulpstamboekhengsten (dus gemiddeld per jaar: 6 hengsten) en 1605 Stamboek- en Hulpstamboek-merriën (dus gemiddeld per jaar: 146 merriën) ingeschreven.

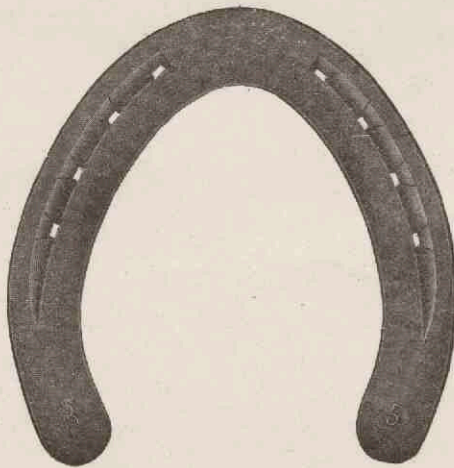

BLUE BOY en KOCKET, (hackney-ponnies), eigen. Gebr. v. d. Haar te Zeist, Iste prijs te Wageningen.

■ „De Hoefsmid” hèt vakblad voor Hoefsmeden ■

Adverteert in
„De hoesmid“

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

Dep. Kool - V. f.

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR: Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET - 's-GRAVENHAGE

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland . per jaar f 3,—
buiten Nederland per jaar f 4,—

PRIJS ADVERTENTIËN

1-10 regels f 2,— Elke regel meer
20 ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave: De Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

VERSLAG HOEFBESLAGKEURING OP HET CONCOURS-HIPPIQUE TE DORDRECHT

Op Maandag 6 Juni, 2e Pinksterdag, werd te Dordrecht, onder begunstiging van schitterend zomerweer een Concours-Hippique gehouden.

Door samenwerking van de Ned. Federatie voor L. R. en de Vereeniging van Onderwijzers in Practisch hoefbeslag, was aan dit Concours-Hippique een hoefbeslagkeuring verbonden, welke verplichtend gesteld was voor de L. R.

Als keurmeesters voor het hoefbeslag waren aangewezen de heeren Crezee, Vossers en ondergeteekende.

De keuring verliep vlot. De instructeurs zorgden er voor dat hun afdelingen op tijd en in volgorde bij de keurmeesters aanwezig waren. De paarden waren mak en op een enkele uitzondering na, lieten de dieren gewillig de voeten bekijken.

Van den kant der L. R. was veel belangstelling, en werden ons ook vele vragen gesteld. Daar de tijd, die ons voor de keuring toegemeten was, beperkt was, moesten we heel vaak met onze antwoorden kort zijn.

Wel was het prettig werken, omreden niet steeds door de microfoon bekend moest worden gemaakt, dat er gelegenheid was om het hoefbeslag te laten keuren, zooals ik dat bij andere gelegenheden heb meegemaakt. Wat de keuring betreft, kunnen we in de eerste plaats zeggen, dat het beslag ons is tegengevallen, veel hadden we daar niet verwacht, maar onze kleine verwachtingen werden nog den bodem ingeslagen.

Als grootste en algemeene fout kunnen we opmerken, dat de „opzet”, op één enkele uitzondering na, bij geen enkel voorijzer was aangebracht. Hoewel de paarden der L. R. niet alle behooren tot het type rijpaard, worden ze toch als zoodanig gebezigd en het groote nut van een opzet aan de voorhoeven, vooral bij rijpaarden, is ons toch allen bekend. Wat loopt het paard niet makkelijker met een linker opzet, dan ook tevens eens aan het

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT

klappen in de ijzers; vele gevallen van klappen worden immers al opgeheven door een flinken opzet, wat toch ook bij die paarden van belang is. Er waren paarden, met strijkwonden aan kogels en kroonranden der achterhoeven. Ook hier was te weinig zorg door de betrokken smeden aan besteed. Men had getracht, strijkijzers na te bootsen, maar besnijden en pasvorm waren dusdanig, dat het strijken er door in de hand gewerkt werd. Eén enkele smid had getracht het klapbeslag, voor en achter, te imiteeren, maar 't middel bleek erger dan de kwaal. Doordat de voorklapijzers niet juist gemaakt en niet goed gepast waren, (de ijzers lagen te lang, de takken waren te schuin uitgekapt, waardoor de binnenrand te scherp werd,) sloeg het paard de toonen der achterhoeven stuk tegen de scherpe randen. Het besnijden der hoeven liet over het algemeen ook zeer veel te wenschen over; de voetas, de beste richtsnoer bij het besnijden, was buiten beschouwing gelaten. Wij zagen paarden, sterk buiten optredend met naar binnen gebroken voetas. Het is onbegrijpelijk, dat de hoefsmeden niet meer de voetas en de afslijting van het oude ijzer, bij het besnijden in aanmerking nemen, de paarden zouden er hun zeker dankbaar voor zijn. Wat zouden die smeden zelf er wel van zeggen als ze eens op schoenen of klompen moesten loopen, die aan den buitenkant flink wat hooger waren. Ze zouden dan dat euvel wel spoedig verhelpen. Maar het paard is een wezen, dat zichzelf in dezen niet helpen kan, maar evengoed gevoel heeft als wij menschen. Laten wij hoefsmeden er daarom aan medewerken, het leven van het paard voor wat het gaan betreft, zoo veel mogelijk te veraangenamen. Het passen der ijzers was ook op enkele uitzonderingen na slecht te noemen. De vorm der ijzers was niet de vorm van den hoef. Bij de voorhoeven zag men veel te spits gevormde ijzers en de hoef natuurlijk naar dezen vorm bijgewerkt. Bij de achterhoeven zagen we eenzelfde verschijnsel, absoluut misvormde hoeven. Bij enkele paarden was aan de voorhoeven vooral, het tegenovergestelde waar te nemen, wat dan ook pertinent af te keuren is. Mooi gepaste ijzers hebben we weinige gezien. De afwerking en het nagelen was ook over het algemeen slecht. Nagelen bij vele paarden zeer ongelijk, de eene hoog en de andere laag en toch bij zeer gave en goede hoeven. De nieten waren slecht in den wand gelaten, sommige waren zelfs heelemaal niet ingelaten. We zagen een paar paarden, die zich streken met de „nieten”. Maar niet alles zal te wijten zijn aan den hoefsmid. Ook zal hier zeker de verkeerd geplaatste zuinigheid van den eigenaar een rol gespeeld hebben. Wij zagen b.v. een paard beslagen met drie nieuwe en een oud ijzer; paarden, waarvan de ijzers verlegd waren en nog 3 à 4 m/m dik, zoodat de nagelkoppen er heelemaal onderuit staken. De belooning van het werk zal er dan ook wel mede in overeenstemming zijn en dat zoo'n smid er dan een beetje met de muts naar gooit, is te begrijpen. Ook waren er paarden, die twee maanden geleden beslagen waren, 't is te begrijpen, welke hoeven deze dieren hadden. Hoe die eigenaren er mede voor den dag dorsten te komen, was ons een raadsel.

Vanzelfsprekend maakten we ook een ronde langs de paarden, die voor Concours een- en tweespannen dienst zouden doen. Hier zagen we beter paardenmateriaal, temperamentvolle dieren, die stonden te trappelen van ongeduld, om zich met hun tegenstanders in den ring te meten. Hiervoor was geen hoefbeslagkeuring en gingen we dan alleen uit **belangstelling** deze dieren langs. We troffen hier een zeer onsympathieken koetsier. Toen hij ons zag, begon hij al aan de teugels te trekken om zijn paard, een zeer mooi dier, onrustig te maken. Toen we naderbij kwamen, kregen we zooveel te hooren, dat we er het zwijgen maar toe deden. Schijnbaar wilde hij niet, dat wij van een hoefbeslag-camouflage zouden kennis nemen.

Het beslag bij deze paarden, de z.g.n. klasse-paarden, was over het geheel veel beter verzorgd, bij enkele zelfs zeer goed te noemen. Wel waren deze paarden beslagen met ons inziens te zware ijzers, veelal met toongewicht, maar de een kan voor de ander niet onderdoen vanwege de concurrentie. We zagen er echter niet die abnormale zware dubbele z.g.n. concoursijzers, zooals we die op andere concoursen wel zagen, zelfs nog opgevuld met een plak lood.

Het ware te wenschen, dat voor deze categorie paarden ook verplichte hoefbeslagkeuringen werden ingesteld.

Wij kunnen deze hoefbeslagkeuringen van harte toejuichen en zeggen dan ook het bestuur van de Landelijke Rijvereeningen dank voor hun medewerking in dezen en vooral voor het verplichtend stellen der keuringen. Het ware te wenschen, dat voor Stamboeken, tentoonstellingen enz. ook de hoefbeslagkeuringen **verplichtend** werden gesteld, want zeer zeker gaat er een opvoedende kracht van uit, zoowel voor smid als voor eigenaar en fokker, wat ten slotte het paard weer ten goede komt.

Als prijzen waren beschikbaar gesteld, voor het best beslagen 8-tal en voor het best beslagen 4-tal der L. R. een bronzen federatie-legpenning. Voor den smid (smeden), die de paarden der afdeelingen het laatst beslagen had (hadden), eveneens een federatie-legpenning; met dien verstande, dat de smid van een 4-tal **minstens 2 paarden** en van een 8-tal **minstens 3 paarden** beslagen moest hebben, waarvan het gemiddelde cijfer **minstens 7 moest bedragen**.

Wanneer het aantal door één smid beslagen paarden geringer was dan het aangegeven minima, kon deze smid slechts voor een legpenning in aanmerking komen, als zijn cijfer of het gemiddelde van zijn cijfers **minstens 8 bedroeg**.

Bolder

De Hoefsmid bereikt uitsluitend prima vakmensen „daarom heeft een advertentie op deze plaats zooveel waarde”! ●

Uw advertentie op deze plaats zou U voordeel ● bezorgd hebben

LANDBOUWTENTOONSTELLING TE GOES

Op Donderdag 16 Juni is te Goes de jaarlijksche Landbouwtentoonstelling van de Zeeuwsche Landbouw-Mij. gehouden.

Bij deze gelegenheid worden steeds een groot aantal paarden ingezonden, waarvoor deze keer evenals in den Bosch prijzen voor het hoefbeslag beschikbaar gesteld werden.

Van de ingezonden paarden is het beslag door ondergeteekende gekeurd, hiervoor was een platvorm van hout gereed gemaakt waar de paarden op geplaatst werden om zodoende het beslag te beoordeelen, dit was best in orde, alsook de regeling, alles liep zoogezegd op rolletjes.

Door de goede regeling van de heeren Van Baak en Adriaanse werden de paarden regelmatig voor gebracht, twee mannen hadden zij belast daarvoor te zorgen, dus konden wij bijna geregeld door keuren en hebben wij ongeveer alle aanwezige beslagen paarden beoordeeld.

De algemeene indruk was niet schitterend, vele paarden waren niet eens extra voor deze gelegenheid beslagen, verder was het beslag over het algemeen maar matig, eenige waren goed, waaronder enkele best beslagen. Aan de meeste paarden was te weinig zorg besteed, slecht gepast, geen goede vorm in de ijzers, dikwijls geheel het ijzer te nauw, ijzers te lang, te kort, zeer veel gevallen waar de takken te recht waren, vooral bij de achterijzers, veelal waren de ijzers in den draai van den hoef aan de laatste nagelgaten te nauw en dan de takken op het eind veel te wijd; waarom toch de ijzers niet wat wijder en de takken meer bijgedraaid, de hoef en het ijzer zijn dan veel mooier.

De afwerking liet in de meeste gevallen alles te wenschen over, nieten niet goed aangezet, de wand geen regelmatig verloop van onder naar boven, zeer dikwijls zagen wij hoeven waarvan de wand bol stond, doordat het ijzer te veel ondergeschoven en te nauw stond.

Ook waren er verscheiden paarden met veel te smalle ijzers beslagen, hierin speelt misschien de prijs voor het hoefbeslag wel een groote rol, niets is toch slechter dan een te smal ijzer. Het gevolg is, dat alleen de wand draagt, de nagels te mager zijn, en zwak genageld wordt; waarschijnlijk door het te nauw passen kan dan nog eenigszins genageld worden. Verder de afwerking der takken, dit liet bij de meesten heel wat te wenschen over.

Belangstelling was er veel, zoowel van de zijde der smeden als van de fokkers, geregeld stonden zij de hoefbeslagkeuring te volgen.

Toe te juichen is het, dat meer en meer op dergelijke tentoonstellingen het hoefbeslag gekeurd wordt en er prijzen voor uitgereikt worden; dit moet ten slotte toch opvoedend werken en resultaat afwerpen.

Eigenaardig is echter wel, dat wij telken jare over het hoefbeslag van de hengsten op de Centrale keuring te Goes volop tevreden zijn, dat daar bij uitzondering een hengst aanwezig is die werkelijk slecht beslagen is, en dat wij nu op deze tentoonstelling zooveel aanmerkingen op het beslag hebben. De vraag komt dan naar voren: worden de hengsten door de eigenaren wat het hoefbeslag betreft beter verzorgd dan de merries, of wordt er door de hoefsmeden meer zorg aan het beslag der hengsten dan

aan dat der merries besteed; hoe het ook zij, het beslag op de Centrale hengstenkeuring en hier was een groot verschil. Wij weten wel dat er nu alleen paarden van Zuid-Beveland aanwezig waren en op de Centrale hengstenkeuring de hengsten uit geheel de Provincie aanwezig zijn, maar toch mogen op de Centrale hengstenkeuring de hengsten uit Zuid-Beveland wat het beslag aangaat, gezien worden. Eenzelfde klacht konden wij vorig jaar ook lezen in het verslag van de hoefbeslagkeuring op de Landbouwtentoonstelling te Hulst, waar het beslag op enkele uitzonderingen na ook niet mee viel.

Ook deze dag hoort weer tot het verleden, wij eindigen met de hoop uit te spreken, dat steeds bij dergelijke gelegenheden het hoefbeslag gekeurd zal worden en dat de hoefsmeden steeds meer zullen toonen hun toch zoo mooie vak meester te zijn; dit kan en moet tot ieders welzijn leiden.

Axel

A. J. Schieman

Hieronder de namen der prijswinnaars in alfabetische volgorde, welke allen eenzelfde medaille krijgen.

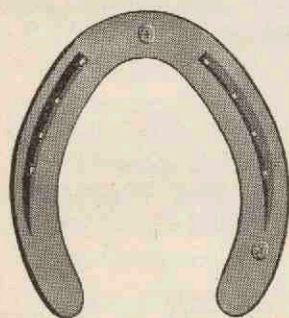
Jac. van Boven, Kruiningen

P. Deij — Wed. Slabbekoorn, Kloetinge

J. C. Pauwe, Hoedekenskerke

C. J. Rombouts, Ous-Vosmeer

L. J. Spelier, Lewedorp.

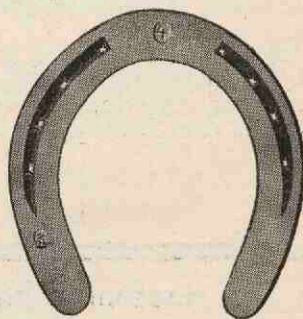

Voor goed hoefbeslag gebruike
men uitsluitend

Z.V. Hoefijzers

Z.V. Hoefijzerfabriek

Stoppeldijk - Tel. no. 3

FOKDAG OP 6 JULI

TREKPAARDENSTAMBOEK TE DIDAM

Een en ander over keuring van hoefbeslag

De ondergeteekende, en de H.H. Breukink te Lochem en Mathijssen te Herveld, waren voor deze keuring uitgenoodigd. Wij waren ongeveer negen uur op het terrein, en gingen toen direct aan den slag, maar door stortregens moesten wij al gauw stop zetten, en was het niet meer mogelijk, om goed te kunnen beoordeelen, vooral wat standen betreft, staande op een vloer van modder en regen in een weiland. Ook hebben wij verzocht aan het bestuur van het Trekpaardenstamboek, of het niet mogelijk is, in het vervolg een planken of betonvloertje te leggen, en een overdekje voor den regen; er zal in het vervolg zorg voor worden gedragen.

In den namiddag klaarde het wat op en we hebben er toen alles op gezet om te doen, wat we nog konden doen. Wat beslag betreft, was het nog lang niet, wat van goed hoefbeslag mag worden geëischt. Technische fouten waren slecht gerichte ijzers, takuiteinden te lang en te ruim, toonen te spits, ijzers te smal, slordig genageld enz.; daar waren maar enkele die uitmuntten, het minimum was matig, de overige slecht, zoodat wij geen hoge cijfers konden toekennen. Er waren vijf medailles beschikbaar, alleen voor smeden, de landbouwers deelden niet mee in de prijzen. Ook luidde het program, dat paarden, door jury beslagen, niet in aanmerking kwamen; dit was mijns inziens goed bekeken van het bestuur van het Trekpaardenstamboek, om na den geslaagden dag geen wanklanken te hooren of monden te openen. Verder was er nog wel animo van smeden, eenige volgden ons, om uit de beoordeelingen van het beslag nog nut te trekken; enkele oude smeden waren er, die zich met onze beoordeeling niet konden vereenigen en meenden, wat voor 10 à 15 jaar geleerd is, altijd maar zoo moet blijven; dit zijn van die oude typen. Wij hebben ze dan ook medegedeeld, dat zij zich bij den tijd moesten aanpassen, anders stonden ze na 4 à 5 jaar aan den dijk, maar men weet, de beste stuurlui staan aan wal.

Verder kunnen we gerust terugzien op een geslaagden dag, want ondanks de bovengenoemde technische fouten, is er toch nog vooruitgang sinds twee jaar geleden te Steenderen en als nu de lijn maar langzaam wordt aangehouden, dan zullen fokker, paard en smid eenmaal de lauweren ervan oogsten.

Wat de prijswinnaars betreft, deze waren als volgt:

Harmsen te Angerlo, Beeftink te Hummelo, Wisselink te Steenderen, Scheerder te Steenderen, Romijnders te Horsen.

Duiven.

J. A. Tangelder

■ „De Hoefsmid“ hèt vakblad voor Hoefsmeden ■

Uit „Het Paard“ van 7-7-'38.

HOEFBESLAGKEURINGEN.

Zooals men weet, is de Kon. Federatie er vorig jaar voor het eerst toe overgegaan om bij wijze van proef een hoefbeslagkeuring uit te schrijven ter gelegenheid van de intern. wedstrijden te Groningen, aan welke keuring van het hoefbeslag alle Nederlandsche afdeelingen zich moesten onderwerpen.

Het resultaat was, dat in het werkplan voor dit jaar opnieuw meerdere keuringen werden opgenomen. De eerste is gehouden Tweeden Pinksterdag te Dordrecht, ter gelegenheid van het concours-hippique aldaar en de volgende zal dezer dagen te Ommen worden afgenomen.

Wanneer we vorig jaar reeds overtuigd waren van het groote nut van dergelijke keuringen, dit jaar zijn we beslist voorstanders geworden van op groote schaal invoeren van verplichte keuring van het hoefbeslag onzer landelijke paarden. Na lezing van het rapport en den uitslag van de keuringen te Dordrecht gehouden, zal dat voor een ieder wel duidelijk zijn.

Het doel van de landelijke ruitersport is: **liefde voor en kennis van het paard aan te kweken en daardoor te bevorderen het gebruik van het paard in het bedrijf.**

Welnu: hieruit blijkt, dat paardrijden als zoodanig slechts bijzaak is, zij het dan een zeer nuttige en belangrijke bijzaak. Hoofdzaak is en blijft: de bevordering van het gebruik — doelmatig gebruik — van paarden in de bedrijven. Wanneer zal dit mogelijk zijn? Wanneer alle factoren aanwezig zijn, onderkend en uitgebuit kunnen worden om het paard een economische bron van trekkracht voor het bedrijf te doen zijn. Als concurrent loert de motortractie en nu gaat het om: de **eindrekening!**

Een **verkeerde zuinigheid** van vele boeren is om het beslag te verwaarloozen. Zij zien niet in, welke nadeelen zij zichzelf daardoor toebrengen, doordat hun paarden in waarde dalen en in bruikbaarheid verminderen. En nu is het dus een eerezaak van de landelijke ruitersport om in ieder geval de paarden, die zij als landelijk ruiter gebruiken voor den rijdienst behoorlijk goed op beslag te hebben, zoodat duidelijk daaruit blijkt de waarde der organisatie. Voor zoover de landelijken zelf daartoe nog niet zijn overgegaan moet het federatie-bestuur ingrijpen en **streng optreden tegen slecht beslagen paarden.** Een ieder weldenkend paardengebruiker zal zulk een optreden met instemming begroeten.

Hieronder laten we volgen een uittreksel uit het ingezonden rapport der hoefbeslag-commissie, welke commissie bestond uit de hoefsmiden Vossers en Bolder, waaraan toegevoegd de dierenarts Crezée uit Rotterdam, bekend deskundige op het gebied van hoefbeslag.

Ter verduidelijking zij er op gewezen, dat de aan de dressuur deelnemende vier- en achttallen hun paarden verplicht aan een hoefbeslagkeuring moesten onderwerpen.

Namens de „Vereeniging van Onderwijzers in practisch hoefbeslag“ betuigt de commissie dank voor de haar geboden gelegenheid deze keuring te doen plaats hebben. De algemeene indruk van de **kwaliteit van het hoefbeslag**

van de gekeurde 8- en 4-tallen is naar onze meening **niet gunstig** te noemen. Naast **vele** andere fouten en tekortkomingen was wel de **meest** voorkomende fout het **ontbreken van een goede opzet** aan de voorijzers.

Al mag dan het niet aanbrengen van een opzet voor de diensten, die deze paarden gewoonlijk verrichten (landbouwwerk) niet van zoo overwegend bezwaar zijn, voor den dienst als ruiterspaard is goede opzet een eerste vereischte. Het paard kan dan gemakkelijk over den toon rollen, de gang wordt er door verbeterd, de kans voor struikelen wordt er door verminderd, kortom, paard en ruiter zijn er mee gebaat.

Wij achten het gewenscht den ruiters er op te wijzen, dat zij van hun smeden een beslag **eischen**, dat **geschikt is voor den dienst als ruiterspaard**. Met zulk een beslag kan het paard **even goed** landbouwwerk verrichten, terwijl omgekeerd het gewone beslag zich niet ten volle leent voor ruiterdiensten en zeer zeker niet als de opzet achterwege is gelaten.

In een enkel geval was gepoogd een rijpaarden-beslag toe te passen, doch de uitvoering liet veel te wenschen.

Bij verschillende paarden was z.g. „**koud**” beslag ondergelegd. Aanbevelenswaardig kan dit niet worden geacht. De ijzers hebben dan veelal niet den juiste pasvorm met het gevolg, dat de **hoeven** afgewerkt worden naar den ijzervorm, hetgeen een ongewenscht resultaat geeft. Het is ons zelfs gebleken, dat hoefsmeden met een goede reputatie door het onderleggen van „**koud**” beslag onvoldoende werk hadden geleverd.

Bij het beoordeelen van het beslag hebben wij een cijfer-methode toegepast. Ieder paard kreeg een cijfer (1—10) met een korte vermelding van de voornaamste fouten. Bij de uitwerking van de op deze wijze verkregen gegevens wees de optelling der cijfers vanzelf op eenvoudige wijze het best beslagen 4- of 8-tal aan.

Betreffende de wenschelijkheid om in de toekomst keuringen van het hoefbeslag van de L. R. te houden zijn wij van meening, dat deze keuringen **zeer nuttig** zullen zijn. Zeer zeker zullen zij voor de ruiters en voor de smeden een aansporing zijn meer aandacht aan het hoefbeslag te besteden.

Bij de uitoefening van onze taak merkten wij reeds de belangstelling van de zijde van **enkele** ruiters en van één der betrokken hoefsmeden.

Een geregelde hoefbeslagkeuring kan niet anders zijn dan een waardevolle prikkel tot betere uitvoering van het hoefbeslag en tot toepassing van de beslag-methode, die bij ruiterspaarden wordt verlangd.

Tot zoover het verslag, waarvan enkele gedeelten door ons werden onderstreept. Het rapport doet ons duidelijk zien, dat

1. het beslag verre van voldoende is te noemen;
2. dat daaruit weer blijkt, dat, alle theorie ten spijt, de landelijke ruiters zelf blijkbaar weinig acht op het goed beslaan van hun paard geven;
3. dat daaruit evenzeer blijkt dat de verschillende smeden — ook alle opleiding ten spijt — zich weinig rekenschap geven van den dienst, dien een landelijk ruiterspaard moet verrichten;
4. dat verschillende landelijken hun paarden met een zekere onverschillig-

... ja, - maar

„De Overwinnaar”

is een **veel betere hoefnagel** . . . en

breekt niet!

Bernardo Reymon
Directeur voor Europa

Verkrijgbaar
in geheel Nederland

heid aan de verplichte hoefbeslagkeuring onderwierpen (want slechts „enkele” ruiters toonden belangstelling in de critiek van de commissie!)

Landelijke ruiters, wanneer gij belang stelt in goed hoefbeslag, zal uw smid met liefde zijn vak uitoefenen en uw paarden goed beslaan. Maar wilt dan niet steeds voor een dubbeltje op den eersten rang zitten. Voor een grijpstuiver kunt ge nu eenmaal een paard niet goed-model rondom beslagen krijgen. Als ge gaat pingelen brengt ge ongewild den smid er toe er maar wat van te maken. Afhankelijk van het paard en van de diensten, die het paard verricht, zullen de ijzers op tijd verlegd moeten worden en — indien zij versleten zijn — zal geheel nieuw beslag moeten worden aangebracht. Men moet de paarden niet over tijd laten loopen; verkeerde voetstanden zijn daarvan het gevolg met onnoodige slijtage in de pezen en gewrichten. Om de 5 à 6 weken worde het paard dus naar den smid gezonden, die dan een niet versleten ijzer verlegt (na den voet even bekapt te hebben, zoodat de stand weer normaal wordt) en een versleten ijzer vervangt door een nieuw.

En dan landelijke ruiters in den winter eens een cursus in hoefbeslag. De dierenarts zal gaarne het onderricht willen geven over het been en den voet en de smid zal U de vervaardiging van een ijzer gaarne toonen en ook laten zien hoe zoo'n ding ondergelegd moet worden en hoe het onderleggen verkeerd gebeurt.

De uitslag van de hoefbeslagkeuring te Dordrecht is een schande geweest voor de landelijke ruitersport. Wischt die schande zoo spoedig mogelijk uit.

Hieronder de cijfers, waarbij de smeden dikwerf de dupe geworden zijn van de eigenaren der paarden. Een viertal met een eindcijfer van 20 moest uitgesloten worden van deelneming aan de wedstrijden; eveneens een achtal met een eindcijfer van 40—56. De cijfers vormen een **aanklacht** tegen de landelijke ruitersport, maar ook tegen de paardeneigenaren. Wat denkt de dierenbescherming hiervan? Als een vrouw, op hooge hakken loopende, op den duur daarvan de gevolgen moet ondervinden kan men zeggen: het is een mensch, die heeft verstand en 't is haar eigen wil. Bij een paard is een slecht beslag slechts ten laste van den eigenaar of/en den smid te brengen.

Daarom landelijke ruiters, aan U een eerezaak: verbetering van het hoefbeslag.

Slob

Onderschrift:

Wij hebben dit geheel uit „het Paard” overgenomen, hoewel een gedeelte hiervan overeenkomt met het verslag, ingezonden door den heer Bolder. Het kan niet anders, of de hoefsmeden zullen den heer Slob dankbaar zijn voor de wijze, waarop hij de ruiters der landelijke rijverenigingen opmerkzaam maakt op hunne tekortkomingen inzake de verzorging van het hoefbeslag.

Wij hopen dat het helpen zal en dat er een nauwere band zal komen tusschen genoemde ruiters en de hoefsmeden, zoodat eerstgenoemden den hoefsmid niet meer zullen beschouwen als een noodzakelijke post, die men zoo lang mogelijk moet verschuiven, doch dat er zal ontstaan een deugdelijke samenwerking, gebaseerd op vertrouwen. Alsdan zal de hoefsmid plezier in zijn werk kunnen hebben, want waardeering is toch de beste belooning voor zijn kunnen en behalve het paard, zullen eigenaar en hoefsmid slechts voordeel hebben van deze onderlinge samenwerking. Daar zeer vaak onbekendheid aan beslagnalatigheid ten grondslag ligt, die zich tenslotte uit in een zichzelf bedriegende zuinigheid, zoo zal de federatie goed werk verrichten door de kennis van de ruiters op hoefbeslaggebied te vermeerderen waarbij de bond van onderwijzers in practisch hoefbeslag ongetwijfeld gaarne mede zal willen werken, hetgeen ook al reeds tot uiting is gekomen in de gehouden beslagkeuringen, doch hetwelk voor uitbreiding, b.v. door voordrachten en demonstraties in het a.s. winterseizoen vatbaar is.

VIERTALLEN.

Afdelingen	No. Paarden				Aantal punten	Uitslag
	1	2	3	4		
L.R. „Kapt. v. d. Wal”, Hoofddorp.	6	5 $\frac{1}{2}$	7	5	23 $\frac{1}{2}$	
L.R. „Mazeppa”, Barendrecht.	5	5	5	5	20	
L.R. „Gouda Vooruit”, Gouda.	7	5	6	6	24	
L.R. „Joh. Will. Friso”, Strijen.	5	5 $\frac{1}{2}$	6	7	23 $\frac{1}{2}$	
L.R. „Boreftsche Ruiters”, Bodegraven.	7 $\frac{1}{2}$	6 $\frac{1}{2}$	7	7 $\frac{1}{2}$	28 $\frac{1}{2}$	L.R. „Boreftsche Ruiters”, te Bodegraven te prijs voor het best beslagen viertal.
L.R. „De Develruiters”, Zwijndrecht.	6	5	4	5	20	
L.R. „De Gouwe Ruiters”, Waddinxveen.	6	7 $\frac{1}{2}$	7	7 $\frac{1}{2}$	28	Harberden, hoefsmid te Wad- dinxveen, komt voor Federa- tielegpenning in aanmerking.

ACHTTALLEN.

Afdeelingen	No. Paarden								Aantal punten	Uitslag
	1	2	3	4	5	6	7	8		
L.R. „Amstelruiters” Bovenkerk.	6 $\frac{1}{2}$	7	4	5	5	5	5	5 $\frac{1}{2}$	43	J. van Eik, hoefsmid te Bergambacht, komt voor Federatielegpenning in aanmerking.
L.R. „Siegfried”, Bergambacht.	5	7	8	6 $\frac{1}{2}$	6	6	6	6	50 $\frac{1}{2}$	
L.R. „Beyaert”, Ablasserdam en O.	6	7	5 $\frac{1}{2}$	6	5 $\frac{1}{2}$	5	6	6	47	
L.R. „Overmaassche Ruiers”, Nieuw- Helvoet.	8	8	7 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{2}$	5	6	4	6	50	

L.R. „Siegfried” te Bergambacht te prijs voor het best beslagen **achttaal**.

INGEZONDEN VRAGEN

Gameren, 21 Juni 1938

Weledele Heer,

Als abonné van „De Hoefsmid” wou ik u gaarne een vraag stellen, hopende dat u die mij kunt beantwoorden.

Als een paard veertien dagen geleden beslagen is, zou het dan ook kunnen, dat het kreupel gaat loopen omdat het ijzer drukt. Ik sla altijd een kleine helling in het ijzer en bij goede voeten vijl ik enkel het scherpe randje weg. Nu heeft dat paard veertien dagen goed geloopt en wordt dan ineens kreupel. Ik heb zelf met een hamer op den hoef geklopt en volgens mijn inzicht mankeerde hij niets in den hoef. De boer gaat er mee naar een anderen smid en laat de ijzers er onder uit halen en die zegt, dat het ijzer vooraan den toon drukt. Als dat nu waar is, moet er toch een kneuzing ontstaan zijn volgens mijn gedachten en moet er toch bloed in de zool van den hoef zitten. Gaarne had ik hierop antwoord, of als u wilt, had ik nog liever, dat u dit eens behandelde in „De Hoefsmid”, aangezien dit volgens mij heel leerzaam is voor iederen hoefsmid.

Dit paard had goede voeten.

In afwachting

J. W. van Mourik

Gameren, B 42

ANTWOORD

Ik kan mij begrijpen dat het hoogst onaangenaam is, indien een klant, wanneer zijn paard kreupel wordt, naar een anderen smid gaat, daar hij hiermede de verdenking uitspreekt, dat de kreupelheid het gevolg is van het laatst ondergelegd beslag.

Het is tevens een hoogst onbillijke behandeling, daar men niet altijd concurrentiegeest uit kan sluiten en bovendien een hoefsmid, al is hij te goedertrouw, niet de persoon is om den aard van een kreupelheid vast te stellen. Dit betreft natuurlijk niet gevallen als een vernageling, een nageltred, een zooldrukking, in het algemeen dus gevallen waar een zichtbare beleediging bestaat, doch het is zeer goed mogelijk, dat deze bestaat, doch dat de ware reden van de kreupelheid ergens anders te zoeken is. De eigenaar van het paard in kwestie had dan ook veel beter gedaan, indien hij wantrouwen koesterde tegenover zijn hoefsmid, een veearts te raadplegen die behalve den hoof, ook het verdere been aan een deskundig onderzoek zou hebben moeten onderwerpen. Wat de vraag zelf betreft, onmogelijk is het niet, dat een paard een drukking in den toon gaat vertoonen na een beslagtijd van veertien dagen. Dit behoeft men echter niet terug te wijzen op een foutief beslag, daar er bijzondere omstandigheden kunnen optreden en het overigens, wanneer men bij het eerst bemerken even bij den smid aangaat, heel gemakkelijk te verhelpen is. Een hoof is nu eenmaal niet een stuk hout, doch een levend onderdeel, dat aan allerlei invloeden blootstaat en daardoor ook allerlei gebreken kan gaan vertoonen, zonder dat men deze altijd terug kan brengen tot nalatigheid of onkunde van den hoefsmid. De dienst van het paard, de weersomstandigheden, de bodem, de stal, de verhouding tot buurpaarden, de hoefverpleging, dit alles en nog veel meer kan aanleiding geven tot stoornissen of wijzigingen in het normale dienstgebruik.

Ik ben het volkomen met schrijver eens, dat een zooldrukking, die eenigen tijd bestaat en aanleiding tot kreupelloopen geeft, bij het afnemen van het ijzer, zich uiten moet in een verhoogde pijnlijkheid bij knijpen, en bij druk op de plaats waar het ijzer te vast heeft gelegen en neemt men het hoorn weg, dan zal het mogelijk zijn, dat er ontstekingsverschijnselen te zien zijn. Deze kunnen zijn een verkleuring van het hoorn, doordat er een bloeding door kneuzing van de hoeflederhuid heeft plaats gehad en het kan ook een ettervorming zijn. In dit laatste geval zal de pijn bij druk zeer groot zijn en zal na het ontlasten van de etter de pijnlijkheid ineens zoo goed als verdwenen zijn.

Neemt men geen pijn of andere ontstekingsverschijnselen waar, dan is het wel duidelijk, dat van kneuzing geen sprake is en dat de aard der kreupelheid op een andere plaats te zoeken zal zijn. Een veearts kan bij twijfel, zekerheid verkrijgen door den hoof ongevoelig te maken en het paard dan te laten draven. Loopt het dan nog kreupel, dan is het zeker dat de kreupelheid boven den hoof ligt. Loopt het rad, dan is de kreupelheid in den hoof gelegen en zal men alleen verder uit moeten maken, welke in den hoof gelegen de zitplaats der kreupelheid zal zijn.

Wanneer de geachte inzender van zijn goed recht overtuigd is, raad ik hem aan zich in verbinding te stellen met den eigenaar van het paard en hem voor te stellen op kosten van ongelijk een onderzoek door een veearts te doen instellen. Het moge de weg zijn, die kan leiden tot herstel van vertrouwen tusschen werkgever en werknemer.

G. H.

AKTIEBOLAGET

O. Mustad & Son

G O T H E N B U R G (Z W E D E N)

Fabrieks-
merk

Fabrikanten der prima kwaliteit

Mustad Hoefnagels

Verkrijgbaar bij alle ijzerhandelaren

HET HOEFBESLAG VAN CONCOURSPAARDEN

Onder dezen titel lazen we het volgende ingezonden stukje in het Agr. Nieuwblad van 8 Juni j.l. Wellicht dat het invloed ten goede kan uitoefenen.

M. de Redacteur,

Naar aanleiding van het verslag van uw deskundigen medewerker betreffende het Concours-Hippique te Odoorn, vraag ik voor onderstaande een klein plaatsje in uw blad.

Uw verslaggever wijst op het ijzergewicht bij enkele paarden (nieuwelingen). Met instemming las ik deze opmerking, waar ik het geheel met hem eens ben. Het is ook mij dezen keer wederom gebleken, dat sommige concourspaarden ondoelmatig worden beslagen; blijkbaar beseft men niet hoe moeilijk het is, vooral voor het nieuweling tuigpaard. Ik heb den indruk gekregen dat men maar denkt: het beslag moet zwaar zijn en dan is het wel in orde. Daar ik meen op dit gebied wel eenige ervaring te hebben, ben ik zoo vrij hierop de aandacht te vestigen. Laat men toch met het beslaan van een concourspaard voorzichtig en oordeelkundig te werk gaan en maar niet luk raak een zeer zwaar dubbel beslag leggen; vooral achter.

Zoo zag ik op het laatste concours ook weer een paard dat merkbaar door dit beslag zeer moeilijk ging. Vooral het beslag voor een nieuweling vereischt overleg en oordeel. Ik weet wel dat er paarden zijn die absoluut zwaar beslag moeten hebben, men ga hiertoe echter niet over dan wanneer dit proefondervindelijk is gebleken. Wanneer men eenige ervaring heeft, staat men soms verbaasd hoe door het aanbrengen van een geringe verzwaring op de een of andere plaats een verandering in de gangen optreedt.

Persoonlijk heb ik dit pas nog meegemaakt.

Hoefsmeden en eigenaren van concourspaarden!

Moge ik U deze wenk geven, leg vooral niet zoo maar luk raak een zwaar, dubbel beslag onder uw paard, in vele gevallen gaat het niet op. Gaat oordeelkundig te werk, neemt proeven, vooral bij een nieuweling. En laat men zich dan tenslotte ook nog eens afvragen: „Kunnen de hoeven het wel verdragen?”

Ook dit zag ik op dit concours. M. i. is het dringend noodig dat ook hieraan wordt gedacht. Hoefsmeden en eigenaren, overtuigd zijnde, dat het beider belang is, hoop ik dat gij bovenstaande wilt overdenken en ter harte nemen.

S.

W.

LITERATUUROVERZICHT

Uit de American Ironsmith, het Meinummer 1938, ontleenen wij den volgenden brief:

**Lezer ziet het beslaan van paarden in Europa en Azië
door Bernard Reyman te Parijs in Frankrijk**

Europeesch vertegenwoordiger van Capewell Manufacturing Company

Het is lang geleden sinds ik U het laatst heb geschreven, doch ik hoop, dat U mij niet geheel en al vergeten zult zijn. Ik ben juist teruggekeerd van een zeer groote reis door Zwitserland—Oostenrijk—Hongarije—Yoego-Slavië—Bulgarije, Griekenland—Egypte—Palestina—Cyprus en Transjordanië. In al deze landen heb ik persoonlijk contact gezocht en gevonden met de meest vooraanstaande smeden. Ik stelde vast, dat de oude kunst van het hoefbeslag nog bloeiend was en in vele gevallen zelfs meer vooruitgaande. In deze tijden van „zelfvoorziening”, zooals deze in de meeste landen wordt nagestreefd, wordt de invoer uit andere landen zooveel mogelijk beperkt. Dit zal het geval zijn in menig land, waar de motorwagen en alle onderdeelen hiervan plus de benzine uit den vreemde moeten worden betrokken en waar hooge uitvoer- of invoerrechten worden geheven en dus de ruilhandel geen voordeelen biedt. Waar dit het geval is, moet het paard weer de oude plaats gaan innemen en zoo ziet men dus, dat de tijdsomstandigheden in sommige landen gunstig inwerken voor het hoefbeslag. Er is ongetwijfeld een zeer groote uitbreiding en ontwikkeling gekomen van auto-tractie en hierdoor is een strijd ontstaan met de spoorwegen, dien men den strijd tusschen den weg en den spoorweg kan noemen; deze doet echter niet veel afbreuk aan den hoefsmid. Vervoer over lange afstanden toch zou aan de spoorwegen ten deel vallen en in dit opzicht doet de vrachtauto weinig schade aan het paard. In Arabië, Transjordanië en in sommige gedeelten van Egypte gebruiken de hoefsmeden nog zeer primitieve werktuigen, maar toch kennen zij het vak goed. Het is een kwestie van traditie, die over duizenden jaren loopt, een goed beslagen paard of ezel is in hun oogen nog meer waard dan in Amerika of Europa. Zij smeden allen hun eigen ijzers en er zijn er ook nog die hun eigen hoefnagels maken, doch dit wordt hoe langer hoe meer uitzondering. Een Amerikaansche firma is er in geslaagd in deze Oostersche landen hun hoefnagels in te voeren en behalve deze hoefnagels

van goede kwaliteit weten nu de inboorlingen ook, dat er in Amerika hoefsmeden zijn en dat niet alles is gemotoriseerd en geëlectrificeerd, zooals zoo vaak gedacht wordt. Voor deze primitieve volken, die het absoluut niet buiten het paard en den ezel zouden kunnen doen, is het een voldoening te weten, dat in beschaafde landen als Amerika, Frankrijk en Engeland het hoefbeslag nog een belangrijk ambacht is. Het herinnert mij aan de prachtige tentoonstelling van hoefbeslag, die ik in Frankrijk heb medegemaakt. Het was ter gelegenheid van de jaarlijksche nationale vergadering van meesterhoefsmeden, die in Parijs werd gehouden en waar afgevaardigden uit geheel Frankrijk waren vertegenwoordigd. Aan het diner tot afscheid waren de ministers van Nationale Verdediging en van Landbouw aanwezig, alsmede parlamentsleden. De Voorzitter van de Kamer, Camille Chautemps, een persoonlijke vriend van den voorzitter der smedenvereniging Peillon, presideerde de tafel. Ik zelf had de eer en het genoegen te mogen spreken uit naam van de Amerikaansche hoefsmedenvereniging en oogstte veel bijval van de Fransche collega's.

VLUG WERKEN

In het zelfde blad wordt verteld, dat William Lippset, East Aurora N. Y., een der vlugste hoefsmeden is. Hoewel niet jong meer, neemt hij de ijzers af van twee achtervoeten, besnijdt de voeten, vernieuwt de kalkoenen aan de ijzers, slaat de ijzers onder en maakt de voeten dicht, alles en alles in vier minuten!

Op een bewonderde bemerking hieromtrent vertoonde hij een dagblad waarin beschreven stond dat hij tijdens een wedstrijd in Rodia vierijzers had ondergenageld en de voeten dichtgemaakt in drie minuten. Hij staat aan het hoofd van de meest bloeiende hoefsmederij in New York.

ONDERWIJS

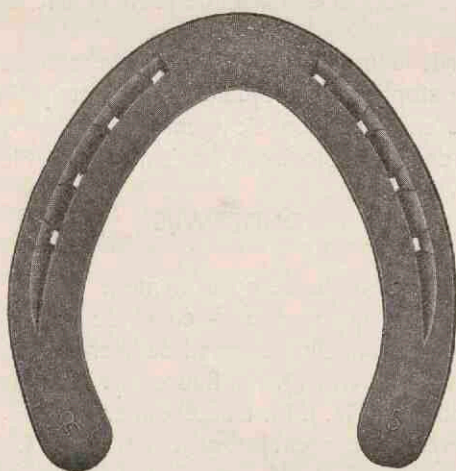
Men verzoekt ons het navolgende op te nemen:

Als gecommiteerden bij de overgangs- en eindexamens aan de M. T. S. „Technicum” te Rotterdam zijn benoemd de heeren:

ing. A. J. Birkhoff w. en e. i., ir. J. van Buuren w. i. gedelegeerd door Koolhoven, ir. W. Croon e. i., ir. J. M. Deutekom c. i., ir. H. W. F. C. Héman c. i., arch. J. C. H. van Ingen, arch. Jos. de Jonge, ir. Th. J. W. van Lammeren w. i. gedelegeerd door de K. L. M., ing. A. F. Lang w. i. gedelegeerd door Wilton-Fijenoord, ir. F. H. van der Mark w. i., ir. C. J. Noorlander e. i. gedelegeerd door Electrostoom, ir. A. J. Rutten w. i., ir. J. van Sandick c. i., ir. E. Silbiger c. i., ir. J. M. Steffelaar e. i., ir. W. van Tijen b. i., arch. P. J. Vermaas, H. Vroom N. O., ing. J. W. van Wassenberg w. i. en ir. J. C. G. van Wijk e. i. gedelegeerd door Smit-Slikkerveer.

Adverteert in
„De hoesmid“

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR: Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET - 's-GRAVENHAGE

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland . per jaar f 3,—
buiten Nederland per jaar f 4,—

*

PRIJS ADVERTENTIËN

1-10 regels f 2,— Elke regel meer
20 ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave: De Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

**VERSLAG VAN DE HOEFBESLAGKEURING GEHOUDEN TE OMMEN
OP 12 JULI 1938 TER GELEGENHEID VAN HET CONCOURS-HIPPIQUE
ALDAAR.**

Namens de Vereeniging van Onderwijzers in Practisch Hoefbeslag betuigt de commissie dank voor de geboden gelegenheid deze keuring te doen plaats hebben.

In de eerste plaats begrijpen wij als Jury niet dat voor zoo'n gelegenheid paarden ter keuring worden aangeboden, welke op oud beslag staan of wel vóór nieuw beslagen zijn, terwijl de achterijzers er meer dan 6 weken onderliggen. Hier ligt nu niet de schuld bij den smid, doch bij den eigenaar. Over het geheel genomen was het beslag bij enkele slecht, bij de meeste zeer matig op een paar uitblinkers na. Best, net werk namen wij slechts bij één paard waar. De opzet in de voorijzers ontbrak bij het meerendeel der paarden. Bij enkele was rijbeslag aangelegd, bij één zelfs zeer netjes en goed. De anderen hadden er wel hun best op gedaan, doch het resultaat was niet zooals dat gewenscht wordt. Klapijzers waren op één uitzondering na niet recht, doch rond in het toongedeelte en de lippen ervan te ver naar achteren geplaatst, terwijl de vorm der ijzers zoowel vóór als achter veel te wenschen overliet. De lippen der ijzers waren veelal leelijk van model en niet netjes op den wand ingelaten.

Ruwe slordige ijzers, takken niet afgerond, ijzers te zwaar voor enkele zwakke slecht onderhouden voeten, terwijl bij het meerendeel de takken der ijzers vooral in het buitenverzengedeelte te ruim waren gepast. Dat er nog smeden zijn welke de voorijzers omleggen, begrijpen wij niet en dan nog wel voor een keuring. Wanneer een landelijke ruiter een goed paard wil koopen, zal hij toch zeker niet kijken op de laatste vijf en twintig gulden. Moet er dan bij den smid gelet worden op de laatste paar kwartjes? De waarde van zijn paard zal er toch zeker meer door verminderen. Landelijke ruiters eischt van uw smid goed werk, hierop hebt u het volste

STELIOTHEEK
RIJKSUNIVERSITEIT

113

19 AUG. 1938

UTRECHT

recht, doch onderhoudt ook de voeten van uw paard. Laat ze op tijd beslaan, loop niet naar den goedkoopsten smid, maar naar den besten; slecht onderhoud en een slechte smid kost u het meeste geld en een vroeg versleten paard. Keuringen op het beslag af en toe, zullen er veel toe bijdragen dat zulks beter wordt.

H. J. B r e u k i n k, Lochem.

H. H a g e n, Steenwijk.

HOEFBESLAG INTERNATIONAAL CONCOURS-HIPPIQUE.

De vier hoogtij-dagen van het Internationaal Concours-Hippique liggen wederom achter ons.

Het eldorado voor de hoefsmeden bracht dit jaar niet veel nieuws voor ons, al moet gezegd worden, dat er toch nog wel bijzonderheden waren op te merken.

Eigenaardig dat de Duitsche hoefsmeden meer en meer het Holl. hoefbeslag toepassen, terwijl een Holl. paard aanwezig was, beslagen met Duitsch beslag (z.g.n. touw-ijzers).

In België schijnt men nog steeds de voorkeur te blijven geven aan een hooge, zeer puntige lip in den toon. Waarom men daarbij blijft volharden is ons een groot raadsel. Het is niet mooi en ook niet practisch! Vorig jaar is het alhier voorgekomen, dat een ijzer met zoo'n scherpe lip werd losgesprongen, waarbij de punt van die lip diep in de hoornzool is gedrongen. Bij een rond-afgewerkte lip kan zoo'n verwonding niet worden veroorzaakt.

De lersche paarden daarentegen hebben bijna geen lippen aan de hoefijzers. Waarschijnlijk uit zuinigheids-overwegingen, omdat een grootere lip het slijtvlak der ijzers kleiner maakt. Dat lijkt wellicht iets vreemd. Iedere burger-hoefsmid heeft in zijn praktijk wel eens een landbouwer meegeemaakt, die om redenen voornoemd, geen lippen aan de ijzers wilde doen aanbrengen. Dat hiermee de zuinigheid, de wijsheid bedriegt, behoeft voor ons geen twijfel te wekken.

Indien wij in algemeenen zin een uitspraak zouden mogen doen, dan zouden we met betrekking tot het hoefbeslag der paarden van de vertegenwoordigde landen op het genoemde concours, het volgende willen zeggen: Het Duitsche beslag zag er keurig en doeltreffend uit! Wel waren daarbij enkele paarden met wat erg lange hoeven, maar dit kan een gevolg zijn van ongeregeld beslag tijdens de vele concoursen waaraan die paarden moeten deelnemen.

Het Belgische beslag was, mede door de scherpe lippen, slordig te noemen. Ongelijkmatig besneden hoeven, veel te nauw gepaste ijzers, etc.

Het lersche beslag was slecht! Meerdere aanwezige hoefsmeden, spraken met ons hun verwondering uit dat de ijzers nog onder waren als die paarden uit den ring kwamen. Bij een dier paarden zaten de ijzers zelfs gedeeltelijk in den hoef.

Een paard van een Fransche dame stond keurig op het beslag.

Omdat we op het gebied van hoefbeslag in Frankrijk niet al te veel gewoon zijn, moesten we daarvan meer weten en bij onderzoek bleek, dat paarden onzent te zijn beslagen!

Men denke nu vooral niet, dat er ook op ons werk niets viel aan te merken, maar wij voegen daaraan al dadelijk toe, dat dit ongetwijfeld elke vergelijkende proef met al het buitenlandsche glansrijk zal kunnen doorstaan. Dat er ook hier te lande hoefsmeden zijn, welke hun taak zeer slecht opvatten betreuren wij in hooge mate. Daarvoor waren helaas maar al te veel bewijzen aanwezig.

Het gebruik van schroefkalkoenen bij springpaarden, kan gevoelig op 80% gesteld worden.

Het aanbrengen dier kalkoenen geschiedt in het algemeen door in elken tak van het ijzer een kalkoen te draaien, scherp of stomp, afhankelijk van de gladheid van het terrein.

Het draaien van scherpe kalkoenen in de ijzer-takken blijft altijd een gevaarlijk experiment, omdat daardoor dikwijls verwondingen worden veroorzaakt, zulks door strijken, vangen, optrappen, enz.

De leren hebben daarop wat anders gevonden; eenvoudig en practisch, zeker de moeite waard om het onder de aandacht van de ruiters te brengen, vooral als zij veel aan springwedstrijden deelnemen.

De lersche ruiters draaien een scherpe kalkoen in de helft der buitentak. Dit geeft het voordeel, dat het paard prima scherp staat en dat verwondingen practisch uitgesloten zijn. Het eenige geringe bezwaar bestaat hierin, dat het paard op een verharde weg, zeer ongelijk loopt. Dit is geen bezwaar bijv. voor het Amsterdamsche Stadion, omdat van het achter-terrein naar den ring, hoogstens 50 m. lengte bestraat is.

Wij zouden dan ook daarom het scherp zetten op deze wijze, gaarne ten zeerste willen aanbevelen.

Moesten wij voorheen wel eens de opmerking maken, dat er zoo weinig belangstelling van de zijde der hoefsmeden werd bewezen, dit jaar zagen we soms 6 à 7 hoefsmeden op het achterterrein rondloopen om het hoefbeslag der deelnemende paarden, eens aandachtig te bekijken. Zelfs Noord-Brabant was daarbij vertegenwoordigd.

Ten slotte nog dit: Wij waren steeds vroegtijdig in het Stadion aanwezig bij de voorkeuringen schoonste rijpaard, beste jachtpaard, enz.

Deze keuring geschiedde door een van ouds bekende, alleszins bekwame jury.

Het viel ons echter ook nu weer op, dat er bij die keuringen schijnbaar maar heel weinig of in het geheel niet op de hoeven en op het beslag der paarden werd gelet.

Wij zagen b.v. een prachtig paard, dat een prijs verwierf als een der schoonste rijpaarden, maar met hoeven die zeer slecht waren (o.a. groote scheuren en gaten daarin).

Wij waren steeds van meening, dat een paard in zijn geheel door de jury wordt gekeurd en beoordeeld.

Behoort dan bij een schoon paard ook niet een goed en mooi stel hoeven en degelijk hoefbeslag?

Wij hopen en vertrouwen, dat in de toekomst ook hiermede rekening zal worden gehouden.

Alles bijeen was het wederom een prachtig Concours-Hippique.

Hoogachtend,

C. Mook.

Wachtmr. hoefsmid b/d. Kon. Marechaussee.

Amsterdam, 28 Juli 1938.

INGEZONDEN

Hooggeachte Redactie,

Voor hen, die zulks nog niet door eigen ervaring uit hetgeen ze in de praktijk waarnamen reeds wisten, kan het dan nu uit hetgeen ze lazen in **De Hoefsmid** overduidelijk zijn, dat het hoefbeslag onzer paarden nog steeds in breeden kring over de geheele linie en zoo goed als op alle fronten ver van voldoende is gebleken bij de keuringen op de verschillende hiervoor opengestelde concoursen hippique, terwijl het zelfs hier en daar als naar vrijwel niets gelijkend wordt gerapporteerd.

Ja, dat is het gevolg van de onverschilligheid der verschillende hierbij betrokken instanties, waar de eigenaar, zoowel ondeskundig, als uit op koopjes — de hoefsmid, deels zelf nog niet voldoende technisch beslagen, anderdeels wel op de hoogte van zijn vak, door den eigenaar van het paard tot prutsen min of meer gedwongen in verband met diens beider wijsheid bedriegende zuinigheid — en ten slotte de jury, in den regel alles wenschende te sparen, behalve het prestige, dat alleen bij machte zoude zijn orde te stellen op den gang van zaken, zooals die behoorde te zijn ten bate van alle partijen — waar dus, een en ander resumeerend, allen hun plicht verzaken, moest het wel loopen zooals het gelooopen is.

Hoe vaak is er al gewezen op die juiste plek, waar het ijzer niet droeg of/en niet paste? En waarom bleef het ook nu weer bij een viertal en een achttal, die van verdere mededinging werden uitgesloten bij gebrek aan voldoen aan redelijke minimum-eischen, te stellen aan het beslag? Waarom neemt de jury dezen juisten maatregel niet tot voorbeeld? Gelijk aan den eveneens goed gezienen eisch van voldoen aan dressuur, alvorens toegelaten te worden tot de poging, daarna over een hindernis te komen! Eerst een goed fundament i.p.v. van een jury, die bij gebreke van dien zich nog verbeeldt, aan een daarop toch scheef gezakt gebouw iets reëel goeds te zullen zien.

Wanneer men eenige ervaring heeft — aldus een overigens blijkbaar deskundige criticus — staat men verbaasd hoe door het aanbrengen van een geringe verzwaaring op de een of andere plaats een verandering in de gangen optreedt. ZEd. zegt, dat pas nog zelf te hebben meegemaakt.

Welnu, ieder die nog meer ervaring heeft en het dikwijls meemaakte, weet dat zulks volkomen goed gezien is. Maar hij weet tevens, dat zoodra die verzwaaring is aangebracht — niet om b.v. door iets verzwaarde buitentak een anders licht strijken te verhoeden, doch wel om de jury met daardoor verhoogde actie zand in de oogen te strooien (jury's blijken er nog steeds zeer vatbaar voor!) — hij weet dan, dat er bedrog in het spel is, en dan

wete hij tevens, dat zoo iets voor een conc. hipp. niet verder gaat dan die vertooning voor jury en galerij, doch dat het voor de beoordeeling der waarde van een fokdier groot gevaar kan geven.

Het hoefijzer dient oorspronkelijk ter bescherming van den voet, en is als zoodanig een noodzakelijk kwaad, tenzij het beslag beslist geheel oordeelkundig wordt uitgevoerd, en **onderhouden**. Zoodra het ijzer gaat dienen om aan den gang iets te veranderen, blijft het geen paardenaangelegenheid, doch wordt het geldquaestie, waarbij steeds elk bedrog veroorloofd is mits het niet opgemerkt wordt.

Harddraver en concourspaard worden behandeld, resp. in menig geval mishandeld (in **De Hoefsmid** van 15 l.l. mengt men er de dierenbescherming immers nog in, en zeer terecht!) met door middel van hoefmisvorming naar de prijzen te dingen, en zeer bewust niet met de gedachte aan verbetering van het paard, al wordt er tot excuus zelfs de veredeling van het ras nog wel eens bijgesleept.

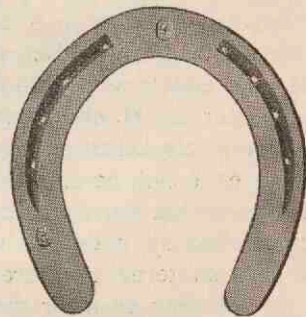
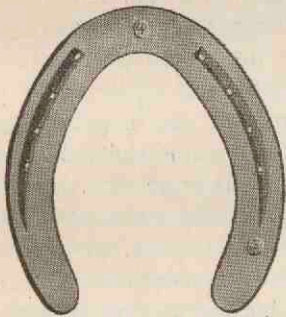
Doch **De Hoefsmid** zal reeds jaar en dag opgehouden hebben te bestaan, en dus in de gelegenheid zijn **geweest**, herhaald te waarschuwen tegen mishandelen in de smederij (**lang niet altijd door de schuld van den smid** — onderstreep dit even s.v.p.!) alvorens daarna de voormalige lezer het zal beleven, dat slecht werk — in den regel ook nog **dan** meer gelegen in vooropgezette zwendelpraktijken dan in gebrekkige techniek — tot de geschiedenis zal behooren.

Nam nitimur in vetitum cup musque semper negata. Wie het verstaat, is het met ons eens. Voor wie het niet begrijpt, is het geen verlies.

Zoetermeer, Juli '38. □

Voor goed hoefbeslag gebruike men uitsluitend

Z. V. Hoefijzers

Z.V. Hoefijzerfabriek Stoppeldijk N.V.

Telefoon no. 3

RECTIFICATIE

Er zijn enkele onnauwkeurigheden ingeslopen in het verslag over de Landbouwtentoonstelling te Goes (de Hoefsmid van 15 Juli l.l.). In de derde alinea staat „ondergeteekende”, dit moet zijn „ondergeteekenden”, daar behalve de schrijver de heer A. J. Schieman, de heer C. J. Rombouts mede-onderteekenaar is en deze per abuis onder de prijswinnaars is geplaatst.

HOEFMEDERIJ VAN A. H. VAN HORSEN TE UTRECHT

De familie-naam van Horsen geniet op hoefbeslaggebied in ons land bekendheid. Zulks is vooral te danken aan den heer W. van Horsen, die vóór wijlen den heer van Angeren chef was van de hoefmederij aan de Veeartsenij-school (later geworden Faculteit der Veeartsenijkunde v. d. Rijksuniversiteit) en waar de examens voor het Rijksdiploma en voor Onderwijzers in practisch hoefbeslag worden afgenomen.

Voormelde W. v. Horsen was een oom van A. H. van Horsen, over wiens loopbaan we het hier zullen hebben en dat is een zeer varieerende. Niet zoozeer wat zijn vak, maar meer wat de standplaatsen betreft. A. H. v. Horsen is geboren te Haarlem, waar zijn vader het hoefsmidvak uitoefende. Ale één van de elf kinderen uit het gezin begon hij reeds als 9-jarige jongen mede te helpen en dat werd met de jaren steeds intensiever, zoodat hij op 14-jarigen leeftijd al een belangrijk aandeel in de werkzaamheden nam, speciaal het hoefbeslag betreffende.

Volwassen geworden verliet van Horsen de ouderlijke woning en kwam in betrekking bij den hoefsmid Kasparic in het Lange Voorhout te 's-Gravenhage, in het perceel waarvoor men tot voor eenige jaren nog de travaille onder de boomen zag staan. Hij kreeg daar veel luxe paarden te beslaan, inzonderheid veel dravers en renpaarden van de toen in en om de residentie zetelende stallen. Na een verblijf van 4 jaren bij Kasparic besloot van Horsen zijn geluk in Duitschland te gaan beproeven, maar veranderde op reis daarheen van gedachte en zette koers naar België, waar hij in Antwerpen terecht kwam in een hoefmederij met aan het hoofd een Engelsche baas en waar een andere werkmethode werd gevolgd dan men in Holland gewend was. De heer van H. erkent dat hij daar nog veel heeft geleerd. Hij heeft het goede er afgekeken en eigen gemaakt en meent dat het hoefbeslag in Engeland en België beter beoefend wordt dan in ons land, terwijl later werd ervaren dat het in Duitschland in het algemeen slechter geschiedt. Intusschen had zijn oude baas in den Haag een beroep op hem gedaan om weer bij hem terug te keeren, hetgeen werd aangenomen. Hier werd van Horsen meer en meer specialiteit in het beslaan van renpaarden en dravers en kreeg hij er een goeden kijk op om ze z.g.n. in balans te brengen. De moeilijkheden hieraan verbonden zijn velerlei en groot, omdat elk individu een aparte beoordeeling vereischt en geen algemeene regelen geldend kunnen worden voorgeschreven, respectievelijk gemaakt.

Na een paar jaar kwam de tijd dat de bekende trainer-pikeur P. Doeleman met zijn paarden naar Berlijn vertrok. Onder diens paarden kwam o.m.

voor de beroemde Goudster, die zich toen-ter-tijd de snelste in ons land had getoond en het duurde niet lang of vanuit het dravercentrum Berlijn kwamen verlokkende aanbiedingen aan v. Horsen om daar te komen. Hij had hiernaar wel ooren en zoo werd de betrekking in den Haag opgezegd. In Berlijn bestonden enkele groote hoefsmederijen, waar met 20 à 30 knechts gewerkt werd en in één daarvan kwam v. Horsen goed op zijn plaats. Hij werkte aan de dravers op de baan Tuhleben, later in Weiszensee en met succes, want verschillende recordverbeteringen vielen mede aan zijn hulp met gewijzigd beslag toe te schrijven. Hij is daarvoor ook wel naar de baan Hamburg-Farmsen gereisd. De Hollandsche hoefsmid kreeg daar zelfs een verzoek om naar Petersburg te komen, maar in plaats daarvan keerde hij na een verblijf van een jaar in Duitschland, weer naar zijn geboorteland terug, waar hij eerst in Rotterdam een zaak kreeg en o.a. de paarden van den draverstal Schuyl kreeg te beslaan, terwijl hij draverijzers leverde naar andere plaatsen. Op Rotterdam volgde een verblijf van 3 jaar in Voorschoten en vandaar naar Utrecht, waar hij in dienst trad bij den hoefsmid Derks, waarbij hij 3 jaar werkzaam bleef. Hierna kwam hij aan het hoofd van de wagenmakerij, smederij en hoefsmederij der Venn. Boaz Bank in de Koestraat no. 39 te Utrecht, welke zaak nu 10 jaar geleden zijn eigendom werd.

Vermeld zij nog dat v. H. in een der tusschentijden ook nog heeft gewerkt in de hoefsmederij van Evers te Amsterdam en een jaar met het circus Althoff het land heeft doorkruist. In dat circus was hem naast de hoefverzorging der dieren ook een deel der dressuur en de verpleging op gedragen, waarbij nogal eens „dokterdje” gespeeld moest worden ook, terwijl hij in de piste, als 't wezen moest, een krachtnummer ten beste kon geven.

*

Met de vestiging in Utrecht is er aan de veelbewogenheid dus een einde gekomen, maar de baas heeft er ook moeten ondervinden, dat de hoefsmederijen in de steden vele klanten verloren hebben. De eertijds drukke zaak, waarin met veel knechts werd gewerkt en men dagen heeft gekend waarop in de Koestraat een rij paarden hun beurt stonden af te wachten . . . het is vergane glorie. Dit wordt betreurd en het is voor den betrokken eigenaar jammer, want het is een groot pand, waarin aan vier vuren kan worden gewerkt en die blijven nu deels gedoofd. Het is intusschen ook wagenmakerij gebleven, zoodat gelukkig niet alles van het hoefbeslag behoeft te komen. En in Utrecht schijnt de motorisatie nu ook wel tot staan te zijn gekomen. Althans de heer v. H. meent te kunnen constateeren dat de getalsterkte der paarden zelfs weer iets toenemende is. Er zijn ook nog eenige goede paarden-bedrijven in Utrecht overgebleven, — er zijn nog concourspaarden in en om de stad, terwijl de mogelijkheid bestaat dat de nieuwe renbaan op „Mereveld” kan meebrengen, dat er meer dravers en renpaarden zullen worden gehouden. Hij zelf haalt tijdens de courses gaarne zijn hart weer bij de dravers op en 't spreekt wel vanzelf, dat men van Horsen heeft aangezocht er tijdens de wedstrijddagen als hoefsmid te fungeeren. Hij heeft ons enkele curieuze draverijzers getoond, waarbij vooral opviel de vorm van een achterijzer en waardoor het betreffende paard op

... ja, - maar

„De Overwinnaar”

is een **veel betere hoefnagel** . . . en

breekt niet!

Bernardo Reymon
Directeur voor Europa

Verkrijgbaar
in geheel Nederland

gemakkelijke wijze gedwongen werd de achterbeenen langs de voorbeenen te brengen en waardoor het „grijpen” voorkómen werd.

Uit den aard der zaak is het slag paarden dat aan de smidse komt, van uit-eenlopend type. Als ongeveer in elke stad, met uitzondering van de havenstad Rotterdam, waar men vele zware trekpaarden ziet. Hier in Utrecht en omgeving is het gekruist Oldenburgsch type overwegend, en dan verder de hitten voor groente- en melkwagens. Van Horsen heeft naam gemaakt om kreupele paarden zóó te beslaan, dat ze weer rad gaan en krijgt daardoor nogal dikwijls paarden van verre in behandeling en het schenkt dan ook hem voldoening wanneer weer een gunstig resultaat verkregen is.

Zooals gezegd, van Horsen is uit een groot gezin, maar hij-zelf heeft dat ook gevormd: Hij heeft 6 zoons en 4 dochters, welke eerste alle in het smidsbedrijf zijn opgeleid en waarvan nog twee medewerkers in eigen zaak. Noch hij-zelf, noch zijn zoons hebben aan een cursus voor hoefbeslag deelgenomen. Het daarin schuilende goeds wordt niet ontkend, maar het noodige daarvan ook minder erkend. Voor een hoefsmid gelden in de eerste plaats een paar sterke armen en een paar goede handen als eisch, zoo wordt gemeend. *)

Over bepaalde of veelvuldige hoefgebreken, of dat sommige eigenaars het beslag laten verwaarloozen, werden geen klachten gehoord. Wel meende men dat de concurrentie zich nergens sterker dan in de Domstad doet gevoelen, waardoor de prijzen noodgedwongen tot een minimum zijn teruggedrongen. Mede om deze reden werd Utrecht geen eldorado voor den hoefsmid genoemd, want bij den concurrentie-strijd komen wel gevallen voor, die aanleiding tot ergernis geven. Van Horsen kan daar persoonlijk wel tegen, maar het kwam ons voor dat hij mede hierom wel eens met weemoed terugdenkt aan andere plaatsen en vroegere tijden en dat zijn jaar werken aan en tusschen de dravers in Duitschland een der schoonste perioden is geweest uit zijn nu reeds 50-jarige loopbaan.

*) Het komt mij zeer vreemd voor dat een hoefsmid met een dergelijke ervaring als voornaamste eisch als vakman een athletieke ontwikkeling stelt! Red.

DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN,

Gelet op artikel 3 van het Reglement voor het examen ter verkrijging van een Rijksdiploma als hoefsmid, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 28 Februari 1919, N°. 85, laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 26 Januari 1925, N°. 3;

Heeft goedgevonden:

voor het tijdvak van 1 September 1938 tot 1 September 1939 in de Commissie, belast met het afnemen van het examen ter verkrijging van een Rijksdiploma als hoefsmid, te benoemen:

a. tot lid en voorzitter:

Prof. Dr. G. M. v. d. Plank, Directeur van het Zoötechnisch Instituut van de Veeartsenijkundige Faculteit der Rijksuniversiteit te Utrecht;

b. tot lid en plaatsvervangend voorzitter:

Dr. J. H. Hartog, hoogleeraar bij de Veeartsenijkundige Faculteit der Rijksuniversiteit te Utrecht;

c. tot leden:

N. Bolder, onderwijzer in practisch hoefbeslag te Utrecht;

Dr. R. H. J. Gallandat Huet, gepensionneerd chef van den Militairen Veterinairdienst te 's-Gravenhage;

H. Vossers, onderwijzer in practisch hoefbeslag te Utrecht;

d. tot plaatsvervangende leden:

G. J. Berkhof, onderwijzer in practisch hoefbeslag te Heino;

A. J. Breuking, dierenarts te Enschede;

B. Crezée, dierenarts te Rotterdam;

H. Huisman, onderwijzer in practisch hoefbeslag aan de Militaire Hoefsmidschool te Amersfoort;

J. de Jong, onderwijzer in practisch hoefbeslag te Heerenveen;

A. Kuipers, Majoor, Dirigeerend-Paardenarts, Directeur der Militaire Hoefsmidschool te Amersfoort;

P. Verhoeven, onderwijzer in practisch hoefbeslag te Cuijk;

H. J. H. Vossen, onderwijzer in practisch hoefbeslag te Maastricht.

's-Gravenhage, 10 Augustus 1938.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal,

SLECHTE VOETEN, SLECHT PAARD.

Uit het Agrarisch Nieuwsblad ontleenen wij het navolgende:

Op het concours-hippique te Ommen gehouden werd ook het hoefbeslag der paarden gekeurd, die in de dressuurproef-voor-viertallen uitkwamen. De keuringscommissie was, evenals dat het geval was in Dordrecht j.l. en Groningen 1937, samengesteld door de Ver. voor Onderwijzers in Practisch Hoefbeslag, zoodat we kunnen spreken van een alleszins kundige jury. Evenals te Dordrecht — neen, meer nog dan daar bleek het keuren van hoefbeslag allernoodzakelijkst. Het is onbegrijpelijk hoe de boeren in het algemeen het beslag van hun paarden en (bij onbeslagen paarden) de bloote hoeven in zeer veel gevallen verwaarloozen.

Dat is onbegrijpelijk, omdat een boer, die zijn gezond verstand gebruikt,

zal moeten toegeven, dat verwaarloozen van de paardenhoeven, op den duur den eigenaar geld zal kosten. Een paard zonder goede voeten en beenen heeft geen waarde. „No foot, no horse” zegt de Engelschman, of in goed Nederlandsch: slechte voeten, slecht paard.

Men meent echter, dat de smid te duur is. Dat meent men nu, in deze slechte tijden niet alleen; welneen, dat meende men vroeger ook al en elke cent, die op den smid was uitgespaard vond men „verdiend”.

Het begint al bij de veulenverzorging, waarbij men helaas in vele gevallen nalaat de voetjes van het jonge dier te laten bijsnijden op gezette tijden. Door tijdig besnijden — en dààrdoor dus tijdig controle op den voet- en beenstand kan men afwijkende standen en gangen voor latere jaren voorkomen. In de 10 jaren, dat wij regelmatig alle stamboek- en premiekeuringen in een bepaald gewest meemaken hebben wij door nalatigheid der eigenaren paarden in den stand voor altijd zien verknoeid worden. Slechte stand heeft tot gevolg waardevermindering en dus . . . geldelijk nadeel, direct of indirect. De hoefbeslagkeuringen vanwege de Koninklijke Federatie van Landelijke Rijvereeningen zijn nuttig en noodzakelijk omdat zij op deze wonde plek weer eens den vinger leggen.

PAARDEN IN HET DUITSCHE LEGER.

In het Duitsche leger heeft het paard weder belangrijk aan beteekenis gewonnen, schrijft Spindler in het Juni-nummer van L'éperon. De groote parade ter gelegenheid van den verjaardag van den Führer kenmerkte zich o.m. — in tegenstelling met het vorige jaar, toen de cavalerie daarbij niet vertegenwoordigd was — niet alleen door een belangrijk contingent cavalerie doch mede door de tegenwoordigheid van door paarden getrokken batterijen, welke als zoodanig een onderdeel van de gemotoriseerde veldartillerie vormen. De hieraan ten grondslag liggende wijziging in de organisatie zou verband houden met de ervaringen, welke van Duitsche zijde op de Spaansche slagvelden werden opgedaan en welke o.m. zouden hebben aangetoond, dat bij tot het uiterste doorgevoerde motoriseering de artillerie te vaak tot „onbewegelijkheid” wordt genoopt; „L'armée allemande serait en voie de démotoriser son artillerie aussi rapidement que possible”, voegt het Fransche blad hieraan toe.

Een verschijnsel, dat ook in dit verband van beteekenis is, is overigens het feit, dat het aantal dekkingen in Duitschland zoo'n enorme toename ver- toont. Wij vinden dienaangaande ten aanzien van Pruisen de navolgende cijfers vermeld:

	1e kwartaal		Toename
	1937	1938	
warmbloed	35.588	40.732	14%
koudbloed	24.252	27.380	13%

Opvallend is daarbij mede de zeer geringe export van paarden, welke gedurende de laatste jaren vanuit Duitschland plaats had. Bedroeg deze uitvoer in 1931 nog 16.828 stuks, in 1936 en 1937 verlieten onderscheidenlijk slechts 101 en 104 paarden den Duitschen bodem.

AKTIEBOLAGET

O. Mustad & Son

G O T H E N B U R G (Z W E D E N)

Fabrieks-
merk

Fabrikanten der prima kwaliteit

Mustad Hoefnagels

Verkrijgbaar bij alle ijzerhandelaren

DE 49ste NATIONALE PAARDENTENTOONSTELLING TE BRUSSEL

Het groote gebeuren op paardengebied, dat telken jare te Brussel gehouden wordt, behoort weer tot het verleden; wij achten ons gelukkig hierbij tegenwoordig geweest te zijn.

Op 10, 11 en 12 Juni is deze grootse tentoonstelling in het enorme gebouw de Centenaire gehouden; wat een ruimte en wat een goede inrichting. Het aantal aangevoerde paarden was zeer groot, de belangstelling enorm en wat een pracht dieren.

Als paardenliefhebber ging onze belangstelling vanzelfsprekend uit naar deze mooie keuringen en als hoefsmid hebben wij ook alle aandacht aan het hoefbeslag geschonken en het is juist daarover dat wij het willen hebben. Zooals overal treft men ook hier goed, minder goed en zelfs slecht hoefbeslag aan.

Toch hebben wij vele paarden gezien waarvan het beslag best, ja zeer best te noemen was, een mooie gezonde gave wand, goed passende ijzers waarin de juiste vorm van den hoef, de zwaarte van het ijzer in evenredigheid met hoef en been, de lip eveneens in verhouding, flink en regelmatig genageld, de takken op juiste lengte en bijzonder netjes bijgewerkt, ook de voetas liet bij velen niets te wenschen over, dus werk dat in alle opzichten in orde was. Ook zagen wij veel paarden waar het beslag maar gewoon van was, waarop allerlei kleine aanmerkingen te maken waren, maar dat wij toch niet slecht konden noemen, maar toch hebben wij ook paarden, hengsten zoowel als merries gezien die absoluut slecht beslagen waren, ijzers scheef onder de voet, slecht passende ijzers, ijzers met slechten vorm, te smalle ijzers en wat ons ook opviel, dat er beslag was met verschrikkelijk hooge breede lippen, hooge smalle lippen, maar ook weer met veel te kleine lippen waarbij steeds ook andere fouten in het beslag aanwezig waren.

Bij de paarden, die best beslagen waren, zagen wij steeds goede lippen, waaruit blijkt dat de goede hoefsmid ook de juiste lip weet aan te brengen. Toch was er op deze tentoonstelling een groote verandering in de hoeven te zien, vroeger toch zag men veel paarden met enorme hooge voeten, abnormaal hooge verzenen en te zware ijzers, steeds hebben de Belgische hoefsmeden en vooral de leiders van de school te Brussel hiertegen gestreden, steeds de fokkers er op gewezen dat dit een groote fout was, hun gezegd en getoond hoe het dan wel moet, rechte voetas, zoo mogelijk de straal mee op den bodem dragen en niet te zware ijzers, wel een flink ijzer maar niet overdrijven.

Vooraf bij de jongere paarden is dit bijna geheel verdwenen, zooals ik hierboven reeds schreef gezonde flinke hoeven, niets overdreven, voetas recht dus geen te hooge verzenen, niet meer die overdreven zware ijzers, dus ons oordeel is, op dat punt veel verbetering.

Onder de oudere paarden waren er nog wel met te hooge steile hoeven, wij spraken hierover met den Directeur der Hoefsmidschool te Brussel en deze verzekerde ons, dat dit alleen te wijten is aan de fokkers en niet aan de hoefsmeden; de doorsnee-hoefsmid in België is goed onderlegd en doet alleen zulk werk omdat de eigenaar het zoo wil hebben, jammer dat het nog bestaat, maar het wordt steeds beter en binnen enkele jaren zullen ook die gevallen verdwenen zijn.

Evenals overal hoort men ook hier de klacht van de hoefsmeden dat de paardeneigenaren steeds veel te lang wachten om de paarden te laten beslaan; hierdoor gaan de hoeven en de stand achteruit, en toch, als er dan voor een tentoonstelling beslagen moet worden, zou alles perfect in orde moeten zijn. Dat is natuurlijk niet mogelijk, ook drukt dit vooral voor de jonge hoefsmeden op de liefde voor hun vak, het is toch aangener, dat de eigenaren met de paarden op tijd komen, dan kan de hoefsmid zijn werk ook naar behooren uitoefenen.

Axel

A. J. Schieman

NAJAARS-RIJKSHENGSTENKEURING 1938.

De Minister van Economische Zaken heeft bepaald, dat de gewone keuringen van tot dekking bestemde hengsten in het najaar 1938, welke alléén door de stamboek-commissiën zullen geschieden, zullen worden gehouden op de dagen en plaatsen, hieronder vermeld, zulks voor de typen van hengsten als voor elke plaats is aangegeven.

Drenthe.

Assen, 25 October, 10 uur, trekpaard.

Gelderland.

Zutphen, 9 Sept., 15 uur, tuigpaard.

Elst, 24 Oct., 13.30 uur, trekpaard.

Zuid-Holland.

Kedichem. 9 Sept., 9.30 uur, tuigpaard.

Zeeland.

Zierikzee, 29 Oct., 9 uur, trekpaard.
 Kattendijke, 2 Nov., 10.30 uur, trekpaard.
 Axel, 3 Nov., 9 uur, trekpaard.
 Oostburg, 4 Nov., 8.30 uur, trekpaard; 5 Nov., 8.30 uur, trekpaard.
 Noord-Brabant.
 's-Hertogenbosch, 27 Oct., 10 uur, trekpaard.
 Bergen op Zoom, 28 Oct., 10 uur, trekpaard.
 Limburg.
 Roermond, 26 Oct., 10 uur, trekpaard.

(St.ct.)

INVOER VAN PAARDEN IN DUITSCHLAND IN 1937.

Van de 19097 paarden, welke Duitschland in 1937 importeerde, waren — volgens St. Georg — 11925 werkpaarden, 6324 legerpaarden en 848 fokpaarden. Van de werkpaarden kwamen 2917 uit België, 3861 uit Denemarken; 873 uit Nederland, 299 uit Jugo-Slavië, 1113 uit Oostenrijk en 2837 uit Hongarije. De legerpaarden kwamen: 267 uit België, 1726 uit Denemarken, 554 uit Nederland, 276 uit Italië, 617 uit Ierland, 455 uit Jugo-Slavië, 96 uit Polen, 736 uit Roemenië, 982 uit Hongarije en 615 muil dieren uit de Ver. Staten van N.-Amerika. Van de fokpaarden leverde België 266, Denemarken 288, Nederland 54 en Oostenrijk 250.

KOUDBLOEDPAARDEN VOOR DUITSCHLAND.

De afname voor Duitse rekening van 3- tot 7-jarige koudbloedpaarden hier te lande is weer begonnen. Nadat Donderdag te Utrecht op de levering voor het derde kwartaal 1938 een 45 stuks waren aangekocht, waren Zaterdag te Elst (O.B.) ruim 90 exemplaren aangevoerd. Gevraagd worden zware, massieve, breede en diepe paarden van 3—7 jaar, die gebruikt kunnen worden in het landbouwbedrijf. Zij worden geleverd door bemiddeling van het Ned. Trekpaarden Stamboek, waarvan de secretaris, de heer Bom, de Duitse aankoopcommissie vergezelt. Meest worden ruims aangekocht, goede paarden, die voor zeer behoorlijken prijs, gemiddeld f 550 per stuk, worden verhandeld. In totaal kunnen in het derde kwartaal 350 stuks aan Duitschland verkocht worden. In Elst werden er Zaterdag 50 stuks gekocht.

(Dagblad-bericht).

De Hoefsmid bereikt uitsluitend prima vakmensen „daarom heeft een advertentie op deze plaats zooveel waarde”! ●

Uw advertentie op deze plaats zou U voordeel bezorgd hebben

LITERATUUROVERZICHT

Uit een verslag in het Vakblad voor Smeden merken wij het volgende op: Van 24 t/m. 28 Juni heeft te Breda een Smeedwerk-tentoonstelling plaats gevonden uitgaande van den Ned. R.-K. Smedenpatroonsbond en wel ter gelegenheid van het jaarlijksch congres.

Zeer veel moois is er geboden op het gebied van kunst- of siersmeedwerk en het geheel bood veel meer den indruk van een vaktentoonstelling dan verleden jaar, toen het tevens deed denken aan een huisvlijttentoonstelling. Van de inzenders vertoonde F. Alders te Haarlem een stalen flesschentuimeelaar van goede constructie benevens een kaarsenstandaard. De firma Clement en Zoon te Vught mag met eere onder de kunstsmeden genoemd worden, van hare inzendingen noemen wij een mooie lantaarn, bloementak, kroonlamp en staande lamp. S. van der Heiden te Oss zond, behalve eenig kunstsmeedwerk, een groote kinderauto in, van plaatijzer vervaardigd.

Joh. Itmans te Reusel had een inzending van ploegen, goed van afwerking en verder een mooie sorteering tuinbouwgereedschap. Joh. Marijnissen te Zevenbergschenhoek demonstreerde een aantal hoefijzers, N.V. „Oda" te St.-Oedenrode bracht er stalen kantoor- en andere meubelen, alles prima afgewerkt. Verder noteeren we nog inzendingen van W. v. d. Putten te Eindhoven: ijzeren kruiwagen, kalkkuip, standaards enz., H. J. Wmits te Beers: kelderroosters, echt smidswerk en goed van constructie, H. Wayers te Tilburg; miniatuur slijpmachine voor het afslijpen van staaldraadborstelrollen, A. Hoefnagels te Tilburg had een der beste inzendingen op kunstsmeedgebied, n.l. kapstok, spiegel met smeedijzeren rand, bloembakje en lamp; W. Jurriëns te Tilburg zond kloeke gehengen, G. Pas te Eindhoven-Acht o. a. een tafeltje en schemerlamp, H. Verstappen te 's-Hertogenbosch toonde een goed vakman met „smaak" te zijn, een open haard mooi van vorm en afwerking, verder vuurstandaards, duerknoppen in Gothischen stijl, deurklopper, alles zeer bezienswaardig. J. v. d. Heyden te Vught liet een prachtige lichtkroon zien, Jac. Vermunt te Breda exposeerde klein kunstsmeedwerk, firma J. Jansen en Zoon te Bavel kwam uit met een flinke collectie zeer goed uitgevoerde hoefijzers, waaronder de allernieuwste vormen, Wevers te Langeweg, een gong, eenvoudig maar mooi van vorm, J. Hendriks te Breda, een goede bolvormig gedreven kap voor open haard, firma Wed. Weyters te Tilburg een aardig uitgevoerd miniatuur hekwerkje uit $\frac{5}{16}$ vervaardigd, Th. Ebben te 's-Hertogenbosch, een open haard, J. de Jong te Zevenbergen, een leeslamp, Wegers te Langeweg een goed geconstrueerden en goed afgewerkten zakkenheffer.

Overigens waren er nof zeer vele en goede inzendingen van onbekende inzenders en behalve dit vakkundig gedeelte was er ook op handelsgebied een ruime plaats voor inzenders ingeruimd.

De redactie van het Vakblad voor Smeden noemt deze tentoonstelling „zeer geslaagd" en zegt dat de Nederl. R.-K. Smedenpatroonsbond met voldoening op de resultaten kan terugzien.

COURSE-DATA 1938

k.b. = korte baan; l.b. = lange baan.

17 Aug. Stompwijk k.b.	8 Sept. Warmond k.b.
21 Aug. Scheemda l. en k. b.	11 Sept. Groningen l.b.
21 Aug. Wieringerwaard k.b.	13 Sept. Hardegarijp k.b.
22 Aug. Obdam k.b.	13 Sept. Schagerbrug k.b.
24 Aug. Laren (N.-H.) k.b.	15 Sept. Purmerend k.b.
25 Aug. Beverwijk k.b.	18 Sept. Uithuizen k.b.
27 Aug. Utrecht l.b.	19 Sept. Medemblik k.b.
27 Aug. Groningen k.b.	22 Sept. Enkhuizen k.b.
28 Aug. Naarden (Valkeveen) l.b.	23 Sept. Wolvega k.b.
28 Aug. Irnsum k.b.	25 Sept. Schoorl k.b.
28 Aug. Naarden l.b.	25 Sept. Hilversnm k.b.
29 Aug. Weere k.b.	26 Sept. Joure k.b.
31 Aug. Harlingen k.b.	27 Sept. Schagen k.b.
31 Aug. Haarlem k.b.	29 Sept. Lisse k.b.
1 Sept. Heemskerk k.b.	4 Oct. St. Maartensbrug k.b.
4 Sept. Rotterdam l. en k.b.	9 Oct. Alkmaar l. en k.b.
4 Sept. Den Hoorn k.b.	10 Oct. 't Zand k.b.
4 Sept. Sappemeer k.b.	11 Oct. Het Zand k.b.
6 Sept. Steenwijk k.b.	12 Oct. Knijpe k.b.
7 Sept. St. Nicolaasga k.b.	29 Oct. Gorredijk k.b.
7 Sept. Ijmuiden k.b.	

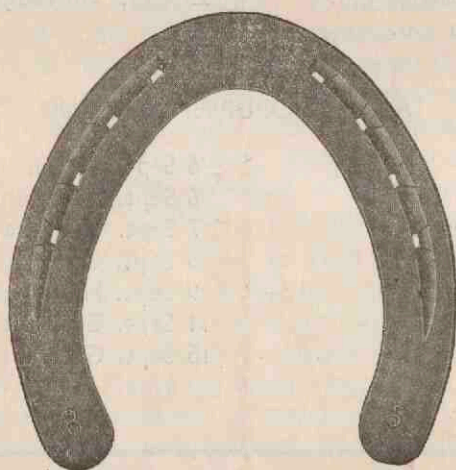
A.S. CONCOURSEN-HIPPIQUE

26 Aug. Ruurlo.	6 Sept. Zetten
26 Aug. Meppel.	6 Sept. Drachten
27 Aug. Groningen.	7 Sept. Wolvega
28 Aug. Enschedé.	8 Sept. Utrecht.
31 Aug. Kampen.	9 Sept. Hardenberg.
1 Sept. Dokkum.	11 Sept. Groningen.
3 Sept. Twello.	15 Sept. Giekerk

Uw advertentie op deze
plaats zou U voordeel
bezorgd hebben

Adverteert in
„De Hoefsmid“

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

15 SEPTEMBER 1938 — No. 509

Drie en veertigste jaargang

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR, Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET 's-Gravenhage

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland . per jaar f 3,—
buiten Nederland per jaar f 4,—

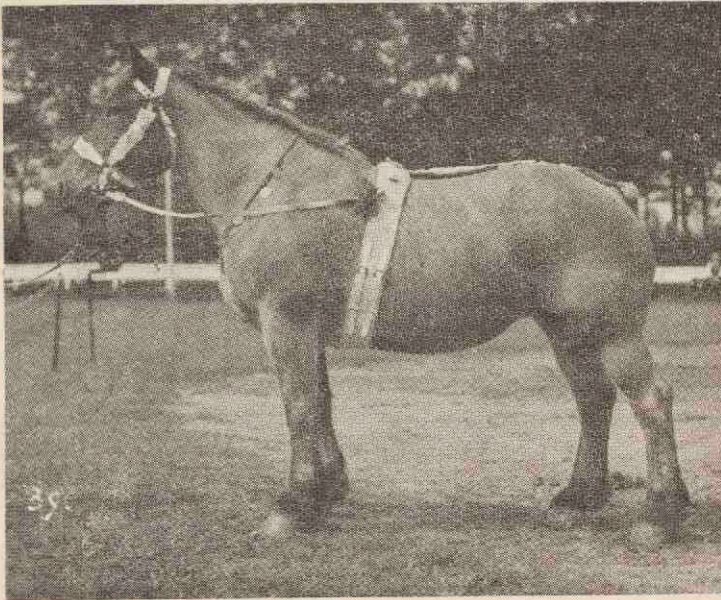
*

PRIJS ADVERTENTIËN

1-10 regels f 2,— Elke regel meer
20 ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave: De Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

HERSA VAN LOUISA K 18821, V. Herseur II de Cognebeau K 1430, kampioene keuring Denekamp 1938. Eigenaar A. Wagener te Enschedé.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT

23 SEP. 1938

UTRECHT

129

HOEFSMEDERIJ VAN J. VAN RUITENBEEK TE AMERSFOORT

Van de drie hoefsmederijen, die Amersfoort nog telt, zijn twee specifiek hoefsmederijen en is één een gemengd bedrijf. Die van den heer Ruitenbeek behoort tot de twee eersten en is gevestigd in de Pothstraat 61. Zijn woonhuis staat in de Kamp (n°. 70) precies tegenover de smederij, een aardige tuin vormt de verbinding tusschen huis en werkplaats. Ter orienteering diene dat de Kamp ligt in het verlengde van de Langstraat, een der hoofdstraten van de stad. De zijde van de Pothstraat, waar de hoefsmederij zich bevindt, is nog de oude kant. Aan de andere zijde zijn alle huizen van Gemeentewege gesloopt en is daar een geheel nieuw en modern woningcomplex aangelegd.

De thans 45-jarige baas heeft zich 18 jaar geleden in de Pothstraat gevestigd. Het was toen een gevestigde zaak, toebehoorende aan den Rijksveearts van Haselen, met den hoefsmid Zegwaard als bedrijfsleider. Ruitenbeek heeft er dus nog juist goede jaren medegemaakt en daarna is de klandisie, als overal elders in de steden, belangrijk teruggelopen hetgeen enkele getallen straks nog zullen illustreeren.

Ruitenbeek stamt niet uit een smedenfamilie, maar gevoelde zich als aankomende jongeling tot het smidsvak en inzonderheid tot het werken aan de paarden aangetrokken. Hij ontving de opleiding aan hoefsmederijen in Amersfoort en vooral in de laatste daarvan heeft hij veel ervaring opgedaan, omdat in dat bedrijf in dien tijd zeer veel paarden werden beslagen en Ruitenbeek er — op nog jeugdigen leeftijd — een tijdlang als bedrijfsleider fungeerde, wegens overlijden van den eigenaar. Toen brak in de mobilisatiejaren de dienstdienst voor hem aan als infanterist, maar de laatste 4 maanden is hij nog als hoefsmid bij het leger werkzaam geweest, bij de overplaatsing van Gennep naar Oosterhout en later in B. o. Zoom.

Ruitenbeek heeft van 31 Juli 1917 tot 25 Januari 1918 een cursus gevolgd aan de Hoefsmidsschool te Amersfoort. Na afloop van dien cursus is hem een diploma verstrekt met de aanteekening voor practisch zoowel als theoretisch „zeer goed". Men kan dus zeggen dat hij bij zijne vestiging als patroon goed onderlegd kon heeten en zulks blijkt in den loop der 18 jaren ook wel gewaardeerd te zijn geworden.

De hoefsmederij van Ruitenbeek is zeer ruim, met een mooien vlakken bodem. Er kunnen verscheiden paarden aan de eene zijde worden vastgezet, zonder dat men daardoor in de uitvoering der werkzaamheden wordt belemmerd. De electricische kracht wordt benut voor het aandrijven der vuren, voor de boormachine die de stiftgaten verzorgt, enz. Er wordt met twee knechts gewerkt en daar alle ijzers handgesmeed worden, is er voor de drie personen voortdurend werk. Op stille dagen prepareert men zich met het aanmaken van ijzers, waarvan een keur in voorraad was, voor de drukke dagen en dat zijn de Maandagen en Vrijdagen. Op den eersten werkdag der week is het namelijk kaasmarkt en op Vrijdag de weekmarkt. Dan komen de boeren uit den omtrek naar de stad en dat brengt een extra drukte naast de stads-klandise. Het zijn de dorpen Achterveld, Hamersveld,

... ja, - maar

„De Overwinnaar”

is een **veel betere hoefnagel** . . . en

breekt niet!

Bernardo Reymon
Directeur voor Europa

Verkrijgbaar
in geheel Nederland

Leusderbroek, Hoogeland, Nijkerkerveen en Hoevelaken, die het contingent landbouwpaarden leveren (waaronder ook wel hitten), meerendeels van het type licht wagenslag.

In vroeger jaren kwamen wel 100 wagens uit de genoemde dorpen des Maandags in de stad. In de latere jaren is dit geslonken tot een 30-tal. Men kan dus wel nagaan dat de hoefsmederijen in de stad van dezen teruggang ook de nadeelige gevolgen hebben ondervonden en is de groote levendigheid van vroeger verdwenen. Intusschen mag de heer Ruitenbeek nog niet klagen en op den Vrijdag van ons bezoek was er 's voormiddags ook nog een moment geweest dat er 6 paarden gelijk in de beslagloods stonden om hun beurt af te wachten. Opgemerkt zij dat alle beslag uit de hand geschiedt. De smederij heeft geen noodstal gekend.

Als regel geldt: vlak beslag. Op het totaal aantal paarden komen er slechts 4 voor, waarvoor ijzers met kalkoenen worden gebezigd. Zware sleeperspaarden, waarvoor het meest kalkoenen werden aangewend, zijn er eigenlijk in Amersfoort niet meer. De twee sleepersbedrijven, die voorheen elk in omstreeks 20 paarden werkten, hebben er nu elk nog vier. Amersfoort kent ook nog 2 stalhouderijen, met respectievelijk 13 en 8 paarden, hoofdzakelijk voor trouwpartijen en begrafenisdiensten.

De typen der paarden zijn zeer uiteenlopend en bijgevolg ook de hoefvormen. Gezegd is reeds dat de boeren uit den omtrek een paard van het lichte (Oldenburgsch-Geldersch) slag voor hun vervoermiddel bezigen; verder hitten, Shetlandsche pony's, zelfs ezels. Maar ook rijpaarden, enkele van particulieren, terwijl Ruitenbeek de grootste klant heeft aan de manege de Jong te Oud-Leusden met 23 stuks.

Over hoefgebreken valt in het algemeen niet te klagen en de hoefhoorn is van taaie substantie. Dit laatste wordt toegeschreven aan de hooge en droge zandgronden in en om de stad. Alleen deze maand September is voor weidepaarden de „kwaadste”, in verband met den sterken dauw, waardoor bij sommige hoeven een brokkelige wand ontstaat.

Veel abnormaal beslag wordt er niet verwerkt. Natuurlijk valt het voor dat er af en toe ijzers met verbrede takken, balk- of strikijzers moeten worden aangewend, doch dit schijnt ook niet meer zoo veelvuldig noodig te zijn als voorheen. Dit wordt niet alleen op rekening geschreven van ver-

beterde beslagmethoden, maar meer aan het feit dat niet meer zoolang wordt getobd met versleten paarden of door een of andere oorzaak kreupel geworden dieren. De hooge prijzen welke voor slachtpaarden worden betaald en de tegenwoordig niet hooge prijzen voor gebruikspaarden, werken deze vroegere afdanking in de hand.

De prijs voor een vierkant normaal beslag is f 3.50; voor hitten f 2.50 en dat wordt vlot en op tijd betaald. Men is ook tevreden over de paarden-eigenaren, dat ze niet te lang wachten om met hun dieren naar den hoefsmid te gaan. Het deed prettig aan dit te hooren. Er zijn ongunstige uitzonderingen, maar deze zijn zeer gering. In verhouding tot de tegenwoordige ijzerprijzen zijn de genoemde beslagprijzen derhalve vrij behoorlijk te noemen. Rondom Amersfoort werd vroeger weinig aan de paardenfokkerij gedaan. Daarin is een vrij plotselinge wijziging gekomen. Bij de laatste veetelling bijvoorbeeld in Hoogeland bleken er te zijn 255 paarden en daaronder kwamen slechts 2 veulens voor. Dit jaar zijn in Hoogeland wel 100 veulens geboren. Deze sterk toenemende fokkerij wordt eenerzijds toegeschreven aan het feit dat de paardenfokkerij de laatste jaren nog een vrij rendearend onderdeel van het boerenbedrijf vormt, in verhouding tot de andere takken. Anderzijds aan de omstandigheid dat er thans goede dekhengsten in de omgeving zijn gestationeerd, die in exterieur en innerlijke deugden kunnen wedijveren met die uit de meer beroemde oudere fokdistricten. Er wordt hieruit de conclusie getrokken dat de paardenstapel niet nog verder zal terugloopen, — integendeel! Die teruggang wordt aan de smederij van Ruitenbeek in den loop der jaren op een afvloeiing van 120 paarden getaxeerd waardoor het wekelijksche getal van 70 à 80 paarden tot gemiddeld 50 stuks is geslonken. Dit beteekent nogal iets, maar als het hier maar bij blijft dan is het nog niet al te zeer ontmoedigend en daarom bestaat dan ook het voornemen dat de oudste zoon uit het gezin Ruitenbeek de voetsporen van zijn vader zal drukken en ook tot hoefsmid zal worden opgeleid.

INGEZONDEN

Evenals te Dordrecht en te Ommen werd ook ter gelegenheid van het concours-hippique te Ruurlo het beslag der paarden der Landelijke Rijverenigingen gekeurd.

Vele ruiters zijn hierop gesteld; zij vinden het fijn en vragen verschillende dingen het beslag en het onderhoud der voeten betreffende.

Er zijn ook ruiters welke er minder om geven en dan is er nog een aantal wat er liever niets van wil weten en er bij de ooren bijgehaald moet worden. Bij de laatst genoemden is het dan ook meestal niet best in orde. Ons inziens is een landelijke ruiter paardenliefhebber (wie dat niet is, is geen ruiter) en zorgt dat niet alleen zijn harnachement, toilet van zijn paard enz., doch ook het beslag en de voeten van zijn rijdier prima in orde zijn. Vooral de voeten en het beslag welke het fundament vormen van zijn paard moeten juist extra in orde zijn. Is het beslag niet goed, dan hebben voeten banden en pezen veel te lijden en zal de levensduur en bruikbaarheid van het paard er door verminderen.

Een groot aantal der aanwezige paarden stond op totaal versleten ijzers; enkele met de lip er bijna af. Ijzers, welke omgelegd waren n.l. een linker ijzer onder een rechter voet en omgekeerd.

Dit is een zuinigheidsmaatregel, welke weinig lood in het laatje brengt voor den eigenaar. Doordat de nagelgaten aan den binnentak van het ijzer rechter en schraler geplaatst zijn dan aan den buitentak wordt de buitenhoefhelft te laag genageld, vooral bij paarden met wat platte voeten en is het resultaat spoedig losse ijzers en brokkelhoeven.

Er werden paarden getoond, welke 6 weken en langer op beslag stonden, dit is niet meer te beoordeelen. Voor zoo'n hoefbeslagkeuring moeten de paarden eigenlijk niet langer dan 14 dagen geleden op nieuwe ijzers staan. Dit geeft een juister kijk op het beslag en het besnijden der voeten. Steeds treft men nog paarden aan, welke aan huis koud zijn beslagen, dat men dan geen mooi passend beslag krijgt is licht te begrijpen. Ijzers met te klein of te groote lippen en nog met zijlippen, welke in het geheel niet noodig waren. Waarvoor toch? Goed passende ijzers worden ook in de weide niet verloren. Strijkijzers met slechte strijktakken.

In enkele gevallen de laatste 3 c.M. van den binnentak op 1 c.M. breedte gesmeed en dan onder den verzenwand gedraaid of desnoods nog boven op den straal, omdat de tak te lang was geworden, doch niet even de moeite genomen er dat te lange stuk af te kappen. Vóórijzers zonder opzet, terwijl achter klapijzers waren ondergelegd. Groote voeten met ijzers onder $\frac{7}{8}$ breed (de eigenaar beweerde ik wil dat zoo hebben; ik wil er geen breeder ijzer onder hebben) dus hier niet de schuld aan den smid, doch voor ons niet mogelijk daar een hoog cijfer voor te geven, omreden zoo'n ijzer veel te smal is voor een grooten voet.

Ijzers, welke er minstens 6 weken onder lagen, doch waar enkel nieuwe nagels met groote koppen waren ingeslagen. Deze ruiter beweert, ik rijd een wedstrijd liever op oud beslag dan loopen ze beter en door die groote nagelkoppen glijden ze niet zoo gauw vooral met springen.

Hierin schuilt ook waarheid, doch zoo'n smid ziet zijn werk niet bekroond. Van de zijde der smeden was de belangstelling niet groot; slechts één smid, en nog wel iemand, welke er geen paarden voor beslagen had, toonde groote interesse en dankte ons na afloop voor hetgeen hij dien dag had opgedaan.

Al zoo vaak zijn in een verslag alle fouten opgenoemd. Wij zullen het hierbij laten en ook het goede naar voren brengen. Er waren ook wel paarden, welke netjes op beslag stonden en waar aan het uitvoeren veel moeite was besteed. Het is niet onze bedoeling de zaak af te breken, maar op te bouwen.

Aan die paarden, waaraan veel werk was gedaan waren enkele, waarvan de ijzers in het verzengedeelte te ruim waren gepast, zoodat wij hiervoor geen hoog cijfer konden geven, hetgeen wij jammer vonden voor den betrokken smid. De fouten komen dien man wel ter oore en zal hij hier een volgenden keer rekening mee houden. Doch juist omdat er paarden waren, waaraan veel moeite was besteed, is dit toch een bewijs, dat zoo'n keuring

zijn goeden kant heeft en de voeten en het onderhoud en het beslag er beter door zullen worden.

Den besten indruk van beslag en onderhoud der voeten maakten: De Veude-ruiters te Nijkerk en De St. Steffenrijders te Laren. Tevens de smeden . . . Renes te Nijkerk en G. J. Laar te Laren, welke beide een drietal paarden goed hadden beslagen.

Deze twee vereenigingen en tevens deze twee smeden hebben wij voorgedragen voor een legpenning, welke wordt uitgelooft door de Federatie van Landelijke Rijvereenigingen.

De Jury:

Lochem H. J. Breukink.

Ruurlo J. Ph. Huitink.

COUPEERVERBOD EN HET IS VERBODEN GECOUPeerDE PAARDEN IN TE VOEREN ¹⁾

De heer C. Annot schrijft hierover in „Het Paard” van 6 Sept. j.l. het volgende:

„In „De Boerderij” van 3 Aug. 1938 verscheen het volgende berichtje, letterlijk aangehaald:

„In Duitschland is thans het coupeeren van paarden verboden. Het „Reichsgesetzblatt Teil I” van 13 Juli 1938 bevat een verordening, waarin is bepaald, dat met ingang van 1 Januari 1940 in Duitschland verboden is paarden te coupeeren. De bepaling van de „Tierschutzgesetz” van 24 November 1933, welke den invoer verbiedt van gecoupeerde paarden, is tot dusver nog niet van toepassing verklaard.”

Tot zoover dit, m.i. ook voor onze Nederlandsche warm- en koudbloedfokkerij zoo belangrijke berichtje.

Belangrijk om de volgende reden.

Hoewel op het gebied van de warmbloedfokkerij, zoowel van het Groningsch als van het Geldersch type, reeds reusachtig veel bereikt is en men momenteel over schitterend eigen fokmateriaal de beschikking heeft, voert men toch nog steeds fokdieren in uit Oldenburg en mogelijk ook uit andere deelen van Duitschland.

Indien men dus na 1 Januari 1940 nog Deutsche (Oldenburgsche) paarden invoert zullen de paarden, die na dien datum geboren zijn, lange staarten hebben. En wat zal men hier in Nederland daarmee doen? Hun de staarten laten behouden? Kijk, paarden-fokkers-lezers, is dat nu niet een prachtige gelegenheid om ook hier het coupeeren af te schaffen?

Duitschland ging voor met een wet van hoogerhand. De eerste kan men in

¹⁾ Wanneer verboden werd gecoupeerde paarden in te voeren uit België (koudbloed) en uit Oldenburg (warmbloed), dan zou dat in de practijk neerkomen op een absoluut uitvoerverbod uit hoofde van het feit, dat daar practisch geen ongcoupeerde fokpaarden van beteekenis bestaàn! R. A. M.

RIJKSDIPLOMA ALS HOEFSMID

Het najaarsexamen zal gehouden worden in de maanden October en November. Schriftelijke aanmelding vóór 9 October aan den secretaris der examencommissie,

Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET
v. d. Aastraat 55 te 's-Gravenhage.

onder overlegging van een bewijs dat een tweejarige hoefbeslag-cursus is gevolgd of vóór 1 Juli 1919 een diploma als hoefsmid is behaald en nauwkeurige opgave van den leeftijd en woonplaats. Aan de Leiders van cursussen wordt beleefd verzocht opgave te willen doen van namen, vóornamen, leeftijd en adressen hunner leerlingen die aan het examen deelnemen en hunne medewerking te willen verleen, dat voor den aanvang van het examen de benodigde stukken bij den secretaris worden ingeleverd. Aan hen, die reeds eerder aan het examen deelnamen wordt verzocht op te geven wanneer zij examen deden en aan welken cursus zij zijn opgeleid. Het examengeld bedraagt f 5.— en moet bij den aanvang van het examen worden voldaan.

De Commissie belast met het afnemen van het examen ter verkrijging van een Rijks-diploma als Hoefsmid.

Nederland niet meer zijn. Ja, toch wel! Wij kunnen de eersten zijn die het zonder wet klaarspelen, van de fokkers zelf uitgaand. Is dat niet veel eervoller dan wanneer men wacht tot men gedwongen wordt? Wie garandeert, dat hier zulk een wet nooit zal komen?

De secretaris van een zekere provinciale landbouwmaatschappij schreef kort geleden betreffende het vraagstuk van „al of niet coupeeren”, dat men vooral moest zien wat het buitenland in dezen deed.

Ook voor hen die graag, alvorens wat te ondernemen, „de kat uit den boom kijken”, is nu ook de gelegenheid gekomen. Men kan nu volgen!

Heeren warmbloed-paardenfokkers, denk er eens over na, zal men nu eens door den zuren appel heen bijten? Inspanning is er niet voor noodig. Bovendien wordt er aan de paarden pijn en ongemak bespaard. En is dat niet iets, dat voor een fokker die van zijn dieren houdt zeer meetelt?

Dezelfde secretaris schreef ook, dat bij de vraag van al of niet coupeeren ook de export een zeer belangrijke rol speelt.

Volgens het aangehaalde berichtje bestaat in Duitschland ook een wet die den invoer van gecoupeerde paarden verbiedt, al is deze wet nog niet van toepassing verklaard.

Maar als deze wet eens van toepassing verklaard werd?

Dit is een vraag van zeer veel belang voor de warmbloedfokkerij, maar vooral ook voor de koudbloedfokkerij!

Hoeveel paarden koopt Duitschland niet van ons? In de week van 17 t/m 23 Juli werden alleen reeds 156 paarden voor uitvoer naar dit land goedge-

keurd. Nogmaals: Wat als deze wet eens van toepassing verklaard wordt? Dan zal deze afnemer geen enkel gecoupeerd paard meer aanvaarden! Weer een zeer geldige reden om het coupeeren af te schaffen. Is het voor de veiligheid niet beter nu maar direct te beginnen (of eigenlijk te eindigen)?

Er is in Nederland op het gebied der paardenfokkerij reeds zoo enorm veel gepresteerd. Zouden zulke menschen nu niet eens iets na kunnen laten? Over gevoelsoverwegingen zal ik niet schrijven. Hier kunnen nu eens de verstandelijke overwegingen den boventoon voeren.

Het zou voor de Nederlandsche paardenfokkerij een heele eer zijn, wanneer dit eens van haarzèlf uitging!

Men hoort dikwijls, dat gecoupeerd wordt vanwege de hinder die de straat veroorzaakt bij het besturen. En hoe gaat het dan in Duitschland? Houden de paarden daar hun staarten stokstijf? Is er soms een andere oorzaak? Kan men misschien daar beter een paard besturen?

Komt, laat men ook in Nederland toonen wat men kan! Want het kàn . . . indien men wil!"

De heer R. A. M(aarsingh), redacteur van „Het Paard" teekent hierbij aan: Over het coupeeren of niet-coupeeren is al veel geschreven. Tengevolge van het coupeeren, lijkt de achterhand breeder, wordt bij het gepresenteerd fokpaard a. d. hand, de staart vaak beter gedragen en wordt het foktype vaak markanter, oogenschijnlijk sterker, gelijnd! Het is jammer, dat zij die over het onjuiste van coupeeren van paarden zoo vaak schreven dikwijls de „quintessens" wààrom gecoupeerd werd niet begrepen en niet begrepen dààrom omdat hun kennis van het fokpaard, van het gewenschte type er van, voor hun oog doodeenvoudig niet waarneembaar was. Een lange, natuurlijke staart was natuurlijk en dààrom mooi, zei „men" en dan verder . . . basta! Aan de vele opgenoemde buitenverblijven in de paardenwereld was dan eens weer een nieuw buitenverblijf toegevoegd!

Ondergeteekende zou het niet-coupeeren óók prefereeren, wanneer het coupeeren algemeen werd nagelaten. En wanneer nu in de stamlanden Oldenburg-Oostfriesland het coupeeren nagelaten wordt, dan is de ondergeteekende voorstander dit óók bij onze fokpaarden na te laten. Men moet m.i. niet omgekeerd handelen en hier beginnen, m.a.w. men moet ook op dit terrein den leerling niet laten voorgaan aan den leermeester. Maar wanneer het Belg. koudbloedpaard gecoupeerd blijft, dan meen ik dat het Nederl. koudbloedpaard nolens volens óók gecoupeerd blijven moet. Men begrijpe mij goed . . . ik heb het hier over fokpaarden. Het commercieele speelt in het leven nu eenmaal een groote rol. Men moet geen ongelijke concurrentie scheppen en die scheidt men als gecoupeerde en ongecoupeerde zware Oldenburgsche en idem-Belgische paarden onderling concurreeren. Dat moet men kunnen zien, zegt men; maar waar de ondervinding duidelijk leerde en bij herhaling leert, dat zelfs op het keuringsterrein positieve onjuistheden bij voortdoring naar voren treden, daar wordt de theorie m.i. wel aanneembaar dat zèlfs de „kenner" niet ontkomen kan aan de metamorphose die tengevolge van het coupeeren in zeer vele gevallen bewerk-

stelligd wordt! Over heel de wereld bijna wordt het Belgische en Oldenb. type gecoupeerd. Uit hoofde daarvan lijkt het den ondergeteekende óók niet juist dat in Nederland coupeeren zonder meer justitioneel gestraft worden kan. Er is intusschen groot verschil in de wijze waarop gecoupeerd wordt. Ondergeteekende zou wettelijk als eisch gesteld willen zien, dat alléén de veterinaire dit werk verrichtte en dat de mate van coupeeren (het hoe ver) wel degelijk wettelijk geregeld werd. De korte stompjes wil schrijver dezer regelen evenmin en het coupeeren op die wijze noemt óók hij dierenmishandeling. Dat coupeeren evenwel steeds dierenmishandeling zou inhouden, meen ik te moeten bestrijden. De operatie zelve beteekent niets en ik heb heel wat paarden gekend die, niet zwaar gecoupeerd, een prachtigen, welgedragen staart bezaten; ik kende ook niet gecoupeerde paarden, waarbij de staartharen tot aan den wortel waren weggeknipt en die zodoende evenmin een voldoende afweermiddel tegen de vliegen bezaten. De vliegen, dààr gaat het hier om en anders gaat het hiérgens om! Zuiver foktechnisch gezien zou ik het nalaten van coupeeren óók toejuichen, echter slechts dan wanneer dit algemeen het geval kan zijn en het coupeerverbod ten aanzien der fokpaarden (laat de niet-fokpaarden ongcoupeerd!) bij het stamland zelf begint! Overigens kent de wereld wel heel wat erger tragiek dan coupeeren of niet-coupeeren van paarden. De manier waarop gecoupeerd wordt spele hier, óók om humanitaire redenen, de hoofdrol, de wilde propaganda voor het niet-coupeeren (ik kan dit met den besten wil niet anders zien!) spele echter géén rol! Het justitioneel straffen van het coupeeren zonder meer vindt de ondergeteekende te betreuren, óók uit een oogpunt van zijn rechtsgevoel, het nalaten van het treffen van wettelijke maatregelen ten aanzien van het waarop en waarbij tevens het met succes politioneel ingrijpen verzekerd wordt, dit laatste is in harmonie met mijn rechtsgevoel.

Intusschen moge de sympathieke wijze waarop de heer Annot over het coupeeren schreef aan velen, niet het minst aan de niet-insiders vlotte veroordeelaars!, tot voorbeeld en tot leering strekken!

WIJ VESTIGEN DE AANDACHT

op de in dit nummer opgenomen advertentie aangaande het najaars-examen voor het Rijksdiploma voor Hoefsmid. Het examen zal plaats hebben in de maand October en zoo noodig ook in November, terwijl de aangiften moeten plaats vinden vóór 9 October. Voor verdere bijzonderheden raadplege men de advertentie (blz. 135).

De Hoefsmid bereikt uitsluitend prima vakmensen „daarom heeft een advertentie op deze plaats zooveel waarde”! ●

Uw advertentie op deze plaats zou U voordeel ● bezorgd hebben

AKTIEBOLAGET

O. Mustad & Son

G O T H E N B U R G (Z W E D E N)

Fabrieks-
merk

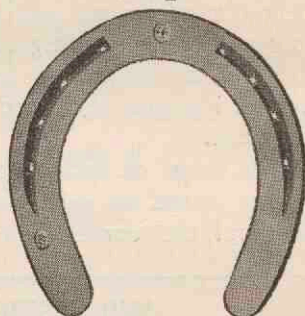
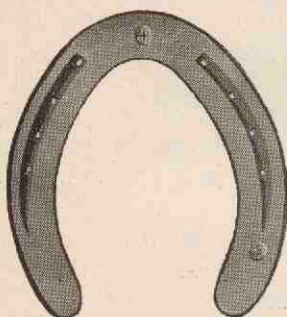
Fabrikanten der prima kwaliteit

Mustad Hoefnagels

Verkrijgbaar bij alle ijzerhandelaren

Voor goed hoefbeslag gebruike men uitsluitend

Z.V. Hoefijzers

Z.V. Hoefijzerfabriek Stoppeldijk N.V.

Telefoon no. 3

IN MEMORIAM G. J. HOOGLAND

Op 29 Augustus l.l. overleed in den ouderdom van 83 jaar de heer G. J. Hoogland, in leven veerarts te Utrecht. De heer Hoogland was naast een goed dierenarts, een goed paardenkenner en alom in den lande bekend, vooral ook in draverijkringen. Zijn grootste praktijk had hij in den tijd vóór de auto's, toen de omstreken van Utrecht zeer vele equipages telden

en zijn hulp en voorlichting tot ver buiten de stad ingeroepen werd. In dien tijd beheerde hij ook een hoefmederij; hij was een goed kenner van het hoefbeslag, hetgeen hem in zijn praktijk veel profijt opleverde. Tot op zeer hoogen leeftijd is hij de praktijk blijven uitoefenen en tot het laatst van zijn leven stelde hij het grootste belang in de veeartsenijkundige wetenschap.

LITERATUUROVERZICHT

In het Augustusnummer van de Zwitsersche Hoefsmid is een artikel overgenomen uit een Belgisch Veterinair Tijdschrift, waarin beschreven wordt hoe een groote transportfirma in Brussel, in tegenstelling met andere dergelijke ondernemingen in de stad, geheel met paardentractie werkt. Deze firma heeft 120 à 130 paarden in het gebruik en voorziet den transportdienst van een broodfabriek en verder de bezorging van de kleinste tot de zwaarste colli's.

De paardentractie geschiedt niet uit een oogpunt van reclame, doch geheel op grond van berekening, daar het een grooter rentabiliteit biedt dan de motortractie. De reden hiervan is dat de bezorgdienst zich afspeelt in de binnenstad en daar is de snelheid van de auto niet grooter dan van het paard. Het drukke verkeer in de binnenstad vordert een herhaaldelijk stoppen en weer aanslaan van den motor, hetgeen niet alleen een groot benzineverbruik beteekent, doch ook een groote slijtage van den motor. De rondbrengdienst van de broodfabriek beloopt 250 bezorgingen, waarbij de tusschengelegen afstanden naar verhouding klein zijn; hierop is dan ook de goedkoopere paardentractie gebaseerd. De meeste aandacht wordt besteed aan een zoo oeconomisch houden en gebruiken van het paard zelf. Jaarlijks worden 10 pCt. van het aantal in gebruik zijnde paarden aangekocht bij de fokkers en deze paarden worden gedurende 4 maanden in het bedrijf geacclimatiseerd en aan den arbeid aangepast. Op deze wijze wordt de aanvulling het beste verzorgd en behoeft men nooit op de markt te koopen. Moderne stallen en een goede dienstregeling maken het mogelijk dat bij een achturigen werkdag 130 paarden door 11 man worden verzorgd. Alle tuigen zijn nieuw geconstrueerd en alle wagens zijn op luchtbanden en op kogellagers. De paarden zijn pas na tweejarig gebruik op volle kracht en het vroeg versleten zijn, dat bij het gebruik op asphalt zoo vaak voorkwam, komt door deze methode van in gebruikneming niet meer voor. Dit voorbeeld bewijst, dat in dergelijke gevallen het paard de concurrentie met de auto schitterend het hoofd biedt.

Alb. Nicollier te Le Sépey geeft zijn bevindingen weer over het gebruik van de insteekkalkoenen „Mordax", dat zijn kalkoenen welke slechts klein zijn, doch een mantel en een kern hebben van ongelijke hardheid. Hij zegt, dat met deze kalkoenen het vraagstuk om het uitglijden te voorkomen, is opgelost. Een paard met deze kalkoenen beslagen, glijdt niet meer op asphaltstraten. Het gaat volkomen zeker, zoowel in stap, in draf als in galop. Ook bij het trekken van den zwaarsten wagen is uitglijden uitgesloten. Regen noch vorst, bergop of bergaf, niets heeft invloed op den gang. Op het hoefmechanisme heeft het weinig nadeeligen invloed, daar de kalkoenen zeer

laag zijn. De afslijting is zeer gering daar het metaal zoo geweldig hard is en bij een goed inzetten komt verlies weinig of niet voor. Op asphaltstraten gaan deze kalkoenen 700 tot 800 km mee en worden zij steeds scherper, hetgeen bij andere kalkoenen niet het geval is. Als nadeel geeft hij aan dat het wel eens voorkomt dat de middelste stift afbreekt, daar deze naarmate de kalkoen afslijt, meer tevoorschijn komt. Een ander nadeel is de hooge prijs, daar voor een vierkant beslag de kalkoenen 28 Fransche francs kosten, behalve dan nog wat het maken van de gaten kost, dus buiten de beslagkosten. Het schijnt echter proefondervindelijk te zijn uitgemaakt dat op den langen duur deze kalkoenen toch nog het voordeeligste in het gebruik zijn. Schrijver beklagt zich echter dat de laatste aan hem geleverde kalkoenen niet van dezelfde goede kwaliteit zijn geweest als de vorige en hij is bang, dat wanneer hier niet tegen gewaakt wordt, de goede naam van deze Mordax-kalkoenen verloren zal gaan.

MOTORISATIE VAN DEN LANDBOUW STAATSGEVAARLIJK?

De heer Slob schrijft in „Het Paard” van 25 Aug. l.l.:

Op de vorige artikelen, geschreven onder dit hoofd, hebben we van officieele zijde niets geantwoord gekregen. Wel werd een en ander, vrij uitvoerig zelfs, door meerdere bladen overgenomen, waaruit we mogen concludeeren, dat er voor het onderwerp zelf bij de Nederlandsche bevolking wel degelijk belangstelling bestaat.

Tot ons genoegen vernamen we, dat ook in de Provinciale Staten van N.-Holland de kwestie even is aangeroerd en wel bij de subsidie-verleening aan de paardenfokkerij, waarbij het lid der Staten J. Saal te Kolhorn het volgende opmerkte (overgenomen uit de officieele notulen):

M. d. V. Met het voorstel om aan de Prov. Regelingscommissie voor de paardenfokkerij in Noordholland voor 3 achtereenvolgende jaren een subsidie van f 4500 per jaar te verleen kan de fractie van de Nationaal Socialistische Beweging zich volkomen vereenigen, ja, zij heeft zich zelfs afgevraagd of deze subsidie in de toekomst wel toereikend zal zijn. Het zou wel eens kunnen blijken, dat het paard (dat meer en meer in de verdrukking komt door mechanisatie en motorisatie in den landbouw) een onmisbaar dier is, niet alleen voor den landbouw, maar voor ons geheele volk.

Doordat de boeren steeds naar middelen zoeken om zoo weinig mogelijk arbeidskrachten op hun bedrijven te houden, hebben zij inplaats van 2 à 3 paardenknechts 1 man op den tractor en deze bewerkt het geheele bedrijf. Deze gang van zaken is tevens de oorzaak, dat minder paarden in den landbouw worden gehouden.

M. d. V. Wanneer ooit een conflict in Europa zou ontstaan, zou er door het verwaarloozen van den paardenstapel gebrek aan trekkracht komen, omdat geen brandstof voor de landbouwmotoren te krijgen zou zijn. Dit is niet alleen een gevaar voor het bewerken van onzen bodem, maar tevens een groot gevaar voor de voedselvoorziening van ons volk.

Daar komt nog bij, dat ons leger paarden zal gaan vorderen bij een eventueele mobilisatie.

Hoe het mogelijk is, dat onze regeering den moed heeft onze nationale paardenfokkerij met een subsidie gelijk staande met een fooi, af te schepen, is voor ons een raadsel. Toen de paardenfokkerij loonend was, gaf de regeering veel en veel hooger subsidies dan thans, nu zij niet loonend is. Het is de omgekeerde wereld. Van 1902—1920 (uitgezonderd 1912) was deze subsidie f 75.000; in 1920 is zij verhoogd tot f 90.000; in 1921—1922 bedroeg zij f 100.000 en 1921 tot 1926 is zij verlaagd tot f 15.000. In de jaren, waarin het slecht begon te gaan, werd tevens de subsidie verlaagd. Thans bedraagt zij ongeveer f 30.000. Regeeren is vooruitzien en wanneer de overheid zich bewust is van haar taak, zal zij deze dringende materie onder de oogen moeten zien . . .

. . . M. d. V. Wij meenen dit naar voren te moeten brengen om Gedeputeerde Staten ervan te doordringen van welk een onschatbare waarde het paard in onze volksgemeenschap is.

Of deze notulen in Den Haag zijn terecht gekomen en daar gelezen zijn, weten we niet, maar het stemt in ieder geval hoopvol, dat het geschrevene over toenemende motorisatie en het daaraan verbonden gevaar, niet onopgemerkt zijn gebleven en dat eenzelfde gedachte bij meerderen woont. Hetgeen ook moge blijken uit de perfecte radio-rede van Lt.-Gen. Jhr. Roëll, voormalig commandant van het Veldleger, welke rede werd gehouden 19 Mei j.l. De spr. behandelde de geschiedenis van het Korps Rijdende Artillerie en komt dan vanzelf op de motorisatie. Uit dat gedeelte nemen we het volgende over:

„. . . Maar de moderne mensch is tot mechanische benzinemensch geworden! Ik behoef deze stelling niet te bewijzen, zij is apart en wie niet ziende blind is onderschrijft haar.

Daaraan zijn drie cardinale vragen verbonden:

In de eerste plaats: hoe zal in oorlogstijd — wellicht weer 4 jaar of langer met gesloten oceanen — in de benzine voorzien worden?

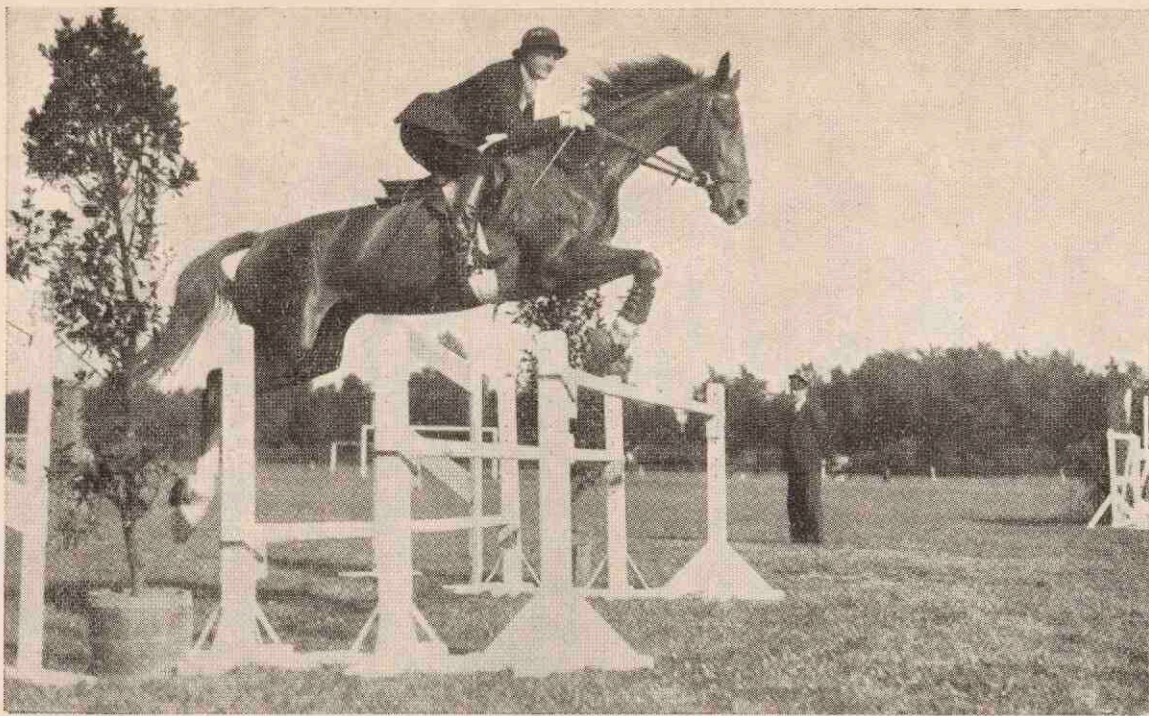
Verder, zullen alle terreinen voor de mechanische middelen bruikbaar zijn? Eindelijk, zal het vervallen van de psychologische voordeelen van het ruiters zijn, reeds door mij genoemd, tenslotte geen zeer groot nadeel worden in de weermacht? (Wordt vervolgt).

COURSE-DATA 1938

k.b. = korte baan; l.b. = lange baan.

22 Sept. Enkhuizen k.b.	2 Oct. Mereveld l.b.
23 Sept. Wolvega k.b.	4 Oct. St. Maartensbrug k.b.
25 Sept. Schoorl k.b.	9 Oct. Alkmaar l. en k.b.
25 Sept. Hilversum k.b.	10 Oct. 't Zand k.b.
26 Sept. Joure k.b.	11 Oct. Het Zand k.b.
27 Sept. Schagen k.b.	12 Oct. Knijpe k.b.
29 Sept. Lisse k.b.	29 Oct. Gorredijk k.b.

■ „De Hoefsmid“ hèt vakblad voor Hoefsmeden ■

Mevrouw T. Hammer met XENOPHON, welke combinatie zich 27 Augustus j.l. bij het concours-hippique te Groningen op zoo overtuigende wijze van het Springkampioenschap 1938 voor Burgerruiters wist te verzekeren. Xenophon is een paard, dat buitengewoon goed weet te taxeeren en, zonder dat hij gebarreerd wordt, geen of weinig fouten maakt. Men ziet hem hier boven de laatste hindernis van den driesprong, welke een der onderdeelen van het Groningsche parcours vormde.

Stamboek voor het Nederl. Trekpaard

**RIJKSNAJAARSHENGSTENKEURINGEN 1938
MET PREMIEKEURINGEN:**

Elst	24 Oct.	13.30 uur
Assen	25 Oct.	10.— "
Roermond	26 Oct.	10.— "
's-Bosch	27 Oct.	10.— "
Bergen op Zoom	28 Oct.	10.— "
Zierikzee	29 Oct.	9.— "
Kattendijke	2 Nov.	10.30 "
Axel	3 Nov.	9.— "
Oostburg	4 Nov.	8.30 "
Oostburg	5 Nov.	8.30 "

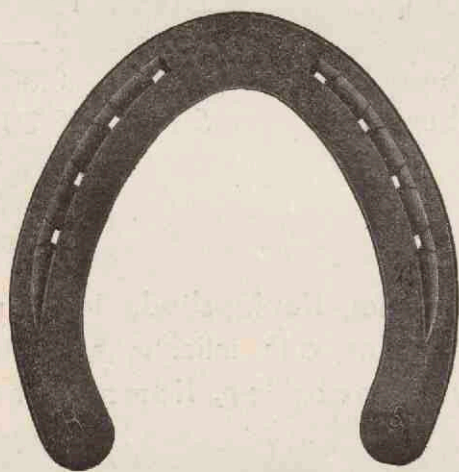
Inlichtingen:

Het Secretariaat, **Koningskade 14, Den Haag**,
verstrekt gaarne alle inlichtingen betreffende
inschrijving paarden, lidmaatschap enz.

**Geschikte gelegenheid voor
aanschaffing van fokmateriaal**

Adverteert in
„De hoesmid“

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET 's-Gravenhage

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland . per jaar f 3,—
buiten Nederland per jaar f 4,—

*

PRIJS ADVERTENTIËN

1-10 regels f 2,— Elke regel meer
20ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave: De Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

**VERSLAG VAN DE HOEFBESLAGKEURING TE LEEUWARDEN OP
16 SEPTEMBER 1938**

Tijdens den „Verrichtingsdag”, uitgeschreven door het Friesch Paarden-Stamboek en de Provinciale Regelingscommissie voor de Paardenfokkerij in Friesland, werden wij in de gelegenheid gesteld, om het hoefbeslag te keuren van de paarden der Landelijke Rijvereeningen, waarvoor wij hier tevens onzen dank betuigen aan de betreffende instellingen.

Op zichzelf al een verblijdend teeken, dat meer aandacht aan het hoefbeslag wordt besteed, bleek hier bovendien dat dit geen overbodig werk was.

Daar men bij de Landelijke Ruiters liefde voor hun rijdieren kan verwachten, mag tevens verondersteld worden, dat de verzorging en dus ook het hoefbeslag goed in orde zal zijn: over het algemeen wordt echter veel te lang gewacht met vernieuwing, eventueel verlegging van het beslag.

Ook van de zijde der smeden wordt nog te weinig rekening gehouden met het feit, dat deze paarden, naast hun gewone werk, dienst doen als rijpaard. Een goede opzet, voor een rijpaard een eerste vereischte, werd vrijwel nergens aangetroffen, terwijl uit de afslijting van de ijzers bleek, dat de dieren er als het ware om vroegen.

Beslist storend was het in die gevallen, waar bovendien nog klappen in de ijzers voorkwam, daar had men achter wel klapijzers aangebracht, zij het veelal met onvoldoende of in het geheel niet oversteken van den toon, doch men had niet getracht, door een goeden opzet, aan de voorijzers te geven, het rollen over den toon te vergemakkelijken.

Het afwerken liet ook veel te wenschen over, onderraspens komt nog veelvuldig voor, dit staat slordig en de hoef wordt er door benadeeld.

Ten slotte werd de prijs voor het bestbeslagen paard toegekend aan „Emma” van W. Brunia, behoorende tot de L. R. „Friso” te Dokkum, beslagen door K. Plantinga te Niawier.

De Jury:

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT

Keestra, Marssum J. J. de Jong, Heerenveen.

145

20 OCT. 1938

L. RECHT

HOEFBESLAGKEURING TE OMMEN, 12 JULI

Namens de Vereeniging van Onderwijzers in Practisch Hoefbeslag betuigt de commissie dank voor de geboden gelegenheid deze keuring te doen plaats hebben.

In de eerste plaats begrijpen wij als jury niet, dat voor zoo'n gelegenheid paarden ter keuring worden aangeboden, welke op oud beslag staan of wel voor nieuw beslagen zijn, terwijl de achterijzers er meer dan 6 weken onder liggen. Hier ligt nu niet de schuld bij den smid doch bij den eigenaar. Over het geheel genomen was het beslag bij enkelen slecht, bij de meesten zeer matig op een paar uitblinkers na. Best, net werk namen wij slechts bij één paard waar. De opzet in de voorijzers ontbrak bij het meerendeel der paarden. Bij enkelen was rijbeslag aangelegd, bij één zelfs zeer netjes en goed. De anderen hadden er wel hun best op gedaan, doch het resultaat was niet zooals dat gewenscht wordt. Klapijzers waren op één uitzondering na niet recht, doch rond in het toongedeelte en de lippen ervan te ver naar achteren geplaatst, terwijl de vorm der ijzers zoowel vóór als achter veel te wenschen overliet. De lippen der ijzers waren veelal leelijk van model en niet netjes op den wand ingelaten. Ruwe slordige ijzers, takken niet afgerond, ijzers te zwaar voor enkele zwakke slecht onderhouden voeten, terwijl bij het meerendeel de takken der ijzers vooral in het buitenverzengedeelte te ruim waren gepast. Dat er nog smeden zijn welke de voorijzers omleggen begrijpen wij niet en dan nog wel voor een keuring. Wanneer een landelijke ruiter een goed paard wil koopen zal hij toch zeker niet kijken op de laatste vijf en twintig gulden. Moet er dan bij den smid gelet worden op de laatste paar kwartjes? De waarde van zijn paard zal er toch zeker mee door verminderen. Landelijke ruiters, eischt van uw smid goed werk, hierop hebt U het volste recht, doch onderhoudt ook de voeten van uw paard. Laat ze op tijd beslaan, loopt niet naar den goedkoopsten smid maar naar den besten. Slecht onderhoud en een slechte smid kosten U het meeste geld en een vroeg versleten paard. Keuringen op het beslag af en toe zullen er veel toe bijdragen dat zulks beter wordt.

Lochem.

H. J. Breukink.

Steenwijk.

H. Hagen.

N.B. Belangstellenden kunnen afschrift ontvangen van de opmerkingen, die de keuringscommissie heeft gemaakt bij elken deelnemer. Deze afschriften zijn aan te vragen aan het federatie-bureau te Hoofddorp. — Red.

De Hoefsmid bereikt uitsluitend
prima vakmensen „daarom
heeft een advertentie op deze
plaats zooveel waarde"! ●

Uw advertentie op deze
plaats zou U voordeel ●
bezorgd hebben

... ja, - maar

„De Overwinnaar“

is een **veel betere hoefnagel** . . . en

breekt niet!

Bernardo Reymon
Directeur voor Europa

Verkrijgbaar
in geheel Nederland

MILITAIRE HOEFMIDSCHOOL TE AMERSFOORT

Opgaven van geslaagden voor dienstplichtig-hoefsmid op 14 September 1938.

Artillerie:

1. J. van Sloten	9. I. Smit
2. J. Hegger	10. M. J. Marcelissen
3. N. J. Franssen	11. J. van Asselt
4. G. Vis	12. P. Brouwer
5. H. Verbruggen	13. H. Huizing
6. H. van Gompel	14. L. van der Meer
7. G. J. Welman	15. A. Nieuwenhuis
8. A. Schooten	

De dienstplichtige der Cavalerie:

J. A. Nijdam

Aan allen is een diploma uitgereikt en zij zijn met onbepaald groot verlof vertrokken.

CURSUS HOEFBESLAG

Naar wij vernemen, zijn er nog een paar plaatsen open op den Cursus hoefbeslag 1ste jaar te Utrecht.

Gegadigden zullen goed doen zich spoedig aan te melden (Landbouwbeurs te Utrecht). In den regel stelt men deze aangifte uit tot het laatste oogenblik en loopt dan de kans afgewezen te worden.

Vooraf tegenwoordig, nu allerwege over vestigingseischen gesproken en geschreven wordt, is het noodzakelijk de gevraagde diploma's te bezitten. Zoodra deze eischen gesteld worden zal speciaal ten platte lande met het diploma van hoefsmid ongetwijfeld rekening gehouden worden.

DE TREKPAARDEN IN DRENTHE

De trekpaardenfokkerij in Drenthe maakt ook steeds meer vorderingen. Zoo is op deze keuringen duidelijk naar voren gekomen, dat men in de kwaliteit wint en dat ook de uniformiteit steeds meer en meer wordt nagestreefd.

Op een lichten bodem, zoals Drenthe, zal het toch wenschelijk zijn, dat men paarden van de groote maat zooveel mogelijk dient af te schaffen en zich meer moet bepalen tot het middensoort paard, het breede, diepe, kortbeenige trekpaard. Het is noodig er vooral op te wijzen, dat een trekpaard ook een trekpaard moet blijven en dat men, om de lieflijkheid van het figuur niet moet afdwalen in dwergpaardjes, zoals men die in Drenthe nog gaarne wil. Ook een trekpaard van de middenmaat of van de kleine maat moet een trekpaard blijven en moet volume en massa behouden.

Het groote bezwaar vinden wij altijd nog, dat men in Drenthe onvoldoende aandacht schenkt aan de voeten en nu weten wij wel, dat men in Drenthe niet een voet kan hebben als op de zware gronden. De veengronden en ook veel zandgronden in Drenthe zijn vochtig. Maar dit staat ook vast, dat men aan de voeten veel te weinig zorgen besteed. Alleen, wanneer men naar een keuring gaat, wordt de smid verzocht, om in een handomdraai een voet goed te maken, hetgeen onmogelijk is, aangezien door het veel te lange wachten de vorm van den voet of na verloop van tijd, of nimmer meer is te herstellen. Door de slechte voeten verkrijgt men ook zeer dikwijls slechte kooten en ook vooral kronen. En wat baat het nu, of men van boven een best paard heeft, terwijl het staat op slechte fundamenten. Een veel te vroege slijtage is daarvan het gevolg, terwijl de uitvoer naar het buitenland niet mogelijk is, omdat men daar speciaal let op beste voeten, kronen en kooten.

DE STRIJD TUSSCHEN PAARD EN MOTOR

Van verschillende zijden bereikte ons den laatsten tijd de vraag, hoe staat het eigenlijk met de cavalerie in de verschillende Europeesche legers, bestaat er eigenlijk nog wel cavalerie, is bijna overal de artillerie niet grotendeels gemotoriseerd?, etc.

Het is naar aanleiding hiervan wellicht niet ondienstig aan de hand van de laatste gegevens enkele mededeelingen hieromtrent te verschaffen. De paardentrekkracht wordt nog in verschillende legers gehandhaafd, omdat men aan de hand van practische ervaringen tot de conclusie is gekomen dat vele oorlogsverrichtingen alleen door paarden kunnen worden uitgevoerd. Men heeft zich vaak veelal te veel gewend aan het idee om het paard als een voor-oorlogs-krijgsmiddel te beschouwen, terwijl toch o.i. het geheele probleem van de paardentrekkracht beheerscht wordt door het motto dat de slagvaardigheid van een leger eerst blijkt buiten de wegen, dus in het terrein.

In de zone waar de strijd woedt, waar de goede harde wegen ophouden, houdt ook de absolute betrouwbaarheid van alle mechanische transportmiddelen op.

Veel te weinig wordt o.i. ook het feit naar voren gebracht, dat motoren een eerste klasse behandeling vereischen om gebruikswaardig te blijven en dat zij bij minder oordeelkundige of slechte behandeling het veel gauwer opgeven dan het paard.

In den Franschen veldtocht in Marokko zijn de artillerie en treinen bijna uitsluitend door paarden-, muilieren- en ezelbeenen voortbewogen:

hetzelfde is het geval geweest in den veldtocht der Italianen tegen Abessinië. Het groote, moderne stadsverkeer leert ons dat het paard nog steeds als hulp voor den mensch onontbeerlijk is, juist omdat gebleken is dat in de centra der groote handelssteden de lange eindeloze files slechts een matige snelheid toestaan, waardoor paardekracht voor tal van bedrijven economischer is dan motorkracht, omdat een motor op den langen duur meer ingesteld is op groote snelheden, die daar niet te halen zijn en de motoren door het voortdurend moeten founneeren voor een geringe snelheid eerder verslijten.

In de Vereenigde Staten van Amerika, het land, dat, zooals bekend, aan de spits staat als gebruiker van motorvoertuigen, heeft de automobiel in veel grootere mate invloed op den paardenstapel gehad dan in de meeste Europeesche rijken het geval is geweest. Het aantal paarden is in dit land van 21.5 miljoen in 1913 op 12 miljoen in de laatste kwarteeuw teruggelopen.

De laatste legerhervormingen in het Amerikaansche leger hebben met zich medegebracht, dat de artillerie voor 70% gemotoriseerd is geworden, maar dat men de cavalerie behouden heeft omdat dit wapen haar onmisbaar nut bij militaire operatiën onomstootelijk heeft bewezen. Het is een zeer merkwaardig, maar voldongen feit, dat terwijl vooral Engeland en in mindere mate ook Frankrijk zich blind staren op een eenzijdig motoriseeren, de Duitsche, Russische en Italiaansche regeeringen weliswaar de motoriseering van hun legers in ruime mate ontwikkelden, maar daarnevens een belangrijke plaats blijven inruimen aan de paardetrekkracht in hun legers en vooral wat betreft Italië en Rusland verhoudingsgewijze ook aan hun cavalerie. In de laatste jaren hebben en Duitschland en ook Rusland alle paarden die zij maar eenigszins konden krijgen, opgekocht in Ierland en ook in andere landen, o.m. België en Nederland, omdat zij de moeilijkheid voorzien om zich in oorlogstijd voldoende gemotoriseerd transportmateriaal te kunnen verschaffen.

Duitschland beschikte in 1914 over 3.800.000 paarden en dit aantal is momenteel vrijwel ongewijzigd. Men schat dat Rusland ongeveer 38.000.000 paarden telt.

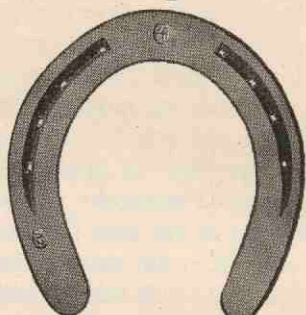
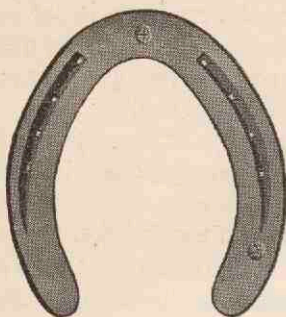
Volgens de laatste gegevens beschikt Duitschland momenteel in vredestijd nog over achttien regimenten cavalerie; hiervan echter nog slechts drie regimenten die geheel op paarden berekend zijn, de z.g. Reiterregimenten. De andere vijftien, de Kavalerie-regimenten, zijn verdeeld over de legerkorpsen en vormen verkenningstroepen, die naast eenige paarden-eskadrons ook over een eskadron wielrijders en eenige artillerie beschikken.

Een groot deel van de rol welke de 108 cavalerie-regimenten van het vooroorlogsche Duitsche leger vervulde, is thans in het moderne Duitsche leger overgenomen door de tanks en pantserwagens, alsmede door de regimenten motorrijders.

In Frankrijk heeft men vooral bij de z.g. artillerie de campagne, de veldartillerie nog een zeer voorname rol aan het paard toebedeeld: aan zijn zeer groot aantal cavalerie-regimenten heeft Frankrijk vooral de laatste jaren zeer sterk getornd. Dat dit niet de volkomen instemming heeft van de insiders, de vaklieden, leert ons een artikel in de revue Militaire Generale van

Voor goed hoefbeslag gebruike men uitsluitend

Z. V. Hoefijzers

Z.V. Hoefijzerfabriek Stoppeldijk N.V.

Telefoon no. 3

de hand van den alleszins tot kritiek bevoegden cavalerie-generaal Brecard, die de oprichting van een geheel gemotoriseerde divisie, die onlangs in Frankrijk heeft plaatsgevonden, betreurt. Het artikel komt in het kort hierop neer, dat hij er de voorkeur aan gegeven had om de cavalerie-divisies in hun thans bestaande formatie te laten en bovendien alle thans in de gemengde divisie aanwezige gemotoriseerde elementen te vereenigen in een brigade tanks en een regiment dragons portes.

De generaal eindigt zijn zeer belangwekkend artikel met den uitroep: Misschien zal de dag nog wel eens komen, dat men zijn toevlucht tot deze oplossing zou willen nemen, maar dan heeft men alreeds een groot aantal regimenten cavalerie opgeheven, die niet meer zoo makkelijk te vervangen zullen zijn.

Italië, dat eenige jaren geleden stappen heeft genomen tot een motoriseering a outrance, komt geleidelijk aan, aan de hand van de manoeuvre-ervaringen van de laatste jaren, tot een eenigszins andere conclusie. Loyaal haar vergissing erkennende, is het Italiaansche legerbestuur er toe overgegaan weer zes regimenten cavalerie, die eenige jaren geleden afgeschaft waren, opnieuw op te richten, enkele zijn ondertusschen weer gereconstrueerd. Wij willen thans niet in onze beschouwingen betrekken de landen met de uitgesproken cavalerie-terreinen als b.v. Polen en Roemenië, landen met een zeer ijl weggennet en uitgestrekte vlakten, het behoeft geen betoog, dat in deze ook in de overige Balkanstaten het paard de voornaamste rol in de nationale verdediging blijft vervullen. Maar wel de overdenking waard is het feit, dat een land als Zwitserland, dat toch zoo oppervlakkig beschouwd geenszins als ideaal cavalerieterrein is te beschouwen, bij zijn laatste legerorganisatie, welke momenteel nog in vollen gang is, niet geschroomd heeft

om zijn cavalerie zelfs niet te verminderen, maar zelfs nog eenige uitbreiding aan zijn bereden militaire organisaties heeft gegeven. Zoo zijn de zes regimenten dragonders te paard behouden gebleven om de veiligheid van de legerkorpsen te verzekeren, terwijl in de toekomst in de nieuwe organisatie bovendien nog geschikt zal worden over een aantal gemengde lichte brigades, waarin het paard een belangrijke rol zal spelen.

Wij komen thans aan een tweetal landen, die het paard voor een groot gedeelte, althans bij de cavalerie, uit de gelederen hebben afgevoerd. Dit zijn Engeland en België. Laten wij echter voorop stellen, dat al heeft het paard als rijpaard dan ook voor een groot gedeelte de gelederen verlaten, dit geenszins met het paard als trekkracht het geval is. In beide rijken is de veldartillerie nog vrijwel geheel met paardentractie uitgerust, terwijl (dit laatste vooral in België) de treinen voor een zeer groot gedeelte met paardentrekkracht zijn uitgerust.

Welk een geweldige Umschwung de Britsche cavalerie in de laatste tien jaar heeft doorgemaakt, moge blijken uit het feit, dat in 1928 van de twintig in het moederland aanwezige cavalerieregimenten slechts twee en dan nog slechts gedeeltelijk gemechaniseerd waren en dus achttien nog geheel met paarden waren uitgerust. Thans in 1938 is deze verhouding juist omgekeerd: er zijn achttien geheel gemechaniseerde regimenten en slechts twee hebben, en dan nog uitsluitend uit gevoelsoverwegingen, hunne paarden behouden.

Bij de gemechaniseerde regimenten blijven de officieren nog over hun paarden beschikken, zij het dan ook dat telkens voor twee officieren slechts een paard beschikbaar blijft gesteld.

In Engelsch-Indië zijn de verhoudingen uit paarden-oogpunt beschouwd wel beduidend beter: hier zijn nog niet minder dan 21 cavalerie-regimenten, die uitsluitend te paard bereden zijn.

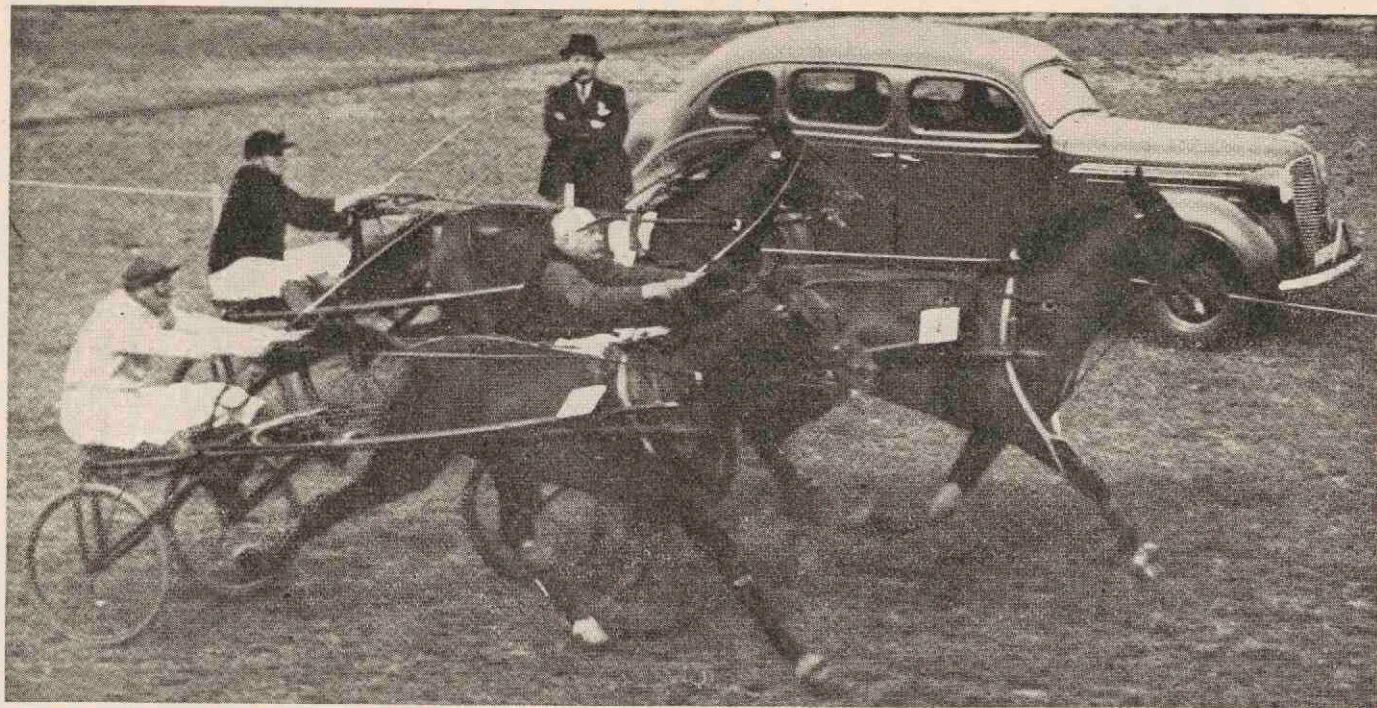
Het Engelsche territoriale leger telt voorts nog zestien paardenregimenten, de z.g. Yeomanry en scouts.

Hoewel ook de Dominions hun cavalerie gedeeltelijk mechaniseerden, zijn hier als reserve nog tal van bereden eenheden in den vorm van commando's en mounted rifles.

Geen enkel land in Europa is zoo radicaal te werk gegaan als België, dat in het begin van dit jaar zijn cavalerie geheel heeft afschaft en de zes cavalerie-regimenten heeft vervangen door een gelijk aantal regimenten motorrijders. De roemruchtige regimenten der guides, der lanciers en der jagers te paard, hebben het paard verruild voor het motorrijwiel. Alleen de gendarmerie is voor het grootste gedeelte nog te paard bereden gebleven en heeft onlangs te Brussel het escorteeren van den koning, hetwelk voordien altijd door de guides of door de lanciers plaats vond, overgenomen.

Aan de hand van het bovenstaande mag het zeker een wijs beleid van ons legerbestuur worden geacht, dat bij de nieuwe organisatie onzer lichte troepen, welke in het voorjaar van 1939 zal plaats vinden, onze beide nog bestaande cavalerie-regimenten nog behouden zijn gebleven en zij het dan ook niet in het kader van de toekomstige geheel gemotoriseerde lichte brigade, als verkenningsafdeeling aan de vier divisiegroepen van ons leger zullen worden toebedeeld.

P.c.a.

Een spannende finish op een kort geleden gehouden draverij op de nieuwe baan bij Utrecht („Mereveld") tusschen ZAMPA VAN NZ (J. Witteveen), Y SCOTT (C. F. Ockhorst) en Y KERNEL (J. Vergay), die in genoemde volgorde bijna gelijk den rechterstoel passeerden,

MOTORISATIE VAN DEN LANDBOUW STAATSGEVAARLIJK ?

De heer Slob schrijft in „Het Paard” van 25 Aug. l.l. (Vervolg):

Het gemotoriseerde vervoer van geschut deed al gedurende en kort na den grooten oorlog bij ons haar intrede. Zoo ook werd bij de Rijdende Artillerie een deel bestemd voor paardetrekkracht en een deel voor motorisatie . . . Daaraan waren geen bezwaren verbonden . . . Het oude Korps bleef den Rijersgeest behouden, het bleef **Rijdende** artillerie.

Helaas verschenen in de pers officieele mededeelingen, thans het bericht van het plan om eerlang bij de Rijdende Artillerie alle paardentrekkracht te vervangen door motorische, wat dit wapendeel zoo geheel van karakter zal doen veranderen, dat men van een opheffing kan spreken. En waarom? Zal dan niet de vlugge motorische beweging denzelfden invloed hebben als het paard? Ik kan U zeggen, dat ik zelf niet alleen steeds geestdriftig ruiter was, maar thans ook het zelf-chauffeeren zeer aangenaam vind en dus over beide kan oordeelen.

Indien **elk man, elkeen** in de gemotoriseerde rijdende artillerie een motor moest besturen met de daaraan verbonden karaktervorming, evenals in de rijdende artillerie **elkeen** een of meer paarden te rijden had, dan nog zouden moreele en psychologische invloeden en de trainingsvoordeelen bij de ruiteropleiding veel grooter zijn; de man, die de **rijkunst** beoefent met haar vele elementen leeft qua karaktervorming op veel hooger plan dan de mechanische mensch.

Maar zoo gunstig is het zelfs niet!

De motor wordt vervoermiddel, het aantal bestuurders is zeer klein op het geheel, de massa wordt zonder eigen energie, training of inspanning half slapende vervoerd.

De spirit der opleiding, culmineerend in den Rijersgeest bij allen, moet verdwijnen, omdat de daarvoor noodige bodem verdwenen zal zijn.

Maar daarnaast zijn nog twee heel groote onbekenden, n.l. de bruikbaarheid in alle Nederlandsche terreinen en het benzinevraagstuk.

Het is in confesso, dat drasse en zandige (men denke aan de Veluwe), zoowel als moerassige (men denke aan Brabant) terreinen wel paarden- maar geen motorvervoer toelaten; verdeeling is ook uit dien hoofde geboden.

Ook in de krijgsmiddelen vindt zij haar weerslag. De berichten over gepantserde, gemechaniseerde en gemotoriseerde divisïën zijn

En de benzine, als de oceanen eens gesloten zullen zijn?

Reeds voor enkele maanden — stel een viertal — zijn voor één gemotoriseerde divisie — vechtwagens en vliegdienst nog niet eens mee gerekend — ongehoorde hoeveelheden benzine noodig. Ik las dezer dagen van 50.000 liter verbruiksrantsoen voor 100 K.M. en dat minstens drie dier rantsoenen voor elke strategische verplaatsing noodig zijn per divisie.

Bij gesloten zeeën is na enkele (hoogstens zes) maanden bij algemeene motoriseering van het vervoer benzinegebrek te duchten.

En dan zullen er geen stukrijders, geen tuigen, geen materieel voor paardentraction meer over zijn, maar wel . . . hooi en haver, temeer door de nieuwe Zuiderzeeprovincie.

AKTIEBOLAGET

O. Mustad & Son

G O T H E N B U R G (Z W E D E N)

Fabrieks-
merk

Fabrikanten der prima kwaliteit

Mustad Hoefnagels

Verkrijgbaar bij alle ijzerhandelaren

Naar luid der buitenlandsche berichten begint er aldaar dan ook al door het spook der benzine-tekorten bezinning te komen . . ."

Tot zoover een militaire autoriteit, die jaren achtereen achter de schermen heeft gekeken en die het dus kan weten.

In de „Neue Leipziger Zeitung" stond het volgende te lezen: „Het is een helaas sterk verbreide vergissing, dat in het tijdperk van de techniek en van de motor niet meer zooveel paarden noodig zouden zijn als vroeger.

Het tegendeel is waar. Een Duitsche weermacht en een Duitsche landbouw zijn in vreedstijd en in oorlogstijd zonder het paard ondenkbaar. De voortbrenging van den landbouw en het voorzien in voedsel staan ten nauwste in verband met een Duitsche paardenstapel, die tot prestaties in staat is en veelzijdig aangewend kan worden. Trots sterke motoriseering heeft het Duitsche leger rijpaarden noodig en nog veel meer dan vroeger trekpaarden voor de bespanningen. Het paard nam en neemt zijn bedrijfs-„brandstof" uit de door de natuur voortgebrachte producten. Landbouw en weermacht hebben taaie en gemakkelijk te voeden paarden noodig. Het beste soldatenpaard is ook het beste werkpaard . . ." Volgens Lt.-kol. Benary, bekend Duitsche cavaleriedeskundige, wordt in het Duitsche leger lang niet alles gemotoriseerd, zooals uit de volgende zinsnede moge blijken: . . . „Het Duitsche leger laat bij de reorganisatie beide tot hun recht komen: het paard en de motor. Het voorziet staven en troepenonderdeelen rijkelijk met personen-auto's en wagens, die door het terrein kunnen bewegen en motorfietsen voor vervoer van officieren, verkenningsafdeelingen, voor den ordonnance-dienst en den veiligheidsdienst. Het laat aan de infanterie als het wapen, dat overal door gaat, tal van paarden voor de bespanningen van haar zware wapens, haar gevechts- en verplegingstreinen en motoriseert slechts het infanterie-geschut. Aan de cavalerie worden tal van wielrijders-

eenheden toegevoegd, evenals pantser-auto's voor verkenningsdoeleinden. De zware artillerie en de luchtdoelartillerie wordt gemotoriseerd; voor een deel van het middelzware en voor het grootste deel van het lichtere geschut wordt de paardentractie gehandhaafd. De genie-, verbindings-, maskeerings- en hospitaaltroepen zijn vrijwel geheel gemotoriseerd . . ." Verder zegt deze schrijver: „ . . . De vloed begint te ver-ebben. Men begint, zelfs in het voor den motor geestdriftige buitenland, de dingen rustiger te bekijken. Dit schrijft niemand minder dan . . . generaal Weygand, in den oorlog de helper van generaal Foch en tot voor kort opperbevelhebber van het Fransche leger. Hij schrijft (dus Weygand — Sl.): „Kan het paard door den motor vervangen worden? Ik zeg rondweg neen! Dààrom zal men mij toch niet voor achterlijk kunnen uitmaken, want ik ben het toch geweest, die begonnen ben de cavalerie te motoriseeren. Maar ik heb ook ingezien, dat de motoriseering van de cavalerie grenzen heeft, dat niet elk terrein voor gemotoriseerde troepen begaanbaar is, dat de brandstofvoorziening van een gemotoriseerd leger in ons olie-arme land niet verzekerd schijnt en dat de kosten voor de technische uitrusting onze krachten te boven gaan. Men luistere naar mij: de leger-motorisatie is geen geneesmiddel voor alle kwalen, doch alleen een hulpmiddel, waardoor het paard in de weermacht niet overbodig wordt . . ."

Voorloopig laten we het hierbij en stellen nogmaals vast, dat motoriseering van den landbouw staatsgevaarlijk is, omdat het vrijwel zeker is, dat er al heel spoedig brandstofgebrek intreedt en de voedselvoorziening dan hopeeloos in de war zal loopen. Zonder behoorlijke voedselvoorziening ook geen vechtende soldaten, gesteund door een moreel-sterke burgerbevolking in het achterland.

Een volgenden keer hopen we nogmaals een en ander aan te toonen.

IS COUPEEREN VAN PAARDENSTAARTEN DIERENMISHANDELING?

Voor de Rotterdamsche rechtbank is de principieele kwestie behandeld, of het coupeeren van paardestaarten al dan niet dierenmishandeling te noemen is.

Als verdachte was gedagvaard een paardenhandelaar uit Bolnes, wien ten laste was gelegd twee één-jarige paarden pijnlijk letsel te hebben toegebracht door de staarten van deze dieren te coupeeren en de daarna ontstane wonden met een gloeiend ijzer dicht te schroeien.

Verdachte betoogde, dat het coupeeren van den staart van een paard niet pijnlijk voor het dier is. Vele malen had hij reeds een paardenstaart gecoupeerd, doch nooit had hij gemerkt, dat de dieren pijn leden. Verder was verdachte van meening, dat een paard met een gecoupeerden staart grootere handelswaarde heeft dan een paard met een langen staart. Soms zijn die zelfs bijna niet te verkoopen.

De president, mr Marcx, bracht verdachte hierna onder het oog, dat hij dus geen redelijken grond voor het coupeeren wist aan te wijzen. Dat moest verdachte toegeven.

Daarna was het woord aan verscheidene deskundigen, die als getuigen ge-

dagvaard waren. Allen verklaarden, dat het coupeeren van paardestaarten wel degelijk een pijnlijke handeling voor de dieren is. Bovendien hebben deze dieren in den zomer buitengewoon veel last van vliegen, waardoor ze veelal onhandelbaar zijn.

Wanneer het dan ook gedaan wordt is het uitsluitend uit commercieel oogpunt.

Dr. C. J. Folmer, dierenarts te Amsterdam, achtte het dan ook zeer wenschelijk, dat deze wreede gewoonte zoo spoedig mogelijk verdwijnt. Er ligt in ons land een wet gereed, welke naar verwacht mag worden spoedig in werking zal treden en dan een einde aan dit misbruik zal maken. *)

De burgemeester van Hoofddorp, mr. A. Slob, die bekend staat als een uitstekend paardenkenner, vertelde nog, dat hij vele boeren over deze kwestie onderhouden had. In het algemeen neigt men er toe de staarten niet meer te laten coupeeren. Van de oudere generatie wordt tegenwerking ondervonden, het jongere geslacht verzet zich echter gelukkig meer en meer tegen deze gruwelijke mishandeling.

De getuige à decharge L. A. Blom, secretaris van de vereeniging „Het stamboek van het Nederlandsche Trekpaard”, was van meening, dat het voor den export van paarden van belang is, dat de staarten gecoupeerd zijn. Dan brengen ze in het buitenland meer op.

De officier van justitie, mr F. M. Wilbrennick zeide in zijn requisitoir, dat hij van oordeel was, dat hier van dierenmishandeling sprake is. De wet verbiedt nu eenmaal het pijn doen aan dieren zonder dat daar gegronde redenen voor zijn. Hij vond, dat er nu een eind moest komen aan deze ergelijke wijze van dierenmishandeling en eischte een geldboete van tien gulden, te vervangen door een hechtenis van tien dagen, benevens vernietiging van de in beslag genomen instrumenten.

Uitspraak 20 October.

*) Nader wordt vernomen dat deze mededeeling niet juist is. Wel is het volgende geschied. De commissie voor de dierenwetten, samengesteld door de Nederlandsche vereeniging tot bescherming van dieren in Den Haag, bestaande uit de heeren mr S. Rink, voorzitter, J. F. Berkel, mr N. de Beneditty, mr dr C. van Nes, mr A. van Praag, jhr mr J. E. W. Twiss Quarles van Ufford, heeft een adres over deze materie ingediend bij de Nederlandsche vereeniging. De vereeniging heeft dit adres met een ontwerp van wet aan de regeering doorgezonden.

Deze heeft echter geen termen gevonden, om deze materie wettelijk te gaan regelen. Zooals de zaken thans staan, kunnen menschen, die paarden coupeeren, veroordeeld worden op grond van art. 254 sub I, van het wetboek van strafrecht.

Dit artikel luidt als volgt: hij die zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zoodanig doel toelaatbaar is, opzettelijk aan een dier pijn of letsel veroorzaakt of de gezondheid van een dier benadeelt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste 6 maanden of een geldboete van ten hoogste drie honderd gulden.

VAN LEER'S WALSBEDRIJVEN

De vorige maand zijn de te Velsen gevestigde walsbedrijven, de eerste Nederlandsche platenindustrie in productie gekomen en ontvingen ook wij een uitnodiging dit bedrijf te komen zien. Ongetwijfeld zullen de lezers van dit maandblad wel belangstellen in een beschrijving van deze nieuwe fabriek.

Aan de zuidzijde van het terrein bevindt zich de Staalhaven. Deze haven staat in rechtstreeksche verbinding met het Noordzeekanaal, waardoor het vervoer over water van grondstoffen, machines en dergelijke op gemakkelijke en economische wijze kan geschieden. Indien het water niet in de aan- en afvoermogelijkheden kan voorzien, dan beschikken wij nog bovendien over een railscomplex voor normaal spoorwegvervoer, dat aan het gewone spoorwegnet aansluit.

Aan de Staalhaven is een steiger gebouwd, waar de grondstoffen per kraan uit de schuiten worden opgetakeld. In het bijzonder is bij den bouw hiervan gedacht aan het lossen der stalen strippen. Deze strippen, varieerend in lengte van 7 tot 9 meter, worden door middel van de steigerkraan op wagentjes gelegd en vervolgens naar de strippenopslagplaats gereden. De halfportaalkraan met een spanwijdte van 26 meter en een draagvermogen van $7\frac{1}{2}$ ton deponeert de strippen in de verschillende opslagbeugels. Deze kraan zorgt er ook voor, dat de strippen voor zij de walsbedrijven binnengaan, op de strippenweegschaal worden gewogen. De gewogen strippen gaan over een rolbaan de fabriek binnen. Deze rolbaan vindt haar uitpunt voor den bek van de groote schaar, die door een man bediend wordt.

Met de regelmaat van een klok doet de strippensnijder zijn werk. Elke beweging van zijn linkerhand, waarmede hij de schaar in werking stelt, wordt gevolgd door een doffe klap van vallend metaal, wat beteekent, dat telkens een gesneden strip voor de strippenoven gereed is gekomen. Voor- dat zij in deze oven worden opgenomen, passeeren zij opnieuw een weegschaal.

Achter elkaar worden de strippen op de automatische aanvoerbeweging van de strippenoven gelegd. Langzaam gaat de rij stalen strippen de geweldige hitte van 900° C. tegemoet. Na een verwarmingsproces, dat 15—20 minuten duurt, komen de strippen roodgloeiend aan de achterzijde van de oven te voorschijn. Langs een motorisch voortbewogen rolbaan gaat de strip naar de triowals, waar de walser met zijn tang gereed staat de strip de eerste walsbewerking te doen ondergaan. De strip wordt door den walser vooruit en tusschen de onderste en middelste wals geschoven. Deze bewerking geschiedt met twee strippen, die achter elkaar beide ronddraaiende walsen passeeren. Achter de triowals staat eveneens een walser gereed. Hij neemt de strippen in ontvangst, verplaatst zijn lichaamsgewicht naar rechts, waardoor automatisch de heftafel, waarop hij en de beide strippen zich bevinden naar boven gaat, zoodat het einde van de heftafel precies tusschen de opening van de middelste en bovenste wals komt en drukt dan de strippen achter elkaar door de walsen. Door de triowals komen zij op de heftafel van den eersten walser (deze heftafel is intusschen automatisch naar boven gegaan.)

Het lichaamsgewicht van den walsler, dat deze thans naar links laat rusten, doet heftafel en strip tot de gewenschte hoogte zakken en thans gaan de strippen op elkaar gelegd tusschen onderste en middelste wals naar de achterzijde, waar de tweede walsler ze wederom terugstoot, na de heftafel omhoog gebracht te hebben. Deze walsgangen kunnen eenige keeren worden herhaald.

De machtige machine, die triowals heet, weegt 95 ton. Trouwens, de geheele walsstraat (zooals men de reeks: motor, tandwielenkast, kamwalsen, triowals en duowalsen noemt, die door één as, die op genoemde motor gekoppeld staat, worden aangedreven) is uit de zwaargewichtklasse. Niet minder dan 2000 kubieke meter gewapend beton, tot een diepte van zes meter, vroeg de fundeering van deze walsstraat.

Het zijn niet alleen de walsen, die deze triowals zoo zwaar van gewicht doen zijn, hoewel de bovenste en achterste wals, ieder met hun zeven ton en de middelste met zijn 3.5 ton er mogen zijn.

Voor het varieeren van de opening tusschen de walsen onderling, is een ingewikkelde motorische installatie noodig, die U boven op de triowals kunt zien. De op dit bordes aangebrachte klok geeft in cijfers de afstand tusschen middenwals en boven- resp. onderwals aan. (Wordt vervolgt.)

COURSE-DATA 1938

l.b. = lange baan; k.b. = korte baan.

16 Oct. Hilversum l. en k.b. — 30 Oct. Totterdam l. en k.b.
23 Oct. Merveeld l.b. — 3 Nov. Gorredijk l.b.

SPRINGPAARDEN

Dat het getal springpaarden in ons land nogal van beteekenis is, wijzen de statistieken over 1938 uit. Op wedstrijden kwamen in dat jaar 270 paarden uit, toebehoorende aan Nederlandsche eigenaren. Hiervan wonnen 155 een eersten of lageren prijs.

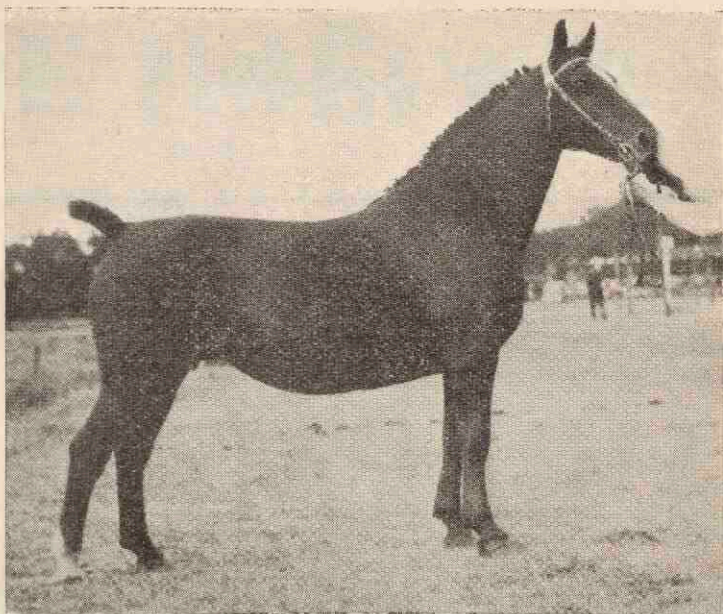
De heer D. H. Pasman, te 's-Hage, de grootste particuliere springstalleigenaar in Europa, staat bovenaan op de lijst der winnende eigenaren met een bedrag van f 4904.33.

Van de winnende ruiters over 1938 staat bovenaan op de lijst de heer C. Dietrich met 10 gewonnen 1e, 3 gewonnen 2e en 5 gewonnen 3e prijzen.

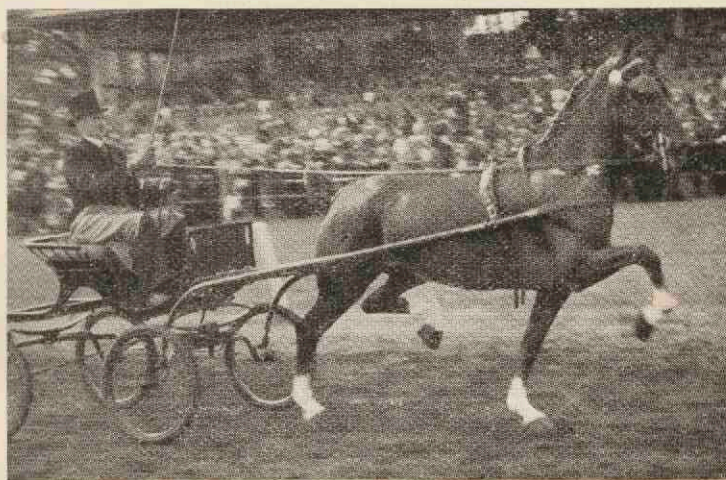
Van de paarden staat bovenaan Present v. Ritm. A. D. C. v. d. Voort van Zijp met een winsom van f 840; gevolgd door Carina v. Lt. Greter met f 812.50; Feldblume v. D. H. Pasman met f 800.50, enz.

NAJAARSHENGSTENKEURINGEN 1938

De keuringsplaatsen en data zijn de volgende (alleen voor hengsten type trekpaard): Elst 24 Oct. 13.30 uur; Assen 25 Oct. 10 uur; Roermond 26 Oct. 10 uur; 's-Hertogenbosch 27 Oct. 10 uur; Bergen-op-Zoom 28 Oct. 10 uur; Zierikzee 29 Oct. 9 uur; Kattendijke 2 Nov. 10.30 uur; Axel 3 Nov. 9 uur; Oostburg 4 Nov. 8.30 uur en Oostburg 5 Nov. 8.30 uur.

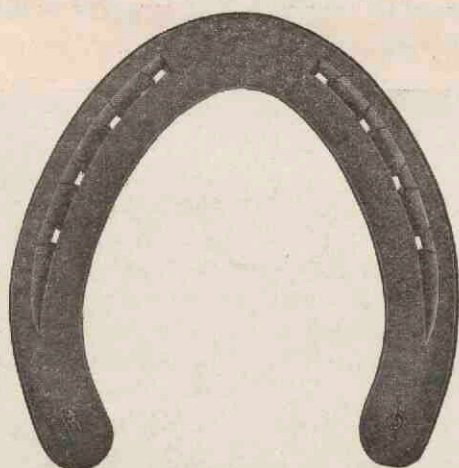
De in Drenthe zelf gefokte merrie ROMULA. No. 2 Centrale keuring te Assen.

DAINTY LADY, eig. J. H. Alta te Oudemirdum, in de eeeronde na de match a deux met Elza van den heer D. E. Mellema te Finsterwolde tijdens de herdenkingsfeesten te Groningen.

Adverteert in
„De hoesmid“

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR. Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET - 's-Gravenhage

ABONNEMENTSPRIJS

voor Nederland . per jaar f 3,—
buiten Nederland per jaar f 4,—

*

PRIJS ADVERTENTIËN

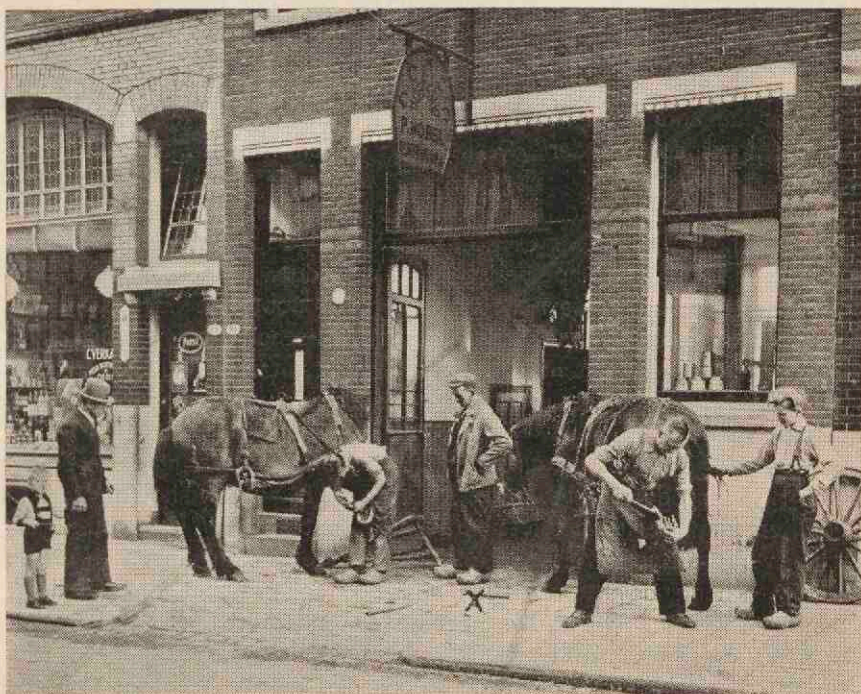
1-10 regels f 2,— Elke regel meer
20 ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave: De Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

HOEFSMEDERIJ VAN P. NOBEL TE ROTTERDAM

Deze smederij ligt niet in het hartje van onze grootste havenstad, doch is gevestigd in Oud-Kralingen, dat de laatste jaren door annexatie en aanbouw

gemoderniseerd is en aangeduid wordt met Rotterdam-Oost. De straat heet Jaffa, waarin het niet overmatig druk is, doch het is een der toegangswegen vanuit den „polder” naar de stad. Dus stilletjes is het er ook niet,

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT

161

19 NOV. 1938

UTRECHT

vooral in de zomermaanden. — Wie in jaren niet in dit gedeelte van de stad is geweest, kan er zich moeilijk meer oriënteren. Nieuwe straten zijn er aangelegd met rijen moderne en hooge huizen. Zijn de huizen in Den Haag meest tot drie verdiepingen beperkt, in Rotterdam treft men in dezen overeenkomst met Amsterdam en bouwt men meestal huizen met vier verdiepingen. Geboren stedelingen schijnt het minder te hinderen of ze een etage hooger wonen, doch plattelanders, die naar een stad gaan verhuizen, huiveren er aanvankelijk wel voor en kijken vreemd tegen het ver boven den beganen grond verblijven en compact samenwonen op. Verschillende omstandigheden maken dit echter in een stad noodzakelijk. Een belangrijke factor is eerstens de dure bouwgrond. Wanneer men bedenkt dat in de centra der groote steden verschillende bouwterreinen wel van 500 tot 1000 per vierkanten meter doen, dan spreekt het vanzelf, dat naast de lengte- en de breedte, ook de hoogte-maat moet meespreken. Maar nu ter zake.

De thans 39-jarige Nobel stamt niet uit een smeden-familie. Zijn vader was werkzaam in het voermans-bedrijf en dit bracht mede dat de zoon van jongs af bij en tusschen de paarden werd groot gebracht. Hij mocht mee naar de smederij als er paarden beslagen moesten worden en zoo kwam het dat hij als jongmaatje in dienst kwam in de hoefsmederij van Smits in de Slachthuisstraat, een beslagloods die nog bestaat, doch het roer heeft gewend en waar men zich meer op constructie-werk is gaan toeleggen. De adspirant-hoefsmid P. Nobel is lange jaren bij Smits gebleven, doch heeft ook nog een paar jaar bij andere patroons gediend. Hij heeft zulks wenschelijk gevonden, teneinde meerdere werk-methoden en handelwijzen te leeren kennen.

In de jaren 1928 en 1929 heeft hij ter plaatse een cursus in hoefbeslag gevolgd, onder leiding van den heer Crezee, die zich in de laatste jaren ook in dit blad als een specialist op hoefbeslaggebied heeft doen kennen, en op welken cursus het practisch onderricht werd gegeven door den heer Huysman, opperwachtmeester-instructeur aan de Hoefsmidsschool te Amersfoort. Het volgen van dezen cursus heeft tot een goed resultaat geleid, want Nobel verwierf op het examen te Utrecht het diploma van „Rijks gediplomeerd hoefsmid“.

Met de noodige kennis toegerust en opgedane rijpe ervaring heeft Nobel het in 1935 aangedurfd in het perceel Jaffa no. 54 een nieuwe hoefsmederij in te richten. En hij vertelt dat het hem er in de verstreken $3\frac{1}{2}$ jaar goed gegaan is. Hij werkt met een volslagen knecht en twee aankomelingen en uit de gestadig toenemende klandizie meent hij dat de toekomst niet donker behoëft te worden ingezien. (Dit laatste mede als een antwoord op een onzerzijds gestelde vraag hieromtrent.) Temeer ook omdat een verderen teruggang van het paardenbestand ook in de steden niet wordt gevreesd. Voor de bestelling van groenten, melk, en andere waren, deur aan deur, blijkt de paardentractie op den duur in de steden toch nog de goedkoopste te zijn.

De cliëntèle van Nobel beperkt zich intusschen niet alleen tot de paarden-eigenaren in de stad. De „polder“ levert een gewaardeerde aanvulling. Er

komen paarden uit Gouda, Moercapele, Zeven huizen, Berkél, Rodenrijs en uit het Overmaassche, — zij het dan niet in massa. Onder de Rotterdamsche eigenaren zijn sleepers met zware paarden, terwijl sedert bijna twee jaar de Manege van den heer Spruyt met een 25- à 30 rijpaarden de grootste klant is, en verder veel hitten, vooral uit den naasten omtrek. Voorts brengt de wekelijksche paardenmarkt in de Maasstad mede dat er nogal wat met zgn. handelsbeslag te doen valt.

Uit het vorenstaande volgt vanzelfsprekend dat er van een bepaald model- of zgn. standaard-ijzer in deze hoefsmederij geen sprake kan zijn. Daarvoor loopen de paarden-typen te veel uiteen. De zware Belg en de kleinste hit zijn de uitersten en daartusschen alle variaties, — ook wat betreft den dienst, die er van gevraagd wordt.

De ijzers worden alle in eigen smederij vervaardigd, waarvoor aan 2 aam-beelden en 2 electricisch gedreven vuren kan worden gewerkt. De baas is voor-stander van vlak beslag, maar moet daarvan bij de sleeperspaarden afwijken. Die, of liever gezegd hunne eigenaren, vragen niet alleen kalkoenen in de achterijzers, maar ook wel in de voorijzers. Bij hitten voor den dienst op de stadskeien worden ook dikwijls achterijzers met kalkoentjes verlangd, doch Nobel weet te bereiken dat het beslag vóór daarvoor vlak blijft.

Het beslag geschiedt uit de hand. Slechts enkele zware trekpaarden worden in de travaille gezet.

Over hoefgebreken valt niet te klagen en Nobel schrijft den vooruitgang hierin ook toe aan het feit, dat men eerder tot opruiming van oude en paarden met gebreken overgaat dan vroeger, toen ze duurder waren en derhalve een kostbaar bezit vormden.

Veel van het normaal afwijkend hoefbeslag wordt er niet aangewend, behou-dens natuurlijk in sommige gevallen balk- of strijkijzers enz.

Het bezigen van zolen tegen uitglijden wordt te duur gevonden, maar de eigenaren hebben daarop een goedkooper middel bedacht. Stukken oude autobanden worden zoodanig besneden en bewerkt, dat ze gemakkelijk met het ijzer kunnen worden ondergelegd. En dan blijft het goed vast-zitten ook. De achterste nagels beletten een naar voren dringen en naar achteren verschuiven is niet mogelijk, omdat het stuk autoband klem zit tusschen de naar elkaar toeloopende takeinden van het ijzer. Het blokje auto-band vormt een schokbrekend kussen in het verzen-gedeelte, beant-woordt aan het hoofddoel, nl. het verzekeren van een vasteren stand op gladde wegen, en bevalt uitstekend.

COUPEEREN VAN PAARDENSTAARTEN

Aangezien wij veronderstellen, dat ook de lezers van ons maandblad belang stellen in de procedure omtrent het coupeeren van paardenstaarten, nemen wij het navolgende uit „Het Paard" over:

De rechtbank te Rotterdam heeft verleden Donderdag een uitspraak gedaan, welke van groote beteekenis is en in de toekomst belangrijke gevolgen kan hebben in de paardenwereld en voor allen, die zich interesseeren voor de paardenfokkerij en de paardensport.

... ja, — maar

„De Overwinnaar”

is een **veel betere hoefnagel** . . . en

breekt niet!

Bernardo Reymon
Directeur voor Europa

Verkrijgbaar
in geheel Nederland

In het jaar 1919 (dus bijna 20 jaren geleden) is voor de rechtbank in hetzelfde arrondissement in dezelfde stad ook een strafzaak behandeld, waarbij iemand terecht stond, die een paardenstaartwortel had afgesneden en deze werd destijds vrijgesproken, omdat volgens artikel 1 van de wet van 8 Juli 1874 tot regeling van de uitoefening van de veeartsenijkunst het coupeeren van paarden zou moeten worden beschouwd als een volgens de wet geoorloofde bewerking van het dier, zoodat het coupeeren niet als mishandeling van een dier kon worden beschouwd, tenzij beklagde de behandeling heeft verricht op noodeloos pijnlijke wijze, wat in casu niet het geval was geweest. Dit vonnis is in dato 11 October 1920 door den Hoogen Raad te 's-Gravenhage bevestigd en daarna heeft in den kring van de leden van de rechterlijke mazht vrijwel algemeen de opinie geheerscht, dat het coupeeren van paarden volgens de Nederlandsche wet niet strafbaar is en dus in deze juris-prudentie diende te worden berust.

Een en ander heeft tot gevolg gehad, dat daarna geen strafvervolgning te dezer zake werd ingesteld en honderden paarden werden gecoupeerd op de bedrijven van de boeren, die voor 't meerendeel een paard met een korten staart mooier vonden en dachten, dat dit ook gemakkelijker te verkoopen zou zijn.

Voor al de koudbloedpaarden hebben dit lot ondergaan en eveneens de warmbloedpaarden, nog al sterk in de provincie Groningen, voor zoover ze waren van Oldenburgsche of Oost-Friesche afkomst, terwijl — gelukkig! — de oud-Frische paarden en harddravers en vele rijpaarden voor deze verminking bleven gespaard.

In de laatste jaren zijn verschillende personen tegen deze coupeermode in verzet gekomen; in de geschriften „Dierenvrienden”, orgaan van den eersten bond voor dierenbescherming en in de „Mededeelingen” van den bond van politie-ambtenaren in Nederland tot bescherming van dieren, hebben personen van naam en invloed gewezen op de onjuistheid van het in deze algemeen ingenomen standpunt, doch zonder eenig rechtstreeks gunstig gevolg.

Tot er nu kortgeleden een Officier van Justitie bij de rechtbank te Rotterdam is opgestaan, blijkbaar met de ernstige bedoeling om desnoods in hoogste instantie te verkrijgen een principieele uitspraak omtrent dit oude geschilpunt en — zoo mogelijk — een wijziging in de juris-prudentie.

Daartoe werd proces-verbaal opgemaakt tegen een paardenhandelaar, wonende te Bolnes, die bij een tweetal jaarlingen van het Belgische paardenras het staartbeen had ingekort op de manier zooals dit bij coupeeren gebruikelijk is.

De rechtbank heeft in dato 20 October 1938 den beklagde veroordeeld en bij breed gemotiveerd vonnis het standpunt ingenomen, dat de wet van 1874 niet zonder meer aan ieder een vrijbrief geeft om het mes te zetten in gezonde dieren en constateert dan dat de zedelijke inzichten nopens de behandeling van dieren door den mensch in de laatste jaren aanmerkelijk zijn gewijzigd, hetgeen mede ten gevolge heeft gehad, dat de omschrijving van het misdrijf der dierenmishandeling in het bewuste artikel 254 van het wetboek van strafrecht werd verbeterd.

Verder werd overwogen, dat niet was gehandeld ter bereiking van een zedelijk doel, want men moet zich om economisch voordeel te bereiken niet laten leiden enkel door materieele belangen en de zedelijke en ethische beginselen van de wet mogen daarbij niet zoo maar worden verdrongen en met smaak of mode behoefde niet te worden gerekend, omdat deze aan voortdurende wisseling onderhevig zijn.

Tenslotte was de rechtbank van oordeel, dat in ieder geval door het afsnijden van den staartwortel en het dichtschroeien van de open wonde zonder verdoovende middelen toe te passen aan de dieren pijn en letsel waren toegebracht, waarbij de grenzen van het toelaatbare waren overschreden.

De breede motiveering van het vonnis en de rustige langdurige behandeling op de terechtzitting wijzen er op, dat de rechtbank zich helder rekenschap heeft gegeven van een niet onwaarschijnlijke verandering van inzicht in de juris-prudentie.

Hoogstbelangrijk is de terechtzitting ook daarom geweest, omdat de Officier van Justitie verschillende getuigen-deskundigen had doen dagvaarden.

Uit dit verhoor is wel gebleken dat alle deskundigen het hierover eens waren dat het afknippen van een gedeelte van den staartwortel en het dichtschroeien van de open wond, pijn had veroorzaakt, temeer omdat verdoovingsmiddelen niet waren toegepast; ook gaven allen volmondig toe, dat er letsel aan het dier was toegebracht.

Alleen bleek er verschil van gevoelen te bestaan over de vraag of de beklagde door zijn handeling, welke pijn en letsel had veroorzaakt, inderdaad had overschreden, wat ter bereiking van een overigens misschien als redelijk aan te merken geoorloofd doel, noodig is te achten.

Eenerzijds werd gezegd, er is in casu een redelijk doel; want een paard met een korten staart laat zich beter zien en beoordeelen; vooral het achterste gedeelte van het lichaam toont dan breeder en dieper en forscher; het paard is daardoor beter te verkoopen; heeft dus meer handelswaarde; het is in het algemeen een betere verschijning; het heeft een mooier figuur.

Verder werd beweerd, dat hier is een redelijk doel, want een paard met een langen staart is lastig in het werk, omdat bij warm weer als de vliegen erg lastig zijn, het zoo gemakkelijk met zijn staart over de leidsels slaat, waardoor een ongeluk kan gebeuren.

Anderzijds werd deze bovenomschreven redeneering tegengesproken en opgemerkt dat een paard is goed, wanneer het droge beenen heeft, een goeden vloten gang, een sierlijke halshouding, een edel hoofd, een sterke rug, een goed humeur, veel temperament en alle deze goede en beslissende eigenschappen en de bruikbaarheid in het bedrijf veranderen toch niet, wanneer de lange staart wordt weggenomen!

Bovendien wil iemand het lichaam van een paard van achteren beter kunnen beoordeelen, zonder dat daarbij de lange staart hem in een goed gezicht hindert, laat hij dan den staart aan het bovineind opvlechten of aan het ondereinde opbinden of de staartpluim „dunnen" of het paard „gemberen", door welke manoeuvre het uit eigen beweging aan zijn staart de gewenschte houding geeft.

Een handige koetsier kan voorkomen, dat zelfs een paard bij erg warm en drukkend weer onder zijn werk met zijn staart over de leidsels slaat en gebeurt dit toch, dan is het kwaad veel gemakkelijker te verhelpen bij een langen staart dan bij een paard met een zeer korten staart; in ieder geval gaat het veel te ver om een paard zijn staart te ontnemen, teneinde dergelijke kleine ongelukken te voorkomen.

Hoe dit zij — de rechtbank heeft nu beslist: dat iemand niet straffeloos een paard voor zijn geheele verdere leven mag verminken door het op pijnlijke wijze te ontnemen zijn natuurlijke verweermiddel tegen vliegen en insecten en een onmisbaar redmiddel om bij gevaar voor verdringing zijn leven door zwemmen te kunnen redden, enkel en alleen om zoo'n paard — naar zijn opvatting — mooier te maken of meer verkoopbaar.

Een groote rij van paardenfokkers en paardengebruikers en dierenvrienden zullen zich over deze uitspraak van de rechtbank te Rotterdam van harte verheugen, omdat het paard in Gods schepping toch een der nuttigste dieren en grootste vrienden van den mensch is en zeker leeft bij allen de hoop, dat ook in hoogste instantie dit standpunt zal worden bevestigd.

Het paard is edel en intelligent; in zijn doen en laten; in zijn kunnen en willen; in zijn eigenschappen en prestaties; in zijn verstand en karakter, bijna een mensch gelijk.

Het is een dier met sterke reflexen; dikwijls zelf een persoonlijkheid; ontvankelijk voor vriendelijkheid en voor ruwheid en van hoe hooger adel het is, des te fijner is zijn onderscheidingsvermogen.

Daarom verdient het door den mensch te worden gerespecteerd en is verminking uit louter mode-gril of geldelijk voordeel een groot kwaad, waartegen nu maatregelen kunnen worden genomen.

Hoofddorp, 24 October 1938.

Mr. A. Slob.

De Hoefsmid bereikt uitsluitend
prima vakmensen „daarom
heeft een advertentie op deze
plaats zooveel waarde"! ●

Uw advertentie op deze
plaats zou U voordeel ●
bezorgd hebben

AKTIEBOLAGET

O. Mustad & Son

G O T H E N B U R G (Z W E D E N)

Fabrieks-
merk

Fabrikanten der prima kwaliteit

Mustad Hoefnagels

Verkrijgbaar bij alle ijzerhandelaren

EXAMEN RIJKSDIPLOMA VAN HOEFSMID TE UTRECHT

Voor het najaarsexamen hebben zich aangemeld 57 kandidaten, afkomstig van cursussen te Breda, 's-Hertogenbosch, Varsseveld, Doetinchem, Bedum, Leeuwarden, Amersfoort, Veendam, Rotterdam, Almelo, Zwolle, Heino en Winschoten. Het examen is afgenomen op 31 October, 1-2-3-7-8-9-10-14 en 15 November. Geslaagd zijn: C. H. A. van de Mortel te Deurne, P. J. B. Kint te Woensdrecht, W. Trompetter te Steggerda, J. Lanting te Elsloo, H. J. A. Heutinck te Lichtenvoorde, A. Brus te Zelhem, H. L. Scholten te Aalten, H. W. Wisselink te Zelhem, B. A. Hieltjes te Loil, H. J. Ditzel te Drempt, J. J. Worms te Stein, J. M. Marsman te Raalte, J. J. Jorink te Heino, H. van Dalfsen te IJsselmuiden, W. Visscher te IJsselmuiden, K. Fonkert te Klaaswaal, P. N. van Beurden te Maasland, A. Nooteboom te Kethel, A. v. Leeuwen te Kokkenge, P. v. Hoogendoorn te Goirle, J. Stoelhorst te Amersfoort, M. P. Eits te Tilburg, R. Heersema te Anloo, H. J. Dijkhuis te Vasse (Tubbergen), J. Steenhuis te Hellum (Slochteren), B. Oving te Termunten, H. Hoving te Oldekerk, J. Driestens te Slochteren, A. J. Kanters te Oosterhout, J. L. C. Silderhuis, A. H. Kamphuis te Tubbergen, J. H. Scherphof te De Pollen, gem. Vriezenveen, H. J. Reerink te Haaksbergen, J. H. Scherphof te Vriezenveen, A. W. Lammerink te Tubbergen, H. L. Heikens te Scheemda, J. Pranger te Stadskanaal, F. W. Drok te Veendam, R. van Deest te Borgercompagnie, R. K. Keizer te Warffum, J. Veldman te Baflo. Het examen is beëindigd.

MILITAIRE HOEFSMIDSSCHOOL TE AMERSFOORT

Opgave van geslaagden voor het examen van reserve-hoefsmidsleerlingen, gehouden te Amersfoort op 12 October 1938.

J. W. van Dulm.

J. Giezen.

C. P. M. van Puijenbroek.

P. van der Aar.

P. L. A. van Helvoirt.

Zij zijn allen aangesteld tot korporaal-hoefsmid, aan hen is een diploma uitgereikt en op 13 October l.l. zijn zij met onbepaald groot verlof vertrokken.

VRAGENBUS

D. P. V. W. te D. — Ik verzoek U mij een recept te geven voor het prepareren van een koeienvoet, daar ik deze als curiositeit wil beslaan.

Antwoord op vraag.

Dompel den koeienvoet in een bus, waarin een oplossing gemaakt is van 10% formaline, dus tien deelen formaline op 100 deelen water, en dek de bus goed af.

Laat dit drie weken staan en daarna den voet door en door laten drogen voor ze in bewerking wordt genomen. Bij het drogen moet men de klauwen op een plank spannen, anders trekken ze scheef over elkaar. Neem vooral een verschen voet voor deze behandeling. Red.

LITERATUUROVERZICHT

In No. 9 van de Duitse „Hoefsmid" wordt door R. Säre een onderzoek medegedeeld dat hij gedaan heeft over hoefzalven. De aanleiding tot dit onderzoek was de verschillende meeningen die hieromtrent bestaan nl. of het toepassen van zalven op den hoornwand al of niet eenig gunstig effect heeft. Reeds in 1846 was de volgende uitspraak gedaan: „Het insmeren met vet of met hoefzalven van den hoef is geheel en al af te keuren; het maakt het hoorn bros en brokkelig." Zürn zegt in zijn boek over hoefbeslag in 1879 dat glycerine een vloeistof is die met vet niets te maken heeft en die het water niet tegenhoudt doch aantrekt. Velen denken dat dunvloeibare vetten beter in het hoorn dringen dan dikkere vetten en dus te verkiezen zijn. Ook over het al of niet diep indringen bestaat meningsverschil, doch alle onderzoekers zijn het erover eens dat het zeer weinig of in het geheel niet in het hoorn indringt. In 1925 werd nogdoor een onderzoeker beweerd, dat het onmogelijk was om met water en vetten de hoefhoorn te verweken en dat zalven schadelijk werkt, daar zij de opname van vocht van buiten af verhinderden. Schrijver dezes stelde zich voor deze twee vragen te beantwoorden: 1e Dringen verschillende hoefzalven in het hoorn door en zoo ja, hoe diep?

2e Is het mogelijk met behulp van invetten het hoefmechanisme te vergrooten?

Twee paarden werden voor het onderzoek gebruikt en elk der hoeven werd 27 maal gedurende één maand met verschillende vetten, oliën en zalven ingewreven. De paarden stonden gedurende den geheelen rproeftijd op een steenen vloer en werkten niet. Na de behandeling nam de onderzoeker kleine stukjes hoorn van de oppervlakte van den hoef en ging dan micros-

copisch na of er zalf was ingedrongen. Dit onderzoek is dus meer waard, daar het op levende hoeven is toegepast, terwijl vorige onderzoekers met doode hoeven werkten. Het resultaat was het navolgende: Vetten, oliën en zalven dringen allen iets in het hoorn doch zeer weinig, n.l. maar tot $\frac{1}{2}$ mm, naar gelang van de zalf, de hoedanigheid van het hoorn en de intensiteit van het inwrijven. De zalven werden met de hand minuten lang ingewreven. Vluchtige oliën en vetten drongen onder dezelfde omstandigheden niet dieper in dan vaste en harde vetten. Zalven drongen ook in de glazuurlaag, doch zeer, zeer weinig; ontbrak echter de glazuurlaag, dan drongen de vetten vijf maal dieper in dan in de glazuurlaag. Dit bewijst wel de gewichtige rol die de glazuurlaag speelt als beschutting voor uitdroging van het hoorn en ook dat men vetten alleen in moet wrijven op de plaatsen waar de glazuurlaag ontbreekt en op de zool. Het is tevens een aanwijzing om de glazuurlaag zoo veel mogelijk te sparen, dus niet eraan raspen.

De tweede vraag werd opgelost door metingen aan den belasten en den onbelasten hoef. Er werd een curve aangelegd van de afmetingen (in gang gemeten) van den kroonrand en den draagrand. De curve die vóór de zalfkuur na lange stalrust werd gemaakt, vertoonde een verwijding van 0,4 tot 0,8 mm. bij de belasting. Na 12 inwrijvingen werden aan dezelfde hoeven gelijke metingen gedaan en deze curven zijn veel gelijkmatiger en geven een verwijding van 0,8 tot 1,6 mm. In verloop van 14 dagen is dus na invetten van de hoeven het hoefmechanisme verdubbeld.

Tenslotte werd nog nagegaan welken invloed het natmaken van de hoeven heeft voor het invetten. Het veelvuldig natmaken van de hoeven verweekt het hoorn, doch smeert men zalven op vochtig hoorn, dan dringen deze niet in het hoorn. Het beste werkt de zalf wanneer de hoef gewasschen is en drie kwartier later als deze opgedroogd is, de zalf wordt ingewreven. Is er geen tijd voor het laten drogen, dan is het beter om met een drogen borstel den hoef schoon te maken en dan in te vetten. Het invetten houdt het hoorn weeker niet zoozeer doordat het in het hoorn dringt, dan wel doordat het de uitdroging van het hoorn tegen gaat.

* * *

In de Zwitsersche Hoefsmid heeft een artikel gestaan, waarin enkele gevallen beschreven worden, die als naziekten van „vernageling” kunnen worden beschouwd, complicaties die zich daarbij kunnen voordoen en die wij hierbij zullen mededeelen.

Vernageling in de eigenlijke beteekenis, dus niet zoozeer de nagelsteek, komt altijd neer op een ontsteking van de hoeflederhuid. In den regel zullen hierbij etterbacteriën in het spel zijn en dan zal de ontsteking etterig geïnfilteerd worden en spreekt men van een hoefabsces. Gewoonlijk geneest zulk een absces vrij spoedig wanneer een doelmatige behandeling is ingesteld. Hieronder zal men dan verstaan, het afnemen van het ijzer, het vrijleggen van het absces, waarbij dus de etter kan afvloeien en een desinfecteerend verband, waaroverheen een hoefschoen wordt vastgemaakt. Na eenige dagen behandeling zal de ettervorming ophouden en na één tot twee weken zal in den regel de ontsteking geheel verdwenen zijn. Er komen echter

gevallen voor, waarbij complicaties optreden, die de kreupelheid weken en zelfs maanden kunnen doen duren. Voorbeelden:

1°. Etterige hoornzuil na vernageling.

Een paard werd op 7 Januari beslagen, de eerste dagen verrichtte het gewoon zijn dienst, doch op 30 Januari begon het plotseling onder het werk rechts-achter kreupel te loopen. Den volgenden dag was de kreupelheid al zeer duidelijk in staj te zien en beweging in draf al niet goed meer mogelijk. Aan den rechter achtervoet was een verhoogde polsslslag waar te nemen en aan de binnenzijwandn een verhoogde temperatuur van het hoorn en zeer sterke pijnlijkheid bij druk en bij kloppen. Bij het afnemen van het ijzer zat er geen etter aan de nagels, maar wel was het hoorn rondom den middelsten binnennagel zwart verkleurd. Bij wegsnijden van deze hoorn kwam al gauw zwarte stinkende hoefetter te voorschijn, alsmede was er gasontwikkeling waar te nemen. Wij hadden dus te doen met een geval van hoefabsces als gevolg van nageldruk, de witte lijn was veranderd en de verbredening betrof niet alleen den draagrand, doch verhief zich ook in den hoornwand. De genezing van het hoefabsces verliep langzaam, doch scheen oorspronkelijk normaal te zijn, wel was nog eenige dagen na het uitsnijden in de diepte van 't gat de verbrede verbindingslaag te zien in den vorm van 'n witte kern, welke begrensd werd door een zwarte laag. De wond was droog en het paard liep rad en daarom werd het paard op 8 Februari beslagen, waarbij aan het ijzer op de plaats van het hoorndefect een platte verbredening werd aangebracht die het gat beschutte. Het gat zelf werd opgevuld met werk gedrenkt in teer. Tot den 9en Maart deed het paard gewoon zijn dienst, dien dag echter vertoonde het plotseling opnieuw kreupelheid, doch niet zoo hevig als de eerste maal. Bij onderzoek bleek wederom de pijnlijkheid te zitten rechts achter op de plaats waar vernageld was. Het ijzer werd afgenomen en het hoorn weggenomen en wederom werd zwarte etter ontlast; de diagnose hoornzuil werd nu gesteld. Er bestonden hoornwoekeringen aan de binnenzijde van den hoornwand, die op de hoeflederhuid en op het hoefbeen drukten en welke een etterig kanaal vormden. Operatief werd van uit de zoolvlakte de woekering weggenomen en 14 dagen later kon het paard met een lederen zoolbeslag vrij goed loopen. In den eerstkomenden tijd verrichtte het paard zijn werk naar behooren, doch in draf was de kreupelheid niet geheel verdwenen. Op het eind van Maart en April werd het paard onderzocht, het ijzer afgenomen en steeds nog een gevoelige plek geconstateerd op de plaats, waar oorspronkelijk de vernageling had plaats gevonden. Eerst op 3 Mei was de kreupelheid geheel verdwenen en werkte het paard geheel normaal.

Op 18 Juli trad opnieuw kreupelheid op net als in het begin van Maart. Weer werd na het afnemen van het ijzer, etter geconstateerd en een dunne sonde ingevoerd, reikte tot boven aan de kroon.

Nu werd den eigenaar voorgesteld de radicaal-operatie toe te passen als de eenige methode om het paard goed bruikbaar te doen worden. Op de operatietafel werd in diepe narcose een 2 c.M. breed stuk van den wand weggenomen vanaf den draagrand tot aan den kroonrand. Aan den binnenkant zal de hoornzuil, die aan de kroon doorliep en daaronder was de wand-

lederhuid ontstoken en etterig. Tijdens de operatie werd een ijzer klaar-gemaakt met een rechten tak voor de geopereerde hoefhelft en twee sterke lippen, die moesten komen te liggen tegen de gezonde hoorn vóór en achter het hoorndefect. Na de operatie werd het ijzer warmgemaakt en ondergeleegd, waarbij de wond met gaas bedekt werd. Na het beslag werd een verband aangelegd en het paard op stal gebracht. Na 14 dagen kon het paard al een half uur loopen, waarbij slechts een dun verband was omgelegd, dat met teer was bestreken. En wederom na 14 dagen kon het in stap gebruikt worden. De hoornvorming nam snel toe en het paard heeft er verder nooit meer last van gehad. — De vorming van een overhoef na een vernageling is lang niet zeldzaam, doch het is niet altijd gemakkelijk om het verband vast te stellen, daar chronisch kreupele paarden vaak van hand tot hand gaan en men later niet meer weet wat het oorspronkelijke lijden is geweest. Elke etterige hoornzuil kan echter door een radicaal-operatie weer terecht komen, doch de eigenaar moet dan de voorschriften van den veearts goed opvolgen. (wordt vervolgd)

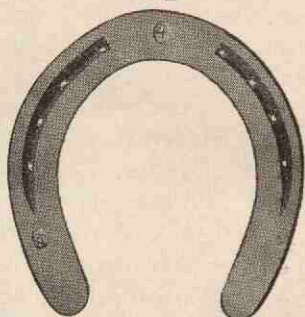
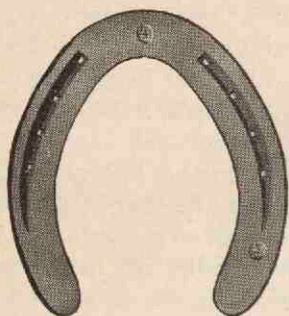
CURSUSSEN IN HOEFBESLAG 1938—1939

Volgens ontvangen bericht van de betreffende Afdeling van het Departement van Economische Zaken zijn thans de volgende cursussen in hoefbeslag loopende:

Plaats:	Leider:
Winschoten	T. O. Rentema te Winschoten.
Leeuwarden	J. Keestra te Marssum.
Meppel	G. Rip te Meppel.
Assen	Dr J. Staal te Assen.
Emmen	H. J. Vrielink te Emmen.
Zwolle	H. v. d. Berg te Zwolle.
Raalte	P. van Maanen te Raalte.
Harderwijk	Dr C. Brands te Nieuw Milligen.
Varsseveld	W. B. v. d. Burg te Varsseveld.
Doetinchem	P. Schreur te Doetinchem.
Lochem	A. Hyink te Lochem.
Apeldoorn	H. D. Krouwel te Apeldoorn.
Utrecht	Prof. Dr G. M. v. d. Plank te Utrecht.
Utrecht	idem
Oud-Beijerland	A. Schuring te Oud-Beijerland.
Middelburg	L. W. de Waardt te Middelburg.
Goes	C. van Baak te Goes.
Breda	P. van Schaik te Breda.
Cuyk	Z. Wismans te Cuyk.
Den Bosch	M. T. Plankeel te 's Bosch.
Echt	P. van Kempen te Echt.
Heel	L. Bloemen te Roermond.

Voor goed hoefbeslag gebruike men uitsluitend

Z. V. Hoefijzers

Z.V. Hoefijzerfabriek Stoppeldijk N.V.

Telefoon no. 3

Namens het bestuur der Vereeniging van Rijks-Gedipl. Onderwijzers in Practisch Hoefbeslag worden de leden eraan herinnert, dat punten welke zij wenschen behandelt te zien op de eerst volgende Algemeene Vergadering deze vóór 1 December in te zenden bij den secretaris:

H. J. BREUKINK, Molenstraat 9, Lochem.

VARIA

HET HARDSTE STAAL TER WERELD

Volgens ingewikkeld procédé vervaardigd in de Fagerstafabriek in Zweden.

Beteekenis voor industrie.

In de groote staalfabriek Fagersta in Zweden heeft men eenigen tijd geleden een metaallegeering vervaardigd, waarvan de hardheid vele malen grooter is dan van het hardste tot nu toe bekende staal. Dit z.g. „Seco-metaal” bestaat uit 95% Wolframcarbide en cobalt, dat volgens een ingewikkeld procédé aaneengebakken wordt. Deze uitvinding heeft plotseling van zich doen spreken, doordat twee Russische ingenieurs er van verdacht werden, de werkwijze door spionnage te hebben bestudeerd.

Naast die der „lichte” metalen is de vervaardiging van zeer harde stalen tegenwoordig van buitengewoon veel belang, daar de werktuigen, welke er mee gemaakt worden, veel effectiever zijn. Vooral in de wapenindustrie worden er in dit opzicht steeds hoogere eischen gesteld. Omstreeks 1900

werden de eerste harde metalen vervaardigd, waarvan de hardheid in den loop der jaren steeds hooger werd opgevoerd. Al deze z.g. „snelstalen" hadden het groote nadeel, dat de hardheid bij hooge temperatuur belangrijk achteru t g. ng. De firma Krupp kwam enkele jaren geleden met een geheel nieuw soort hard staal, dat den naam „Widia" (Wie Diamant") droeg. Hiervan wordt thans ca. 60.000 kg per jaar vervaardigd voor den prijs van f 100.— per kilo.

De eigenschappen van het Zweedsche „Seco"-metaal (seco o ik snij) schijnen die van Widia verre te overtreffen. Wanneer men de hardheid van gewoon werktuigstaal op 200—700 stelt, bedraagt die van het nieuwe metaal niet minder dan 2000. In dezelfde groottenorde heeft diamant een hardheid van ca. 10.000. Het groote voordeel van Seco is nu, dat het zelfs bij een temperatuur van 1000 gr. slechts hoogstens 20% van zijn hardheid verliest. Vooral bij zagen, boren, schaven en andere bewegende werktuigen is dit van groot belang. („De Telegraaf")

VESTIGINGSEISCHEN

Door den Middenstandsraad wordt de minister van Economische Zaken geregeld van advies gediend bij het stellen van vestigingseischen voor verschillende takken van handel en industrie.

Wanneer er een vestigingsverbod is afgekondigd, komen er bij den minister vele aanvragen binnen om vergunning tot vestiging. Al deze aanvragers worden persoonlijk aan het departement gehoord en de helft van de aanvragen komen ongeveer voor inwilliging in aanmerking.

Om nu te voorkomen, dat de zaak verkeerd zal loopen en er een opstopping in de werkzaamheden komt, wordt er niet eerder een vestigingsverbod voor een nieuwe branche afgekondigd dan wanneer de vorige branches goeddeels zijn afgewerkt. Ook om opeenhooping van werkzaamheden bij de Kamers van Koophandel te voorkomen, geschiedt dit.

Hieruit volgt dus, dat het invoeren van de vestigingseischen geleidelijk zal geschieden en iedere branche haar beurt zal moeten afwachten. Men kan er wel op aandringen, om zoo spoedig mogelijk, in afwachting van de vaststelling van de vestigingseischen, een tijdelijk sperverbod af te kondigen, doch aan dezen aandrang wordt geen gehoor gegeven, wanneer men nog niet aan de beurt is.

Intusschen worden de vestigingseischen meer en meer ingevoerd en vallen nu reeds 100.000 zaken onder de vestigingseischen of het tijdelijk vestigingsverbod.

FAILLISEMENTEN IN HET MIDDENSTANDBEDRIJF

Naar wij uit het Algemeen Weekblad voor den Middenstand vernemen, is door het Economisch Instituut voor den Middenstand een onderzoek ingesteld naar de oorzaken der faillissementen van handeldrijvende en industriele middenstanders.

Het onderzoek heeft zich uitgestrekt tot 135 gevallen. Daarbij is gebleken,

dat de meest voorkomende oorzaken der faillissementen liggen in **gebrek aan beheerskwaliteiten** en in **onjuiste financiering**.

Het onderzoek wees n.l. uit, dat in 67 gevallen gebrek aan beheerskwaliteiten en in 21 gevallen onvoldoende kapitaal de oorzaak was van het faillissement.

Met betrekking tot de boekhouding in verschillende zaken werd het volgende door het onderzoek kenbaar gemaakt:

- a. in 48 zaken **geen** boekhouding.
- b. in 46 zaken een **onvoldoende** boekhouding.
- c. bij de rest een voldoende boekhouding.

Het is wel opmerkelijk, dat in meer dan 70% van de onderzochte gevallen de boekhouding veel of alles te wenschen overliet.

Deze cijfers zijn wel waard om nader beschouwd te worden. Reeds vele malen hebben wij gewezen op de noodzakelijkheid een goede boekhouding te hebben. Een middenstander zonder boekhouding is als een schip zonder roer. Wie geen goede overzichtelijke administratie heeft, zal vroeg of laat bemerken, dat dit zeer ten nadeele van zijn bedrijf is.

Bovenstaand onderzoek wijst dit ook uit. Een gewaarschuwd man geldt voor twee, zegt het spreekwoord. Wie dus zijn administratie nog niet behoorlijk in orde heeft, raden wij aan ten spoedigste maatregelen te nemen tot het aanrichten van een eenvoudige, maar overzichtelijke boekhouding, opdat men weet wat er in het bedrijf om gaat.

(Uit het „Weekblad gewijd aan de belangen van het smidsvak, de ijzer- en staalindustrie, enz.“)

VAN LEER's WALSBEDRIJVEN.

(Vervolg)

Het mechanische gedeelte van de triowals wordt door een man hoog boven het arbeidsveld in zijn dirigeerstoel gezeten, geregeld. Een toetsenbord wordt door hem met verrassende zekerheid bespeeld en zijn oogen volgen de strip, die uit de ovendeur komt op haar weg naar de triowals. Zorgvuldig bespiedt hij de bewegingen van den walsen en van deze richt zijn blik zich op de „klok“, terwijl zijn vingers het toetsenbord beroeren.

De rustelooze motor jaagt maar door. Uur na uur, dag na dag. Een walsbedrijf is een continubedrijf, waar 24 uren aaneen gewerkt wordt. Het geheele apparaat is tot in onderdeelen zoo op deze geregelde gang gebouwd en afgestemd, dat, wanneer de electricische kracht om een of andere reden wordt afgesloten (voor het verwisselen van walsen, of des Zaterdagsnachts, wanneer de Zondagsrust is ingetreden), de walsenas volle twintig minuten doordraait voor zij geheel stilstaat. Een rem, die op een der groote vliegwielen van de tandwielkast is gemonteerd, kan deze nuttelooze beweging echter beperken.

Wij hadden zoeven de roodgloeiende strip, die na de bewerkingen in de triowals reeds den vorm van een plaat gekregen heeft, achtergelaten bij den eersten walser aan de voorzijde van de triowals. De op elkaar geklemde platen gaan van hem voor de laatste maal door de onderste en middelste wals van de trio, worden aan de andere zijde door den walser op de rolbaan gelegd en worden automatisch naar de vouwmaschine gevoerd. Bij deze vouwmaschine is ook weer een dirigent aanwezig, die de vouwmaschine in werking stelt. Deze vouwmaschine arbeidt als een hand. Neem Uw hand met de binnenzijde naar boven; leg daarop een blaadje papier en doet Uw hand dicht met gestrekte vingers en U zoudt een eenvoudige nabootsing van deze machine bezitten, ware het niet, dat het apparaat nog een aanvullende beweging uitvoert, die ge onmogelijk met Uw knokkels kunt verrichten. De vouwmaschine heeft namelijk nog een inrichting, die na het vouwen der platen in werking wordt gesteld, terwijl de platen tusschen de machine geklemd zitten en waardoor het bolle van de vouw met een slag wordt weggewerkt en de vouw er scherp inkomt.

De vouwmaschine laat daarna de platen wederom los, die thans de vorm van een pakket hebben. Ondergronds wordt het pakket naar den pakkettenoven gevoerd, waar de ovenist het in ontvangst neemt en zorgt, dat het zijn weg door de tweede oven gaat gfg bfgftty hgngjhm nbhgjhm nbhgbnbghgn bmm door den tweeden oven gaat afleggen. Deze oven heeft een hitte van 850° C.; het oakket doet over dezen tocht 15 minuten.

De strippen- en pakkettenovens, evenals de straks te noemen normaliseeroven en de stolpoven worden met hoogovengas gestookt. De geweldige dikke, gele buis, die door de spanten van het gebouw loopt, voert dit gas aan. Het pakket gaat thans door de duowals. De platen worden z.g. afgewalst. Achter deze duowals staat geen walser, omdat het terugvoeren der platen over de bovenste wals heen automatisch geschiedt. Deze automatische terugbrenging geschiedt eveneens weer op een „piano". De pianist hier kan zijn heftafel zoo dirigeeren, dat de plaat na enkele malen in de duowals te zijn gepasseerd, automatisch op stapel gelegd wordt. De walsers aan de duowals controleeren de plaat op lengte en dikte.

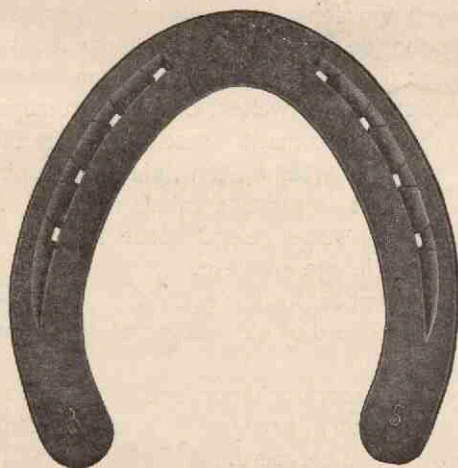
De twintig tons kraan komt aansuizen; een stapel platen wordt als een veertje opgenomen en gedeponereerd op een weegschaal. Gewicht en dikte worden gecontroleerd.

Zorgvuldige controle en laboratoriumonderzoek zijn noodzakelijk wil men een goed product aan de markt brengen en beide worden dan ook herhaaldelijk en tot in de puntjes uitgevoerd. (Wordt vervolgt)

Uw advertentie op deze
plaats zou U voordeel
bezorgd hebben

Adverteert in
„De hoesmid“

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

OFF. ORGAAN DER VER. v. ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG IN NEDERLAND

DE HOEFSMID

REDACTEUR: Dr. R. H. J. GALLANDAT HUET - 's-Gravenhage

ABONNEMENTSPRIJS
 voor Nederland . per jaar f 3.—
 buiten Nederland per jaar f 4.—

*

PRIJS ADVERTENTIËN
 1-10 regels f 2.— Elke regel meer
 20 ct — Bij contract speciaal tarief

Uitgave: De Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij, Wagenstr. 70, 's-Gravenhage

L.S. — Alle stukken en correspondentie „De Hoefsmid” betreffende, tot nadere aankondiging in te zenden: Wagenstraat 70 te 's-Gravenhage

VEREENIGING VAN ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG

Naar wij vernemen heeft de heer A. Bosmans, bestuurder en practisch onderwijzer aan de Hoefsmidsschool te Brussel, deze inrichting op 65-jarigen leeftijd met pensioen verlaten. Eenige jaren geleden werd onder zijn leiding een nieuwe hoefsmidsschool gebouwd, welke aan alle eischen voldoet en als een modelinrichting mag worden beschouwd. De heer Bosmans heeft deze school tot grooten bloei gebracht en vele hoefsmeden zullen hem dankbaar zijn voor het degelijk onderwijs van hem genoten. Wij wenschen den heer Bosmans nog vele gelukkige jaren. In zijn plaats werd benoemd de heer U. Dombrecht, welke ook reeds vele jaren aan deze school verbonden is als onderwijzer.

Namens de Ver. v. Onderwijzers in pract. hoefbeslag,
 H. J. Breukink, secretaris.

VERSLAG VAN HET NAJAARSEXAMEN 1938 TER VERKRIJGING VAN HET RIJKSDIPLOMA ALS HOEFSMID

Nadat de oproeping voor het examen in de vakbladen had gestaan en de inschrijvingen waren binnen gekomen, had op 17 Oct. een vergadering plaats van den voorzitter en den waarnemend secretaris en op 20 Oct. van de geheele examencommissie. In deze laatste vergadering werd de waarnemend secretaris definitief benoemd, werden de subcommissies aangewezen, de examendata vastgesteld en de werkwijze besproken. Er hadden zich 58 kandidaten aangemeld afkomstig van cursussen gehouden te Amsterdam, Almelo, Bedum, Breda, 's-Hertogenbosch, Doetinchem, Heino, Leeuwarden, Varseveld, Rotterdam, Veendam, Utrecht en Zwolle. Van de 58 kandidaten hebben 57 het examen afgelegd; hiervan deden resp. 31—22 en 4 het examen voor de 1ste, 2de en 3de maal.

De examens werden afgenomen op 31 October en 1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 14 en 15 Nov., terwijl de eindvergadering van voorzitter en secretaris op 17 Nov. plaats vond.

Behalve de vaste commissieleden hebben de navolgende plaatsvervangende leden mede een gedeelte van het examen afgenomen: A. J. Breukink, G. J. Berkhof, A. Kuipers en H. Huisman.

Geslaagd zijn 41 candidaten, waarvan resp. 21, 16 en 4 het examen voor de 1ste, 2de en 3de maal hebben afgelegd.

De namen der geslaagden zijn:

J. Santing te Elsloo (Fr.); W. Trompetter te Steggerda; B. A. Hieltjes te Loil; H. W. Wisselink te Zelhem; A. Brus te Halle; H. L. Scholten te Lintelo; C. H. A. v. d. Mortel te Deurne; H. J. Ditzel te Drempt; H. J. A. Heutinck te Lichtenvoorde; P. J. B. Kint te Woensdrecht; J. J. Jorink te Heino; P. N. van Beurden de Maasland; K. Fonkert te Klaaswaal; A. Nooteboom te Kethel; H. van Dalfsen te Zalk; J. M. Marsman te Broekland; W. Visscher te Ijsselmuiden; J. J. Worms te Stein; H. Hoving te Oldekerk; J. Driesens te Harkstede; A. J. Kanters te Oosteind gem. Oosterhout; A. H. Kamphuis te Geesteren; J. L. L. Silderhuis te Reutum; J. Veldman te Baflo; R. K. Keyzer te Warffum; R. van Deest te Veendam; F. W. Drok te Veendam; J. Pranger te Wildervank; H. L. Heikens te Scheemda; A. W. Lammerink te Reutum; J. H. Scherphof te Vriezenveen; J. H. Scherphof te Vriezenveen (de Pollen); H. J. Reerink te Haaksbergen; B. Oving te Termunten; J. Steenhuis te Hellum; H. J. Dijkhuis te Tubbergen; R. Heersema te Anloo; M. P. Eits te Amersfoort; J. Stoelhorst te Amersfoort; P. Hoogendoorn te Goirle; A. v. Leeuwen te Kokkengen.

de Voorzitter: G. M. v. d. Plank

de Secretaris: R. H. J. Gallandat Huet

RUITERDAGEN IN NOORD-BRABANT 1938

UITSLAG KEURING HOEFBESLAG

In bijgaanden staat komt voor de rangschikking der hoefsmeden, welke de paarden hebben beslagen volgens opgaven van de secretarissen der rijverenigingen. Hierbij moet in aanmerking genomen worden dat de uitslag dezer keuring bepaald wordt door twee factoren en wel door de vakbekwaamheid van den hoefsmid en daarnaast door de medewerking van de eigenaren van de paarden. Blijven de eigenaren te lang weg bij den smid dan kan het ijzer best zijn van vorm en afwerking en kan het oordeelkundig bekappen van den hoef goed geweest zijn op het oogenblik van het onderleggen van het beslag maar zal de voet te lang zijn geworden en het ijzer afgesleten en niet meer passend zijn waardoor het geheel, dat wil zeggen het beslag, sterk naar beneden gedrukt wordt.

Uit dezen wedstrijd blijkt ten duidelijkste dat er nog smeden zijn met vakbekwaamheid gekenmerkt door het rijk s diploma, maar dat voor het

grootste deel nóch door de hoefsmeden nóch door de eigenaren voldoende zorg aan het hoefbeslag wordt besteed hetwelk zeer nadeelig werkt op het beenwerk en de voeten van de paarden.

In de rijvereeningen van Udenhout, Boxtel en St. Oedenrode zitten nog wel smeden die goed werk hebben geleverd. Door het niet voldoen aan het verzoek voor opgave hiervan is het niet mogelijk geweest de juiste namen te kunnen vermelden.

Het groote nut van een keuring op hoefbeslag is met dezen wedstrijd zeer duidelijk te voorschijn gekomen. Het bestuur van den Bond van landelijke rijvereeningen van den N. C. B. verdient hiervoor den hartelijken dank van alle paardengebruikers.

R. te O.

Rijvereening	Naam v. d. hoefsmid	9	8	7	6	5	rang of minder No.
Elshout	M. v. Delft, (Drunen)	2	3	1	—	1	I
Raamsdonk	D. van Onzenoort	1	3	1	—	—	II
Oirschot	H. Vullings	—	4	—	1	—	III
Bavel	Gebr. Jansen	—	2	4	3	—	IV
Oosteind	P. Kanters	—	2	1	1	—	V
St. Jansteen	A. Schieman (Axel)	—	2	—	1	—	VI
Middelbeers	J. v. Dommelen	—	1	1	4	—	VII
Mill	Jac. Moors	1	—	2	—	2	VIII
Zeeland	A. Meijers	—	1	2	—	3	IX
Gemonde	A. van Lange	—	—	3	3	2	X
Netersel	Alb. Kaal	—	—	2	3	2	XI
Oosteind	J. Baaijens	—	—	1	2	2	XII
Boekel	H. Hendriks (Erp)	—	—	1	1	1	XIII
Rijckevooort	T. v. Tienen	—	—	—	3	3	XIV

MILITAIRE HOEFMEDERIJEN VAN HET 3e REGIMENT HUZAREN

Dezen zomer is het 3e Reg. Huzaren verhuisd van de kazerne aan de Laan Copes van Cattenburg naar de nieuwe Alexanderkazerne gelegen aan den Ouden Waalsdorperweg en het verlengde van de van Alkemadelaan. Dit is een zeer uitgestrekt complex gebouwen, alles nieuw en doelmatig gebouwd, hygiënisch voor mensch en paard. Het Regiment bevat twee Escadrons z.g. veldescadrons en één mobilisatie escadron dat tot doel heeft in geval van mobilisatie de kern te vormen voor een nieuw op te richten Regiment Huzaren. De escadrons zijn ruim 130 paarden sterk, dit getal schommelt van 130 tot 134; bij elk eskadron zijn twee hoefsmeden ingedeeld, die het beslag moeten verzorgen, dit gezamenlijk doen en als hulp nog over twee dienstplichtigen beschikken. Elk escadron heeft zijn eigen hoefsmederij, waar de ijzers gemaakt worden en de paarden worden beslagen. Bij het eerste escadron zijn ingedeeld de wachtmeesters hoefsmeden van Dijk en Oostenburg, bij het 2e escadron de wachtmeester hoefsmid Martini en de korporaal hoefsmid Bourgogne.

De smederijen zijn zeer goed ingericht en beschikken over een ruimte, de eigenlijke smederij en over een beslagloods.

In de smederij zijn twee electrisch gedreven vuren, drie aambeelden, verder schroefbanken en de gewone inventaris, zooals die bij een goed ingerichte hoefsmederij behoort. Langs de wanden zijn tafels en rekken voor het bewaren en opbergen van ijzers en gereedschappen. In het leger worden

Hoefsmederij van het 2e escadron huzaren te 's-Gravenhage. Geheel rechts van het bedienend 4-manschap de wachtmeester hoefsmid Martini.

voor 80 % handgesmede ijzers gebruikt en voor 20 % machinale hoefijzers. Deze laatste zijn afkomstig van de fabriek te Helpman bij Groningen en worden in 13 tailles afgeleverd, zoodat de kleinste zoowel als de grootste voet van de te vorderen paarden bij mobilisatie een gemakkelijk te passen ijzer vindt.

Het gebruik maken in vreedestijd van machinale ijzers geschiedt ten eerste om de hoefsmeden vertrouwd te maken met het gebruik van machinale hoefijzers en wel met die waarmede zij in tijd van mobilisatie uitsluitend moeten werken en ten tweede om een doorstrooming te krijgen van den grooten voorraad opgelegd mobilisatie machinaal beslag. Men moet over deze voorraden niet gering denken, er moet n.l. voor een paardensterkte

van \pm 28000 voor minstens een half jaar ijzers in voorraad zijn en niet alleen ijzers, doch ook sneeuwbeslag, gegalvaniseerde platen, die met schroefkalkoenen onder aan het ijzer bevestigd worden, verder hoefnagels, schroefkalkoenen, ijsnagels, gereedschappen, staafijzer enz. enz. Deze voorraden liggen allen te Delft en worden vandaar uit periodiek verstrekt aan de onderdeelen van het leger. Nog steeds is daar een partij oude afgekeurde hoefijzers die oorspronkelijk afkomstig zijn uit den mobilisatietijd 1914—1918 en destijds geleverd zijn door de fabriek Hippos te Dordrecht. Deze ijzers zijn geleidelijk aan opgesoupeerd, waarbij het veel werk vorderde om ze tot bruikbare ijzers om te smeden, vele fouten toch kleefden aan deze ijzers, die ze in elk geval ongeschikt maakten om te velde te gebruiken. In de vredesgarnizoenen zijn ze echter geleidelijk aan in de laatste twintig jaren voor gebruik geschikt gemaakt en hoewel het voor de hoefsmeden niet aangenaam was met deze slechte ijzers te werken, was het toch voor het rijk een groote besparing ze aldus nog te kunnen benutten. Hetzelfde geldt voor de scherpe schroefkalkoenen, ook deze waren in zeer groot aantal geleverd en niet deugdelijk bevonden, zoodat ze stuk voor stuk moesten worden gekeurd en de meesten vervormd en verbeterd om als deugdelijk mobilisatie beslag opgelegd te kunnen worden. Wat dit beteekent voor eenige millioenen van deze kalkoenen is waarlijk niet gering. Schroefkalkoenen maken n.l. het legerwinterbeslag uit, de Cavalerie-paarden hebben in de voor- en achterijzers, in elk der takken een schroefkalkoen, terwijl de artillerie-paarden en die der treinen in de achterijzers ook nog twee toonschroeven hebben. De cavalerie-paarden krijgen in de voorijzers twee ijsnagels in den toon, terwijl het inballen van de sneeuw moet worden voorkomen door gegalvaniseerde ijzeren platen, die den vorm van de ondervlakte van den hoef hebben, met twee schroefkalkoenen aan de ijzertakken worden bevestigd en in het toongedeelte tusschen hoef en ijzer worden ingestoken. Dit pasklaar maken van deze sneeuwplaatjes vordert zeer veel tijd en daar het beslag voor winterbeslag geschikt moet zijn van 1 Nov. tot 1 April, zoo is de winter voor de hoefsmeden altijd de drukste tijd. Voor het pasklaar maken van deze sneeuwplaatjes heeft de hoefsmid een apart instrumentarium, een schaar om te snijden en verder een ponsinrichting voor de gaten waardoor de kalkoenen komen.

Wat de hoeven van de paarden betreft, zoo zijn de cavalerie-paarden alle

... ja, — maar

„De Overwinnaar”

is een **veel betere hoefnagel** . . . en

breekt niet!

Bernardo Reymon
Directeur voor Europa

Verkrijgbaar
in geheel Nederland

geïmporteerd uit Ierland en deze Iersche paarden hebben van huis uit goede en sterke hoeven, die weinig aanleiding geven tot gebreken en afwijkingen, in elk geval veel minder dan die van ons inlandsche paard waarvan de hoef aanleg heeft tot plathoef, met alle nadeelen die hieruit kunnen ontstaan. Een zeer regelmatig en goed uitgevoerd hoefbeslag, een goede stalling en een dito verzorging na den dienst zijn bovendien alle factoren om mee te werken de hoeven in goede conditie te houden. Aan het hoefbeslag wordt in militairen dienst heel veel waarde gehecht, vandaar ook dat de opleiding van hoefsmeden in Amersfoort zoo serieus wordt verzorgd en aan het behalen van het diploma van militair hoefsmid groote eischen worden gesteld. Bovendien moet een gediplomeerde, die later bij het vaste korps van militaire hoefsmeden wil komen, een der eerste van zijn klasse zijn en zal hij, na beëindiging van den cursus, nog eenige jaren onder controle blijven werken alvorens voor een aanstelling tot hoefsmid in aanmerking te kunnen komen. Zij krijgen bij aanstelling den rang van korporaal en bij goed gedrag en ijver worden zij na enkele jaren bevorderd tot wachtmeester. Helaas is dit hun baton de maréchal; vroeger bestond de rang van opperwachtmeester ook voor de hoefsmeden bij den troep, doch thans is deze rang alleen behaalbaar voor de instructeurs van de Hoefsmidschool, terwijl de hoofdinstructeur van deze inrichting den rang van adjudant-onderofficier bekleedt.

Het beslag in het leger is geheel vlak en alle afwijkingen aan ijzers worden alleen voorgeschreven door den behandelenden paardenarts, wanneer deze dit nuttig acht met het oog op de hoeven, gangen en standen. Het beslag is verder uitsluitend uit de hand en zonder hulp, noodstallen zijn in het leger niet in gebruik en de hoefsmid beslaat volkomen zelfstandig dus zonder een hulp die de beenen opneemt.

De hoefsmid staat militair direct onder den Escadronscommandant, die verantwoordelijk is voor het beslag van de paarden van zijn escadron en die deze controle uitoefent aan de hand van het voorschrift hoefbeslag, waarbij hij altijd de hulp en voorlichting van een paardenarts kan inwinnen. Afwijkend beslag wordt onder toezicht van een paardenarts uitgevoerd en verder is de hoefsmid den paardenarts altijd behulpzaam bij het ziekenrapport en bij de behandeling van hoefpatienten op het veterinaire hospitaal.

Bijgaande foto's geven een indruk van deze keurig gebouwde en goed ingerichte hoefsmederijen.

G. H.

CURSUSSEN IN HOEFBESLAG IN NEDERLAND

In de vorige aflevering heeft een opgave gestaan van de plaatsen waar in ons land cursussen in hoefbeslag, die opleiden voor het Rijksdiploma, worden gegeven, met vermelding van de namen der cursusleiders. Aan de hand van aan deze leiders gestelde vragen betreffende de loopende cursussen en de hierop ingekomen antwoorden kunnen wij alsnog de navolgende bijzonderheden vermelden.

De cursus te Goes, die dit jaar is aangevangen staat onder leiding van den dierenarts C. van Baak ter plaatse, terwijl de practische lessen worden

gegeven door den heer Z. Adriaanse, onderwijzer in practisch hoefbeslag aldaar. Eerstgenoemde geeft de theoretische lessen des Zaterdagsmiddags in een lokaal van de Rijkslandbouwschool te Goes, terwijl de praktische lessen verzorgd worden in de Ambachtschool. Aan den cursus nemen 9 leerlingen deel, welke wonen te 's-Gravenpolder, Baarland, Goes, Oudelande, Kruingen, Wolphaartsdijk, Ovezande en Heinkensand.

De cursus te **Harderwijk** wordt onder leiding van Dr C. Brands te Nieuw-Milligen gehouden in Abachtsschool te Harderwijk. Het eerste gedeelte is thans loopende, nadat een voorbereidende cursus heeft plaats gehad. Het aantal leerlingen bedraagt 8. Onderwijzer in de praktijk is de heer J. W. J. v. d. Bosch te Nijkerk.

Te **Lochem**, waar dierenarts A. Hijink de leiding heeft, is thans het tweede gedeelte van den cursus loopende. Er nemen 8 leerlingen aan deel, komende uit de volgende plaatsen: Haaksbergen, Rietmole-Neede, Harfsen, Eibergen, Neede, Goor en Warnsveld. Het practisch onderwijs wordt gegeven door den onderwijzer-hoefsmid H. J. Breukink te Lochem.

In een volgend nummer hopen wij bijzonderheden te kunnen geven van meerdere cursussen.

CURSUS TER OPLEIDING VAN ONDERWIJZERS IN PRACTISCH HOEFBESLAG TE UTRECHT

De Directeur-Generaal van den Landbouw, brengt ter kennis van belanghebbenden, dat in de maand Januari aanstaande op nader te bepalen dag te Utrecht gelegenheid zal worden gegeven voor het afleggen van het toelatingsexamen tot den cursus ter opleiding van onderwijzers in practisch hoefbeslag.

Zij, die tot dit examen wenschen te worden toegelaten, moeten den leeftijd van 23 jaar hebben bereikt en zich **vóór 20 Januari** a.s. met eigenhandig geschreven brief hebben gericht tot **Prof. Dr G. M. v. d Plank, (Biltstraat 172 te Utrecht,** onder overlegging van geboortacte, het Rijksdiploma als hoefsmid (bedoeld in het Kon. besluit van 29 Februari 1919 no. 85) en aanbevelingen uit vroegere werkkringen.

Het lesgeld bedraagt voor den geheelen cursus f 10.—.

's-Gravenhage, 13 December 1938.

De Directeur-Generaal voornoemd,
w.g. A. Roebroek.

Uw advertentie op deze
plaats zou U voordeel
bezorgd hebben

AKTIEBOLAGET

O. Mustad & Son

G O T H E N B U R G (Z W E D E N)

Fabrieks-
merk

Fabrikanten der prima kwaliteit

Mustad Hoefnagels

Verkrijgbaar bij alle ijzerhandelaren

LITERATUUROVERZICHT

Gaven wij in het vorige nummer een referaat van Linthold uit de Zwitserse hoefsmid, behandelende een geval van hoornzuil na vernageling, thans vervolgen wij van denzelfden schrijver zijne artikelen over meerdere gevolgen van vernageling.

Midden Juni 1936 werd een 13-jarig boerenpaard beslagen en bij thuiskomst liep het links voor een weinig kreupel. De eigenaar bracht het echter eerst den volgenden dag terug naar den smid, die den binnentoonnagel uittrok. Den volgenden dag was de kreupelheid echter nog niet over en de eigenaar riep toen hulp van een veearts in; deze stelde vast een niet etterige ontsteking in het toongedeelte van den hoef. Bij behandeling werd de kreupelheid wel beter doch verdween niet geheel en al. De eigenaar nam nu zelf de behandeling over en liet het paard beslaan met imperator gummibeslag, hetgeen echter geen genezing bracht. Begin Augustus werd de kreupelheid ineens veel erger; tot nog toe had het paard geregeld op het land gewerkt, doch nu moest het op stal blijven staan en werd de veearts weer geconsulteerd. Op 24 Augustus vertoonde het paard bij onderzoek het navolgende beeld: links voor heel erg kreupel, zeer moeilijke beweging, waarbij het zieke been naar voren werd gebracht doch minimaal belast werd. Er strekte zich een zwelling uit tot boven het kootgewricht, terwijl de linkervoorhoef aan den draagrand brokkelig was en daardoor korter leek dan de rechter. De hoornwand was aan den toon één c.M. onder den kroonrand ingedeukt, de verzenen meer ingetrokken dan normaal en van ringen voorzien, die naar achter uiteen liepen.

De zool was vóór de punt van den straal duidelijk doorgezakt. Tusschen toonwand en zool was een c.M. breede holte, die opliep tot aan 1 c.M. onder de kroon. De zool was erg gevoelig vooral bij druk met een tang of

bij bekloppen met een hamer. Het geheel gaf het beeld van een knolhoef met een hollen wand in het toongedeelte.

Einde December liep het paard in stap rad, alleen bij het keeren was het nog gevoelig; in draf maakte het korte passen en liet de zolen zien door het optreden op de verzenen. Het paard verrichtte dienst op het land en alleen arbeid op den harden weg werd vermeden. Dit was wel een zeer zeldzaam geval van knolhoef met hollen wand ontstaan na vernageling. Men kan het aldus verklaren: Door de vernageling is een ontsteking opgetreden in het toongedeelte van de wandlederhuid. Als regel geneest deze in een paar dagen, doch in dit geval werd het een chronische ontsteking met het gevolg dat een meerdere hoornproductie ontstond in het toongedeelte van de wandlederhuid. Deze vermeerderde hoornproductie was echter van slechte kwaliteit hoorn, die afbrokkelde en de vaste verbinding van wand en zool deed verloren gaan. Het hoefbeen ging hierdoor zakken en drukte de zool naar beneden; dit proces duurde twee maanden.

Een derde complicatie van vernageling beschrijft hij als wandsteengallen. Een zeer nerveus en bewegelijk 4-jarig paard werd beslagen en vertoonde 14 dagen daarna kreupelheid. Het onderzoek wees uit een hoefabsces tengevolge van druk door den buitenverzennagel. Na het afnemen van het ijzer was het paard rad, doch twee dagen later trad de kreupelheid weer op en ondanks behandeling van een veearts ging deze niet geheel over. Zeven weken na het beslag liep het paard in stap matig, doch bij draf vrij ernstig kreupel. In rust werd het rechtervoorbeen naar voren en naar buiten geplaatst. Verhoogde warmte aan den hoef kon men niet vaststellen, doch wel een versterkte polsslag aan de pijp. De buitenhoefhelft was wel pijnlijk bij druk en bij bekloppen en aan de witte lijn waren donkerroode plekken te zien. Een verbreding van de witte lijn dus een hoornzuil, bestond niet. Er moest een chronische ontsteking zijn van het toon- en zijgedeelte van den wand met een bloeditstorting van de wandlederhuid. Men zag dit in den vorm van steengallen, die zich in de achterste helft vertoonden. Het paard werd beslagen met een licht ijzer en lederen zool, waarbij werd opgevuld met werk en teer, terwijl de zieke verzenwand een weinig vrij van dracht werd gelegd. Hoewel het paard later wel werkte, liep het echter na een jaar nog kreupel, hoewel slechts gering.

Tenslotte nog een geval van tetanus (klem) na vernageling dat een bijzonder verloop had. Een jong geïmporteerd paard vertoonde links voor kreupelheid hetwelk bij onderzoek was terug te brengen tot een niet etterige hoefontsteking; met hoefomslagen werd een behandeling ingesteld.

14 dagen later liep het paard rad, het vertoonde echter een voorzichtige stijve gang met moeilijke wendingen. Geleidelijk namen deze verschijnselen toe en na 3 à 4 dagen vertoonde zich al mondklem en kon men de diagnose chronische klem stellen. Men moest nu de oorzaak opzoeken, herinnerde zich de kreupelheid, nam het ijzer af en vond aan den binnenverzennagel de resten van een absces. Door het krachtig ingrijpen en het volkomen uitsnijden van dezen haard van infectie mocht het alsnog gelukken

de ziekte tot staan te brengen en na een maand was het paard volkomen genezen. Hoewel dergelijke gevallen d.w.z. klem na vernageling lang niet zeldzaam zijn, is het bijzondere van dit geval, dat de vernageling zonder blijkbaar ernstige verschijnselen verliep en geen aanleiding gaf om aan complicaties, welke ook, verder eenige aandacht te schenken.

VRAGENBUS

Herhaalde malen bereiken mij particulieren brieven met verzoek te willen mededeelen welken weg men moet volgen om gedurende den diensttijd te worden opgeleid tot militair hoefsmid.

Ten einde meerderen tegelijk te bereiken, deel ik hierbij mede dat dienstplichtigen die aan de militaire hoefsmidschool te Amersfoort wenschen te worden opgeleid, in de eerste plaats in het hoefsmidsvak moeten werkzaam zijn en eenigszins vertrouwd met vuurwerken, met den omgang met paarden en met de elementaire werkzaamheden van het beslag. Bij proefwerken moet n.l. beoordeeld worden of er gegronde kans bestaat om in den tijd die voor de opleiding beschikbaar is, voldoende bekwaamd te worden om aan de exameneischen die aan het behalen van het diploma worden gesteld, te voldoen. Wanneer men dus aan deze voor eischen voldoet, moet men zich bij de indeeling, dus bij den indeelingsdistrictscommandant, opgeven bij het wapen der Bereden Artillerie of der Cavalerie om te worden in aanmerking gebracht voor de opleiding tot dienstplichtig hoefsmid. Bij de Cavalerie zijn jaarlijks slechts enkele plaatsen beschikbaar, bij de Bereden Artillerie echter vele, zoodat men het beste doet indeeling bij dit wapen te verzoeken. Dus dadelijk bij de keuring opgeven welk beroep men heeft en wat men verlangt, waarbij men dus de meeste kans maakt bij indeeling bij de Veld-Artillerie. Alle voor opleiding aangewezen dienstplichtigen leggen dan een proef van bekwaamheid af te Amersfoort, waarbij de besten tot de opleiding worden toegelaten en ingedeeld worden bij het Regiment Bereden Artillerie in Amersfoort in garnizoen, alsmede de toegelaten dienstplichtigen bij het Regiment Cavalerie in Amersfoort gelegerd. Dienstplichtigen van andere wapens of dienstvakken worden niet tot de opleiding toegelaten.

ALLERLEI.

Van meerdere zijde werd ons verzocht eventueel te verschijnen artikelen over het strijdpunt „coupeeren van staarten” over te nemen en hieruit afleidende dat vele onzer lezers zich hiervoor interesseeren, doen wij dit gaarne.

RECHTZAKEN

Zitting van den Politierechter

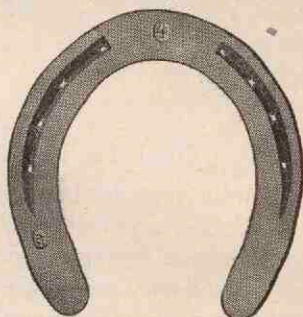
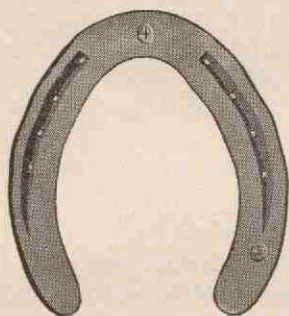
HET COUPEEREN VAN PAARDENSTAARTEN

Voor den politierechter dienden Woensdag twee verschillende zaken omtrent het coupeeren van paardenstaarten.

De verdachten L. W. uit Roermond en Th. S. uit Merum-Herten stonden

Voor goed hoefbeslag gebruike men uitsluitend

Z.V. Hoefijzers

Z.V. Hoefijzerfabriek Stoppeldijk N.V.

Telefoon no. 3

namelijk terecht voor het feit, dat zij met een zgn. coupeertang bij een veulen, zonder plaatselijke verdooving, een stuk van den staart, benevens eenige wervels, hadden afgeknipt, waarna zij de hierdoor ontstane wonde met een gloeiend ijzer hadden dichtgeschroeid.

Als getuige-deskundige in deze zaken werd gehoord de heer L. A. Bom, dierenarts te 's-Gravenhage.

Deze getuige achtte het zonder plaatselijke verdooving toe te passen coupeeren van paardenstaarten, mits de staart maar afgebonden wordt, zoodat geen bloeding optreedt, toelaatbaar en verklaarde, dat volgens zijn opvatting van het toebrengen van letsel geen sprake was. Het afbinden van den staart veroorzaakte reeds een zekere verdooving waardoor de dieren niet onnoodig pijn behoeften te lijden.

De overige getuigen, die in deze beide zaken werden gehoord, verklaarden, dat geen bloedingen waren opgetreden en dat zij niet hadden kunnen constateeren, dat de veulens kennelijk veel pijn hadden moeten doorstaan. Op grond van al deze verklaringen en gezien het feit, dat de verdachten niet op een minder pijnlijke manier de coupure hadden kunnen toepassen, eischte het O. M. in beide zaken vrijspraak, waartoe de politierechter dan ook concludeerde met bevel tevens tot teruggave van de in beslag genomen coupeertangen aan beide verdachten.

Uit het Dagblad „de Nieuwe Koerier“, Roermond — 8/12/1938.

DRENTHE

Het verslag der vergadering van het Hoofdbestuur van het Drentsch Landbouw Genootschap bevat o.m. het volgende:

Cursussen. Subsidie is aangevraagd voor een 6 tal Landbouwwintercursussen. Voorts is subsidie aangevraagd voor een 8-tal cursussen in Paarden en Runderkennis en voor het 2e gedeelte van de cursus Hoefbeslag te Meppel, terwijl zeer binnenkort zal worden uitgezonden een subsidieaanvraag voor het 1e gedeelte van een nieuwe cursus Hoefbeslag te Assen, welke in verband met de groote deelname zal bestaan uit een winter- en zomercursus.

ENKELE OPMERKINGEN OVER DE TREKPAARDENKEURING TE ASSEN

Wij lezen hieromtrent het volgende in „Het Paard” no. 48 van 1 Dec. j.l.: Van een fokker ontvingen wij een beschouwing over deze keuring, waarin hij verschillende opmerkingen maakt, die wij volkomen onderschrijven. „Het is altijd een verheugend verschijnsel, als de jeugdrubrieken beter zijn dan die der oudere merries en dit was hier beslist het geval, dus gaat het met de fokkerij in Drenthe den goeden kant op. Vooral in fundament waren de een- en tweejarigen beter, het beenwerk zal meer uitdrukking krijgen, en in de eerste plaats is de voet geheel anders, veel breeder, meer passend bij een koudbloedpaard.

Hiermede wil ik niet zeggen, dat de voeten bij deze rubrieken goed waren, integendeel, deze zijn nog heel wat voor verbetering vatbaar, de fokker zal nog zijn speciale aandacht aan de voetverpleging moeten besteden, de teen is veelal te lang en de verzenen worden te laag gehouden. M.i. was het zeer nuttig, als de jury en het bestuur der afdeling, vooral bij de voorkeuringen, de fokkers hierop wezen.”

Ook wij hebben er dikwijls op gewezen, dat het in Het Noorden met het beslag der trekpaarden niet steeds in orde is. Eensdeels komt dit van de fokkers zelf, die de paarden veel te lang laten loopen, zoodat de smid er moeilijk een goeden voet van kan maken. Maar ook anderzijds is het ons dikwijls opgevallen, dat sommige smeden niet weten, welke voet men in de trekpaardenfokkerij, wenscht. Het bezoeken der keuringen door hoefsmeden is dan ook zeer aan te bevelen.

Ten aanzien van het beslag der jonge dieren merkte de schrijver op: „Ook stonden de eenjarige merries zonder uitzondering op beslag, hetgeen ook geheel fout is. Het schijnt, dat de fokkers bij het beoordeelen der bewegingen van een trekpaard nog geheel verkeerde begrippen hebben. Wat is nl. het geval? Door het onderleggen van ijzers aan de voorvoeten verliest het zijn balans, tikt hooger op, wat absoluut geen vereischte is en wordt daardoor veel te kort, hetgeen een groote fout is.

Om dit kwaad in ééne finale uit te roeien is het misschien gewenscht, dat het bestuur in het vervolg éénjarige merries op ijzers van deelneming uitsluit.”

Het beslaan van jonge dieren heeft inderdaad geen zin. Wanneer ze over den weg naar keuringen moesten, zooals vroeger, dan was er een reden voor, doch nu het transport per auto plaats heeft, heeft het beslaan geen zin meer en brengt men de dieren, zooals de schrijver opmerkt, uit balans, door alleen van voren ijzers aan te brengen.

„De Hoefsmid“ hèt vakblad voor Hoefsmeden

UW ADVERTENTIE IN DIT BLAD ZOU U VOORDEEL BEZORGD HEBBEN!

De schrijver vervolgt:

„Wat verder opvalt in Drenthe is het groote percentage paarden met voskleur; het zijn bijna uitsluitend vossen, die men ziet. Nu wil ik op het voshaar niet afdingen, maar de Drentsche fokker moet toch begrijpen, dat van een besten schimmel of bruine voor de fokkerij meer te verwachten is dan van een minder goeden vos. Komt het misschien daardoor, dat Drenthe nog zoover ten achteren is wat bloedlijnen betreft?

De in de laatste jaren naar voren komende stammen ziet men in Drenthe nog haast niet. Fokkers, laat uw vooringenomenheid voor vossen varen en tracht het beste paard te fokken, onverschillig welk haar.

Invoer van een paar eerste klas hengsten uit een der nieuwere stammen lijkt me dan ook zeer gewenscht.”

De voskleurenmode openbaart zich niet alleen in Drenthe, doch over geheel Nederland, zelfs in het fokgebied Zeeland. Wij betreuren deze kleurenmode zeer en, hoewel de reden wel is aan te geven, moet men toch niet te veel aan deze modegril toegeven, vooral niet in de fokkerskringen in Zeeland zelf. Bij de warmbloeds doet de zwarte kleur opgeld, bij de trekpaarden de voskleur. En gevaarlijk wordt het, wanneer een minder goede vos verkozen wordt boven een besten schimmel of bruine.

Ten aanzien van de wenschelijkheid van enkele hengsten van prima klasse en origine, onderschrijven wij, hetgeen daarover wordt opgemerkt. Maar zoolang men zich tevreden stelt met een kleinen vosbles met beste gangen, zal daarvan nog wel niet veel komen. En zonder beste hengsten komt men er niet, zoodat het gewenscht en nuttig is, dat ook uit fokkerskringen daarop gewezen wordt.

KALENDERS

Evenals vorige jaren heeft de Firma H. J. Reesink en Co. te Zutphen weer een 4-bladigen kalender doen samenstellen, die niet alleen voor het kantoor, maar ook voor de huiskamer een sieraad is. De reproducties zijn wederom naar teekeningen van den heer H. E. Roodenburg en wel naar stadsgezichten uit Overijssel, — knap en gevoelig werk.

HENGSTENKEURINGEN (VOORJAAR 1939)

De Minister van Economische Zaken; Gelet op artikel 7 der Paardenwet 1918 (Staatsblad no. 419); Heeft goedgevonden:

te bepalen, dat de gewone hengstenkeuringen in het voorjaar 1939 zullen worden gehouden op de plaatsen en dagen, hieronder vermeld, zulks voor de typen van hengsten, als voor elke plaats is aangegeven.

Provincie	plaats	datum en uur		type
Groningen	Groningen	17 Jan.	10 u.	trekpaard.
	Reiderwolder polder	4 Febr.	15 ..	Arabische vol- bloed-paarden.
	Groningen	14 ..	8.30 ..	tuigpaard.
	..	14 ..	13 ..	afwijkende rassen.
Friesland	Pingjum	4 ..	12 ..	Arabische vol- bloed-paarden.
	Leeuwarden	22 ..	10 ..	tuigpaard.
Drenthe	Assen	23 ..	10 ..	tuigpaard.
Overijssel	Zwolle	16 Jan.	13.30 ..	trekpaard.
	Windesheim	28 ..	16.15 ..	Arabische vol- bloed-paarden.
	Zwolle	20 Febr.	13.30 ..	tuigpaard.
Gelderland	Elst	18 Jan.	10 ..	trekpaard.
	..	15 Febr.	9.30 ..	tuigpaard.
	..	15 ..	13 ..	afwijkende rassen.
	Tiel	17 ..	9.30 ..	tuigpaard.
Utrecht	Utrecht	24 ..	10 ..	tuigpaard.
Noordholland . .	Hoofddorp	19 Jan.	10 ..	trekpaard.
	Laren	28 ..	14.15 ..	Arabische vol- bloed-paarden.
	Hoofddorp	16 ..	9.30 ..	tuigpaard.
	..	16 ..	10.30 ..	afwijkende rassen.
Zuidholland . . .	Rotterdam	20 Jan.	10 ..	trekpaard.
	..	16 Febr.	13.30 ..	tuigpaard.
	..	16 ..	14.30 ..	afwijkende rassen.
Zeeland	Kattendijke	30 Jan.	12 ..	trekpaard.
	Hulst	31 ..	9.30
	Axel	1 Febr.	9.30
	Oostburg	2 ..	9.30
	..	3 ..	9
Noordbrabant . .	Tilburg	21 Jan.	15 ..	Arabische vol- bloed-paarden.
	Bergen op Zoom	8 Febr.	9 ..	trekpaard.
	Zevenbergen	8 ..	14
	's-Hertogen- bosch	9 ..	9
Limburg	Roermond	9 ..	14
	Maastricht	10 ..	10.30

Stamboek voor het Nederl. Trekpaard

Secretariaat: Koningskade 14, 's-Gravenhage

RIJKSVOORJAARSHENGSTENKEURINGEN 1939

Zwolle	16 Januari	13.30 uur
Groningen	17 Januari	10 uur
Elst	18 Januari	10 uur
Hoofddorp	19 Januari	10 uur
Rotterdam	20 Januari	10 uur
Kattendijke	30 Januari	12 uur
Hulst	31 Januari	9.30 uur
Axel	1 Februari	9.30 uur
Oostburg	2 Februari	9.30 uur
Oostburg	3 Februari	9 uur
Bergen op Zoom	8 Februari	9 uur
Zevenbergen	8 Februari	14 uur
's-Hertogenbosch	9 Februari	9 uur
Roermond	9 Februari	14 uur
Maastricht	10 Februari	10.30 uur

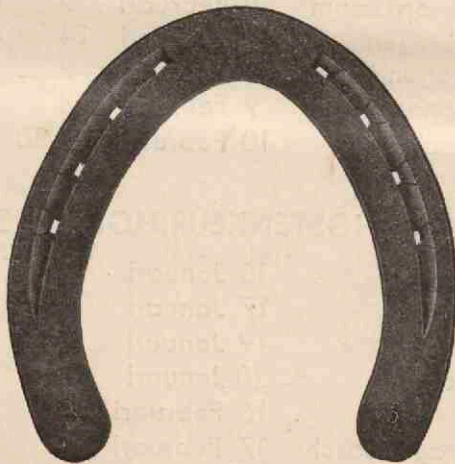
CENTRALE HENGSTENKEURINGEN 1939

Zwolle	16 Januari
Groningen	17 Januari
Hoofddorp	19 Januari
Rotterdam	20 Januari
Goes	16 Februari
's-Hertogenbosch	17 Februari
Elst	14 Maart

**Geschikte gelegenheid voor
aanschaffing van fokmateriaal**

Adverteert in
„De hoesmid”

HOEFIJZERFABRIEK
HELPMAN
GRONINGEN

DE EERSTE
DE OUDSTE DE BESTE

